

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ
SEKTÖRÜNDE YAŞANAN
SORUNLARIN ARAŞTIRILARAK
ALINMASI GEREKEN
TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ
AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONUNUN
(10/5, 6, 8, 22, 58)
SAMSUN, ORDU, GİRESUN ÇALIŞMA ZİYARETİ
TOPLANTISI TUTANAKLARI

—●—
9 Aralık 2023 Cumartesi

—●—

- Samsun Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği Balıkçı Barınağı Sosyal Tesisleri
- Terme Yerinde İnceleme
- Terme İstişare Toplantısı
- Ünye Limanı Yerinde İnceleme
- Ünye Limanı- İstişare Toplantısı
- Ordu /Altınordu Kumbaşı Su Ürünleri Kooperatifi- İstişare Toplantısı
- Araştırma Gemisi
- Giresun Uygulama Oteli Toplantı Salonu-İstişare Toplantısı

9 Aralık 2023 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 09.05

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Samsun Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği)

Balıkçı Barınağı Sosyal Tesisleri)

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – Sayın Başkanım, biz orta su avcılığı yapıyoruz. Bakın, şu Samsun’da 100’ün üzerinde tekneyiz, hiçbir yere gitmeyiz; Ünye yasak, Sinop yasak, orta yerdeyiz biz. Herkes bizle uğraşır ama balığımızda bir tane azalma yoktur.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Niye uğraşıyorlar?

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – İşte, meyve veren ağaç taşlanır. Bakın, çevremizdeki yerlerdeki güzelliğe, burada tuttuğumuz balığın hepsi seçici, ağ gözlerimiz seçici.

Karadeniz çanağında gırgır bizde var, bir tek Türkiye’de bizde var, Rusya’da yok, Abhazya’da yok; biz de buralara gittik, bitirdik gırgırla beraber.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz mi bitirdik?

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – Biz bitirdik tabii, gırgır teşkilatı bitirdi, büyük teşkilat bitirdi. Bu orta suyla beraber şimdi bizimle uğraşıyorlar, harp ediyorlar. Biz bunların içine girdiğimiz zaman balığı dağıtıyoruz, bunlar fazla balık tutamıyorlar, şimdi bizi yasak etmekle uğraşıyorlar; bütün sıkıntı bu. Sinop’u yasak ettiler bize, Zonguldak’ı yasak ettiler, Karadeniz’in yüzde 10’unda avlanıyoruz. Ege Denizi’nin uluslararası suunda Yunanistan MEB anlaşması yaptı, biz de Libya’yla yaptık. 12 tane devlet var uluslararası sularda orta su çekiyor, bize yasak; 12 tane devlet var. Ben bunu Meclise, Dışişleri Bakanlığına dilekçe yazdım, gönderdim. Genel Müdüre geçen sene bunu defalarca dedim. 12 tane devlet geliyor Kuşadası’nda balık boşaltıyor; mazot bizde onlardan daha ucuz onların parasıyla, mazotlarını alıp gidiyorlar. Bu ülkede, dünyanın en güzel yerinde biz avlanamıyoruz. “Uluslararası su” diyoruz biz; ya, bu uluslararası suda orta su çekmenin zararı nedir?

Dip trolü serbest, denizin dibinden çekilen bir av aracıdır dip trolü, orta su suyun üzerine giden bir av aracıdır. Bizim 50 mil, 100 mil; Akdeniz’de sahalar var ya, gidelim oraya, gidemediğin yer bizim değildir. Diyorlar ki: “Yunan adalara yerleşti.” Ha, kimse yok da oraya yerleşti. Orada balıkçı olsa yerleşebilir miydi ya? Ben 1980 senesinde, 1984 senesinde Gökçeada’da balıkçılık yaparken Yunanlılardan denize çıkamazdım, Yunan botlarından; ta Gökçeada’nın dibinde ağ çekerlerdi. Bir gittik oraya, herkes çekildi yerine. Bak, Zürafa taşı var orada, Enez’in tam orta yerinde; adam geldi, diktiler bir fener, “Benim.” diyor ya. Gitmediğin yer senin değil. Ege’de aynı sıkıntımız var, Yunanistan’ın şu anki MEB anlaşması bizim balıkçılığımızı bitirdi. Yemin ediyorum ya, artık biz bittik; üçüncü kuşak balıkçı benim, dördüncü kuşak çocuklarım. Sağ olsunlar, bizim bu bölgede vekillerimiz olsun, yöneticilerimiz olsun gelir buraya, hep işi bilen insanların, onların suyu hürmetine duruyoruz.

Geçen sene hamsi yasaktı, “Boyu tutmadı.” diye yasak ettiler. Bu sene hamsi var denizde, deniz hamsi dolu, “Limanlara su akıyor.” diye tutturuyorlar. Sağ olsun, Tarım İl Müdürüm; Allah razı olsun, Sayın Valim, uğraştık. Ya, böyle idare ede ede gidiyoruz. Ya, şurası liman; geçen sene 100 bin ton balık çıktı burada. Bardağa suyunu koyun, için, bakın, o kadar temiz. “Balığın suyunu denize akıtamazsınız.” diyorlar. Yani ne yapacağız biz balığın suyunu? Belediyeye veriyoruz altyapıya, belediye almıyor yani çok büyük sorununuz var. Balık yağının tonu 7-8 bin dolar, 10 bin dolar oldu, Avrupa’ya ihracatı, çok büyük bir paraya çıktı, eskiden bin dolara veremiyorduk bile. Çiftliklerimiz çok fazla, yurt dışından balık unu geliyor. Bizim çiftliklerimiz, balık unumuz, hamsinin unu olmasın dünyada kimse yemez. Dünyanın en değerli balığını tutuyoruz biz yani Karadeniz’in hamsisini Marmara Denizi’nin değil. Bizim balık unu fabrikamız da var yani bizim bu balığımızın, hamsimizin yağı, unu olmasın somoncular da para kazanamaz.

Erken başladım, vakit çok kısa olduğu için yani sıkıntımız da çok büyük. Size teşekkür ederim, deplasmana, bizim sahamıza geldiniz, biz sizi ağırlıyoruz. Meclise geldik, biz çok yorgunuz yani, gerçekten yorgunuz. Sinop yasak, Zonguldak yasak, Ünye’den doğu yasak bize. Kota istiyorlar. Ya, nereye kota koyacaksın? Hamsi geldi, bizi geçti, bitti. Gürcü’de kota var ama Gürcü bizi soyuyor, biz alıyoruz oradan. Türkiye’de ne kadar büyük üst tabaka varsa gidiyor orada kotaya giriyorlar, isimlerini vermek istemiyorum. Önceki sene 1 milyon dolardı kota, 3 milyon dolara çıktı; ihaleye çıkıyor, adamlar, herkes gidip pay alıyor. Bitti hamsi diyelim, 30 bin dolar hamsi tuttuk, 1 milyon dolar daha veriyor, alıyor senden 1 milyon dolarlık daha, gidiyor, yolluyor seni denize. Yarın bize de kota koydukları zaman, size samimi söylüyorum, Karadeniz’deki balıkçılık biter, hamsiyi kimse yiyemez çünkü bizim tuttuğumuz hamsi sınırdaki, bize tutturuyorlar. Gürcü’nün boyu yok, biz eskiden 600 bin ton hamsi tutardık, şimdi bizi bıraksınlar 700 bin ton tutarız; boyu kurtarmıyor. Ama Gürcü’de yasak yok, Abhazya’da yasak yok, burada durduruyorlar bizi. Geçen sene bize yasak ettiler, önceki sene de yasak ettiler bize hamsinin boyu ufak diye, hiç büyümedi. Gitti Gürcistan, Abhazya’da yemin ediyorum katliam yaptılar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şimdi Gürcistan’da muhtemelen yavaş yavaş başlayacak; bu Avrupa Birliği süreçleri başlıyor ya.

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – Ama deniz bitti Sayın Vekilim, deniz bitti ya. Gürcistan’da onların av aracı orta sudur. Abhazya’nın da, Rusya’nın, çanağın bütün av aracı orta sudur. Bizim gırgırlar gitti oraya, adamlar devasa yerde silkeliyorlar ya. Bir günde denizi kaldırıyoruz. Bak, Marmara Denizi bizim gölümüzdür, Marmara Denizi’ni bizim çok iyi kullanmamız lazım, Marmara Denizi’ni katlediyorlar. Fişbomu atıyorlar ağın içerisine, Karadeniz’de gırgırlar atıyor fişbomu içerisine. Marmara’dan biz hamsi almıyoruz fabrikalara, yasakladılar; irisini alıyorlar, incisini denize döküyorlar. Algarnacılar var orada, biz bu işlerle çok uğraştığımız için, sesimiz çıktığı için arıyorlar bizi, “Bize yardımcı olun, karideslerimiz satılmıyor hamsi kokusundan, leş kokuyor.” diyorlar. Şu an Karadeniz’de de aynı oldu. Geçen Ereğli’den Zonguldak’a bir hamsi geldi, şu Karadeniz’e üç sene yeterdi. Fabrikalar alamıyor oradan, adam sarıyor gırgırla beraber, ağda 300 ton hamsi var, içinden 2 bin kasa alıyor, gerisini atıyor denize. Dip trolü çekiyor orada adamlar, troller ağzına kadar leş kokuyor. Şimdi çıkıyorlar, bizi kötülüyorlar; ya, biz buradayız, bizim ağlarımız seçici, dünyanın orta su trolü. Üniversiteleri gezin, dünyayı gezin; hangi balığı istersen koy torbanın dibine, ağın göz genişliğinden çıkar gider.

Üniversiteler bir sürü araştırma yapıyorlar, bütün dert bizim. Kaldık biz bu bölgede ya, bizi Allah aşkına çıkartın, Doğu Karadeniz’e 12 milin dışından bile bizi koymuyorlar. Bakın, uluslararasıydı eskiden. 40-50 milde hamsiyi avladık bu zamana kadar. Biz Ünye’den o yana, 12 milin üstüne gidemiyoruz. Milyonlarca metre derinlik var orada ya, neye zararımız var suyun üzerinde? Biz bu balığı tutmasak Gürcistan’a gidiyor. Ege’de de aynen öyle. Ege’de uluslararası su yasak ama tutan

Fransız, İtalyan, Avrupa ülkeleri, hep orada. Ha, şimdi, geçen sene geldi, ben resimlerini bulamadım geçen Meclise geldiğim zaman Mecliste arkadaşları aradım. Geçen sene bizim buradan orkinosa giden arkadaşlar çekti, benim biraderin oğlu gitti, orada çekti. Yani biz bunu çözemedik, sizden çok rica ediyorum, bu konunun üzerine durun yani bayrağımız dalgalansın burada ya. Biz Yunandan niye korkalım ya? Yunan'ın 6 mil, biz onun suyuna girmedik. Bu gemilerin içinde BAGİS cihazı var, AİS var, üç türlü cihaz var, bizi herkes görüyor. Kimse daha kimsenin suyuna giremez, eskisi gibi değil ya. Uyarıyor zaten seni, cihazın uyarıyor seni, adamın suyuna girdiğin zaman teknedeki cihazlar uyarıyor yani.

Biz çok ilerledik, balıkçılığımız çok güzel yerlere geldi. Denizde balık yok değil, deniz balık doludur, hocalar çok uğraşüyor bu işlerle gündemde kalmak için. Bak, Fatsa'da bir tane hoca var; "Bitti de bitti." Ya, ne bitti hocam? Biz kamyon bulamıyoruz balık koymaya ya. "Deniz bitti." diyor, ya nesi bitti denizin? Valla, hamsinin bir ucu orada, bir ucu o Hopa'da. Biz bu hamsiyi fabrikaya vermesek para alamayız, 25 lira hamsinin kilosu ya esnaflarda, 200 lira bir kasa hamsi ya. Mazotun litresi 40 lira; fabrikalara biz bu hamsiyi vermesek, hamsi zaten üç sene yaşıyor ya. Yani hocaların dediğini aldırmayın ya, ülkede de bakıyorum bir tanesini tutan olmadı hocaların ya.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – "Of"lu hocalar hariç." de.

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – Ama şimdi gündemde kalmak için... Bir tane tutmadı bak, bir tane dedikleri tutmadı. Geçen sene dediler ki: "Denizde hamsi yok, bitti." Ya, buyurun; bak, deniz burada. Ben kırk beş sene oldu şu Samsun bölgesine geleli, kırk altı senelik balıkçıyım ben burada. Ben üçüncü kuşak balıkçıyım, benim dedem Malkoçoğlu Mustafa Reis bu topraklarda savaştı.

Sigorta sistemimiz var, biraderin 80 tane mahkemesi var sigortayla ilgili bak.

CEMAL MALKOÇ – Şimdi, Sayın Komisyon Başkanım, sayın milletvekilleri, Sayın İl Müdürüm, Sayın Şube Müdürüm ve değerli tarım il memurlarımız; Ata'mızın şehri güzel Samsun'a hoş geldiniz.

İyi ki bu Komisyon kuruldu yoksa bizim enerjimiz tamamen bitti. Birkaç seneden beri bu işin yakasını bırakmıştık, bunlar çok eski olaylar değildi. Sayın Başkanım, bu olayların miladı, tarihleri burada mevcuttur. 2016'dan sonra göreve getirilen Sayın Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü göreve geldiğinden beri sistematik olarak Samsun bölgesine ait olan trol avcılığı... Biz zaten orta su trolü avcılığına kaydık, bu bölgenin şu an aşağı yukarı 106 tane kayıtlı teknesi orta su trolü avcılığı yapıyor, 50 tane de dip trol teknemiz var bu bölgede ikamet eden. Toplamda 566 tane tekne var fakat Samsun bölgesindeki balıkçılar Türkiye balıkçılık ekonomisine 70 ila 100 bin tona yakın yıllık katkıda bulunuyor, neredeyse yüzde 30'luk kısmını Samsunlu balıkçılar oluşturuyor. Bunun da ana kısmı hamsi, çaça, istavrit, çinekop ve pelajik türlerden oluşuyor.

Yaptığımız avcılık, dünyada su yüzeyinden göç eden "pelajik" diye adlandırdığımız balıkların avcılığında yaklaşık yüz elli yıldır kullanılan, seçiciliği ispat edilmiş en mükemmel av aracıdır. Burada kitapların içerisinde onlarca tezle de bu savunulmuştur, anlatılmıştır. Yaklaşık otuz yıla yakın su ürünleri fakültelerinin bu bölgede çalışmalarını yaptık, merkez araştırma enstitüsüyle denize çıktık, bir nevi alaylı olduk onlarla beraber yani bir su ürünleri mühendisi olmadık ama otuz yıla yakındır ben bizzat bu çalışmaların içinde bulunduğum için yaşadığımız sorunları... Devletimiz ile bölgemizdeki balıkçının arasında bir köprü olmak suretiyle yaklaşık on iki yıldır birlik başkanlığı yapıyorum, yirmi beş yıl da bölge balıkçılarımızın devletle arasındaki sorunları çözmek için uğraştık ama son sekiz, on senedir artık tükendik. Tükenme sebebimiz de eski olan haklarımızın sistematik olarak birileri tarafından elimizden alınmasıdır.

Bugün burada bulunma sebebimiz aslında bir nevi bazı bürokratların sermayenin esiri altında kalmak suretiyle... Bu, balıkçılık avcılığında birilerini mağdur ederken birilerinin de zengin olmasının sebebidir; aslında, bugün buraya gelmemizin sebebi bu çünkü bunları ben size her şekilde kanıtlarım. En son çıkarılan kitabımda.... Şimdi, burada isim kullanacağım mecbur çünkü artık burası Komisyon, doğruların konuşulması lazım, bazı şeyler yuvarlamaya gelmez, biz Karadenizliyiz, direkt on ikiden bu konuyu anlatmak zorundayız, yuvarlamaya kalırsa olmaz. Bakın, şu kitap 200 sayfadır, tam üç ayda çıkardık bunu, içerisinde 8'e yakın hocamızın araştırması var, hepsinden izin almak suretiyle yaptık. Yaptığımız işin aslında tapusu bu yani şu an Samsun bölgesinde icra edilen çift gemili orta su trolünün tapusu bu kitabın içerisinde; üniversitedeki hocaların otuz yıllık birikimlerini kendilerinden rica ettim, aldım. Buna da Ankara'da, atanmış bazı bürokratların devletin en tepesindeki insanlara yalan konuştuklarını şu kulağımla duymam, gözümle görmem vesile oldu ve o insanlara yalan konuşulduğunu ispatlamak için bu kitabı çıkardık.

Aslında, sorunlarımız daha eskiden, 2012 yıllarında başlamıştı, sistematik olarak kemikleşmeye başladı; birkaç senedir de biz bıraktık, umudumuz bitmişti. En son, biz, Sayın Milletvekilimiz Barış Bey'le beraber Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun -itelemesiyle diyeyim ben size- bu işleri organize etmesiyle bir yerlere geldik. Sizin Grup Başkan Vekillerinizin hepsiyle tek tek konuştuk komisyonlarda. Hatta şunu da söyleyeyim: Komisyonların hepsinde, var olmasında Sayın Barış Bey'le beraber, Vekilimle beraber bulunduk ama Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan konuşmaları takip ederken üstten, dedim ki: Biz bu Komisyona balıkçı olarak geldik -yanlış anlamayın, ben çiftlikçileri azat etmek için konuşmuyorum ama- biz o gün balıkçılar olarak çıktık. Çıkan 5 milletvekilinin konuşmasını dinledim, hiçbiri bizden bahsetmedi, hepsi yetiştiricilikten bahsetti. Aslında, sorun, taşrada bizim sıkıntımız yani devletin arkasında durduğu yetiştiricilerle bizim bir sorunumuz yok, bir sıkıntımız yok. Tabii ki onlar da ayağına yorganına uzatacağı şekilde, kendi ekonomik şartları, kendi sahaları uygun olduğu sürece balık üretimi yapacaklar. Ancak geçmiş yıllarda bizim yasaklanma sebebimiz, yetiştiricilikte o zamanlar “gökkuşağı alabalığı” diye adlandırılan bugün “Türk somonu” ismi verilen balığın denizde yetiştirilip... Fakat bilmedikleri, hesap etmedikleri bu balığın mayıs ayında deniz suyu ısındıktan sonra öldüğü. Ölümle de bir an önce hızlandığı için, bu balıklar için üst yapılar yani buzhaneler, kesimhaneler, şoklamalar, pazar oluşturulmadığı için bir sıkıntı yaşadılar. Bu sıkıntının faturası aslında bize kesildi, bu yasakların başlangıcı aslında oradan başlıyor. Ben size hepsini buradan... Bakın, Greenpeace'in yayınladığı şu deklarasyon aslında bu işin başlangıcıdır; bugün başladı, ben o günden beri Ankara'da bu mücadeleyi veriyorum. Bakın, bu Greenpeace'den başladı; biliyorsunuz bunlar yeşilciler, yanlış anlamayın beni, bunları istediğiniz şekilde satın alabilirsiniz -yani doğruya doğru- bunlar istediğiniz herkesin bacasını, bayrağını tüttürebilir.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tam tutanak tutuyoruz...

CEMAL MALKOÇ – Tutun, hiç sorun değil, hiç fark etmez benim için. Ben doğruları burada anlatmak zorundayım çünkü bu fırsat bize...

Biz tükenme noktasına geldik, bugün geldiniz, bir can suyu olacaksınız, bu şansımızı da en güzel şekilde sizlerin yanında değerlendirmemiz lazım. Sorumluları, “Sizleri buraya gönderen şartlar neden oluştu?”yu anlatmamız lazım ki siz de ona göre karar alacaksınız ama bizim verdiğimiz mücadele son sekiz, on senedir bir arpa boyu yol alamadı.

Bakın, şu kitabın çıkma sebebi aslında bu sorunların başlangıç nedenidir. Sayın Kılıçdaroğlu bizi davet etti 50 birlik başkanıyla, herkes balık sorunlarını anlattı. Bakın, ben de size... Evet, derinlik sorunlarımız var, sistematik olarak 2016 yılından sonra yapılmıştır. Bakın, tarihi eski değil, tarih tekrardan ibaret, baktığınız zaman son sekiz, on yılın içerisinde sistematik olarak belli bir grup balıkçıyı mağdur ederek belli bir grup balıkçı ihya edilmiştir. Açtığınız zaman, baktığınız zaman koyulan yasaklar belli bir grubu mağdur ederken belli bir gruba özerklik tanımıştır.

Şimdi, bu konuyu açmayacaktım ama biraz önce sizlere söylendiği için söyleyeceğim -söylediler bana- ben 2012 yılında Ankara’da bu toplantılarda karar alınırken orta su trolüyle ilgili “gece-gündüz” kavramı diye bir şey koymak istediler, o zaman da buna karşı çıktık, sebebi şudur: Bakın, bu avcılık size verecek olduğumuz kitapların içerisinde çok net bir şekilde gösterilmektedir. Ünye Taşkara Burnu’ndan Hopa sınırimıza kadar çift gemili orta su trolü, aynı zamanda dip trolü avcılığı yasaktır; neredeyse Sinop il hudutları, Kanlı Çay’dan Sinop İnceburun arasında yasaktır; Amasra Köpek Kayası’ndan Zonguldak Ereğli il sınırına kadar 45 mil alanda yasaktır. Bakın, açık olan alanlarda da 2016 yılında Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüzün, son görevini yapan Tarım Bakanı Sayın Mehdi Eker’e sundukları dilekçede “balık boyları ve derinlik” diye bize bir yasak getirdiler. Bakın “Elinizi taşın altına koyun.” dedi dönemin Sayın Tarım Bakanı ve bazı yasaklar... Bu derinlik ve balık boyları hususunda oluşması gerekiyor, sürdürülebilir balıkçılık ve çocuklarımıza yarın balık dolu bir deniz bırakmamız için bazı şeyler sundu bize. Herkes elini taşın altına koydu fakat 2019’da ne olmuşsa bu taşın altında bizim bedenimiz kaldı. O sürdürülebilir balıkçılık için alınan bu kararlarda Karadeniz’deki ticari faaliyet yapan gırgır, trol, orta su trolü gibi üç av aracı vardı fakat orta su trolünü burada farklı bir kategoriye koydular. Hepsinde bir yenileme yaptılar, daha önceki konulan yasaklar geri alındı, biz bu yasakla baş başa kaldık. Tabii, bir tek bununla kalmadık, Başkanın söylediği gibi, Karadeniz de uluslararası su; sadece Samsun il hudutları içerisinde 40-50 mile kadar çıkabiliyoruz. Mesela, Sinop’un üzerinden geçen hamsiyi avlayamıyoruz yani trole yasak olan bölgelerde bize orta su trolü yasak; bunun bir şekilde çözülmesi lazım. Yani bunların bilimsel bir açıklaması yok Sayın Komisyon Başkanım, bakın, bunların bilimsel bir açıklaması yok. Bugün Sinop’u neden yasakladığını anlatacak bilimsel bir gerçek yok.

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – Siyasi.

CEMAL MALKOÇ – Siyasi; bakın, bunların hepsi siyasi, şu an yaşadığımız sorunların hepsi siyasi.

Sayın Başkanım, bakın, bunların hepsi siyasi. Şimdi, yanlış anlamayın beni ama -rahmet olsun- Sayın Şükrü Bey vardı, zamanında biz balıkçılık yaparken Sinop, Ordu yasaktı; biz bu denizde yasakları 90’lı yılların sonunda da gördük.

Sayın Başkanım, konuyu öbür tarafa taşımak istemiyorum ama sorunları anlatayım ben size. Bizim yaptığımız av aracı yüz elli yıldır denizde yapılan bir avcılık modelidir, pelajik balıkların üzerinde seçiciliği kanıtlanmıştır ama sorun şudur: En iyi tedavi doğru teşhistir, bunu doğru teşhis etmek lazım. Bakın, balıklara boy yasakları konulurken avladıkları av araçlarına hiç bakılmaksızın konulan yasaklarda -ben şu fotoğrafları daha önce Bakanlığa da getirdim, Genel Müdürlüğe de getirdim- koydukları çinekop boyu yasağındaki... Şimdi, bir av aracı düşünün, istavrit tutuyorsunuz, boy yasağı bunun 13 santim ki komşularımızda bu 10 santim. Bakın, bir av aracı düşünün ki hamsi tutuyorsunuz, göz açıklığı 6,5 milim, komşumuzda hamsinin boyu 6,5; bizde 9 santim. Bu av aracın içine çinokopta, 18 santimden küçüğe girme şansı yok. İstavritte 13 santimden küçüğün girme şansı yok. Bir av aracının içinde tekir balığının boyu 11 santim, mezgit balığının boyu 13 santim, çinekopa sen “18’den küçük gir.” diyemezsin, istavrite “13’ten küçük gir.” diyemezsin. Onun için en iyi teşhis, doğru tedavi etmemiz lazım.

Bakın, bir av aracının içine 5 çeşit balık giriyor ve daha önceki yıllarda Ankara’ya gidip geldiğimizde “Biz gemilerimizde 20 santim çıta yaptık, küçüğünü ölçüp denize atıyoruz.” diye sizleri kandırdılar. Bakın, televizyon kanallarında da bunların kayıtları var, ben de bunları, kandırılmayın diye bu fotoğrafları aldım, sizlere verebilirim, bu fotoğraflara bakabilirsiniz. Bu fotoğraflarda 5 çeşit balık bir av aracının içerisinde ama her birinin boyu birbirinden farklı, bunu hiç kimsenin denizde ayırt etme şansı yok; böyle bir sorunla karşı karşıyayız. Onun için konulacak olan kuralları bölge halkıyla konuşarak koymamız lazım.

CEMAL MALKOÇ – Şimdi, bakın, çözümü şöyle: Karadeniz’de zaten eylül ayında başlayan avcılığımız var, dört ay denizi biz nadasa bırakıyoruz. Kendi açımızdan şunu söyleyeyim size: Sezon başladığı zaman bir seyrek ağ kullanabilir, balığı denizin dibinde kalibrasyon yapabilme özelliğine sahip -burada kitaplarda da var- pelajik av araçlarımız var yani ağın torba kısmında, balıkların toplandığı bölgelerde kullanacak olduğu göz açıklığı o kişinin vicdanına kalmış. Sayın Başkanım, biz bunları yapıyoruz, bununla ilgili bir sıkıntımız yok ama tabii bir elek var Karadeniz’de, o da olmak zorunda çünkü olmasa bu işi çeviremiyorlar. Ha, bizim naçizane tavsiyemiz gırgır balıkçısı arkadaşlarımıza, hamsi ağıyla istavrit tutmamaları... Ağın göz açıklığı kör olduğu için diğer türlerin de ölmesine sebep oluyor, onun dışında büyük de bir tehlikemiz yok ama konulan derinlik yasağı birileri için konulmuştur, bunun mağduru biziz. Bölge yasaklarımız var, bunlar için çalışma yapılması lazım. Bakın, bunlar hep yeni konuldu Sayın Başkanım, bunlar eski değil, son sekiz, on yıldır konulan kurallar, aslında bizi dizayn etmek için konulmuş kurallar.

Tabii, bunlar balıkçılıkla ilgili sorunlarımız. Balıkçılığın dışında da yine sorunlarımız var yani bunlar aslında bir sorun değil, biz bunları bırakmıştık üç, dört senedir, daha ellemiyorduk onlara; siz geldiniz, şimdi size anlatıyoruz, ne kadar umut verir, onu da bilemiyoruz ama bu sorunların bir şekilde eski hâline döndürülmesi lazım. 2016 ve öncesindeki duruma, derinlik olarak 10 kulaca, 18 metreye indirilmesi lazım.

Bu işlerin neden çözülmediğine dair size bir de şöyle bir örnek vereyim: Sayın Tarım Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba bizi ziyarete geldi Samsun milletvekillerimiz, Sayın Çiğdem Hanım, Sayın Orhan Kırcalı, Yusuf Ziya Yılmaz ve -bakan değildi, o zaman müsteşardı- Nihat Pakdil Bey’le ve Sayın Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürümüz, balık ithalat ve ihracat işiyle uğraşan sanayici, balıkçı şirket sahibi birkaç arkadaşımızla. Geminin kamarasında Sayın Mehdi Eker Bey’in döneminde alınan yanlış kararlardan yaşadığımız mağduriyeti Bakan Bey’e herkesin huzurunda anlattım ve Bakan Bey ben anlatırken Sayın Genel Müdür Bey’e talimat verdi: “Bunları yazıyorsun.” Ben anlattım, çinekop boyu, istavrit boyu, derinlik ve bölge yasağı, başka bir sorunuz yok. Bakın, bunun üzerinde, anlattığımda başka bir şey yok; derinlik, balık boyu... Bu balık boyları bizim sorunuzsa emin olun oltacının da sorunu, gırgırcının da sorunu, herkesin sorunu; bakın, herkesin sorunu ama bu sorunu kimse irdelemiyor. Biz sorunlarımızı Sayın Bakan Bey’in huzurunda Sayın Genel Müdüre yazdık. Bakın, burayı iyi dinleyin, sorun buradan kaynaklanıyor, ben o gün bugündür bu işin yakasını bırakmıyorum. Bakan Bey’e ben anlattım yine böyle bir yemek toplantısında, Bakan Bey talimat verdi “Pazartesi günü Resmî Gazete’de bu yayımlanacak.” dedi. Bakın, bunu Bakan Bey herkesin huzurunda, bütün milletvekillerinin huzurunda, müsteşar bey de orada, talimat verdi. “Pazartesi Resmî Gazete’de yayımlanacak.” dedi. Pazartesi oldu, yayımlanmadı; ben çarşamba günü Çevre ve Şehircilik Bakanlığına MARPOL yasaları için çağırıldım, gittim, işim erken bitince Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne gittim, dedim ki: “Sayın Genel Müdürüm, Bakan Bey’in huzurunda ben anlattım, siz yazdınız. Neden bunlar yayınlanmadı, problem ne?” “Bana Cumhurbaşkanı talimat verecek.” dedi. Bu işin, aslında, sıkıntının odak noktası burası, bunu ben anlatmak ve söylemek zorundayım. Benim de zaten daha sonraki yazılarımda... Sayın Cumhurbaşkanımızın bizim balık boylarımızla, derinlik yasaklarımızla ilgili eğer tasarrufu varsa bu mümkün değil yani çünkü bu kadar işin arasında bizim istavrit balığının ya da orta su trolünün isminin Sayın Cumhurbaşkanımızın makamında geçme şansı zaten olamaz, ülkenin o kadar sorunu varken... Birilerinin ismi, bilhassa Sayın Cumhurbaşkanımızın ismi -bu vatandaşın, bizim ona ulaşma şansımız zaten yok- böyle kullanılarak bu işler bugüne kadar böyle geldi. Bunu da sorabilirsiniz, Samsun milletvekillerimiz şahittir.

Şimdi şöyle de bir sorun var balıkçılık ve sosyal sigortalarla ilgili: Bizim yaptığımız iş Tarım Bakanlığında, 5 kişiye 1 kişi, 18 yaşından küçük 16 yaşından büyük insan çalıştıramıyorsunuz kanunda var; 5 kişi de 1 kişi. Fakat İş Kanunu diyor ki: “18 yaşından küçük çalıştıramazsınız.” Bu potansiyel gelecekte işçi sorunu doğurmaya başladı, şu anda ciddi sıkıntılar veriyor. Bakınız yani 18 yaşından küçük 5 kişi de 1 kişi, Tarım Bakanlığının genelgesinde var fakat Sosyal Sigortalar Kurumu kabul etmiyor riskli olduğu için. İşimiz bu -artık çocuk işçi mi diyeceğiz ona- ben 14 yaşında başladım bu işe, 14 yaşından beri çalışıyorum, 6 tane balıkçı gemimiz var, işimizin başındayız ama şu anki çocuklarımıza böyle bir iş imkânı verilmiyor. Bu, bizim için ciddi bir sorun.

İkincisi, tabii ki mahkemelerimiz var işçilerin sosyal güvenliğiyle ilgili. Gelip sende çalışıyor, bu bir çiftçi sınıfına girdiği için sekiz ay yapılıyor ve kıdem tazminatı vesaire oluşmadığı için iş bittiği zaman biz bunlarla mahkemeler yaşıyoruz, sezon bittiği zaman çünkü herhangi bir avukata gittiğiniz zaman 2 tane yalancı şahitle istediği mahkemeyi açabilirler size. Bana 78 tane dava açtılar ve davalarda da... Şunu da söyleyeyim size -avukat var mı içinde bilmiyorum- avukatlar bu işi çok iyi bilir, yirmi sene de uğraşmaktan ben de avukat oldum avukatlarla, onu da söyleyeyim size. 3 kişinin adına 78 tane dava açan kişiyi gittim Cumhuriyet savcısına şikâyet ettim. Sayın Savcım, bu çocukların bir tanesi davasını geri aldı, bana anlattı, dedi ki: “Adınıza açacak olduğum davalardan sizden ücret almam -bakın, ücret almam- kazandığımız davalardan yüzde 20’sini alırım, artı dosya paralarını alırım.” 78 tane dosya, bugün yapıyor 1 milyon 200 bin lira, 78 tane dosya parası var, bakın, düşünün ki bunu açtıran çocuklar taşra çocukları, bu işin arka tarafını bilmiyor. Ya, düşünebiliyor musunuz, 3 kişi bir teknede çalışmış sekiz ay. Sekiz ay için bir adama 80 tane dava açılır mı Sayın Komisyon Başkanı? Savcı bana dedi ki: “Evet, bir suç ama Türk Ceza Kanunu’nda o onlardan vekalet aldığı için bunu yapamayız.” Böyle bir şeyle de karşı karşıyayız, bunu da bilin.

Şimdi, bir de ziraat bankalarıyla ilgili küçük bir sorunumuz var. Hepiniz ticaret yapıyorsunuz, hepimiz ülkede uğraşıyoruz. Bakın, bizde gemilerin bakımı ve onarımı için süspansiyon kredileri var. Öncelikle, devletimize bize ÖTV’siz akaryakıt ve zirai kredi desteklerinden dolayı binlerce kez camiam adına teşekkür ederim, bizi bırakmadı. Ancak yatırım amaçlı yaptığımız bu işlerde yüzde 75’ini Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ödüyor ve aldığımız ürünler toprak değil, araba değil, ev değil, gemilerin geleceği için ya makine ya sonar ya da ekipman alıyoruz ve bunları resmî faturalandırıyoruz yani gidiyoruz, fatura alıyoruz şirketten. Bunlar naylon fatura değil, bunları gidiyoruz, alıyoruz ve bu paraların genelde yüzde 90’ı da dış ülkelerden ithal edildiği için makine ve ekipman oluyor ve yüzde 75’lik kısmını Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ödüyor. Bunlar yatırım kredisine sokulup bugünkü yüzde 45 oranındaki faize çıkardılar, en azından yatırım kredileri olarak yapılanların da en azından yarı yarıya indirilmesi lazım. Bakın, şu an yatırım kredisi ismi altında bizim kullandığımız kredilerden yüzde 40’ın üzerinde faiz alıyorlar bizden, süspansiyon kredileri normal yani onlarla ilgili bir sıkıntı yok ama yatırım kredileri hususunda bir iyileştirme yapılması gerekiyor.

Şimdi, konuyu kapatmadan şunu da söyleyeyim, bana rica ettiler, öncelikle, geldiniz, tekrardan teşekkür ederiz size. Biz balıkçıyız, tabii ki akşama kadar anlatsak son beş sene içindeki sorunları bitiremeyiz, dalgıç arkadaşlarımız da var, onlara da birkaç saat ayırmanızı Komisyon bittikten sonra rica ediyorum Sayın Başkanım çünkü aradılar beni. Onlar da 10-12 bin kişiden oluşan bir emek grubu. Bizim bölgemizde, dediğim gibi, gırgırımız var, trolümüz var, bir de salyangozcularımız var ama bunlar kanunlar karşısında her geçen gün yıpranıyor. Bu hususta salyangozcu arkadaşlardan konuyla ilgili...

Biz anlatsak bugün yetmez ama dışarıda, size özel olarak, bu işlerin neden çözülmediğini sorabilecek olduğunuz kişileri dahi isim vererek söyleyeceğim, bir dakikanızı rica edeceğim.

Teşekkür ederim dinlediğiniz için.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, söz almak isteyen kendini tanıtsın, tutanaklar için. Tam tutanak tutuyoruz, hem isim, soy isim, hem kurumunuzu söyleyin lütfen.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ– Sayın Başkanım, sayın milletvekilimiz; hoş geldiniz.

Balıkçılığın kalbi Samsun’da sizi ağırlamaktan gurur duyduk.

Dereköy Su Ürünleri Kooperatifi Üst Birlik Temsilcisiyim, ayrıca Karadeniz Deniz Salyangozu Avcıları Derneğinin altı sene Başkanlığını yaptım.

Birçok sorunuz var, kısaca değinmek isterim, hem balıkçılıkta -kooperatif olarak- hem salyangoz avcılığında.

Öncelikle, bizim burada anlatacağımız konular Karadeniz’de nereye giderseniz karşınıza gelecek konular. Mesela, deniz salyangozu avcılığında zaman ve av aracı şeklinde avlanma zamanlarıyla ilgili sıkıntımız var. Yurt dışında on iki ay çalışılıyor, bizde balıkçılıkla başlayıp balıkçılıkla biten bir sezon var. Bu yüzden mağdur olan birçok arkadaşımız var çünkü bu yaz ayında avcılık veriyor en çok verimli olarak. Yaz ayında bir çuval 50 kilo geliyorsa bu zamanlarda 35 kiloya düşüyor eti zayıf olduğu için. Burada da mağduruz.

Ayrıca, orta su avcılığında bizim arkadaşlarımıza eklemek istediğim bir konu var. Avcılığa yasak olan yerlerde, açık sularda, açık denizde avcılığın serbest olmasını talep ediyoruz. Bu, bütün orta su avcılarının talebidir. Trol avcılığında 18 milim ağ göz açıklığı talepleri vardır, bütün Karadeniz’deki av araçlarıyla birlikte 18’e düşürülmesini talep ettiler.

Ayrıca, bu sene yaşadığımız bir sorunumuz var. Giresun’a gittik avcılık yapmaya, bizim salyangoz belli zamanlarda, il il gezeriz, birçok balıkçı arkadaşımız bilir.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Başkana sordum da kayıtlara doğru girmesi açısından... “Orta su trolü uluslararası sularda bizim için mümkün değil, diğer gırgır filan mümkün.” dedi.

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – Serbest, buralarda serbest olduğu için...

CEMAL MALKOÇ – Şöyle Başkanım: İğneada’dan Hopa’ya, Marmara Denizi de dâhil olmak üzere gırgır avcılığı serbesttir.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Uluslararası sularda?

CEMAL MALKOÇ – Hayır, her yerde gırgır avcılığı serbesttir.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Demek istediğim şu: Açık deniz 3 mil açığı olabilir, 4 mil açığı olabilir eğer kıyılar yasaksa açık tarafının serbest olmasını istiyorlar, derin suların yani derin suyla onu söyledim.

CEMAL MALKOÇ – Aslında yasak şöyle: Karadeniz’de trole açık olan bölgelerde orta su trolü serbest, yasak budur yani ezelden beri böyle gelir Sayın Başkanım.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Bu sene Giresun’a gittik avcılık yapmaya yaklaşık 30 kayıkla. Tabii, bizim 300’e yakın kayığımız var Samsun’da deniz salyangozu avcılığı yapan; birçok sıkıntı yaşadık, limanlara almadılar bizi, kurşunlandık, dayak yedik, kayıklarımız batırılıyordu, Vali Bey önlem alamadı, sağ olsun Tarım İl Müdürlüğümüzün, Şube Müdürlüğümüzün, Genel Müdürlüğümüzün yardımıyla oradan canımızı kurtardık, geri geldik ama birçok olayla karşılaştık. Mal boşaltamadık, kumanya alamadık, almaya gidenler dayak yedi, polis önlem alamadı; videoları var, hepsi kayıtlı. Tarım İl Müdürlüğüne, Şube Müdürlüğüne çok teşekkür ediyorum. Bu tip olaylar hemen hemen her limanda başımıza geliyor ama bu Giresun olayı çok oldu yani bütün kayıklara aynı anda oldu.

Ayrıca, deniz salyangoz avcılarının ayrı bir talebi daha var. Ocak, şubat, mart ayının yasaklanıp temmuz ayının avcılığa açılmasını talep ediyorlar yani üç ay verip bir ay istiyorlar sizden. On iki ay avcılıktansa böyle bir avcılık daha iyi. Romanya’da on iki ay serbest yani yurt dışında Karadeniz’e paydaş ülkelerde bu on iki ay serbest bir avcılık, biz on iki ay serbest istemiyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Üreme döneminden dolayı mı kapalı olsun?

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Ürümeye dönemi ağustos ayıdır. Biz üreme döneminin kesinlikle avcılığa tamamen kapatılmasını, dalgıca bile kapatılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – O üç ay niye kapalı olsun?

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Ocak, şubat, mart aylarında verim çok az olur, eti az olur, avcılığı az olur, soğukta bu olmaz ama yazın...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – “Bu ayları kapatın, temmuzda açın.” diyorsunuz.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Tabii, temmuz ayında bir aylık o avcılıkta... Ama bunu da nasıl açarız: Deniz salyangozunu balıkçılıktan ayırmamız lazım. Deniz salyangozu avcılığı yapacak olan kayıklar balıkçılıktan ayrılırsa, sırf bu işi yaparsa kayık sayısı az olduğu için çok verimli bir avcılık olur, herkes kendi mesleğine sahip çıkar; balıkçı balıkçılığına çıkar, salyangozcu salyangoz avcılığına. Bu şekilde açabiliriz, öbür türlü 16 bin kayık çalışacağı için sıkıntı olabilir, ayırırsak 800 kayık çalışır, bu da herkes için makul bir seviye.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Serbülent Başkanım, şimdi, bu salyangoz... Son zamanlarda midye konusunda, midyeyi bitirdiği, denizdeki balığın havyarını yediği, hatta balığın denizdeki ağlarına kadar salyangozun çıktığı konusunda bir şey var.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – İstilacı bir türdür, Karadeniz’de düşmanı yoktur balıkçıdan başka, balıkçı avlar sadece. Üremesi çoktur yani avcılığı az olduğu zaman, mesela kayık sayısı azaldığı zaman çok fazla üremiş olur.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – İstilacı bir türdür, bu bölgede Çin’den gelen teknelerin balast suyuyla buraya gelen, yerleşen tür bir türdür.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Yüzde 100 ekonomik bir avcılığa çevirdik biz bunu, yurt dışına ihracat ediyoruz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Dünyada, Türkiye’de istilacı türlerle mücadele diye bir şey vardır. Kendi havzanı bozuyorsa istilacı türü yok edeceksin, balon balığı da aynı şekilde, aslan balığı da aynı şekilde. İstilacı türün daha fazla tutulup Türkiye sularında normalde yok edilmesi lazım. Onun için de avcılık bölümü şu an açılsın, var değil, o istilacı türü tamamen balıkçı tarafından denizde tutulması lazım normal şartlarda.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Yurt dışında öyle, teşvik alıyorlar, bizde yok. Bizde cezası çok yani birden fazla ceza koymuşuz avcılığına ama yurt dışında öyle değil, bu avcılığı yapsın diye teşvik verilen ülkeler var.

Demek istediğim, balıkçılıkta çok büyük sorunlar var. Şimdi, buradan Karadeniz’de hangi ile giderseniz misina ağının kalıcı olarak izin belgesi değil de ruhsata işlenerek alınmasını talep ediyorlar. Ayrıca, uygunluk yazısından alınan ücretin kaldırılması talep ediliyor ve birçok dalda yani balıkçıya yük olan konuların çözülmesini bekliyorlar.

Ben elimden geldiğince onların sözcüsü oldum. Kooperatif Başkanımız da burada, önümüzdeki ay da toplantı var, Atuf Başkanımızla gideceğiz. Birçok toplantıya gittik sekiz senede, inanın, çok az çözdük, inşallah, burada her şey çözülür, bu Komisyonun kurulmasına çok sevindik. Barış Karadeniz

Vekilimiz öncülüğünde biz sorunlarımızı dile getirmiştik daha önceki Komisyon toplantısında Mecliste. İnanın, balıkçının mağdur olduğu birçok konu var, limanlarda atık su kağıdı alıyoruz fakat atık suyu boşaltacak yer yok, on beş günde bir alıyoruz, almazsak ceza yiyoruz, devasa bir cezası var. Ufak kayıkla büyük kayıklar bir tutuluyor, işte 30 kişi çalıştırıyor kayık, 2 kişiyi aynı zamanlarda almaya çalışıyor ama limanlarda boşaltacak yerimiz yok, mağdur oluyoruz, bu sefer denize çıkarsak ceza yiyoruz yani çözülmesi gereken birçok sıkıntı var.

Limanlarda altyapı yok yani -yüzde 80'inde- balıkçı barınaklarının hiçbirinin altyapısı yok şu an. Üstyapı çalışmalarının da iyileştirilmesi lazım limanlarla ilgili.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burada vardı Başkanım.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ

– Bu liman örnek limandır zaten, Avrupa'dan gelen bütün heyetler bu limana hayran kalır.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ben bir konu hakkında kısa bir şey söyleyebilir miyim? Şimdi, eskiden bu limanlardaki atıklarla ilgili, özellikle motor yağları, eskimiş motor yağları limanlardaki işletmeler o günlük ihtiyaçlarını görsünler diye geri dönüşüm için satılırdı. Doğru mu? Bu böyleydi. Son birkaç yıldır duyduğum şu: Artık, bırakın, limanlarda satılmasını, bu atık yağların üstüne para verilerek limanlardan teslim edilmesi konusunda bilgiler geldi.

CEMAL MALKOÇ – Şirketlere -Petrol Ofisi gibi- yani birkaç tane alıcıya. Şimdi, şöyle Sayın Vekilim, önce Başkanımın konuşmasına bir ekte bulunayım: Algarnayla ilgili -tabii, yıllardır bu bölgemizde yapılan- donanım olarak trole benzediği için ciddi bir sıkıntı yaşıyorlar ama onun çözümünü Başkanım sundu dün, çok mantıklı yani bunu yapacak olan kişilerin avcılıktan ayrılıp sadece algarna yapması doğru bir tespittir ama öncesinde aynen av aracı olan trole benzediği için kontrolü yapılamıyordu.

İkincisi, limanlarımızdaki Çevre Bakanlığının yapmış olduğu... Bilhassa, 2019'da bizim Bakanlıkla ve SASKI'yle yazışmalarımız var. Hamsi suyunun kanalizasyona verilmesini belediyeler kabul etmiyor Sayın Başkanım, biz bunun yazışmalarını da yaptık; bunlarla ilgili ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Şu anki sıkıntı da şu: Rıhtımlarda kamyonu yüklenen balığın suyunun cezasını kamyon şoförüne yazıyorlar; böyle bir kanunla karşı karşıyayız. 6 tane aracımıza şu ana kadar rıhtımın üzerinde denizi kirletmekten ceza yazdılar yani kamyoncunun ne tasarrufu olabilir limanı kirletmekte? Kamyonun sırtında tankla gelmiş limana, balığı yüklemiş, efendim suyu denize aktı diye, su kirliliğinden dolayı ceza... Bunun bir şekilde çözülmesi lazım. Bunlarla ilgili çözümüm de şu: Limanlar vakti zamanında yapılırken projelerinde bu tip kirliliklerin yani yüzeysel, görsel kirliliklerin olacağı düşünülmeyişi için liman içlerine akarlar; bu akarlar da liman mendireklerinin dışlarına verilse hiçbir sorun yok yani limanın içerisinde balık boşaltılan su akarlarını liman mendireklerinin dışına verirsen balıklara bir nimet olur, bir protein olur, bir yiyecek olur. Bu kadar net söylüyorum çünkü bizim burada biz öyle çözdük bunu yani bu suyu limanın dışına vereceksin, hiçbir şekilde... Liman, ismi üzerinden barınma yeri. Bu suyun içinde balığın yağı da birikip bazı pisliklerle bir araya geldiği zaman, poşet, balık kasası ve denize atılan su kabı gibi pisliklerle bir araya geldiğinde gerçekten görsel bir kirliliğe sebep oluyor ama bu, kirlilik midir, değil midir? Şu an Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bununla ilgili bir açıklama da yapmadı, yapamadı, bundan dolayı da kolluk kuvvetleriyle sıkıntı içerisindeyiz.

Balıkçı teknelerinden akan motor yağları denize, işte yanarak havaya, inşaatta kalıp tahtalarına vesaire bir şekilde çevre kirliliği yapmasın diye biz 25 bin litrelik bir tane benzin mazot tankı aldık; limanımızda etrafına 2 kat beton duvar örme suretiyle, delinip denize akmasın diye bir önlem almak suretiyle, üzerine çadır ve yanına 15 tane de bin litrelik bidon koymak suretiyle bölgemizdeki balıkçıya hizmet etmeye çalıştık ama biz bu yağları aldığımız zaman... Şimdi, devlet bu yönetmelikleri çıkardı ama -kusura bakmayın- altyapı çalışmasını yapmamış. Biz yağları topladık, 25 bin litre yağ topladık,

ilk zamanlarda teslim edecek insan bulamadık yani bunların çimento fabrikalarına, kazanlarında yüksek ısı kullanan büyük tesislere verilmesi gibi bir yönetmelik hazırlandı 2008-2012’de fakat biz bunları veremedik. Şimdi, biz bunları toplamak için sonuçta bir para harcıyoruz çünkü bu belgelerin ilk çıkarıldığı zaman ben Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gittim, 15 kişilik bir komisyon vardı, 1 müsteşar yardımcısıyla bu konuda o zaman, 2012’de... Ben ne söylemişsem -işte, gemilerden ayda bir alınmasını, beş yüz saatte bir motor yağı değiştirdiğimizi- benim her söylediğim o dönem kanun olarak bize geldi fakat sonra da tabii, Avrupa uyum yasalarıyla bunları özdeşleştirince... Ama askıda kalıyor, bizde altyapı olmadığı için yani limanlarımızda buna hizmet verecek bir altyapımız olmadığı için biz yine topluyoruz. Denizin bir şekilde kirlenmemesi, havaya bir şekilde karışmaması için imkânlar neticesinde bu yağları tenekeyle, varille ya da bidonla alıp havayı kirlenmeden kendi kazanımıza koyduk ama teslim etme hususunda Sayın Vekilimin de dediği gibi bir sıkıntımız var. Biz bu yağları topluyoruz, sonuçta bunu toplarken de bir bedel ödüyoruz -toplayan insana maaş ödeyeceksin, bu da on beş günde bir kesiliyor- 200-250 lira gibi bir para alıyorsun insanlardan, yağını teslim alıyorsun ama bir şey birikmiyor yani şu limanda 8 tane tekne var, 8 tane tekneyle beraber 200-250 lira toplayıp kimsenin maaşını veremezsiniz Sayın Başkanım. Bunu teslim ederken veremiyoruz, bununla ilgili sıkıntı var yani alan kişilerin istedikleri talepler de... Hatta ben de bu sorunlara bizzat kendim şahit oldum, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 9 kişilik bir komisyon kuruyor biz bu yağları teslim ederken ve komisyonun içinden memurlar gelip kontrol ediyor yani arabanın egzozundaki susturucusuna ya da yanıcısına kadar. “Sigara izmariti var mı?” “Yangın söndürücüsü yarıya kadar boşalmış.” gibi sebeplerden dolayı burada iki gün, üç gün arabaların yattıklarını biliyorum ve Ankara’yı arayıp öyle çözdük onları. Bunlar da bir sorun bakın, bizim değil ama sonuçta dönüyor dolaşıyor, mağdur tarafında biz de oluyoruz. Biz bunları bugün teslim ederken karşılığında bir ücret alamıyoruz, bir şekilde bunu toplayan insanların ücretini alması lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ

– Son olarak, şimdi, arkadaşlar burada olduğumuzu biliyorlar, devamlı mesaj atıyorlar. Orta su avcıları Ünye ile Hopa arasının avcılığa açılmasını talep ediyorlar; uzun zamandır yasak. “Pelajik türlerde diğer av araçları bunu avlıyor, biz avlayamıyoruz.” diyorlar; onlar da mağdur. Belli bir yere sıkışmış kitle var, bunu buraya açarsak Karadeniz de rahatlar, balıkçı da rahatlar.

Ayrıca, bir örnek vereyim: Ayancık Usta Burnu ile İstefan arası, İnceburun arası algarna avcılarına yasaklanmıştı yani istilacı bir türü avlatmadılar bize orada. Ne oldu? Giresun’a gittik, başka illere gittik, olaylar oldu. Ufacık bir yerin yasaklanması Karadeniz’de dengeleri tamamen tersine çeviriyor. Orası yasaklanmasaydı bu tür olaylar olmayacaktı, kalabalık kayıklar başka illere gitmeyecekti, 5-6 kayak gidecekti yani masabaşında bir yasak koyarken inanın, sahada bu işi yapanlar çok mağdur oluyorlar. Mesela, yıllar önce bir misina ağı yasaklanmıştı, çok mağdur oldu vatandaş; Allah’a şükür o yanıştan döndük çünkü bütün dünyada serbest, iç sularda serbestti, bizde yasaktı. Bu tip yasaklar çıkarken mümkün olduğunca balıkçıyla iç içe karar alınarak yapılırsa...

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – Balıkçıyı yönetenler balıkçı değil. Şimdi Sinop’ta bir Birlik Başkanı var, dün gördünüz, adam keresteci ama gidiyorlar, her şeyi sana sayıyor. Turhan Öztürk, balıkçı değil, adam Ayancık’ta keresteci. Denize en zararlı türü yasak etti orada, salyangozu o yasak etti.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ

– Çok teşekkür ederiz.

Kooperatif Başkanımız bir ekleme yapacak Başkanım.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞEVKET KEŞKEKÇİ – Hoş geldiniz Sayın Vekilim, Sayın Başkanım, kooperatif başkanı arkadaşlarım; Ben Dereköy Su Ürünleri Kooperatif Başkanayım ve 1984 yılından beri balıkla uğraşıyorum.

Az önce Serbülent Başkanın da bahsettiği gibi çevreyle alakalı bir iki cümleden bahsetmek istiyorum: Samsun Çevre İl Müdürlüğümüze yazılı bir dilekçe verdik Kooperatifimiz adına, bir de Sahil Güvenliğe verdik. Çevre Müdürlüğünden bize geri gelen cevap “görsel köpük” adında geldi, kirlilik amaçlı değil yani “kirlilik” diye bize gelen dilekçede sadece “köpük” yazıyor. Bu köpüğü nasıl tutabiliriz, nasıl bertaraf edebiliriz... Biz de yazılı dilekçemizde “Biz balıkçı olarak elimizden gelen bütün teknolojiyi, her şeyi kullanıyoruz fabrikalarla beraber; bize bir öneri sunarsanız biz de bunu yapmaya hazırız.” diye bilgi verdik. Aslında, bu işin başı Sahil Güvenlik; ona da bir yazı verdik, dilekçe verdik ama onlar bize bir gerekçe sunamadılar. Şu anda bekliyoruz, beş günleri var günlerinin dolmasına; tekrar bir daha geri cevap yazacağım onlara, bakalım ne diyecekler bize. Aslında Çevre Müdürlüğüyle çok fazla bir sıkıntımız yok, Sahil Güvenlik çok bastırıyor. Buna “görsel kirlilik” ve “koku” diyor. Tabii ki balıkta koku olacak mutlaka yani.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Sayın Meclis üyelerim, kooperatif başkanlarım ve değerli misafirlerim; hoş geldiniz Kooperatif Birliğimize.

İsmim Fatma Demir, ben bir su ürünleri mühendisiyim; balıkçılık ve su ürünleri adına hem Ege Bölgesi’nde hem Akdeniz’de hem de Karadeniz Bölgesi’nde olmak üzere birçok yetiştiricilik ve avcılık alanlarında faaliyet gösterdim, aynı zamanda da hem denizlerimizde hem de iç sularımızda. İç sularımızda olmak üzere Hasan Uğurlu Baraj Gölü’nün Tokat Erbaa Su Ürünleri Kooperatif Başkanayım, hem tek kadın kooperatif Başkanayım hem de bir su ürünleri mühendisi olarak işimde yetkinliğim olduğu için şu anda bu durumdayım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Çok memnun olduk kadın Kooperatif Başkanı görmekten. (Alkışlar)

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Çok teşekkür ederim Başkanım.

Başkanım, biz burada balıkçılar ile Tarım Bakanlığımızın arasında bir kooperatif olarak köprü durumundayız ve iyi işleyen bir kooperatif tüm sorunlarımızın çözümüne bize ulaştıracaktır. Ben tüm Kooperatif Başkanlarımızın adına ve Kooperatif Birliğimizin adına şunu sormak istiyorum. Biz koordineli bir şekilde çalışmak zorundayız; bakın, bu temeli oluşturan balıkçılarımızdır ve balıkçıların yaşamış olduğu sorunlara yine bizim sunduğumuz çözümlerle gidersek doğru bir noktada bir sonuç elde edebiliriz. Ben burada bütün bu sorunları yaşarken genç bir birey olarak, girişimci ve üretken bir balıkçı olarak, aynı zamanda avcılık da yaptığım için... Bakın, benim kooperatifim şu anda hem iç sular... Hâlâ yetiştiricilik yapıyorum ve denizlerde olmak üzere faaliyet gösterirken birçok problemle tabii ki karşılaşyoruz. Öncelikle, çözüm olması için... Bakın, ben hâlâ istihsalimi alamadım ve bunlar -Hasan Uğurlu Baraj Gölü için konuşuyorum şu anda, iç sularımızda olduğu için konuşuyorum- eski ruhsatlarımız Başkanım ve bu da yeni ruhsatlarımız. Şu anda küçük ölçekli balıkçılarımız için tekrar ediyorum: Balıkçılar bizi bu noktaya getirebilmek için... Çünkü bir kooperatifin varlığını balıkçılar oluşturuyorsa benim bir kooperatif olarak çalışma faaliyetlerimi sürdürebilmem için ruhsatlarım, avcılık alanlarım... Bugün sahada her şey yasa ve yönetmelikte olduğu gibi aynı olmuyor ve biz sahada bunu yaşarken, bu sorunları yaşarken çözümlerini de ulaştırmak için bizzat sizlere... Sizlerin de yardımıyla, tabii ki Bakanlığımızın, il ve ilçe müdürlüklerimizin, tarım müdürlüklerimizin, birebir koordineli çalışmasıyla sonuç elde edebiliriz. Ben bugün bu sonuçların hiçbirini elde edemedim

Başkanım ve hâlâ altı aydır Hasan Uğurlu Barajı'nın ne istihsalini alabildim ne de faaliyetlerimi sürdürebiliyorum; şu anda teşviklerden yararlanamıyorum çünkü tekнем var, bir mühendisim, işimin yetkiniyim, bununla ilgili çalışmalarımı sürdürüyorum, öncelikle üreten bir bireyim ben, genç bir bireyim. Tüm kooperatiflerimiz sorunlar yaşıyor. Neden? Çünkü balıkçılarımız sorun yaşıyor ve şu anda bu sorunların çözümünün olabilmesi için...

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Hasan Uğurlu tam yerini söyleyebilir misiniz?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Şöyle söyleyeyim hemen: Hasan Uğurlu 1972'den bu yana Ayvacık-Ordu-Tokat il sınırları olmak üzere, Amasya Taşova ilçesinin sınırlarını kapsayan, 63 kilometre uzunluğunda bir barajımız ve devamında da Suat Uğurlu Barajı yer almaktadır. Hasan Uğurlu Barajı'nın bu lokasyonda olmasının... Ama tek avlak sahası olarak bu zamana kadar, 2016'ya kadar DSİ Müdürlüğü yapıyordu bunu, 2016'dan sonra bir protokolle İl Tarım Müdürlüğüne verilmişti.

Şimdi, şunu belirtmek istiyorum: Bakın, biz 5 tane bakanlıkla uğraşıyoruz Başkanım; 5 bakanlık dediğim, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı... Bugün ben bir işlem, bir faaliyet sürdürebileceksem ruhsatlarımı almak için zabıtaya gidiyorum, belediyelerle çalışıyoruz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığıyla çalışıyoruz, Tarım Bakanlığıyla çalışıyoruz ve bunların hepsini toparladığımızda benim üretebilmem, faaliyetimi gerçekleştirebilmem için koordineli bir rapor sunmam gerekiyor. Benim balıkçılarımla çalışacak, benim balıkçılarımla üretecek, ben bunu raporlayacağım; tek başıma yapamam değil mi bunu -bir mühendis olarak bundan bahsediyorum- il ve ilçe müdürlüklerimle birlikte biz size bir çalışma sunabiliriz. Dolayısıyla, hiçbir faaliyet alanı bana tanımlanmazsa ben nasıl bir çalışma yapıp nasıl balıkçılığı ayakta tutacağım?

Bugün su ürünleri ve balıkçılıkla ilgili sorunları çözmek için bir araya geliyoruz, biz bundan çok çok mutluyuz. Bugün burada yer aldığım için de çok mutluyum ama sahada bunların hiçbirini uygulanmıyor Başkanım, hiçbir şey sahada şu anda masada konuştuğumuz gibi yürümüyor. Bakın, en basit ruhsatlar... Biz vergilerimizi ödüyoruz, her şey tamam, ben kooperatif olarak altı aydır vergi ödüyorum, hiçbir faaliyette bulunamadım. Bir avlak sahası için bir kooperatif kuruluyorsa Başkanım, şunu sormak istiyorum... Yürürlükten, kooperatif kanunlarından, Su Ürünleri Kanunu'ndan hepimiz biliyoruz, değil mi? Bugün bir avlak sahasında bir kooperatif varsa, öncelik kooperatifinse, benimse -avlanmak hakkından bahsediyorum; burası, Hasan Uğurlu Baraj Gölü yetiştiriciliğe açık bir alan değil- tamam, ben de olmadıysam, gelemediysem, katılamadıysam ya da nihai burası için kurulmuşum ben... “İkamet beş yıldan az olmamak üzere” diyor bakın. Tekrar başka bir kooperatif kurulabiliyor mu; önce bunu sormak istiyorum.

İkincisi, öncelik benim hakkımsa, hadi, ben yoksam, öncelik ikinci olarak Kooperatif Birliğinizinse, bu da sağlanmadıysa... Şu anda ben istihsalimi alamadım ve benim istihsalini alamamamın hiçbir çözümü olmadı Başkanım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Gerekçe olarak ne söylediler?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Şu an hiçbir gerekçe yok. Bir ihale yapılmış ve ihaleden haberimiz yok, Kooperatif Birliğinin hiç haberi yok. Sonrasında, bakın, burası için bir tane kooperatif kurulmuş; buraya, tamam, verelim kamu yararına.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – İhaleyi ilk başka birisi mi almış?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Normalde 2016'ya kadar DSİ yapıyordu, Samsun İl Tarım Müdürlüğümüz 2016'dan sonra bir protokolle... Bakın, denetimler ve ihaleye çıkılması Samsun İl Müdürlüğümüzün ve sonuç olarak da şöyle, evet, askıda kalıyor.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Birisi almış mı ihaleyi?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Verildiği söyleniyor, bir şahsa.

Ben hemen şunu belirtmek istiyorum: Ben buraya ilk geldim, Şube Müdürümüzle görüştüm ve dedim ki: “Ben bir su ürünleri mühendisiyim. Kendi memleketime dönüp, kendi iç suyumda...” Bakın, benim babam balıkçı ve ben orada büyüdüm, benim kardeşim doktor, abim orman mühendisi; ücümüzde biz bu balıkçılıkla büyüdük. Benim babam bunu yaparken ben kendi toprağıma dönüp kırsal kalkınma projesi yaptım Sayın Başkanım ve bununla birlikte ben kendi...

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Van) – Bu Hasan Uğurlu Barajı’nda hangi balıkları avlıyorsunuz?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Yayın balığı, sazan, tatlı su levreği -halk dilinde böyle söylenir- kefal balığımız var ama ben alternatif tür olarak yayın ve mersin balığını hem yetiştirmek... Zaten yayın balığı avcılığı yapıyoruz, burası da yayın balığı avcılığına açık bir saha alanı.

Ben şunu istiyorum: Ben kamu yararına genç bir birey, mühendis olarak, işimin yetkinliği olarak üretmek istiyorken, burada bir alanın kamuya yararına hareket ederken burada ne sakınca olabilir? Bir kooperatif kurmuşum ve bu kooperatifin kurulmasına Tarım ve Orman Bakanlığı onay vermiştir; doğru mudur Başkanım? Peki, buna rağmen istihsalim neden hâlâ bana verilmedi? Bu sorunla karşı karşıya kaldığımızda...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – “Kooperatife niye verilmedi?” diyorsunuz.

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Evet, kooperatife neden verilmedi? Kooperatife verilmemesi gibi, ben hâlâ küçük ölçekli balıkçılardan yararlanamıyorum, mühendis olarak koordineli çalışmamız gerekiyor bakın. Ben bir balıkçıyım, avcılık yapıyorum, kendi tekne ve ruhsatım var, bununla birlikte geliyorum ve ikamet ettiğim sınır Tokat olduğu için ben Tokat’a yönlendiriliyorum. Buna rağmen bir kooperatif kuruyorum ve Ordu’dan da üyem var, Samsun’dan da üyem var, benim Ayvacak’tan da üyem var, Amasya yani Taşova sınırından da üyem var.

Bir su ürünleri mühendisi olarak çalışmalarımı da sürdürdüğüm için -biraz daha hızlıca, hemen anlatacağım Başkanım- ben şunu istiyorum: Şu an bulunan bir çözüm, bir alan için, tek avlak sahası için bir kooperatif... Bakın, çalışmamın düzenli olmasını, tüm denetimlerin sağlanmasını, birlikte çalışmayı teklif ediyorken, ben bunu başarmışken, kooperatif de kurmuşken ben yalnız bırakılıyorum kurumlarım tarafından. Ben devletimizden hakkımız olan istihsal... Bakın, denetimlere ben devam ediyorum, tüm balıkçılarımla ben konuşuyorum, herkesi bir araya topluyorum ve bunu başarmışım ama vergilerimi öderken ben hâlâ şu anda sınır dışıyım, hiçbir yere ulaşamıyorum, hiçbir çözüm bulunamadı. Şu an bulunan çözüm için de tek avlak sahasının 4 ille sınır olması hiçbir şey ifade etmiyor Başkanım çünkü zaten burası için, düzen kurmak için bir kooperatif kurulmuştu. Bu yüzden de bir an önce istihsal avcılık hakkının verilerek kooperatifimin faaliyete başlaması temennim.

Tüm Başkanlarımıza teşekkür ediyorum, bütün sorunların çözülmesi için de bu şekilde bir Komisyonun oluşturulmasından çok mutluyum Başkanım ve her zaman bir balıkçı olarak burada yer alacağım, daha da ilerisinde yer alacağım, üreteceğim ve hep birlikte balıkçılık ve su ürünlerinin tüm sorunlarını çözmüş olacağız inşallah.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Su ürünleri mühendisi olarak bir şey daha istiyorum, imza yetkini...

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Evet, çalışmalarına hâlâ devam ediyorum, bunun için de yaşadığımız sorunlarla bire bir karşılaştığımız zaman çözüme odaklı hareket ettiğim için de engellendiğim için elim boş dönüyor Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Küçük bir açıklama yapayım: Değerli Başkanlarım, Osman Bey bizim Komisyonumuz uzmanı, mail adreslerini size zaten ulaştıracak. Bu, mail adreslerine attıklarınız bize resmî dilekçeyle verilmiş gibi kayıtlara geçiyor. Lütfen, bize yazılı olarak da bu söylediğiniz hususları bildirin. Bunları zaten aldık, bunları kabul ettik ama başka olursa hususlar, onları da lütfen maille bize ulaştırın ki kayıtlarımıza girmiş olsun.

Buyurun Müdür Bey.

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM SAĞLAM – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; öncelikle hepiniz hoş geldiniz.

Sayın Başkanımızın konusu yargıda şu anda yani mahkemeye başvurdu. Tabii, biz orayı kiralarken hâlihazırda kooperatif kurulmamıştı daha, daha sonra kuruldu kooperatif; bu bir. İkincisi, bu Hasan Uğurlu Barajı'nın 4 ille sınırları var. Dolayısıyla Bakanlığa biz bunu ilettiğimizde artık Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüz her ilin kendi sınırı... Bu Aslantaş Barajı'nda Osmaniye'de de mevcut çünkü Kahramanmaraş ve Osmaniye sınırlarında olunca her sınırı olana oraları verdiler. Tabii, kooperatif eğer tek bir gölet olsaydı... İhaleye çıkmadan önce kurulmuş bir kooperatifimiz varsa bu önceliklidir, bunu kanun olarak biz biliyoruz. Dolayısıyla iç sularımız da bizim Altinkaya Barajımız da falan oradaki kooperatif varken bunu şahıslara veya birinci kişilere vermemiz mümkün değildi, verdik de kooperatife. Yalnız, orada şahsın işletmesi vardı, böyle bir müracaatta bulununca ona mecbur verdik. Daha sonra, kooperatif kurulduktan sonra bunun kendileri bünyesinde verilmesi gerektiğini biz de yukarı ilettik. Yalnız ihaleye çıkmadan önce kooperatif kurulmuş olsa elbette ki davet edilebilir, dışarıda olduğu için...

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Kooperatif kuruldu; Sayın Müdürüm, kooperatif 2002'den bir kuruldu.

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM SAĞLAM – Bakın, ben hiç müdahale etmedim, ben ifade edeyim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Karşılıklı konuşmayalım.

Buyurun.

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM SAĞLAM – Konu da yargıda olduğu için, siz şikâyetinizi yaptınız, biz de gerekli savunmamızı verdik; yargının vereceği karara göre hareket edeceğiz. Ancak bu arada da Genel Müdürlüğümüz, Bakanlığımız her sınırı bulunan illerde, o bölgelerde, oralarda balıkçılık yapılabileceğiyle, faaliyet gösterilebileceğiyle ilgili hak verdi. Tabii, Tokat sınırındaki yeri de elbette ki Tokat İl Müdürlüğümüz yapacak. 4 il olarak denetimleri hep beraber yapacağız.

Konu bu şekilde Başkanım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Süreç zaten yargıya intikal ettiyse taraflar yargıyı beklemek zorunda. Siz kooperatifin daha önce kurulduğunu ifade ettiniz şimdi, dolayısıyla bunları değerlendirecektir. Şöyle: Kanuna aykırı bir işlem yapılmaz ama yapılsa bile mahkemeden mutlaka döner. Burada söylediği gibi, şimdi Müdür Bey'in söylediği gibi Bakanlık herhâlde bütün illere kendi sınırlarındaki alan için o zaman bu izni vermiş. Dolayısıyla, siz yine de o süreci beklemeden kendi alanınızdaki kullanma hakkıyla ilgili bir işlem yapın ki en azından orada bir süreç devam ettirebin. Ben avukat olarak -tabii, hâkim değilim- kanaatimi söylüyorum, muhtemelen yargı bunu uygun şekilde çözecektir. Zaten süreli mi oranın şeyi?

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM SAĞLAM – Süreli, süreli, her yıl yapıyor Başkanım.

Başkanım, bir şey soracağım. Şimdi, “Bizde Ayvacık’tan falan da üyeler var.” dediniz. Oraya mı üye yaptınız, ikamet aldınız, yoksa kooperatifin uygulama alanını genişlettiniz mi?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Bakın, bir faaliyet alanında bir kooperatif zaten tek avlak sahası şu an. Hasan Uğurlu Baraj Gölü diye geçiyor ve şu anda bölünmüş olsa bile bir tane daha nasıl avlak sahasına kooperatif kurulacak?

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM SAĞLAM – Onu demiyorum. Sizin kooperatifiniz tek mi şey olarak... “Üye aldık.” dediniz ya, tamamını mı kapsadınız yoksa sadece yine Erbaa’yı mı?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Tamamını; faaliyet alanımız tamamı.

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM SAĞLAM – Alanı demiyorum yani kooperatifin kuruluş şeyi Erbaa, Ayvacık, bilmem ne falan kooperatifi diye mi kuruluyor?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Evet, evet.

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM SAĞLAM – Bakarız ona, ana sözleşmeyi de inceleriz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz.

Oradan bir söz talebi var tekrar.

Buyurun.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Sayın Başkanım, bir cümleyi eklemek istiyorum izniniz olursa.

Şimdi, avcılık sırasında tebliğlere muhalefetten ceza yiyebiliyoruz, herhangi bir eksliğimiz oluyor, evrak eksliğimiz oluyor, başka konular oluyor. Bu cezalar esnasında üst üste ceza yediğimiz zaman ruhsat iptali oluyor yani çift ceza yemiş oluyoruz. Bu çift cezanın iptalini istiyoruz yani ruhsat iptalinin kaldırılmasını talep ediyoruz. Zaten maddi olarak bunun cezasını ödüyoruz yani yüksek meblağlar, bu cezayı 3 kere tekrarlırsak ruhsatımız iptal oluyor. Bu ruhsat iptalinin yürürlükten kaldırılmasını talep ediyoruz yani bu balıkçı için, bütün camia için çok önemli. Ruhsat iptal ettiğiniz zaman kayık komple elimizden gitmiş oluyor. 7 metrelik bir kayığın ruhsatı şu anda 1 milyon lira yani bir de bunun 30 metresi var. Zaten ceza yiyoruz yani 20 bin ile 200 bin, 300 bin arası ceza yiyen arkadaşlarımız var. Bir de bunun üstüne 3 kere aynı suçu işlersek hem katlama gidiyor hem de ruhsatımız iptal oluyor. Bu ruhsat iptalinin kaldırılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şimdi, bu ruhsatlarda herhâlde ilk seferinde belli bir süre; bir aydı yanlış hatırlamıyorsam. İkincisinde üç ay diye biliyorum, ben iyi kötü hatırladığımı söylüyorum. İki yıl içerisinde 3 kere aynı cezayı yerseniz üçüncüsünde de ruhsat iptal ediliyor. Şu an durum bu, öyle mi? “Bunu kaldıralım.” diyorsunuz.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜST BİRLİK TEMSİLCİSİ SERBÜLENT ÖKSÜZ – Yani ruhsat iptali kaldırılсын, bağlamaya bir şey demem ama ruhsat iptali... Bir suçtan 2-3 kere ceza yemiş oluyoruz, bunun teke düşürülmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tamam, onu da tutanaklara eklemiş olduk.

Buyurun, bir söz hakkı daha var.

YAKAKENT KÜPLÜAĞZI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI FATİH KOCABAŞ – Komisyon Başkanım, değerli vekillerim, misafirler; hoş geldiniz.

Konuşulan avcılık ve çevre kirlilikleri sorunlarının yanı sıra barınaklarımızın barınma sorunları mevcuttur. Karadeniz'in en kalabalık avcılık ve yetiştiricilik filosuna sahip bir limanınız Yakakent Limanı olarak. On iki ay faaliyetler limanımızda devam etmektedir. Çevre limanlarda eylül ve mayıs aylarında sezon biterken, limanlar sakinlerken bizde gitgide avcılık ve yetiştiricilik kapasitesi, nüfusu, sayısı artmaktadır. Bu konuda çok muzdaribiz; yeterli rıhtımımız, tekneleri bağlayacağımız alanımız yoktur.

Komisyon Başkanım, yanı sıra, günümüzde değişen iklim koşullarıyla mı diyelim, esen çok yüksek şiddetli havalarla mı diyelim, bir rıhtımımız göçmüştür ve göçük rıhtıma bağlandığı hâlde yeni tekneler, sağlam bölgeleri de göçmeye devam etmektedir. Bu konuda Ulaştırıma yazımızı yazdık, gelindi, bakıldı ama bir geri dönüş alamadık. Bu şekilde rıhtımlar bölge bölge açılmaya devam etmektedir. Avcılığın ve yetiştiriciliğin bu kadar kalabalık olarak yapıldığı bir bölgede, bu konuda sizden yardım istiyorum.

Derinlik sorunuz vardır, evet, o da notlarımız arasındaydı. Liman girişlerimiz çok sıkıntılıdır ve limanlarımızda faaliyet gösteren tekneler üstünde çok ağır tonajlarla girip çıkmaktadır, özellikle yetiştirici tekneler olsun, avcı motorlar olsun. Yüzde 100 kapasiteli ağırlıkla girip çıktıkları için sert havalarda da denize gidilmektedir, ciddi can ve mal güvenliği riski yaratmaktadır.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Daha önce hiç tarandı mı?

YAKAKENT KÜPLÜAĞZI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI FATİH KOCABAŞ – On beş yıl oldu galiba bizim orası.

Limanlarımızın 1 kilometre -hatta şöyle diyelim- 500-600 metre doğusu, 500 metre batısından zaten çay akmaktadır, bu da bizim için çok kötü bir dezavantajdır. Çok sık dolmaktadır limanlarımız çaylardan gelen alüvyonlarla birlikte.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sizinki yine az doluyor yani iki senede, üç senede, dört senede dolan balıkçı barınakları var, şikâyetler var.

Buyurun.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞEVKET KEŞKEKÇİ – Sayın Başkanımıza, Yakakent Kooperatif Başkanımıza yardımcı olma amacıyla aynı olayı biz yaşamıştık rıhtımla alakalı. Yol güzergâhını biz biliyoruz, Sayın Başkana bu konuda yardımcı olacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ ÖMER AKGÖZ – Efendim, Allah razı olsun Çiğdem Karaaslan'dan, Dereköy Limanı da yıkılmıştı efendim. Gelen milletvekillerimize defalarca gösterdik, kâğıt da gitti. En sonunda, sabah kahvaltıya gelmişti kooperatifimize, sağ olsun, dedim ki "Sayın Vekilim, olayı olay yerinde görmeni talep ediyorum." Bazı arkadaşlar "Sus, sus" diyorlardı, bir an önce milletvekilimize gitmesini talep ediyorlardı yani başımızdan gitsin. "Yani size minnettar kalırız." dedim. "Tamam amca." dedi sağ olsun. Gittik olay mahalline. "Bu ne rezillik, bu ne rezillik?" dedi ya, "Efendim, böyle, burası böyle." dedim. Ondan sonra, eşerken yıkılmışlar. Benim mi suçum? Parayı Başkanım ödedi, Ziraat Bankasına parayı ödedi. Sen gelmişsin bu masayı yıkmışsın, ne kadar yanaşılacağını, açılacağını sen bileceksin, benim bilecek hâlim yok, liman göçtü gitti. En sonunda Çiğdem Karaaslan Milletvekilimiz, Allah razı olsun ondan, iyi bir insan, geldi, olayı gördü ve çözdü. Biz öyle kurtulduk, başka daha hiçbir şey yok, çare bulamadık; oradan, buradan şey yok. Limanda şu anda vallahi tekne gitmiyor, billahi gitmiyor. Gelip güler yani sanki manda yetiştiriciliği var direkt o limanın içerisinde yani öyle bir rezillik var.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Geleceğiz zaten birazdan.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ ÖMER AKGÖZ –Efendim, geldiler, bakın, -benim bu halkla ilişkilerim çok şeydir yani kendimi abartmıyorum, Başkanım da bilir- dört saat o tekneyle beraber o sıcakta 25 metre o yana, 25 metre bu yana gittim, geldim ama iki sene oldu tık yok. Hiç şeyi meyi yok bunun yani babamız olsa bile şeyimiz yok, tık yok, hiçbir şey yok; Sayın Başkanım, yok, yok. Vallahi manda yetiştirilir Dereköy Limanı’nın içerisinde. Böyle bir rezillik olur mu ya?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Taranması mı lazım?

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ ÖMER AKGÖZ – Evet, efendim ama buna bizim gücümüz yetmez. Böyle bir rezillik yok ya.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Malkoç, ben iki sene uğraştım, adam dedi ki “Ben orayı tarayıp kumunu alayım.” Bakanlığı ikna ettim, Maliye tepemize bindi “Sen benden ihalesiz, denizden neyin kumunu alıyorsun?” diye.

SAMSUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ATIF MALKOÇ – İhaleyle olacak.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Ya arkadaşım, şimdi, bak, matruşka gibi tamam mı, birini çözüyorsun, arkadan başkası çıkmıyor. Burası tıkalı, üstelik de yeni yapılmış olmalı Mudanya’daki liman. Devasa bir şey, çok da güzel bir yer, yapamıyorlar, Bakanlık işte, para istiyor, o para istiyor. Ya, adamın biri geldi dedi ki “Ya, ben burayı tarayım, kumunu da alayım.” Ulaştırmayı ikna ettik, Ulaştırma bize bir yazı verdi, herhâlde bir yerlerden görüş aldı. Ondan sonra, adam onunla beraber Kooperatif Başkanını çağırdı, taramaya başladılar. Martılar nasıl uçuşur? Bir uçuşu var adam üstüne, jandarma bir yerde, öbürü bir yerde, kaymakam bir yerde; kaçakçılık yapıyor hesabı. Adam bir 100 dolar kadar mal almıştı, onu da tespit ettiler, parasını vereceksin şu ne yapacaksın...

Denizdeki her şeyin denizcilik ve balıkçılık bakanlığı tarafından yürütülmesi lazım, nokta. (Alkışlar)

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Ben bir şey söyleyebilir miyim, çok özür dilerim.

Başkanım, bundan üç sene sonra kullanabileceğimiz bir su kaynağımız kalmayacak. Bizim avcılar ile yetiştiricilerimizin birlikte çalışması gerekiyor çünkü tüm yetiştiricilerimiz -biz avcılık yaptığımız için- hamsiler olsun, orkinos olsun bunların hepsiyle ilgili tüm yetiştiricilik yapan alanlarda ilaç kullanıyorlar, her sektörde olduğu gibi bizde de risklerimiz var. Benim bugün sürdürülebilirliği sağlayabilmem için kullanılan ilaçtır, işte, zirai atık olsun, gıda atıkları olsun bunların hepsiyle ilgili -yine işleme fabrikalarımız da olmak üzere- hep birlikte koordineli çalışmalıyız. Bunun da denetimlerini sürerek hem avcılar için... Çünkü balık olmadığı zaman, suyum olmadığı zaman ben avcılığı sürdüremeyebilirim ve bu yüzden de dediğim gibi il, ilçe müdürlüklerimizle beraber bu çalışmalarını birlikte yürütürsek ve denetimler devam ederse ve bilgileri dâhilinde yetiştiricilerimiz ilaç kullanımı yaparsa biz sürdürebilirliği sağlayabiliriz ve sularımızda bugün yine avcılığa devam edebiliriz, hem iç hem Karadeniz’de.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sadece yetiştiriciler, balık üreticilerini diyoruz da ama şimdi fındık bölgesine gideceğiz, fındıklarımız öyle alşmış ki ilaçlanmadan fındık vermiyor. Çay bölgesine gideceğiz, çaya zehri sıkmadan... Ama bizim bölgede yağışlı her sıkışın zehir, her sıkışın ilaç denizde yani sadece üreticiler kısmı yok, onu da not düşelim.

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – O yüzden hem zirai ilaçlar hem de bitki yetiştiriciliğinde kullanılan ilaçlar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Verimlilik, sürdürülebilirlik ve doğayla dost. Bu üç şey önemli yani bu bütün her şey de önemli, bizim için de ayrıca önemli.

Buyurun.

CEMAL MALKOÇ – Tek sevdamız ülkemiz olan bu coğrafyada o kadar güzel bir yerde yaşıyoruz ki üç tarafımız denizlerle, üç tarafımız protein kaynaklarıyla dolu ama ne yazık ki -şimdi söyleyecek olduklarım yanlış anlaşılmasın- 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nun nasıl çıkarıldığıyla altyapısının nasıl oluşturulduğuyla ilgili bir tane örnek vereceğim: Bir avcılık sektörümüz olan orkinos. Geçen haftalarda gittiniz, havuzları ziyaret ettiniz. Biz ne yetiştiriciliğe ne de orkinosun kafese konulmasına karşı değiliz ancak 1380 sayılı Kanun’un -her yerinde adaletsiz uygulamaların, derinlik, balık boyu, bölge yasakları- kişiye, adama özel çıkartıldığını bildiğim için bu kanayan yarayı 2017’de Sayın Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü düzeltmişti fakat 2018, 2019, 2020’den sonra bunun önü tekrardan açıldı.

Sizler avukat insanlarsınız, hepimiz bu ülke için yaşıyoruz ve bazı yanlışları bilmemiz, görmemiz lazım. Yıl 2017, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü mavi yüzgeçli orkinos için bir tebliğ çıkardı. Tebliğe tek bir şart koydu: “Yeşil ruhsat tezkeresinde 30 metreden büyük tekneler bu balığı avlayabilir.” Sadece şartname bu, tebliğe de bakabilirsiniz ve Türkiye’de bu şartnameye uyan toplam 196 tane tekne buraya müracaat etti. İlk kura çekildiğinde 26 tane tekneye verildi yani 170 tane tekne geri kalan beş yıl içerisinde bu kuradan hakkını alacak, her kuraya giren tekne bir yıl balıkçılıktan muaf kalacak. Sürdürülebilir balıkçılığa katkı için, av baskısını azaltmak için orkinosa giden tekneler her yıl bir yıl balıkçılıktan men ediliyor, kural bu; 2017. Fakat 2018’e geldiğimizde 170 tane tekne tekrardan başvurmak için gittiğimizde şartname değişti. Şartname nasıl değişti? Bakın, bir öncekinde şartname tek; “Yeşil ruhsat tezkeresinde 30 metre.” yazıyor. İkinci kura da şartnameye “2.400 metre uzunluğunda bir ağ, 250 metre yükseklik, üçte 2 oranında 10 santim 100 milim” diye bir ibare koydular ve ben bundan dolayı internette ağır şeyler kullandım, bundan da mahkemelik olduk ki mahkemelik olduğumda da “Her kim bunları yapmışsa...” diye bir cümle kullandım, beraat ettim. Tekrar önceki yıl bozmuşlar, 29.650 lira bir para cezası gelmiş bana yani birinci mahkemede göremeyenler istinafta görmüşler bunu ama buradaki kayıp en az 150 milyon dolar.

Bakın, 1 milyon dolara yakın tekne başı kota vardı o zaman. Bakın, bir teknenin kotası o zamanki parayla 1 milyon dolara yakındı. 170 tane tekne vardı burada mağdur edilen ve bir sonraki yıl av aracı koydular oraya 2400 metre uzunluğunda ve bu av aracı, bu Türkiye’de hiçbir zaman olmadı yani yıl 2018’de Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünün koyduğu bu kriter Türkiye’de hiçbir zaman olmadı. Burada İl Müdürüm var, Şube Müdürüm var ama kusura bakmasın kimse, hiç kimse böyle bir av aracı... Onu afaki yazdılar, 170 tane tekneyi mağdur ettiler. 76 tane teknenin böyle bir ağı olduğunu iddia ederek bu kuraya 76 tane tekneyi soktular. 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nun aslında kanayan yarası budur, burada başlıyor yani kişiye, adama, birilerine özel çıkarılan kanunla 170 tane tekne bundan mağdur edildi, 76 tane teknenin bu kriterleri olduğu iddia edildi.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Nasıl çözülür?

CEMAL MALKOÇ – Nasıl çözülür? Bakın, şimdi burada dolambaçlı işler var, burada öyle bir rant var ki... Bakın, o 76 tane teknenin 2.400 metre uzunluğunda o ağı yapması için en az 750 ton, bakın, 750 ton ağ... Bugün 300 lira ağın kilosu yani 225 milyon lira gibi bir rakam yapıyor.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bir dakika, bir dakika...

O ağ uzunluğunun bu balıkçılıkla alakası ne?

CEMAL MALKOÇ – Alakası, bu 170 tane teknenin bunu yapma şansının olmaması.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – “Daha çok ekonomik katkı olsun.” diye mi, “Daha iyi balık yakalansın.” diye mi?

CEMAL MALKOÇ – Hayır, belirli bir gruba hitap etsin diye.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Her şeyi düzgün konuşmamız gerekiyor. Gerek var mı böyle bir standarda? Benim daha çok iş yapmamın veya yapmamamın seni ilgilendiren bir tarafı var mı?

CEMAL MALKOÇ – Sayın Komisyon Başkanım, şimdi o kadar güzel coğrafyamız var ki Akdeniz’de protein kaynağı olan orkinosun -yanlış anlamayın ama- 5 kişinin tekeline verilmesi bu ülkenin en büyük ayıplarından biridir. Senede orada 50 ila 100 bin ton arasında balık tutulup bu coğrafyada yaşayan insanların et ihtiyacı, protein ihtiyacı karşılanabilir, Et Balık Kurumunun stoklarına bu balıklar konulabilir.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Objektif olarak nasıl çözeriz?

CEMAL MALKOÇ – 2017 gibi çözeceklerdi onu. Bakın, 2017’deki tasarı şuydu: Tekneler girecek, kotadan hakkını alacak, bir yıl trafikten men olacak. Tamam mı? Bunları herkes aldıktan sonra çünkü bu 2000 yılından beri kanayan bir yaraydı, belli bir gruba... O yıllarda 126 tekneydi bakın, Sayın Başkanım, 126 tane tekne bundan yediler, yediler, 2016’ya kadar geldiler. Ben bununla ilgili bakın, şu kitapta dahi var, şu beyaz kitap, şunun içinde, bakın yazmışımdır. Şunu 2012’de yazmışım, bakın, bunlar var ya, 2012 yılında Bakanlığa teslim ettim bunları. Burada bile orkinosla ilgili “6 kişinin rant kapısı olamaz.” Şurada açıklamaları var, bak, bu kitabın içerisinde. 2012’de yazmışım, 2016’da çıkarılan tebliğde diyor ki: “Daha önce, 2009’dan önce bundan faydalananlar...” Bakın, bu kişiye, adama birilerine özel çıkarılmış bir kanundur ve burada yıllarca bir sömürü yapıldı, kimseyi dışarıdan oraya sokmadılar. Ben şimdi oranın arka kapısını anlatacak değilim ama adil olan tarafında 170 tane tekneyi 2.400 metre uzunluğunda olduğunu iddia ettikleri bir alanın önlerini keserek ki fabrikalara da en az bin tona yakın ağ siparişi verilmişti, bu da işin arka tarafında, hiç kimse bunu söyleyemez. Rant kapısıdır ancak burada mağdur edilen tekneler biz olarak ortada kaldık.

Sonra ne oldu bakın? Şimdi, bakın, ben bunlara itiraz edince 2018’de Sayın Başkanım bu ağın uzunluğu 2.400’den 1.400’e düşürüldü. Siz hukukçu insanlarsınız yani bu ihaleyi böyle nasıl bertaraf edebilirsiniz. Ben bundan dolayı ülkedeki yönetmelikleri çıkarınlara gittim, her yere şikâyet ettim. 1380 Su Ürünleri Kanunu’nu çıkaran kişilerin bir önceki kanunu hiç okumadan, hiç bu ülkede yokmuşçasına kabul edip bu yönetmeliği çıkarması sorumsuzluktur. Bu hususta, 2018’ de bunu takip etti, 2019’ da takip etti ve bizi bundan muaf tuttular. Ha, ben bunu orkinosa da gitmek için anlatmıyorum, bakın, beni yanlış anlamayın. Ben bunu sistemin bozukluğunu bilin, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nun kişiye nasıl özel çıkarıldığını insanlar bilsin diye anlatıyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

NEJLA DEMİR (Ağrı) – O bahsettiğiniz 76 tekne ve o özelliklere sahip olmayan tekneler sahiplermiş gibi iş yapıyor.

CEMAL MALKOÇ – Tabii. Ben de Birlik Başkanım, böyle bir ağ yok, ben gırgırcıyım aynı zamanda. Bakın, bu kişiye özel yapıldı. Benim orkinos ağım var burada, ben gidemiyorum bu işe.

Bakın, bu Anadolu o kadar güzel bir yer ki o kadar güzel, verimli kaynaklarımız var ki Greenpeace’in raporları var, nelerin olduğu orada, raporlarda var. Orada bahsedilen, kotadaki tutulacak olan miktarın her zaman çok çok üzerinde balık tutulduğu orada aynen yazılıyor yani araştırdığınız zaman onu bulursunuz. Ben onların kota tarafında değilim, bir işi istedikleri şekilde yapabiliyorlar ve Sayın Başkanım, bunlara kimse hesap soramıyor. Ben ondan anlatıyorum yani bizim derinliğimizi de böyle... Bakın, aynen böyle, bu şekilde derinlik yasağı geldi, arkasında bilimsel hiçbir veri yok, bilimsel hiçbir veri yok. Birazdan çıktığımız zaman o kısmını size dışarıda bizzat anlatacağım çünkü siyasi etiğe girmez, burada anlatmaya değmez. Bilmeniz gereken ince bir husus var bu hususta.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bir sıkıntı varsa düzeltmek için biz de raporumuzda gereğini yaparız.

Teşekkür ederiz.

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ FATMA DERİN – Çözüm: Avcılık yapılan ürünle avcılık araçlarının örtüşmesi yani aynı vasıfları taşıyarak bu şekilde kriterlere ayrıldığı zaman bir çözüm olacak.

CEMAL MALKOÇ – Ağabeyim Birlik Başkanı, ben Birlik Başkanayım, o Kooperatif Başkanı. Babadan geliyor bu iş, bunu kimseye veremiyoruz çünkü bu bizim yatırımımız, bunun yapılması gerekiyor, birinin buna sahip çıkması lazım Sayın Başkanım. Ama şunu söyleyeyim size: İyi ki geldiniz siz, beş sene önce bütün her şeyi kapatmıştık.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ümitsizlik yok, iyi olacak inşallah.

Başkanım, buyurun.

DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞEVKET KEŞKEKÇİ – Sayın Başkanım, limanlarla alakalı Sayın Başkanımın bahsettiği...

Sinop'un Ayancık ilçesinde sel afeti olduğunda Ulaştırma Bakanlığı bütün balıkçı barınaklarına bir defaya mahsus draftlarının derinleştirilmesi için bir hak vermişti, bu da aşağı yukarı galiba iki yılı geçti. Hatta bu konuda biz bir toplantı yapmıştık önceliğimiz de Alaçam'ın toplu balıkçı barınağı, Terme, Dereköy, Yakakent böyle sıralamalarla alakalı. O zaman bir su ihtiyacı olduğundan dolayı, İstanbul'dan gelen römorkörlerin Helaldı Limanı'na, diğer limanlara giremediğinden dolayı orada sel afetine maruz kalan arkadaşlarımıza, vatandaşlarımıza ulaşamadığı için bütün limanların draftları derinleştiriliyor. Bizim Samsun Bölge Müdürlüğünde dilekçemiz var Dereköy Su Ürünleri Kooperatifi olarak, hâlen bizim dilekçelerimize cevap vermediler. Bunun bir an önce yapılmasını bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

CEMAL MALKOÇ – Komisyonunun kurulmasına, halkı gelip dinlemesine vesile olan arkadaşım Sayın Murat Kul'a da teşekkür ediyorum.

İyi ki geldiniz, iyi ki böyle bir çalışmaya imza attınız, iyi ki böyle bir düşünciyi öne sürdü.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:10.34

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.30

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Terme Yerinde İnceleme)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Komisyon olarak sorunlarınızı yerinde incelemeye geldik; Kooperatif Başkanım, lütfen bize sorunlarınızı gösterin.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN – Sayın Başkanım, burada depremde sonra ince bir çatlak oluştu, bu denizden sonra da olduğu yer hep patladı, göçtü; şu anda zaten kendiniz de göreceksiniz.

Limanın güzelleşmesi için eğer mümkün olursa üçüncü sınıf bir asfaltlama olayına ihtiyacımız var. Limanın taramasını biliyorsunuz, her limanda aynı sorunlar var. Bizim iç, dış komple olduğu gibi, her taraf şu anda berbat bir durumda. Taranması gerekiyor acilen hem kooperatifimizin para kazanması lazım, teknelerin girişi...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Önce beton muydu?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Evet, betondur.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bozulmuş.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Yapılan beton bu şekilde yapıldığı için, normal beton dökülseydi daha güzel olabilirdi.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burada genelde ne teknelerimiz var?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Şu anda orta su tekneleri, gırgır teknelerimiz var ama en yoğun olan şu anda salyangoz tekneleri var. Ufak, on metrenin altında bulunan, algarnaya çalışanlar.

Şöyle bir bakalım şuraya, gitmeye gerek yok. Şimdi, göçen iskelemiz şurası, denizden sonraki durum bu.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Depremde sonra çatladı, denizden sonra da gitti.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Evet, çatladı, ufak çatlak. Şu anda 100 metre bir mesafe, olduğu gibi her gün de göçüyor.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bunun altı kazık değildi, değil mi?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN – Değil; yok, demir de yok.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Demir de yok.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN – Yok, demir de yok olduğu gibi. Burası 100 metre civarında bir yerde patladı. Her gün solar çok girdiği için limana, her gün çok daha fazla gidiyor şu anda burası, bir de hayati tehlike oluşturuyor. Gece herhangi bir an patlamış olsa aralara kimin, hangi teknelerin düşeceği belli değil.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bak, şimdi bu var ya, ben de tersane yaptım biliyorum, biz kazık yaptık, ona rağmen kazık da çatladı, gergi kazığı olmasına rağmen. Şimdi, belli bir mesafeye kadar onları çakmıştık ama aslında müteahhit kazığın kafası böyle biraz şey zor gittiği zaman bıraktı, gitti namussuz herif. Biz onları tekrar söktük, sıfırdan kazık baktık.

Başkanım, bunun altı çamur yani yumuşak. Tabii, onun üzerine bunları atmışlar, beton da kalitesiz, demir de yok. Ama, bunun rıhtımlarının kazıksız olmasının imkânı yok yani mümkün değil. Şunların hepsini bağladın ya, onların hareketlerinde bile bunu hep oynatmıştır tekneler. Tekneyi yanaştırırken de oradan güç alıyor, bu kadar tekne aynı anda asılıyor.

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ MUSTAFA ÇELİK – Zaten deniz yükseldiğinde bu su yukarıya çıktı, tekneler altı falan komple hep buraya, yukarıya vurdular.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Zamanında yapılmışlar böyle, çalakalem yapılmış işler yani.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Başkanım, atılan beton işe yaramadığından iki, üç sene geçmeden beton kendi kendine erimiş zaten.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Temeli yok Başkan, temeli yok zaten.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Yıkamaya yıkanmıyor yani temizlik yapamıyoruz doğru düzgün. Allah razı olsun, belediyenin sayesinde bir temizlik oluyor işte, sağ olsun Başkanımız da güzel beton döktürdü, Allah razı olsun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Başkanımız burada diye söylemiyorsun değil mi?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Yok, vallahi yok, yukarıya bize de bir beton döktürdü oraya çaça avcılığında, hamsi avcılığında kullandığımız yer vardı, oraya güzel beton döktü. En azından temizleyip bir iki yıkayabiliyoruz.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bırakın şu çaçanın yakasını.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Hamsiye devam ediyoruz, çaçayı bırakıyoruz artık.

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ MUSTAFA ÇELİK – Mesela, bir de şey vardı limanın kumunun temizlenmesiyle ilgili.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN – Taramayı da söyledim onu ayrıca yazdım zaten.

(Av araçları incelendi)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kaç metre?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ MUSTAFA ÇELİK – Kanunen 4 metre.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Göz açıklığı ne kadar? 12 mi, 9 mu?

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ MUSTAFA ÇELİK – Göz açıklığı 36, büyük bunlar deniz salyangozu avcılığında kullanılıyor. 72 milimetre bizim ölçümlemimize göre, bir ucundan bir ucuna tuttuğumuzda.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Bir de dökme hamsi çıkartma sıkıntımız var.

TERME İLÇE TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ TUNCAY DEMİR – Başkanım, deniz salyangozunda burası, bizim limanımız Türkiye'nin yüzde 10'unu karşılıyor. Deniz salyangozu ve çaça avcılığında o açıdan çok pahalı olarak değil de...

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ MUSTAFA ÇELİK – Hamsinin yoğun olarak avlandığı dönemde de yine bizim limanımız Samsun’un en büyük limanlarından bir tanesi ama en atıl kalmış limanlarından biri. Samsun’da beş tane karaya çıkış noktamız var, bunların içinde geri kalmış limanlardan biri, altyapı ve şey olarak.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burası çoğunlukla salyangozculuk yapıyor.

SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ MUSTAFA ÇELİK – Hayır, çaça ve hamsi en çok yoğun yapılan yerler.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burada göstereceğin bir şey var mı?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Burada şu an göstereceğim başka bir şey yok. Tarama sorunumuzu söyledik, iskele olayımız belli, bir de rıhtım olayımız var, onun haricinde de...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – İskeleyi çözmüşsünüz zaten.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Çözdük, Allah razı olsun, çözülecek olan bura. Bir de asfaltlama olayı olursa başka bir sıkıntımız yok. Çıkartma olayında zaten Sahil Güvenlik ve çevreyle bir sıkıntımız var, hamsi çıkartma, dökme işiyle ilgili. Onun üzerindeki köpüğü almak için nasıl plan uygulanırsa, biz bunu fabrikalara yaptırırız ama bir mühendis aracılığıyla bunu bir araştırma yapıp da suyun yüzündeki köpüğü tutacak bir icat çıkarabilirlerse, bir şey gösterebilirlerse...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bir kanal yapıp rıhtımın dışına veremiyor musunuz onu?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Bir kanal yapıp rıhtımın dışına vermemiz için tank olmamız lazım.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Malkoç yaptı, aynısını yaptı işte.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Malkoç şeyi yaptı, en sona giriş yaptı oraya, sadece süzdürmeyi suyun dibine boruyla veriyor. Ama, o yine kabuk çıkıyor, biz de yaptık aynısını ama kabuk çıkıyor.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Allah Allah... Onlarda kabuk çıkmıyor, rıhtımın dışına verdi suyu, dışarıya çıkınca da...

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sevgili Başkanım, bu kooperatifi ben bilirim, geldim...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – 3 kere geldin, aldım kayıtları...

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN –Allah razı olsun geldi.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Burada ekonomik bir sıkıntı var zaten. O kooperatiflerimizin o işi yapma imkânı kendi bütçeleriyle imkânsız yani doğruları da konuşmamız lazım. Onun için buraya bir el atılması lazım, burası bizim için önemli bir liman. Arkadaşlarımızın çok sıkıntıları var, anlatacaklardır size muhtemelen toplantıda. Orada, tabii, arkadaşların anlattıkları çok önemli, onun için...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Barış Bey, bakın, şurada kayıt da alınıyor. Şimdi bunlar bakanlığın bütçesiyle yapılıyor. Mesela, diyelim Karayollarının bütçesi var, havaalanlarının bütçesi var, özellikle yine bakanlığa bağlı diğer hepsinin bütçeleri var ama bunlarla ilgili olarak, bu balıkçı barınaklarıyla ilgili olarak bir sefer bütçe oluşturuluyor, yapılıyor, sonrasında yıllara sari eksiklerini tamamlamak olsun, bu tip beklenmedik hadiselerde ortaya çıkan şeyler olsun bunlar için belirlenmiş bir bütçe yok. Şartlar zorlanarak, işte bakanlığın kendi prosedürü içinde buna bir kaynak ayrılmaya çalışıldı ama orada çok zaman geçiyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sevgili Başkanım, biz buraya şimdi araştırma komisyonu olarak geldik, biz hiç kimsenin tarafı değiliz; onun, bunun tarafı değiliz. Burada sadece balıkçı camiasının ve sürdürülebilir denizciliğin sağlanması için bir tarafız, tarafımız o. Buradaki sevgili ağabeylerim hepsi yerlerini satmış, buranın yüzde 80’i kirada oturuyor. Onun için burada bizim çalışmalarımız ayrı olacak, rahat olun, rahat konuşun yani.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Allah razı olsun.

TERME BELEDİYE BAŞKANIALİ KILIÇ – Bu limanın bir de şu önemini söyleyeyim: Samsun’da tutulan balığın dörtte 1’inin tutulduğu yer burası yani hem bu işten, bu sektörden burada ekmek yiyen müthiş insanımız var bizim, balıkçı sektörüyle uğraşan. Dolayısıyla, bizim ilçemizi de Samsun’umuzu da besleyen önemli bir liman. Eksikleri var arkadaşların, sağ olsun el birliğiyle gidermeye çalışıyoruz ama tabii devletimizin yardımına ihtiyacımız var. Sizler de bugün buraya geldiniz, bunun için hoş geldiniz, şeref verdiniz. Arkadaşlarla biraz sonra bir kafemiz var, orada oturalım hem bir çay içelim, dinlendirelim sizi, arkadaşlarımız da sıkıntıları birebir anlatsınlar.

Ben teşekkür ediyorum, ayağınıza sağlık.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bir de bir şey söyleyeyim, bizim Karadenizli olmayan milletvekillerimiz de var. Karadenizlinin sesi yüksektir böyle, kavga ediyor zannederler ama bizim konuşma şeklimiz böyle. Konuşma şeklimiz budur yani kimse de yanlış anlamasın.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Bizim balıkçı camiası veya kooperatif olarak bu masrafları görme şansımız hiç yok yani masrafları bizim görececek şansımız yok, kooperatif öyle para kazanamıyor, balıkçıda öyle para yok ki bunları karşılayabilelim, bu ancak devletin bütçesiyle yapılacak işler.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Tabii, bunu orada oturup konuşacağız.

Ama şunu gördüm, geçen geldiğime göre burası bayağı bir temizlenmiş, çok çalışmış belli ki bayağı bir temizlenmiş burası.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Belediyemizden Allah razı olsun, haftalık geliyor, bize yardımcı oluyor, devamlı temizliyorlar yoksa bizim kendimizin yapacağı bir şey değil.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burada tersane de mi var?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Tersane de var, evet. O da imar planındaki yanlışlıktan dolayı ruhsat alamıyor. Limanı yaparken 35 metre kayık yapılmış.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buranın imar planı var mı?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Eski planda var ama şey yok.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Güzel, imar planı varsa iyi.

Buyurun bir yandan geçelim.

Söyleyeceklerinizi orada söyleyin de göstereceklerinizi burada gösterin.

Var mı başka bize göstereceğiniz?

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI VEYSEL CEYLAN - Şu anda yok.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Gösterecekleriniz bittiği için yerinde incelemeyi sonlandırıyorum.

Kapanma Saati:11.40

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 12.24

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Terme İstişare Toplantısı)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Değerli milletvekillerimiz, Su Ürünleri Araştırma Komisyonunun kıymetli üyeleri, değerli Kaymakamımız, Belediye Başkanımız, değerli ilçe müdürlerimiz, siyasi partilerimizin kıymetli temsilcileri, Kooperatifimizin Değerli Başkanı, üyeleri, yöneticilerimiz; Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak saha çalışmalarımızın ikincisi kapsamında dört günlük bir programla Karadeniz’deyiz. Kastamonu’dan başladığımız programa Sinop, Samsun’dan devam ediyoruz. Evet, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon böyle devam edeceğiz. Gittiğimiz illerimizde balıkçı barınaklarımızla, limanlarımızla ve diğer paydaşlarımızla bir araya geliyoruz.

Özellikle Komisyonumuzun isminde de anlaşılabilecek üzere balıkçılık ve su ürünleri sektörünün sorunlarını araştırmak üzere buradayız. Dolayısıyla, biz konuşmak yerine sizleri dinleyeceğiz. Kısa bir açılıştan sonra ben mikrofonu size takdim edeceğim. Lütfen bize sorunlarınızı detaylıca anlatın ve varsa çözüm önerisi tekliflerinizi, onları da anlatın ama hem katılımcı sayısının uzunluğu hem de bizim programımızı dikkate alarak sizlerden beşer dakikada ifade edeceğimiz hususları mümkün olan en kısa sürede ifade etmenizi istiyoruz. Eğer mümkünse tekrara düşmezsek hepimiz açısından süreç çok daha kolay olur. Zaten biraz önce Başkanımız bize limanda söyledi, burada da yazılı şekilde var. Bunları da Başkanımız bize takdim edecek. Bunları da alırsınız ama siz gene söylemek istediğiniz hususları bize anlatın.

Balıkçı barınaklarıyla ilgili, balıkçı barınaklarının hem üst yapılarında eksiğinin olduğunu hem de özellikle barınak içlerinin dolduğunu biliyoruz. Bizim belki ikinci saha çalışmamız ama sektör temsilcilerini hem Meclisin 28’nci Döneminde hem de geçen dönem başlayan, Samsun Milletvekilimizin Başkanlığını yaptığı gene aynı isimli Komisyonla -o biliyorsunuz, raporu seçimden dolayı yazamamıştı- bütün paydaşları dinledik yani sizleri tek tek dinlemedik kooperatif başkanları olarak ama sizin üst birliklerin başkanlarının hepsini ve sizlerin de temsilcilerini dinledik. Birçok husus zaten bize ifade edildi ama şunu biliyoruz genel hususların dışında: Her gittiğimiz barınağın, her konuştuğumuz paydaşın, her gittiğimiz ilin kendine has sorunları olabiliyor, bunları da bize iletirseniz çok memnun oluruz. Biz Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak sektörü bütün paydaşlarıyla, avcılarıyla, üreticileriyle verimli, sürdürülebilir ve doğaya dost bir şekilde devam ettirmemiz gerektiğini düşünüyoruz. Sizlerin de bu hassasiyette olduğunu görmekten memnuniyet duyuyoruz çünkü sizden önce uğradığımız her yerde biz söylemeden önce bunlar bize ifade edildi. Tabii ki bu ekmek teknesi, ekmek kapısı, sürdürülebilir olması, verimli olması ve bir istikrarın olması sizler için de son derece önemli. Bunu ifade ediyorsunuz ve hassasiyetinizi biraz önce gene Başkanımız sizin adınıza söyledi, balık suyunun, balık yağının denize dökülmesiyle ortaya çıkan doğal bir malzeme, organik bir malzeme, unsur olmasına rağmen bunun “kirlilik” diye ifade edildiğini söylüyor olmanız bile sizin doğaya ne kadar hassas davrandığınızı, çevre konusunda ne kadar hassas olduğunuzu göstermesi açısından son derece önemli. Tabii, av araçları, avlanan ürünlerle ilgili de Başkanımız sizler adına bilgi verdi. Burası önemli merkezlerden bir tanesi. Dolayısıyla sizin ifade edeceğiniz hususlar da bizim için bir kat daha önemli hâle geliyor.

Ben hepiniz adına başta söz hakkını Kooperatif Başkanımıza veriyorum, ondan sonra da gene söz almak isteyen olursa buyursun.

Buyurun Başkanım.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI VEYSEL CEYLAN –Efendim, öncelikle, Komisyon üyelerimize ve dışarıdan gelen müdürlerimize, ilçedeki amirlerimize, Kaymakam Bey’e, herkese toplantıya katıldıkları için teşekkür ediyorum.

Gereken konuları zaten ilettik, ileride gene ayrı yazışmalarımız olacak, gene eksik olan şeylerimizi size bildireceğiz. Eğer burada bu iskele tarama, bir de hamsi çıkartma olayının haricinde konuşmak isteyen arkadaşlarımız varsa onlara beşer dakika bir süre hakkı verebiliriz. Bunun haricinde benim diyeceğim bir şey yok.

Hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

TERME YALI MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI YAŞAR AYDOĞAN – Sayın vekillerim, sayın müdürlerim; hoş geldiniz.

Bizim bir platform var. On iki sene oldu, on iki seneden beri kaldıramadık bunu. Şimdi, sayın vekilim dedi ki: “Malkoçlar suyu dışarı boşaltıyor.” dedi. Ama on iki seneden beri hiçbir imkânımız olmuyor kaldırmayla ilgili, söksek biz suçlu durumuna düşüyoruz o zaman. Yani Şekerbank haciz koymuş. Bizim yerimiz de yok ama on iki seneden beri işgal etti burayı.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Kime ait bu şimdi?

TERME YALI MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI YAŞAR AYDOĞAN – Çeltikyolu şirketine ait.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Hacizli mi şu anda?

TERME YALI MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI YAŞAR AYDOĞAN – Hacizli, Şekerbank haciz koymuş. Biz mahkemeye de verdik ama bir türlü netice alamıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Başkanıma sordum, Başkanım hukuki süreci başlatmış, sizin de alacaklarınız varmış kooperatif olarak. Dolayısıyla inşallah mahkeme marifetiyle yakın zamanda çözülecek. Biz de kayıtlara almış olduk.

Teknik bir hatırlatma: İsim, soy isim, varsa kurumunuzu ifade ederseniz... Buradaki kayıtlarımız tam tutanak sistemiyle kelime kelime Meclis tutanaklarına giriyor. Dolayısıyla rahat bir şekilde ifade edin ama kendinizi tanıttın ki kimin söylediği belli olsun.

Buyurun.

BALIKÇI MUSTAFA GÜNEY – Başkanım, hoş geldiniz.

Biz vergi mükellefiyiz. Balıkçı olarak yüzde 35 vergi ödüyoruz. Niye halktan fazla vergi ödüyoruz? Sadece bunu söylemek istedim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sizin ciro mu yüksek o yüzden mi?

BALIKÇI MUSTAFA GÜNEY – Mesela, dışarıdan insanlar yüzde 20 ödüyor, biz yüzde 35 ödüyoruz, biz de çiftçiyiz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Cironuz yüksek mi?

BALIKÇI MUSTAFA GÜNEY – Ciroyla alakalı değil.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Soralım, İlçe Müdürümüz burada.

Sizin bu konuda detaylı bilgi verebilme durumunuz var mı? Vergi olunca şimdi biraz daha teknik bir konu. “Biz yüzde 35 gelir vergisi ödüyoruz. Niye öyle ödüyoruz? Daha düşük ödesek.” diyor. Sizle ilgili tabii, direkt bir husus yok.

TERME İLÇE VE TARIM ORMAN MÜDÜRÜ TUNCAY DEMİR – Bizim bilgimiz yok maalesef.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bunu bir soruşturalım. Sizin cironuz yüksek mi? Onu soralım sadece.

BALIKÇI MUSTAFA GÜNEY – Yüksek, yüksek.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI VEYSEL CEYLAN – 2 trilyondan yüksekse ciro yüzde 20’nin üstüne katlanıyorsun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL– Ama biz aldık mesajı; bu konuda yeniden bir değerlendirme istiyoruz.

Buyurun Başkanım.

TERME SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI VEYSEL CEYLAN – Şirket olursa 20’ye geri düşer vergi.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz bunu bir soruşturalım, işin teknik tarafı, vergi tarafı ayrı bir iş.

Başka söz almak isteyen yoksa şöyle İlçe Müdürümüze, Belediye Başkanımıza hızlıca bir söz verelim, en sonunda Kaymakam Bey’le toparlamış olalım.

TERME İLÇE VE TARIM ORMAN MÜDÜRÜ TUNCAY DEMİR – Kıymetli Başkanım, değerli milletvekillerimiz, misafirlerimiz; hepiniz hoş geldiniz.

Şu anda, hâlihazırda bulunmuş olduğunuz Terme Balıkçı Barınağı hem ilimizin hem de ülkemizin önemli balıkçılık ve istihsal bölgelerinden biri. Bizimle buraya kadar teşrif ettiğiniz için öncelikle saygılarımızı sunuyoruz, ayaklarınıza sağlık. Toplantımızın da hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Kıymetli Başkanım, Terme Limanı’mız çaça avcılığı ve deniz salyangozu avcılığında ülkemizin yüzde 10’unu teşkil ediyor, çok önemli bir noktadayız. Özellikle hamsi avcılığında da ülkemizin yüzde 4-5 gibi bir oranını ihtiva ediyor. İlimizde 5 tane karaya çıkış noktası var, bunlardan bir tanesi faal bir şekilde ilçemizde. Yaklaşık olarak ilimiz su ürünleri istihsalinin yüzde 20’sini barındırıyor. Burada Başkanımızın da belirttiği hususları ve eksiklikleri bire birde de iletmıştik ama Kıymetli Başkanım, değerli üyelerimiz; en önemli hususumuz, teknik altyapımızın yetersiz oluşu. Yani bu kapasitede bir üretimin olduğu yerde rıhtımımızın teknik özelliklerinin düşük olması sorun, ilave bir rıhtım talebimiz vardı, onu Ulaştırma Bakanlığımıza yazdık, süreç devam ediyor. Liman içerisindeki yollarımızın yapımı bu açıdan önem arz ediyor. Son hava şartları, sel, su baskınları ilimizde, ilçemizde çok sık bir şekilde, sürekli meydana geliyor. Başkanım, her iki yılda bir, üç yılda bir kuvvetli sele, su baskınlarına maruz kalmaktayız. Son dönemde, kasım ayında özellikle meteorolojik ihbarlarda da görmüşsünüzdür, kuvvetli fırtına ve rüzgâr... Dolayısıyla, hâlihazırda kullanmış olduğumuz rıhtımın üzerinde ciddi manada çöküntüler var, çatlaklar var, tehlike arz eden boyutlarda ve barınağımızın her iki tarafında Terme Çayı’mızın olması nedeniyle çok sık bir şekilde liman iç bölgemiz doluyor, büyük çaptaki balıkçı gemilerimizin limanın ağız kısmından girişi, çıkışı sıkıntılı vaziyette. Bu nedenle, ivedi bir şekilde hem dip taramasının yapılması hem de ilave rıhtım ve mevcut rıhtımdaki bakım onarımının yapılmasını arz ediyoruz efendim. Tabii, bunları yerel kaynaklarla yapma imkânı yok, çok ciddi yatırımlar gerekiyor. Ulaştırma Bakanlığımızın bütçesine koyabilirsek 2024 yılında, ilçemizin balıkçılık noktasındaki potansiyelini önemli derecede artırmış oluruz.

Saygılar sunuyoruz efendim, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şimdi, sözü Belediye Başkanımıza vereceğim ama önümüzdeki kitapçıları şöyle hızlıca bir gözden geçirdik, sağ olsun, Başkanım çok hizmetler yapmış, kendisine teşekkür ediyoruz. Tabii, bunların hepsini burada anlatacak vakit yok ama anlatmadan da olmaz, ben sizin yerinize söylemiş olayım. Şöyle 36 sayfa, 36 sayfa olması için bir şeyler yapmak lazım, çok da güzel şeyler yapmışsınız, hem tebrik edelim hem de size mikrofonu takdim edelim.

TERME BELEDİYE BAŞKANI ALİ KILIÇ – Çok Kıymetli Başkanım, çok kıymetli milletvekillerimiz, kıymetli misafirlerimiz, kıymetli müdürlerim, Yalı Mahallemizin çok kıymetli sakinleri; ben de öncelikle hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Başkanımın riyasetinde kıymetli vekillerimizi ilçemizde ağırlamaktan onur duyduğumuzu belirtmek isterim. Bir kez daha hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Tabii, Terme cidden, özellikle deniz ürünleriyle ilgili, balıkla ilgili, turizmle ilgili, 40 kilometre sahilinin olması, tarım makineleri, yaylası, tarım ürünleriyle ilgili müthiş potansiyeli olan bir ilçe. Daha düne kadar Yalı Mahallesi'nde tutulan balığın Terme'de tüketilmediği, daha çok Terme dışında tüketildiği bir ilçeydi ama bu yeni kazandırdığımız mekânla artık Yalı Mahallesi'ndeki kardeşlerimizin, balıkçılık sektörünün tutmuş olduğu balıkları misafirlerinize ikram edeceğiniz güzel bir alanımız oldu.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. Biz tabii, özellikle beş yıl önce kıymetli hemşehrilerimize ne söz verdik, ne yaptık? Bu bizim karnemiz. Kıymetli hemşehrilerimiz, hem ekonomik olarak hem de hizmetsel olarak verdiğimiz sözleri yerine getirdik mi yerine getirmediğimiz, karnemizi görün, buna göre değerlendirin. Bu alan, Yalı Mahallesi, bizim ilçemizin, merkezin 10 mahallesinden bir tanesi, şehrin en güzel, denize nazır, 40 kilometre sahil bandında oluşan, denize sıfır mahallelerinden bir tanesi. Bir tek sorunu, kadastro mahkemesi devam ediyor, o da keşif aşamasında. Kadastro mahkemesi bittikten sonra planı hazır, uygulamayı yaptığımız zaman bu bölge, cidden, metrekaresi birim fiyatı olarak parayla satın alınamayacak kadar kıymetli bir bölge. Bu bölgede daha önce Ünye tarafında Büyükşehir Belediyemiz tarafından yapılmış, denize nazır Miliç tesislerimiz var, yılda 1 milyon kişinin ziyaret ettiği bir tesis. Karadeniz Bölgesi'nde denize nazır öyle bir tesis bulma imkânınız yok. Sonrasında Yalı Mahallesi'nde, bölgemizde otel eksikliği vardı. Eski hastanemiz vardı, hemen yine doğu bölgemizde, biliyorsunuz, eski hastanemizin Millî Emlakla olan sorununu çözdük, bir yatırımcı kardeşimiz satın aldı, yıkım işlemi bitti, otel, AVM ve rezidans olarak bu hafta büyükşehirden planı geçti. İlçemize hayırlı olsun, çok güzel bir otel, AVM ve rezidans bölgeye yapılmış oluyor. Bu bölge zaten Millet Bahçesi Projesi'nin birinci etabı, tersaneyi çıktıktan sonra, tersanenin yanında 50 dönüm daha bir tersane alanı ayırdık. Sonrasındaki 630 dönüm alanın Karadeniz Bölgesi'nin denize nazır en güzel millet bahçesi olarak planı geçmek üzere. İnşallah, bu şehrin potansiyeli büyük ve özellikle, gerek Kooperatif Başkanımız Veysel ağabey gerek İlçe Tarım Müdürümüz sektörle ilgili sıkıntıları aksettirdi Başkanım, tekrara düşmemek açısından... Tabii, bu noktada yerelle yapma şansımız yok, devletimizin imkânlarını bekliyoruz. Bizim için, Terme için, Samsun için önemli bir sektör, yaklaşık 3 bin kişi bu işten ekmek yiyor. Çoluk çocuk denizle, dalgayla boğuşuyor. Dolayısıyla, o teknik donanımları, eksikleri de Komisyon dikkate alıp devletimiz de bu noktada bize sahip çıkarsa inanıyorum ki çok daha verimli, rantabl bir şekilde işletmiş oluruz limanı.

Ben bir kez daha, şahsınıza, tüm milletvekillerimize, gelen misafirlerimize şükranlarımı sunuyorum, Rabb'im işlerinizde kolaylıklar ihsan eylesin diyorum. Allah devletimize zeval vermesin, Allah razı olsun, hoş geldiniz bir kez daha. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kaymakam Bey'e söz vermeden önce, biz tabii biliyoruz ama bir açıklama daha yapayım. Burada, Komisyonumuzda bütün partilerden milletvekilleri var, bu Komisyon bütün partilerin ittifakıyla kurulmuş bir Komisyon dolayısıyla bu, Mecliste su

ürünleri sektörüne verilen önemi göstermesi açısından son derece önemli. Dolayısıyla, bugün de burada yine partilerimizin hepsinden temsilcilerimiz var, bunu da özellikle ifade ediyorum ki siyasi bir yanlış anlaşılma olmasın. Bunu özellikle ifade etmiş olalım.

Tabii, güzel ilçemizde İlçe Müdürü'müzü, Belediye Başkanı'mızı dinledik, ilçenin idare amiri olarak Kaymakam Bey burada, kendisine teşekkür ediyoruz ve mikrofonu Kaymakam Bey'e takdim ediyoruz.

Buyurun.

TERME KAYMAKAMI METİN MAYTALMAN – Sayın Komisyon Başkanım, saygıdeğer milletvekillerimiz; hepiniz ilçemize hoş geldiniz.

Balıkçılık Terme'nin fındıktan ve çeltikten sonra en önemli sektörlerinden bir tanesi, bu açıdan önemli bir konu. Bu ziyaretinizden dolayı şükranlarımı arz ediyorum.

Arkadaşlar sorunları ilettiler, ben bunların üzerine ilave bir şey söylemeyeceğim.

Tekrar saygılar sunuyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Milletvekillerimizden söz almak isteyen, ifade etmek istediği hususlar olan kimse var mı?

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bir kelime de ben edebilir miyim?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Barış Bey, buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Evet, Sevgili Başkanım, sayın milletvekillerimiz, değerli bürokratlar, her şeyden kıymetli, bugün burada olmamıza vesile olan sevgili balıkçılarımız; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bölge, biraz zorlu bir bölge. Şunu ifade edeyim: Bu bölgede balıkçılarımızın ciddi sıkıntıları var. Yani şimdi bu sıkıntılar için ayrıca bu bölgeye değinilmesi ve bu bölgenin sektör anlamında sorunlarının giderilmesi lazım. Bu konuda ben balıkçılarımızdan biraz daha fazla bir ses beklerdim açıkçası, sanki öyle bir algı oluştu ki hiçbir sorunumuz yokmuş gibi ama var, onu biliyorum.

Belediye Başkanımıza bir teşekkür edeyim mi? Her hafta gelip çöplerinizi alıyormuş ve balıkçı barınağıyla ilgili ciddi çalışmaları olduğu için bir teşekkür etmek istiyorum. İnşallah, devamı gelir. (Alkışlar)

Biz Komisyon olarak burada siyaset yapmıyoruz. Komisyonumuzun farklı milletvekilleri var, hedefimiz siyaset üstü, balıkçılarımızın ve su ürünleri sektörünün sorunlarını dinlemek, onlara çözüm üretmek ve tavsiye kararı niteliğinde bir rapor tutmak. Onun için sorunlarınızı özel olarak yazıp -ayrıca Başkanım iletti ama uzmanımız var, uzmanımız size telefonunu verir, burada kendisi, Osman Bey-ayrıca resmî kanallar yoluyla da verebilirsiniz.

Sezon biraz zorlu, hava şartları zorlu; belki bugün balığa çıkacaktınız, biz geliyoruz diye buradasınız, belki bir gününüzü aldık ama emin olun ki Komisyon olarak belki uzun yıllara sirayet edecek önemli kararlar verilmeli.

Hepinize teşekkür ediyorum, iyi ki varsınız. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Komisyon sözcümze teşekkür ediyoruz.

Siz bir şey mi söyleyecektiniz?

Buyurun.

TERME YALI MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI YAŞAR AYDOĞAN – Şimdi, Komisyonlarda su ürünleri sirküleri hazırlanırken nedense balıkçılar olmuyor. Çoğunluk gırgırcılar oluyor, orta sucular oluyor, trolcüler oluyor derken, kısmın biri geçerli oluyor, biri geçerli olmuyor. Bunu genel olarak... Bu Komisyonlarda balıkçılar olsun, balıkçılıktan anlayan kişiler buna karar versin yani. Biz bundan çok rahatsızız. Bizim aleyhimize kararlar çıkıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Biraz önceki hatırlatması önemliydi Barış Bey’in. Mail adresine atacağınız maillerin hepsi, göndereceğiniz evrakların hepsi resmî dilekçeyle verilmiş şekilde muamele görecektir, onların hepsini kayıtlarımıza alıyoruz, tutanaklara geçiriyoruz.

Değerli Başkanım, siz dediniz ya “Bizi dikkate alsınlar.” Siz kendinizi ifade edecek birlik oluşturun, kurumlarla öyle muhatap olun, sadece gırgırdır, troldür, orta sudur vesaire, algarnadır diye ayırmadan da genelde, bütün balıkçıları ifade edecek birliklerin olması - var zaten üst birlikler- sorunların bu birlikler marifetiyle ifade edilmesi için görülmesi anlamında da son derece önemli. Dolayısıyla kendi içinizdeki o birliği muhafaza etmek ve artırmak sizin açınızdan da herkes açısından da sektörün sorunlarının anlaşılması için çok daha iyi.

Biz programımıza devam edeceğiz, misafirperverliğiniz için teşekkür ediyoruz. Hepinize, kıymetli görüşleriniz için teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Limanımızı gördük, yapılacakları Başkanım söyledi, şimdi burada da bize bunu, bu raporu takdim edecek, onu da detaylıca inceleyeceğiz, bakacağız, onu da inşallah yorumun kısımlarında gene raporun uygun yerlerinde kullanacağız ve bu sorunların takibiyle ilgili de biz de elimizden geleni yapacağız.

Hepinize bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:12.48

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 13.20

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Ünye Liman Yerinde İnceleme)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Komisyon olarak sorunlarınızı yerinde incelemeye geldik.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Hoş geldiniz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kooperatif Başkanım, kooperatifinizin kaç üyesi var?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – 65 üyemiz var.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sorunlarınızı bizlere gösterin lütfen.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Geçen havamız estiğinde buraya kadar deniz çıktı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buraya çıktı.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Çıktı, buraya kadar çıktı zaten döktük ama seremedik, o zaman fırtınalarda bu şekilde, bu rıhtımlar denizdeyken hep kayboldu. Daha çok iyileştirilmesi...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Yükselmeden mi böyle?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Su geldi, buraya kadar geldi Sayın Vekilim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Çekek yeriniz neresi, burada mı çekek yeri?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Çekek yerimiz buralar, 3 tane var, daha çok ileriye almayı istiyoruz biz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burada tamirat yeri de mi var?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Tamirat yerimiz var, gösterelim size. Büyük balıkçılara da hizmet veriyoruz, gırgırlara. Misafir gelen gırgırlarımız var, Bandırma’dan, İstanbul’dan, Trabzon’dan.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bunlar Bandırma mı?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Bandırma, şu gördükleriniz Bandırma.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sarı, yeşil...

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Sarı Keçeciler Bandırma Kayığı, Eminoğulları İstanbul kayığı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ne alıyorlar hamsi mi?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Hamsi, şu an hamsi var, hamsi zamanı olduğu için. Biz, kendi imkânlarımızla yapıyoruz Sayın Vekilim bunları, bir hizmet almayı...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Genelde ne ile avlanıyorsunuz?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Nasıl?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Hangi araçla avlanıyorsunuz?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Bizim küçük teknelerimiz bunlar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yok, Algarna mı yapıyorsunuz, orta su trolü mü yapıyorsunuz?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Algarna yapıyoruz, orta su trolü bizde olmaz, küçük kayıklarla olmaz. Dip avcılığı yapıyoruz, mezgit, istavritçilik, oltacılık, bunları yapıyoruz ama bu sene daha çok mezgitçilik var.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Çıkıyor mu mezgit?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Çıkıyor, çok şükür.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burası çekek yeri, öyle mi?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Şurası çekek yerimiz, şu arkadaki çekek yerimiz...

Algarnacılık yapanlarımız var, büyük kayıklar gırgırcılık yapar, hamsiyi onlar tutarlar, getirirler kıyıya, buradan yeme gider, kasalanıp halka hizmet verirler.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Kolombo mu?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Kolombo Balıkçılık, evet Sinop kayığı.

İçerisi dolduğu için, tabii ki alan daraldığı için bu su buraya taşıyor.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Taranması mı lazım buranın da?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Taranması lazım, evet.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ne kadar zamanda doluyor, her yıl doluyor mu?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Her yıl doluyor.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – O zaman burada yapısal bir şey var, müdahale gerekiyor.

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Aynen, müdahale...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bir yere mendirek mi yapmak lazım?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Biz şimdi şunu istiyoruz: Karşını görüyorsunuz, karşıdan rıhtım şeklinde... Sayın Başkanım, nerede? Allah razı olsun kendisinden bize yardımcı oluyor her konuda, projemizi beraber çizdik, “Getirin, bakalım.” dedi, sonra sizin geleceğinizi duyduk beraber konuşalım üstüne dedik, Allah razı olsun ondan da, her konuda yardımcı oluyor bize.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bize göstereceğiniz bir şey var mı?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Var.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bakalım göstereceğiniz yerlere.

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Sayın Vekilim, size projemi de göstereceğim içeride zaten Başkanımıza da göstermiştim. Buraya bir barınak lazım çünkü yetmiyor barınaklarımız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ulaştırma Bakanlığı mı yaptı, siz mi yaptınız burayı?

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Tarım Bakanlığı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yok, üst yapılar şeye ait ya Ulaştırma Bakanlığına.

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Ulaştırma Bakanlığı, doğru.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Siz böyle hazır aldınız yani.

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Tabii, tabii hazır aldık, kendileri şey yaptılar ama biz iyileştirme yapıyoruz bunun içine bu rıhtımı da kendimiz döktük, Sayın Başkanımıza da gösterdim zaten. İçeriye de bir rıhtım lazım yani buraya iyileştirme, rıhtım olursa bizim daha çok alanımız açılıyor ve kayıkçılarımız ağlarını tekrar kendileri kurmuş hâle getiriyor. Biz kendimiz döküyoruz, görüyorsunuz rıhtım yok zaten.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Siz kendiniz döküyorsunuz bu betonları.

ÜNYESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Kendimiz döküyoruz, imkânlarımızla döküyoruz, bütün her şey kendi imkânlarımızla. Sayın Başkanım da “Size yardımcı olalım bu konuda.” dedi, Allah razı olsun ondan da.

ÜNYES BELEDİYE BAŞKANI HÜSEYİN TAVLI – Sayın Vekilim, bu bölgede olduğu gibi şey var, bir pejmürdelik var. Yani hava yağmurlu olduğu dönemde ağı, teknesini falan tamir edemiyor, onun için güzel bir kapalı mekân yapalım, bu kapalı mekân içerisinde tamiratlarını, vesairesini yapsınlar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – “Tamiratlarını kapalı mekânda yapsınlar.” diyorsunuz.

ÜNYES BELEDİYE BAŞKANI HÜSEYİN TAVLI – Yani evet örtülü mekânda, neden? Burada çünkü devamlı yağmurla ilgili sıkıntı yaşıyorlar, tamir ederken o malzemeleri dışarıda, açıkta kaldığında o tamirat işlerini o kapalı mekân içerisinde yaptıkları gibi dışarıda sahalar daha düzenli ve disiplinli olsun. Özellikle uluslararası, yolumuzun üzerinde olan bu limanın görsel anlamda da buradan pejmürde bir görüntü vermemesini sağlamak adına bir proje çalışması yürütüyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Zaten Değerli Başkanım, burayla ilgili Ulaştırma Bakanlığıyla gereken hususları takip ediyorsunuz, nerede Ordu vekilleri?

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Tabii, ediyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ordu vekillerimizin hepsi bir arada, Ulaştırma Bakanlığıyla, burayla ilgili süreci takip ediyordur zaten. Tabii, limanlar, balıkçı barınakları özellikle “balıkçı barınakları” diye ifade etmişsiniz, komisyonda, içeride de söyleyeceğiz, dinledik. Tabii, burada birkaç Bakanlığın yetki alanının kesişmesi var, Ulaştırma Bakanlığı yapıyor, sonra Tarım Bakanlığına devrediyor, kiralamayı yapıyor. Bu tarama alanlarında da Ulaştırma Bakanlığı, içişlerinin taranması onda. Gene burada yapılacak müdahaleleri de Ulaştırma Bakanlığının yapması lazım. Belediye olarak siz elinizden geleni yapıyorsunuz ama tabii, belediye bütçesiyle Bakanlık bütçesinin kıyaslanması kabil değil. Dolayısıyla hem teknik açıdan hem bütçe açısından onların müdahalesi gerekiyor.

Yine, değerli milletvekillerimizin takipleriyle biz de Komisyon olarak elimizden gelen desteği veriyoruz. İnşallah, burada yapılacak olanları burada şehir, şehrin siyasileri takip ederler, Bakanlıkta da zaten sizin yazışmalarınız vardır, Kaymakam Bey gereken şeyleri zaten yazmıştır, buradaki ilçe müdürlükleri yapıyordur ve biz de onların yaptığı takibe destek oluruz yani milletvekillerimizle.

Biz Komisyon olarak bu sorunları özellikle yerinde tespit edelim istiyoruz ve genel sıkıntıların dışında bazen lokal sıkıntılar var, o her ilçenin, her ilin, belli bölgenin sıkıntıları oluyor, onları da bu vesileyle yerinde görüyoruz ve elimizden gelen katkıyı da vermeye çalışıyoruz. İnşallah, daha iyi olacak hem sektör açısından hem hepimiz açısından güzel bir süreç olur. Burada, tabii, hem geleneksel balıkçılarımız hem de büyük balıkçılarımız var, farklı bölgelerden de söylediğiniz gibi büyük balıkçılarımız var, bir tersane veya bir tadilat, tamirat bölümü de var buranın, o da o anlamda önemli.

İstihdam, üretim bunların hepsinde elimizden gelen destek zaten veriliyor, siz yeter ki -çalışıyorsunuz- çalışmaya devam edin, bu çok önemli. Tabii, küçüğüyle büyüğüyle, avcılıkta, üreticilikte sektörün diğer paydaşları da neticede hem çok sağlıklı hem de fiyat olarak daha uygun olan bu proteinin insanımıza ulaştırılması açısından çok önemli. Siz burada tutmazsınız İç Anadolu'dakiler veya büyükşehirlerdeki bu balığa ulaşmakta çok zorlanırlar, fiyat çok yüksek olur. O anlamda, buradaki emekler çok kıymetli, sektörün bütün paydaşlarının emekleri çok kıymetli.

Tekrar hepinize bir kez daha teşekkür ediyoruz.

DOĞAN HABER AJANSI MUHABİRİ – Sayın Vekilim, üç gündür sahadasınız ne gözlemlediniz, ne gördünüz?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu olarak, bu aslında, bizim ikinci saha çalışmamız, geçen hafta da ilk saha çalışmamızı İzmir ve Muğla'da gerçekleştirmiştik. Orada, aslında hem saha çalışmasının ilkini hem de belki teorik kısmın en sonuncu dinlemesini akademisyenlerimizle su ürünleri fakülteleri dekanlarıyla yapmıştık. Bu hafta da dört günlük bir program kapsamında Kastamonu'dan başladığımız programa devam ediyoruz; Kastamonu, Sinop, Samsun, Ordu, Giresun ve Trabzon şeklinde devam edecek. Burada, Ünye'deyiz, balıkçı barınaklarının paydaşlarını, onların sorunlarını dinliyoruz, bir araya geliyoruz. Bugün burada yerinde gördük, biraz sonra Kooperatif Başkanımız ve üyelerimizle ve diğer paydaşlarla birlikte Belediye Başkanımız, İlçe Müdürümüz, Kaymakam Bey'in başkanlığında tabiri caizse işin bürokratik kısmıyla, bürokratlarımızla bir araya geleceğiz ama aynı zamanda sahada diğer paydaşlar, kooperatif üyeleri, kooperatif başkanları ve çevredeki unsurlarla bir araya gelip onları dinleyeceğiz. Tabii, sevindiren tarafı sektörle herkes çok ilgili, herkes elinden gelenin en iyisini yapıyor. Şehirdeki siyasilerin hepsi, milletvekillerimiz, kaymakamlarımız, ilçe müdürlerimiz, belediye başkanlarımız ve sektör temsilcileri de - gene biraz önce de siz de belki fark ettiniz- balık yağıyla ilgili -hafif bir şey sordum, onlar da “evet” dediler onlar da- hassasiyet gösteriyorlar. Kıyıya çıkış noktalarında başta hamsi olmak üzere balıkların sularının ve yağlarının denize karışmaması, bununla ilgili alınacak tedbirler konusunda da son derece hassaslar. Yani sadece balık turalım değil, balık turalım ama sürdürülebilir bir şekilde turalım, verimli bir şekilde turalım ve doğayla dost bir şekilde bu süreci yönetelim anlayışı hâkim, bu da son derece güzel.

Tabii, büyük bir sektörden bahsediyoruz, kendi içerisinde ülkemize çok sağlıklı bir proteini, balığı ve diğer su ürünlerini temin eden bir sektörden bahsediyoruz ve aslında bu anlamda baktığımızda mavi vatandaş, mavi bir ekonomiden bahsediyoruz, bunların hepsi son derece kıymetli. Bunu sektör büyüklüğüne uygun şekilde, sektörün gücüne uygun şekilde ve sürdürülebilir bir şekilde yapmamız önemli. Buradaki, kooperatiflerimizdeki geleneksel balıkçıların gelirini artırmak, onların daha fazla gelir elde etmesini sağlayacak şekilde sektörün devam etmesi son derece önemli. Çünkü istihdam anlamında da baktığımızda önemli bir sektörden bahsediyoruz. Tabii, bizim filomuz, balıkçılık filomuz, avcılık filomuz son derece güçlü, Avrupa'nın önde gelen filolarından birinden bahsediyoruz. Bizim buradaki sektörümüzde kullanılan av araçlarının, gemilerimizin bazıları imkânlar dâhilinde okyanuslarda da avcılık yapıyor. Özellikle bu balık unu ve balık yağı konusundaki süreçlerde ülkemizdekinden çok daha fazla, bizim gene kendi paydaşlarımızın okyanuslarda, daha büyük denizlerde tuttuğu balıklar da önemli.

Çünkü burada tutulan hem insanlarımıza gıda olarak temin ediliyor hem balık yemi anlamında üretim tesislerinde kullanılıyor. O tesislerde üretilen balıklar son derece kaliteli balıklar, dünya standardında balıklar. Hem içeride avcılığın yapılmadığı sezonlar başta olmak üzere, bütün sene boyunca yurt içinde tüketiliyor, yurt içinde tüketildiği kadar da ihraç ediyor ve tercih ediyor. Biliyorsunuz, özellikle Türk Somonu markası, bizim çipuramız ve levreğimiz dünyada marka, lezzeti itibarıyla da standartları itibarıyla da marka, şimdi, özellikle ülkemizde çok daha fazla rağbet görmeye başladı, bunları da biliyoruz. Tabii, Türkiye’de balık tüketiminin çok daha fazla artması lazım, bu anlamda biraz önce de sorduğunuz gibi taleplerden bazıları da Millî Eğitim Bakanlığı marifetiyle çocuklarımıza balığın, balık tüketiminin öneminin anlatılması ve balık tüketiminin artırılmasının bu vesileyle sağlanması.

Sağlıklı nesiller için sağlıklı beslenme lazım, burada da başta omega-3 ve diğer unsurlar olmak üzere, bunun en önemli unsurlarından, sağlayıcılarından bir tanesi de protein anlamında balık ve su ürünleri. Dolayısıyla hazırlayacağımız raporla sektöre yön verecek, gelecek için yol gösterecek, düzeltilmesi gereken noktalar ve çözüm önerileriyle de herkesin işini kolaylaştıracak bir rapor, inşallah bütün partilerin ittifakıyla kurulmuş bu Su Ürünleri Araştırma Komisyonumuzdan çıkacak diye buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyor; yerinde incelemeyi bitiriyorum.

Kapanma Saati:13.35

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.42

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Ünye Liman İstişare Toplantısı)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Kaymakamın, Belediye Başkanım, bürokrasimizin kıymetli temsilcileri, AK PARTİ’mizin -başka partilerimizin ilçe başkanları varsa söylesin, ismen onları da söyleyeyim- ve siyasi partilerimizin kıymetli temsilcileri, Değerli Kooperatif Başkanım, ev sahibimiz kooperatifimizin değerli üyeleri, limanımızın, balıkçı barınağımızın kıymetli sakinleri; -tabii, “sakin” derken burayı kullanan balıkçılar anlamında söylüyoruz- öncelikle, namıdiğer adıyla, kısa ismiyle Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak yaptığımız çalışmaların -biraz önce dışarıda da söyledik- saha çalışmalarının ikinci bölümünü Karadeniz’de gerçekleştireyoruz.

Geçtiğimiz hafta Ege Üniversitesinin ev sahipliğinde Su Ürünleri Fakültesi dekanlarıyla İzmir’de başlattığımız çalışmayı İzmir’de orkinos çiftliği, kuluçkahane, Güzelbahçe Balıkçı Barınağı Limanı ve daha sonra Muğla’da hem deniz çiftliklerinde üreticiler hem toprak havuzlarda üreticilik yapan üreticiler, işleme tesisleri ve diğer paydaşlarla, avcılarla görüşerek tamamladık; bu hafta da Karadeniz’deyiz.

Karadeniz’de Kastamonu’dan başladık çalışmaya, Kastamonu’dan başladığımız çalışmaya Sinop, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon şeklinde devam edeceğiz inşallah. Tabii, sadece üreticilerle, sadece avcılarla değil -biraz önce de söyledik- bütün paydaşlarla özellikle avcılarda büyük avcılar, geleneksel avcılar şeklinde de ayırt etmeden özellikle de geleneksel avcılarımızı da küçük avcılarımızı da -böyle ifade edildiği için söylüyorum- önceleyerek balıkçı barınaklarımızın vaziyetini, durumunu, sorunlarını ve yapılması gerekenleri, sizlerin çözüm önerilerini önceleyerek bir çalışma yapıyoruz. Bütün partilerden temsilcileriyle birlikte yapıyoruz bu çalışmamızı.

Su ürünleri sektörünün stratejik bir sektör olduğunu biliyoruz, gene söylediğim gibi bütün paydaşlarıyla beraber stratejik bir sektör olduğunu biliyoruz; hem istihdam anlamında hem de kaliteli ve uygun fiyatlı proteinin ve sağlıklı proteinin bütün ülkemize temin edilmesi anlamında... Sadece denizlerde değil iç sularda da gerek avcılık gerek yetiştiricilik anlamında önemli bir rolü var, bunu da bilerek yapıyoruz. İnşallah önümüzdeki süreçlerde iç sularda da çalışma gerçekleştireceğiz ve burada da yani Karadeniz’de de gene sadece balıkçı barınaklarını değil, balık unu yağı fabrikalarından tutun, içeride yapılan alabalık tesislerine -büyük değil, aile tipi daha küçük işletmelere- kadar bütün paydaşlarla bir araya gelmeye çalışıyoruz. Geçtiğimiz istişare toplantılarında dalgıçlar, su ürünleri mühendisleri, algarna salyangoz avcıları... Lokal ve yerine göre hem av araçları değişiyor hem avlanan ürünler değişebiliyor veya üretilen ürünler değişebiliyor. Bunları, hem genel problemleri hem de özelde ile, bölgeye ya da ilçeye has durumları da tespit etme durumundayız. Bu, bizim için bir avantaj, sizlerle bir araya gelmeyi önemli buluyoruz. Bizim Komisyonumuzun adı Su Ürünleri Sorunlarının Araştırılması Komisyonu, özellikle “sorun”un altını 2 defa çiziyorum, özellikle sizlerin sorunlarını dinlemek istiyoruz yani öbür tarafı ayrı ama bizim Komisyonumuzun işi adından da anlaşılacağı üzere sorunların araştırılması ve bulunması, gereken çözümlerin ortaya konulması. Dolayısıyla varsa çözüm önerilerinizi de dinlemek istiyoruz bununla bağlantılı olarak.

Çok kısa bir girişten sonra ben sözü başta buradaki Kooperatif Başkanımıza bırakmak istiyorum ve daha sonrasında da balıkçılarımızdan, kooperatif üyelerimizden veya burada bulunanlardan katkısı olacak olan varsa, sorun ifade edecek olan varsa ve mümkünse sorunla beraber çözüm önerisi verecek olan varsa çok memnun oluruz.

Teknik ayrıntı itibarıyla söyleyeyim, burada tam tutanak tutuyoruz, dolayısıyla söylediğiniz her şey özet hâlinde veya genel ifadelerle değil kelime kelime Meclis tutanaklarına giriyor, dolayısıyla bunu detaylıca ve rahat bir şekilde lütfen ifade edin, Meclis tutanaklarımıza girsin.

Bir de şu an burada olmayan olabilir, yazılı hazırlığı olmayan olabilir veya bir şekilde yazılı hâlde elinizde olmayabilir söyleyecekleriniz, burada Komisyon uzmanımız Osman Bey'den e-mail adresini alırsanız... Bize attığınız mailler normal yazılı dilekçe şeklinde, resmî e-mail adresi olması hasebiyle Meclisimizin ve Komisyonumuzun kayıtlarına girmiş olacak, tutanaklara girmiş olacak. Bu iki teknik hatırlatmayı da yapayım.

Konuşurken lütfen isminizi, soy isminizi, varsa temsil ettiğiniz kurumu ifade ederseniz tutanaklara doğru geçmesi açısından son derece önemli.

Lütfen buyurun Başkanım.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU –Öncelikle hoş geldiniz.

Sorunlarımız şöyle, aslında çok büyük sorunlar değil. “Taşkana Burnu” deriz Ünye’de, oradan bu taraf trollere yasak yani doğu tarafı komple yasak. Lakin, bunun için de kaçak avcılık yapılıyor, bu da dip avcılara yani bizim kıyı avcılarına çok büyük zararlar veriyor, ağlarımıza zarar veriyor. Algarnacılık yapıyoruz biz de yapıyoruz ama bunun belirli bir saati var. Sabah çıkılıyor, akşama kadar -yani 5-8 anlamı da- bunun içine kaçak girildiği zaman meralara giriliyor, balıkçı meralarına giriliyor, küçük yavrular özellikle imha ediliyor ve bizim avlandığımız yerlerde avlarımızı perişan ediyorlar. Bunlar büyük sıkıntımız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu orta su trolü mü?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU –Orta su değil, algarna. Algarna doğuya doğru komple serbest ama trol “Taşkana Burnu” dediğimiz yerde yasak. Geceleri özellikle yasak bölgelere giriliyor. Bunlardan bütün balıkçılarımız şikâyetçidir, bu konuda bize yardımcı olmanızı istiyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Denetimlerin mi artması lazım?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU –Yapılıyor denetimler, botumuz var yine burada ama yetersiz kalıyor. Allah razı olsun, geliyorlar, yardımcı oluyorlar bize.

MUSTAFA ÇİL – Sayın Başkanım, hırsız güdülmez.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU –Bunun için de takip ediyorlar, takip ettikleri gibi de haber alıyorlar vesaire.

Biz daha çok Sahil Güvenliğin -ben bu fikirdeyim- biraz daha burada olmasını istiyoruz. Ünye’ye yerleşim yaparsa bu konuda daha çok rahatlayacağız çünkü İl Tarım ve İlçe Tarım burada yalnız kalıyor bu konuda.

Tabii, balıkçı arkadaşlar, şikâyetleriniz varsa söyleyebilirsiniz aynı şekilde.

AYŞE YAR – Ben söz alabilir miyim?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tabii, buyurun.

Hoş geldiniz.

AYŞE YAR – Ben, Okçulu Su Ürünleri Kooperatifi Başkanı Murat Yar’ın eşiyim, onu temsilen geldim, o İstanbul’da.

Hoş bulduk, teşekkür ederim, sizler de hoş geldiniz.

Ayrıca, kadın balıkçılar temsilcisiyim, sözcüsüyüm.

Yaklaşık on yıldır balıkçılık yapıyorum eşimle birlikte, ona yardımcı oluyorum elimden geldiği kadar. Onun yazdığı işte yazılar var burada, dile getirdiği şeyler var balıkların bitmesiyle ilgili falan, onu getirdim ben size.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tespit açısından söylüyorum, erkek egemen bir sektörde kadınların olmasından, kadınları görmekten de memnuniyet duyuyoruz. “Balıkçılık” deyince genelde erkeklerin olduğu bir sektör ama şöyle söyleyeyim, geçen haftaki işleme tesislerinden de tecrübe ettik. Sadece tesisler anlamında söylemiyorum ama bu tesisler yüzde 60-70 hatta 80 kadınların el emeğiyle çalışan tesisler. Yine, avcılık anlamında da kadın balıkçıların olması, üreticilikte de kadınların elinin değmiş olması üreticilik anlamında çok güzel sektör açısından.

AYŞE YAR – Yalnız, şöyle bir durum var: Bizim orası barınak olduğu için bizim orası böyle güzel değil yani kadınlara uygun değil. Sadece “çekek” diye bir yer var, liman olmadığı için bize böyle yerler yapmıyorlar, bizim kapalı yerlerimiz yok, biz böyle açık alanda çalışıyoruz o yüzden bizim için çok zor oluyor. Mesela, bazen oluyor ki “Acaba balık elime mi yapıştı?” diyorsun, atıyorsun böyle; buz yani buz tutuyor ellerimiz, o şekilde. Böyle bir yerlerimiz olmuş olsa, biz de onun içerisinde yapmış olsak çok daha iyi olur tabii, daha verimli oluruz o zaman, eşlerimize daha güzel yardımcı oluruz. Ya, öncelikle bizim limanımızın olması gerekiyor “liman” diye yaptılar “çekek” olarak yaptılar, liman olarak tamamlanmadı ama tamamlanmış olursa bizim için çok daha güzel olur.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kovanlı, Okçulu’ya istiyorsunuz değil mi?

AYŞE YAR – Kovanlı, Okçulu; Bolaman tarafında, Bolaman’dan ileride, Yason’dan bu tarafta.

Barınak istiyoruz, hatta liman istiyoruz ve böyle kapalı yerler istiyoruz.

Bir de orada mesela, birkaç kadın balıkçı yok, orada en azından toplam 15 kadın balıkçı vardır ama şimdi, mesela, 5’inin kocası gitmiştir, İstanbul’da balıkçılık yapıyordur, kadınlar evde benim gibi, şu anda benim de eşim burada yok, ben de evdeyim şu anda. Mesela, toplamda hep çalışıyor olsak 15 kadın varız biz orada. Düşünün 15 kadının soğukta, rüzgarda böyle titrediğini; ekmek parası için çalışırız, çocuklarımız için.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sayı itibarıyla maşallah ama öbür tarafta da pozitif ayrımcılık yapılması lazım balıkçılarımıza.

Teşekkür ediyoruz.

AYŞE YAR – Ben teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

İSMAİL ÇİL – Diğer bir sorunuz şudur: Ağ fiyatlarına, malzeme fiyatlarına yetişemiyoruz. Bugün bir ağın tanesi, misinadan örnek vereyim, 300 ile 500 lira arasında. Denize attığınız zaman, sabahleyin çektiğiniz zaman garantisi yok sağlam almanızın ve hiçbir malzemenin fiyatına yetişemiyoruz. Bu sorunlarımız da çok büyük sorun bizce maddi olarak, bununla da ilgilenmenizi rica ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Evet, önemli bir husus, hem maliyet itibarıyla hem de zarar görmesi durumunda telafisi itibarıyla önemli bir husus.

İSMAİL ÇİL – Yetişemiyoruz yani günlük kazancımızla yetişemiyoruz, haftalık kazancımızla yetişemiyoruz. Bazen yle oluyor ki borç alıyoruz, borcu ödemek için de en az bir ay malzemeciye çalışıyoruz.

BAşKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Finansman anlamında, aē ve malzeme finansmanı olur, diēer finansmanlar olur destek istiyorsunuz.

Buyurun.

SERKAN SEZER – Bu mesleēin srdrebilirliēi yok şu anda. nye balıkçılarının içinde en genç benimdir herhâlde.

BAşKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yaş kaç Serkan Bey?

SERKAN SEZER – 40.

BAşKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Daha genci vardır ya.

SERKAN SEZER – Hayır, demek istediēim şu: Bunu teşvik edecek bir şeyler olabilir yani yapabiliriz.

BAşKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu sektörünün srdrlebilirliēi anlamında yine önemli bir şey; sektöre girmeye gençlerin teşvik edilmesi.

Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ DENETİM BAşKAN YARDIMCISI MEHMET YÖNDEN – Sayın Vekillerim, hoş geldiniz, ayaklarınıza saēlık.

Karadeniz’de sürdürülebilir balıkılıēın daha ileriye taşınabilmesi için öncelikle şu anda avlanan hamsiden başlamamız gerekiyor buna. Buna yıllar önce kota konulmadıēı gibi şu anda da bir kotası yok. Biliyorsunuz ki aa, hamsi bütün balık türlerinin yemleri oluyor ve bize g yoluyla geliyor. Bu g yoluyla gelenlerin biz tamamını tüketiyoruz yani denizlerimizde büyük balıkçılarımız bunu sonar cihazlarıyla, orta sularla... Ya, hani, balık yetiştirmek için balık tutuyoruz denizden, gübre yapmak için denizden balık tutuyoruz.

BAşKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buraya gelen bir daha geri gidemiyor mu?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ DENETİM BAşKAN YARDIMCI MEHMET YÖNDEN – Gitme şansı yok. Mesela, şey derler: “Palamut çok oldu, hamsi yok.” Bununla alakası yok yani bir teknenin zaten 500 ton, bin ton kapasitesi var. Hani, kaç bin ton hamsi gidiyor ki Karadeniz’e? Zaten biz büyük bir glz yani boēazımız olmasa glz.

İkincisi, Akdeniz’den Hopa’ya kadar balık çiftlikleri devasa şekilde oēaldı. Bunun oēalmasından ziyade gler yavaşlamaya başladı. İşte, lüfer, torik, palamut; bu balıklar g yapmıyor, çiftliklerin etrafındaki yemlerle orada kalıyor, bizim denizlerimize akıyor, akmadıēı için sürdürülebilir balıkçılık bizim Karadeniz Bölgesi’nde artık bitmeye başladı, hatta sona geldik demek gerekir. Bunun için, biz bu hamsi veya diēer aa balıklarının kotasına sınır getirilmesini istiyoruz; bu, bizim için çok önemli Karadeniz Bölgesi’nde. Daha doērusu şöyle oldu: Tabii ki büyük tekne balıkçıları da bundan para kazanacaklar yani ekonomiye katkı saēlayacaklar, onda hemfikiriz ama şöyle bir şey oluyor, küçük balıkçı kazanamadıka büyük balıkçılara çalışmaya gidiyor, zaten maaşlar ve ekonomik düzen belli olduēu için bu sürdürülebilirlik biraz daha geriye gitmiş oluyor. Sürekli geriye gidiyoruz, her geçen gün geriye gidiyoruz, her sene bir önceki seneden daha az balık yakalamaya başladık. Sürekli araştırmalar yapılıyor, Su ürünlerinden gelenler oluyor, biz bunları sürekli aktarıyoruz. Böyle bir Komisyonun kurulması da bizim için gayet iyi bir şey; Türkiye’imizde deniz bakanlıēı zaten yoktu, bu Komisyonla bir adım atılmış oldu.

Ben sizlere çok teşekkür ederim, ayaklarınıza sağlık tekrar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kota konusunda balıkçılar hemfikir mi? Biraz herhâlde fikir ayrılığı var.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ DENETİM BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET YÖNDEN – Evet, bu işe biraz daha kazanç anlamıyla battıkları için öyle, biz de kazancımızı düşünüyoruz tabii ki.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sürdürülebilirlik için lazım.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ DENETİM BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET YÖNDEN – Sürdürülebilirlik için lazım yani bindiğimiz dalı kesmiş oluyoruz otomatikman.

Bir şey daha ekleyeyim: Az önce Taşkana Burnu’nu Başkanım izah etti, troller daha öncesinde Sancaklıbaşı’ndaydı. Bizim meramız çok düz bir mera olduğu için yani burada avcılık yavaş yavaş bitiyor. Eskiden mezgitin ana vatanına Fener başı derlerdi yani Taşkana Burnu ama o sınırdan 3 mil sınırı var -biliyorsunuz- troller, kaçakçılar da burayı rahat rahat kullanabiliyor yani o sınırdan da bu içeri akabiliyorlar. O yüzden bunun biz buradan Sancaklıbaşı’na tekrar geri çekilmesini talep ediyoruz Karadeniz Bölgesi için.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Tabii, şöyle, Su Ürünleri Kanunu’ndaki en son değişiklikle birlikte biliyorsunuz ruhsatlı olsalar bile yanlış yerde kaçak avcılık yapmaları hâlinde ilkinde para cezasının yanında bir ay ruhsatlarına el konulması, ikincisinde üç ay, üçüncüsünde de iki sene içerisinde 3 tane yaparlarsa ruhsatlarının tamamen alınması düzenlemesi geldi. Aslında, bu çok ağır bir düzenleme yapılması diye.

Şimdi, biraz önce sordum “Acaba, bunun kontrolünde mi bir eksiklik var?” diye. Aslında kontrolü de çok iyi şekilde yapıyor kurumlar ama biraz önce sizin dediğiniz bir şekilde...

MUSTAFA ÇİL – Sayın Başkanım, bizim kurumlar iyi şekilde yapıyor da onlar bizden daha iyi yapıyorlar; aradaki fark bu. O şimdi bir tane Fatsa’ya adam diyor botun başına, bir tane Ünye’ye diyor, bot oradan çalıştırıldığı zaman “Yunus balığı geliyor.” diyor, buradaki alıyor, serbest bölgeye gidiyor, yakalama şansı yok yani.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu tip vaziyetleri biz de rapora sizin bu söyledikleriniz marifetiyle tekrar yazmış olalım.

Aslında, bu denetimlerin bir kısmını teknik imkânların müsait olduğu ölçüde botların dışındaki vasıtalarla da yapıyor hem bakanlık hem diğer şeyler ama tabii şöyle: İnsanı -biraz önce dediniz ya- herkesi kontrol etmek...

MUSTAFA ÇİL – Bir de şu var Başkanım: Şimdi onlar çıkıyor, çakar lambasını yakıyor, ben göreyim, kaçayım diye; film içinde film var yani.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yani tabii, onlar da kendi mevzuatları dâhilinde hareket ediyorlardır ama herkesi her an, günün her saatinde takip edebilmek çok mümkün değil ama denetimler konusunda söylediğiniz bu hususları dikkati alalım.

MUSTAFA ÇİL – Yalnız, mesela, çok rahat, eskisine göre bu sene çok rahat. Bir tane büyük bot geldi, nefes aldırıyor yani. Bu seneki denetim kırk seneden beri olmamıştır.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu söylediğiniz iyi oldu, bu da kayıtlara geçmiş oldu.

Bu konuda hem Tarım Bakanlığı hem deniz polisi, hem Sahil Güvenlik hem de diğer unsurlar teknik imkânları da gittikçe artıyorlar. Yani biraz önce söylediğiniz gibi, mesela, bugün bot gelmiş, zaten ondan kaçması mümkün değil.

MUSTAFA ÇİL – Ondan kaçması mümkün değil, onu bile kandırıyorlar yani onu bile kandırıyorlar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yani mümkün olan en üst şekilde artırmak lazım bu kontrolleri.

Buyurun.

ÖZCAN YILDIZ – Eskiden biz de burada trol girmesi yasaktı, fener başından bu taraf trol sahasına yasaktı, limanımıza bağlamaları da yasaktı, bizim öyle bir iznimiz yoktu. Biz sonradan trol bağlamayı buraya açtık, “Troller istediği gibi bağlayabilir.” dedik. Ondan sonra troller burada gece gündüz çalışmaya başladı. Biz burada limanımızı, trol sahamızı kapatırsak troller buraya gelmez. Bizim Ordu’nun kendine ait trolü yok zaten, 3 tane bir Trabzon tekemiz var, onlar da Terme Limanı’na çok rahat girip çıkabiliyorlar zaten. Biz bu limanımızı trollere tekrar kapatırsak... Şimdi, gidiyorum, arkadaşımız kıyıda algarna çekiyor, bot geldiği zaman kıyıya iniyor algarnayı çekiyor, bot gittiği zaman yukarı çıkıp trol çekiyor. Habercileri zaten var, haberi aldığı zaman kıyıya geliyor adam, algarna çekiyor. Sahil Güvenlik komutanlarımız yanına gidiyorlar, evrak bakıyorlar, adam algarna çekiyor; yok ki suistimal bir şey. Bot dönüyor geri limana gidiyor, arkadaşlar geri çıkıyor trol çekiyor. Onun için buraya da çok rahat bağlayabiliyorlar. Mustafa ağabeyim, ben balıkçıyız, biz sabahları saat üçte, üç buçukta denize çıkıyoruz, adamlar bizim meradan -ufak troller- balık kasalaya kasalaya, bize baka baka... Işıkları da yanyor, o kadar rahatlar ki yani “Biz bu limana girebiliyoruz.” diyorlar sonuçta. Bizim bu limanımız trol sahasına kapalı olmuş olsa bu kadar yolu buraya tepip gelemesler, biraz da bizden bu.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Şimdi, şöyle Sayın Vekilim: Arkadaşın da dediği gibi, önceden izin alınıyor, buraya girebilirler, balıklarını boşaltabilirler, avlanmaları yasak, kapıları kapalı şekilde gelebilirler, Sayın Müdürüm de bunu bilir. Dört yıl bir izin verildi, 2024’te bu bitiyor yani seneye giremiyorlar, tekrar bir izin almaları gerekiyor. Bu şekilde.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tamam, peki.

Müdür Bey’in düşüncesini alalım, kayda geçmiş olsun, tutanaklara girmiş olsun, hem izinle ilgili hem bu süreçle ilgili.

Buyurun.

ORDU İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ KEMAL YILMAZ – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri; öncelikle ilimize hoş geldiniz diyorum ben de.

Tabii, bu denetim konusu son yıllarda, şu son dönemde de bayağı bir sıklaştırıldı burada. Hatta buraya şu an bir tekemiz geldi, bir kaptan sorunumuz vardı, onu da çözdük, kaptanımız da var artık, 2 tane gemiyle bu denetim çalışmalarını yapıyoruz ama takdir edersiniz ki sürekli denizde kalma gibi bir şansımız yok.

Arkadaşlarımız da ifade ediyor, biz denetimden ayrıldıktan sonra tekrar peşimizden “Her tarafta gözlemcileri var.” diyorlar; doğrudur, bir şekilde haber alıyorlar ki bizden sonra tekrar şey yapılıyor ama gelen ihbarları biz sürekli olarak değerlendiriyoruz yani ne zaman gelirse gelsin o ihbarlara karşılık veriyoruz, ekiplerimizi gönderiyoruz. Şu an sayımız da yeterli, fena değil, su ürünleri mühendisi, denetçi sayımız da yeterli. O izin konusu da artık Bakanlığımızın takdirinde, bu konuyu bizler de iletiriz. Ben de katılıyorum yani trol teknelerinin bu limana girmesi engellenirse o zaman bu kadar rahat çalışamayacaklardır. En büyük sorumuz, trol avcılığına yasak olduğu hâlde bu sahaya trol teknelerinin girmesi. Bu önlenildiği takdirde sorunumuz büyük oranda çözülecektir.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – “Buraya girme izninin kapatılması konusundaki talep değerlendirilebilir.” diyorsunuz.

ORDU İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ KEMAL YILMAZ – Bakanlığımıza iletiriz efendim, inşallah değerlendirilir.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Taşkana Burnu’ndan akçay adasına doğru, arkadaşımız da demin ifade etti o akçay adasına sınırlama alınırsa zaten bu otomatikman kapanır, bu tarafa gelmez. Şimdi, Ünye Burnu yakın olduğu için direkt buraya izin alabiliyorlar, iniş yapabiliyorlar, hâliyle bu kaçakçılar da “Trole serbest.” diye buraya geliyorlar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burayı karaya çıkış noktası olarak kullanıyorlar, bu da gelmelerinin bahanesi oluyor, değil mi?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Evet, evet, karaya çıkış noktası. “Ben limandayım.” diyor, biz de sığındığı için bir şey yapamıyoruz efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

İLHAN GENÇERLİOĞLU – Burada hem sanayi dalgıcısı hem buranın eski yerlisi, limanın yapılmasına kadar uğraş veren ufak bir balıkçıyım, tekne var. Burada herkesin derdine, yardımına koşan bir insanım her konuda.

Şimdi, bizde şöyle bir sıkıntı var: Limanımız bize ufak geliyor, bir. İkincisi, ufak gelmesinin yanı sıra burada bazen tekneler birbirine vuruyor, hava estiği zaman karşı tarafta olduğu için burada tekneler durmuyor, birbirine çarpıyor, vuruyor. O sıkıntımız var; tekneler zarar görüyor.

İkincisi, de bir sanayi dalgıcı olarak gece troller çekilmesin, olmasın trol, gece hiç çekilmesin. Aynı salyangozcular gibi sabah 5, akşam 5; adam akşam balığını tutsun, akşam koysun, ertesi gün mezata gitsin, çözümü bu. Terme’den buraya trol gece “Limana ineyim.” Bahanesiyle, ışıklar tamamen sönmük, ağını atıyor, boydan boya, ileriye kadar bizim son sahamıza kadar gidiyor, arkadaşların ağlarını -ben de dâhil- telef ediyor, büyük zararlara uğruyoruz. Biz ufak balıkçıyız, gırgır bizim tepemize biniyor, trol bizim tepemize biniyor ve biz bunlardan çok büyük zararlar görmekteyiz. Şimdi ben denizde av atmaya korkuyorum, hani emekli oldum diye kendimi çekiyorum ama tabii, bu maaş yetmiyor, yetmediği için de mecbur işimizi sürdürüyoruz.

Şimdi, olay bundan ibaret. Biz artık bıraktık, gençlerin önü açılsın diye denizden elimizi, ayağımızı çektik, önceden tam gün çalışıyorduk, şimdi iki üç saat denize gidip geliyoruz artık, onun haricinde tersanede çalışıyoruz, tersanede işler oluyor onlara bakıyoruz. Öyle eskisi gibi çalışmıyoruz şu anda. Bizim ilerdeki nesiller için böyle bir şey olursa daha iyi olur diye düşünüyorum yani fikrim böyle.

Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ÇİL – Sayın Başkanım, ben bir şey daha önereyim: Burada şimdi aşağı yukarı 50-60 tane geçimini denizden sağlamayan amatör tekneler var, bunlar da bize sıkıntı yapıyorlar. Bağlaması sıkıntı, kimi batıyor, kimi çıkıyor; bize sıkıntı, buna bir çözüm bulmak lazım. Bu amatörler başka bir yer yapılınsın, bizim denimizi bize bıraksınlar, gitsinler buradan; buna bir çözüm bulalım. 30 tane plakalı tekne var bizim 60 tane amatör var.

İLHAN GENÇERLİOĞLU – Yani siz de görüyorsunuz aşağı yukarı, liman hep iç içe; amatörler, balıkçılar, ufak tekneler hep bir arada.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Bu eski limanımız ve şuradaki rıhtımları görüyorsunuz zaten, şurası, demin gittik. Sayın Başkanımızla beraber bunları böyle çizdirdik, bu şekilde olursa dediği gibi amatörler de burada yer vermiş oluyoruz, daha çok alan açılıyor, kapalı bir alan, bu şekilde olabilir, görünüm bu ama.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şu an içeride kaç tekne var?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – İçeri de mi, gırgır olarak mı soruyorsunuz?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Hepsi beraber.

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Gırgır olarak 10 tane vardır burada ama bizde çok var, 100 küsur tane.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Normalde burası büyükler için olduğundan herhâlde siz kullanamıyorsunuz burayı?

ÜNYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ BALCIOĞLU – Büyükler olduğu için burayı büyükler veriyoruz, buradan itibaren biz küçük balıkçılar -amatörler de içinde- bu şekilde. Dağınık olduğu için aslında çok yaklaşmıyoruz ama yapılmış olsa daha çok sırt sırta bağlanabilir.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekillerimizden söz almak isteyen var mı?

Belediye Başkanımız, buyurun.

ÜNYE BELEDİYE BAŞKANI HÜSEYİN TAVLI – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hoş geldiniz diyoruz.

Balıkçılarımızın sorunlarının yerinde dinlenmesi -ki hepimizin de farkında olduğu bazı sorunların yeniden gündem edilerek bunların çözümü noktasında- Komisyonumuzun da başkanlığında bu iradenin ortaya konulması sadece bugün açısından değil gelecek açısından da çok kıymetli. Neden? Çünkü denizlerimizi koruduğumuzda gelecek nesillerimize o canlılardan istifade etmelerini ve aynı zamanda geçimini buradan temin edenlerin de sürekliliğini bu vesileyle sağlamış olur diyoruz.

Allah emeklerinizi ziyan etmesin.

Tekrar hoş geldiniz, sağ olun, var olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Biz de -balıkçılarımız da burada- limana yaptığınız desteklerden, katkılardan dolayı teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaymakamımız, buyurun.

ÜNYE KAYMAKAMI AYHAN IŞIK – Sayın Komisyon Başkanım, sayın milletvekillerimiz; öncelikle, ilçemize hoş geldiniz diyorum.

Yapılan çalışmaların ülkemize, ilçemize hayırlı olmasını diliyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sağ olun, teşekkür ediyoruz.

Evet, verimli bir toplantı oldu, katkılarınız için hepinize teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:14.10

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 16.20

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Ordu/Altınordu Kumbası Su Ürünleri Kooperatifi İstişare Toplantısı)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Balıkçılık ve su ürünleri sektörünün sorunlarının araştırılması ve çözüm önerilerinin ortaya konulmasıyla ilgili kurulmuş Meclis araştırma komisyonumuzun kıymetli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, ev sahibi milletvekillerimiz, kaymakamımız, kıymetli il ve ilçe müdürlerimiz, balıkçılarımız, kooperatif başkanlarımız, sektör temsilcilerimiz; öncelikle teşekkür ediyoruz bizi burada ağırladığınız için. Sizlerle burada birlikte olmaktan dolayı duyduğumuz memnuniyeti ifade ederek başlamış olalım.

Biz kısa adı -namıdiğer- Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak bu hafta Karadeniz Bölgesi'ndeyiz, geçen hafta Ege Bölgesi'ndeydik. Karadeniz Bölgesi'nde dört günlük bir program kapsamında Kastamonu ilinden başladığımız çalışmalarımıza Sinop, Samsun, Ordu, Giresun ve Trabzon şeklinde devam ediyoruz. İllerimizde sektör temsilcileriyle, ismen söylemek gerekirse özellikle avcılarımızla -küçük avcılarımızla ve büyük ölçekli ticari avcılarımızla- bir araya geliyoruz. Burada, limanlarımızda, balıkçı barınaklarımızda paydaşlarla bir araya geliyoruz. Üreticilerle, daha küçük aile üretim tesisleriyle ve buraya gelirken de gördüğümüz daha büyük çiftliklerde üretim yapan firmaların temsilcileriyle bir araya geliyoruz. Yem fabrikaları, kuluçkahaneler, işleme tesisleri ve aklınıza gelen balık unu, balık yağı fabrikaları dâhil dalgıçlarından su ürünleri mühendislerine kadar aklınıza gelen bütün paydaşlarla bir araya geliyoruz, onların sorunlarını dinliyoruz, onların söylemek istediği, ifade etmek istediği hususları dinliyoruz, sorunlarla beraber onlardan çözüm önerilerini de alıyoruz ve bunların hepsini inşallah partilerimizin ittifakıyla kurulmuş olan bu Su Ürünleri Araştırma Komisyonunda rapora dercedip bu raporu da hem bundan önceki sorunlar için hem bundan sonraki süreç için çözümlerle ilgili bir yol haritası ve bir başvuru noktası, başvuru kaynağı hâline getirmek istiyoruz. Tabii, sektör temsilcileri derken sadece bu saydığım taraflar yok, aynı zamanda akademi dünyasıyla da su ürünleri fakülteleriyle de hocalarla da bu işin ilmi tarafını, akademik tarafını da detaylıca görüşüyoruz.

Biraz sonra sizlerin ifade edeceği hususların bütün hepsi Mecliste tam tutanak altına alınıp kelimesi kelimesine tutanağa kaydediliyor, Meclis tutanaklarına giriyor ve dolayısıyla hem bugünün hem de geçmişten bu yana gelen bir fotoğraf da tutanaklar marifetiyle yazılı olarak çekilmiş oluyor.

Tabii, su ürünleri sektörü hem istihdam itibarıyla hem ortaya koyduğu katma değer itibarıyla hem ihracat büyüklüğü itibarıyla hem ortaya çıkardığı devlet gelirleri, vergi gelirleri itibarıyla son derece önemli. Öbür taraftan da gıda güvenliği açısından son derece önemli. Biliyorsunuz, çok zengin, çok önemli, çok değerli bir protein kaynağı su ürünleri. Genelde “balık” diye ifade ediliyor ama daha da çeşitlenmeye başladı ülkemizde. Su ürünleri son derece önemli. Özellikle omega-3 gibi şimdilerde, son dönemlerde sağlık açısından sıkça herkesin bahsettiği bu unsurları da içinde, muhtevasında barındıran, daha kolay ulaşılabilir, daha ekonomik bir protein kaynağı. Sağlıklı nesiller için gençlerimiz tarafından tüketilmesi de son derece önemli. Biliyorsunuz, Türkiye olarak maalesef kişi başına düşen 6-7 kilo civarında balık tüketimimiz var, su ürünleri tüketimi var. Dolayısıyla bunun artırılması için, balık

tüketiminin de artırılması için çabalar da ortaya konulması gereken hususlar da gene bu raporumuzda yer alacak. Bu anlamda, her tarafını, bütün sektörleri ve sektörle ilgili bütün tarafları, bütün unsurları içine alacak bir rapor olsun diye uğraşıyoruz, çalışıyoruz, çabalıyoruz. Bu kapsamda da bugün sizlerle bir aradayız. Sizlerin bizlere çok önemli hususları ifade edeceğinizi biliyoruz. Dolayısıyla her birinizi ayrı ayrı dinleyeceğiz. İnşallah güzel neticeler çıkacak bu toplantımızdan.

Tabii, genel sıkıntılar var, genel ifade edilecek hususlar var balıkçı barınakları ve limanlarla ilgili hususlar gibi, şimdiye kadar başvurduğumuz, dinlediğimiz birçok balıkçımızın, birçok paydaşın ifade ettiği ve balıkçı barınaklarında ifade edilen hususlar var, bir de yöresel, şehre ait, bölgeye ait veya o ilçeye ait daha lokal sıkıntılar var. Onların da bu vesileyle kayda geçmesini sağlamış olacağız.

Ben gerek Başkan Vekilimize gerek Sözcümüze gerek Komisyon üyelerimize gerekse bizi burada yalnız bırakmayan milletvekillerimize, il milletvekillerimize ve Kaymakamımıza, Belediye Başkanımıza, ticaret odası başkanlarımıza ve burada bulunan diğer yetkililere bir kez daha sizlerin huzurunda teşekkür ediyorum. İnşallah herkesin “olmuş” diyeceği, bu mavi vatanda bu mavi ekonomiyle ilgili, bunun sürdürülebilirliği, verimliliği ve doğayla dost bir şekilde devam edebilmesi için herkesin “olmuş” dediği bir rapor yazmak gayesiyle yola çıktık. İnşallah neticesi de güzel olur.

Teşekkür ediyoruz. (Alkışlar)

Biz, şimdi -basın mensupları görüntüleri tamamladığında- hemen sözü sizlere vereceğiz. Dolayısıyla söz almak isteyen sizleri sıralamaya göre hemen dinlemeye başlayacağız. Lütfen en uygun şekilde, en detaylı şekilde, en rahat şekilde ifade edin yani biz sizi dinlemek için, sorunların tabii çözüm önerileriyle birlikte, sizlerin önereceği çözüm önerileriyle birlikte ortaya konulması için, kayda geçmesi için Komisyon olarak buradayız. Dolayısıyla söyleyecekleriniz bizim için son derece kıymetli.

Milletvekillerimizden, üyelerimizden söz almak isteyen varsa...

Buyurun.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) – Sayın Komisyon Başkanım, değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Kaymakamımız, il müdürlerimiz, Ticaret Odası Başkanımız; ben de öncelikle hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Bugün burada olmanızdan dolayı büyük bir mutluluk, şeref duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Tabii, biz bölgenin milletvekili olarak genel olarak sorunları ya da ihtiyaçları değerlendirdiğimizde, Ulaştırma Bakanlığımızın Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçesi geçerken orada ifade ettiğimiz gibi, balıkçılarımızın sorunlarıyla ilgili, özellikle limanlarımızın büyütülmesi, barınaklarımızın büyütülmesi anlamında söz aldık, orada söylemiştik. Tabii, genel manada baktığımızda özellikle Perşembe ilçemiz bizim dünya çapında balıkçılığın yapıldığı bir ilçemiz. İlimizde 460 tane tekne var, bunların bağlanacağı balıkçı barınaklarımız yetersiz. Bu manada, 7.500’e yakın hemşehrimiz balıkçılıkta istihdam ediliyor. Moritanya’da da bizim balıkçılık yapan hemşehrilerimiz var, Perşembeliler. Tabii, geçenlerde bir de üzücü bir kaza oldu, orada bir patlama oldu ve 2 şehidimiz var, orada 2 vatandaşımızı kaybettik, yaralılarımız da var. Ben ölenlere Allah’tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Tabii, burada Gülyalı Balıkçı Barınağının, Kışlaönü Balıkçı Barınağının, Kacalı Balıkçı Barınağının ve içinde bulunduğumuz Kumbaşı Balıkçı Barınağının da içlerinin boşaltılması gerekir. Tekne tamir yerlerimiz yeterli değil, çekek yerlerimiz var. Bu çekek yerlerinin ve tekne tamir yerlerinin yapılması gerekir. Yine, ilin genel sorunu olarak baktığımızda, Ünye’deki balıkçı barınağında olduğu gibi standartlara uygun dalgakıranların bu bölgeye yapılması lazım. Bu hem balıkçılığın gelişmesi adına çok çok önemli hem de denizin kenardaki arsaları yutmasının önüne geçilmesi adına da önemli. Yine, Cumhuriyet ve Turnasuyu mahallemizde kıyı kenar çizgisinin sorunu var. Bu sorunların en büyük sebebi de deniz dalgalarının yani Karadeniz’in hırçın dalgalarının karayı dövmesi. Dolayısıyla, bölge milletvekilleri olarak ya da Türkiye Büyük Millet Meclisinde yürütmenin başı olarak da başta

Sayın Cumhurbaşkanımız olmak kaydıyla Ulaştırma Bakanlığımız buradaki bu temel sorunları ortadan kaldırırsak balıkçılığımız daha gelişecektir. Tabii, Perşembe’de, burada kafes balıkçılığı da yapılmakta. Avcılık yapılıyor ama aynı zamanda kafes balıkçılığı da yapılmakta. Balıkçılarımız burada, konunun içeriğiyle ilgili sorunları onlar anlatacaktır.

Ben hepinize hoş geldiniz diyorum, tekrar teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Başka söz almak isteyen milletvekilimiz yoksa balıkçılarımıza söz verebiliriz.

Küçük bir teknik hatırlatma: Biraz önce söylediğim gibi, tam tutanak tutuyoruz. Dolayısıyla lütfen isminizi ve bir kurumu temsilen konuşuyorsanız onu ifade ederseniz tutanaklara geçsin. Bir de bu bize sunacağınız şeylere eğer bir şekilde yeni şeyler eklemek isterseniz Uzmanımız Osman Bey burada, size mail adresi verecek. O mail adresine attığınız bütün mailler normal yazılı dilekçeyle Meclise verilmiş hükmünde resmî mail adresimizde olacak. Dolayısıyla oradan da bize bunları ulaştırabilirsiniz.

Buyurun.

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ TARIK ÖZBEKÇİ – Türkiye Büyük Millet Meclisimizin Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonunun değerli milletvekilleri, Sayın Altınordu Kaymakamım, değerli heyet, Sayın Ordu Tarım İl Müdürümüz, Ticaret Odası Başkanımız, kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları ve değerli misafirler; kooperatifimize öncelikle hoş geldiniz.

Boztepe, Kumbaşı, Güzelyalı ve Kirazlımanı Su Ürünleri Kooperatifi 1990 yılında kurulmuş olup Ordu’nun Altınordu ilçesinde faaliyet göstermektedir. Kooperatifimiz 110 aktif üyeye, 70 adet su ürünleri avcılığı yapan balıkçı teknesine sahiptir ve bu teknelerde yaklaşık 210 kişi çalışmaktadır ve ayrıca, kooperatifimiz bünyesinde 200 civarında da amatör denizcilerimiz mevcut olup bu denizcilerimize ait teknemiz mevcuttur.

Araştırma Komisyonumuz ve değerli misafirler; bizler Ordu balıkçıları olarak sizlere dağıtmış olduğumuz metinlerde sıraladığımız üzere bölge balıkçılığımızın birtakım sıkıntılarını listeledik. İzin vererseniz bu sıkıntılarımızı ve çözüm önerilerimizi sizlere aktarmak istiyoruz.

Sayın Başkanım, madde madde mi gidelim yoksa sıkıntılarımızı bir çırpıda anlatayım, daha sonra mı söz verirsiniz? Siz nasıl uygun görürseniz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Nasıl istiyorsanız, siz bilirsiniz.

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ TARIK ÖZBEKÇİ – O zaman ben bir okuyayım, daha sonra değerli balıkçılarımız katılırlar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Böylece hem belki tekrarın da önüne geçilmiş olur.

Buyurun.

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ TARIK ÖZBEKÇİ – Tamam Sayın Başkanım.

Az önce de bahsetmiş olduğum Kumbaşı Balıkçı Barınağına hoş geldiniz diyorum. Bu mevcut balıkçı barınağımızda şu karşı taraftaki mendirek şu anda atıl olup limanımızın en uzun mendireği. Balık boşaltma yerlerimiz kısıtlı. Büyük ticari avcılık yapan teknelerimiz balık boşaltmakta sıkıntı yaşıyor. Aynı zamanda balık halimiz de buradadır, az ileride limanımızın içerisinde. Limanımızın önünde küçük bir alan bulunmakta. Bu atıl olan yerin bir an önce aktif hâle gelmesini istiyoruz kooperatifimiz olarak. Burada altyapı ve üstyapı sorunlarımız var. Değerli başkanlarımız ve üyelerimiz birazdan katılır, onlar da aktarırlar.

Ticari ve amatör teknelerin boylarında, Türkiye genelinde de denize elverişlilik yaparken teknelerimize birtakım boy ölçüm sıkıntılarıyla karşılaşyoruz, en çok karşılaştığımız sıkıntı bu yani teknelerimiz ve tekne boyları kâğıt üzerinde uyumsuz. 20 santim, 30 santim yüzünden üyelerimiz ve amatör balıkçılarımız sıkıntı yaşıyor. Türkiye genelinde böyle bir uyumsuzluk var. Geçmişte bununla ilgili bir af getirilmişti, tekneler ölçülmüştü bir defaya mahsus. Tekrardan, son defa ikinci bir af çıkarsa herkes tekne boylarını ve makinalarının seri numaralarını, genişliklerini, draftlarını güncelleyip... Biz de bu vesileyle kamu kurumlarıyla, Sahil Güvenlikle ve Liman Başkanlığıyla karşı karşıya gelmemiş oluruz. Şu anda bu amatör denizcilerimizin ve profesyonel balıkçılık yapan balıkçılarımızın çok büyük bir sorunudur.

Kooperatifler, biliyorsunuz, zor durumda olmasından dolayı kullanılmayan yerlerin işletme olarak açılması... Yani şöyle, kooperatiflerimiz şu anda Kooperatifler Kanunu'nda, biliyorsunuz, bizler de Tarım İl Müdürlüğümüze bağlıyız, sorumlu olduğumuz kamu kurumu orasıdır. Avladığımız ürünlerin daha katma değerli, daha değerli satılması için kooperatiflerimizin de bir balık lokantası, balık satış yeri gibi faaliyetlerde bulunmasını talep ediyoruz sizlerden. Şu anda bu kanun önümüze çıkıyor ve avladığımız ürünleri değerlendiremiyoruz.

Sürdürülebilir balıkçılığın devam edebilmesi için öncelikle balıkçılık bakanlığının da kurulması taleplerimiz arasındadır. 14-98 numaralı kullanılan misina ağı boy uzunluğu 500 metre olarak belirlendi. Misina ağı biliyorsunuz, yasaktı serbest oldu ama ağ boyu 500 metre olarak belirlendi. Bu çok kısa bir ağ, bununla yeterli bir avcılık yapamıyoruz. Bunun da yeterli sayıya ulaşmasını talep ediyoruz sizlerden.

Palamut avcılığı... Balığın yasal boya ulaşması hâlinde, küçük ölçekli yani 12 metrede küçük balıkçı teknelerimiz önceden 15 Ağustosta denize çıkıp bu balığı avlayabiliyordu, ticari avcılar denize çıkmadan, balık fiyatları ucuzlamadan kendilerine bir gelir elde edebiliyordu fakat balığın yeterli boylara ulaşması hâlinde yine 1 Eylül'den önce avlanması yasak edildi. Biz, küçük balıkçılar olarak, 12 metre altı balıkçılar olarak tekrardan 15 Ağustosta yeterli boydaki palamut balığının avlanmasını sizlerden talep ediyoruz.

Kalkan avcılığında kullanılan ağ göz açıklığının 320 milimetre olması gibi bir talebimiz var. Algarna ile deniz salyanyozu avcılığının gündeğumu, günbatımı olmasını, algarna göz açıklığının da 60 bin metre olmasını talep ediyoruz. Biliyorsunuz, şu anda saat yasağı var hani biz bunun gündeğumu ve günbatımı olmasını talep ediyoruz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Şu anda kaç gibi?

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ
TARIK ÖZBEKÇİ – Sabah 6, akşam 8 şeklinde şu anda; gündeğumu, günbatımı şeklinde olmasını talep ediyoruz.

Tebliğ değişimlerinde önümüze çıkan büyük bir sıkıntı var. Çevre örgütleri, amatör örgütler ve olta federasyonları gibi sivil toplum örgütlerinin profesyonel balıkçılıkla alakalı söz sahibi olmaması gerektiği hususunu bildirmek isteriz. Amatör balıkçıların balık avcılığı gündeğumu, günbatımı olması gerektiğini... Nedeni ise, biz profesyonel balıkçılar akşam uzatma ağlarımızla, özellikle palamut mevsiminde, 1 Eylül ile Kasım arasında, palamut ağını denize serdiğimizde, gece denize çıktığımızda bu tekneler profesyonel balıkçıların ışıktandırma işaretlerinden anlamadıkları için ağlarımıza büyük zarar vermektedirler. Bu zararlar da bizi o sezon avcılığımızdan men edebiliyor. Bunların dolaşım saatlerinin güncellenmesi gerektiğini vurgulamak isteriz.

Çevirmeli ağlarla, yine 12 metre altındaki teknelerimizle avcılık yapmak istiyoruz. Çevirmeli ağlarla, 12 metrelik tekneler için alttan büzmeli ağ talep ediyoruz. Biliyorsunuz, biz şu anda dip ağı ve uzatma ağı şeklinde ağlar atabiliyoruz yani alttan büzmeli ağları 12 metre altındaki teknelerimiz de kullanabilsin.

Deniz salyangozu avcılığı sizlerin de bildiği üzere ayrı bir avcılık türü olup avcılığa serbest olan ocak, şubat, mart aylarının yasaklanıp temmuz ayının avcılığa açılmasını talep ediyoruz ve deniz salyangozu avcılığının balık avcılığından ayrılıp ayrı bir şekilde takip edilmesi de diğer bir talebimizdir.

Dört senede bir yapılan tebliğ değişimini uzun bulmaktayız ve bunun iki senede bir yapıp yürürlüğe girmesini talep etmekteyiz. 12 metre altındaki balıkçı teknelerine verilen hibe ve benzeri desteklerin artırılmasını... Hani rakamlar çok düşük kaldı, zaten iki yıl önce belirlenmiş bir rakamı alacak teknelerimiz; biliyorsunuz, enflasyonun da durumu malum, onun için bunun da bir güncellenmesini talep ediyoruz.

Balıkçı tekneleri için verilen atık su kâğıtlarının tekrar gözden geçirilip düzenlenmesini talep ediyor ve birçok balıkçı barınağında altyapı olmadığı için bu konuda mağduriyet yaşıyoruz. Yani teknelerimiz, biliyorsunuz avcılık için il il gezmektedirler, bulundukları limanlarda bazen altyapı olmadığı için atık su evraki alamadığından, atık su işlemi yapamadığından cezai müeyyideyle karşı karşıya kalıyorlar, bu da bir mağduriyet yaratıyor.

Karadeniz Bölgesi'ndeki balıkçı barınaklarının -işte az önce 1'nci maddede size belirtmiş olduğunuz, mesela bizim limanımızın karşı mendireği gibi- yapıp şartlarının iyileştirilmesini talep ediyoruz.

Sıralayacaklarımız bunlar, saygılarımızla. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ederiz.

Tabii, biz gelmeden önce Komisyon Başkan Vekilimizle belli bir süre istişare etme imkânınız olmuş, Başkan Vekilimiz söyledi, bu konuların hepsini detaylıca konuşmuşsunuz ama gereken hususları tekrar ederseniz tutanaklar açısından önemli. Bence son derece yerinde, son derece düzenli bir şekilde bütün hususları yazmışsınız.

Bunların dışında olan hususlar ya da bunlara ilave söylemek istediğiniz hususlar varsa lütfen buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Başkanım, sadece bir kısmı, belki kapsamı biraz genişletirse... Çevre örgütlerinin ve sivil toplum örgütlerinin söz kullanmaması yönünde bir şey oldu, orayı biraz açma imkânınız var mı?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şöyle ifade etti, profesyoneller adına onların söz söylememesi gibi ifade etti ama.

Bu 6'ncı maddede şey dediniz ya "Tebliğ değişimlerinde çevre örgütleri, amatör örgütleri ve olta federasyonları gibi sivil toplum örgütlerinin profesyonel balıkçılıkla alakalı söz sahibi olmaması gerektiği." Onu biraz daha açar mısınız?

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ TARIK ÖZBEKÇİ – Şimdi, burada şöyle sıkıntılar yaşanıyor efendim: Gerek 12 metreden büyük, ticari faaliyette bulunan gırgır, trol teknelerimiz gerekse altındaki teknelerimiz, bunlar bir ticari faaliyette bulunuyor. Amatör faaliyetle uğraşan vatandaşlarımız pek denizcilikle iştigal etmediği için...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Rahat rahat söyleyin, sıkıntı yok.

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ TARIK ÖZBEKÇİ – Rahatım, çok rahatım, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – “4 metreyle adam denize çıkıyor sonra 24 metrelik tekne adına konuşuyor.” diyorsunuz aslında, özeti o.

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ TARIK ÖZBEKÇİ – Evet, evet yani biz zaten çok kısıtlı zamanlarda sizlerle buluşabiliyoruz sizlerin de iş yoğunluğundan ötürü. Hani bu arkadaşlar da bu toplantıların içerisinde söz sahibi olduğunda ne istediğimizi anlatamıyoruz, dertlerimizi anlatamıyoruz. Az önce Sayın Ordu Vekilim de bahsetti, birçok insan bu işten ekmek yiyor. Birçok sıkıntımız var -ki hani sizler gibi çok değerli vekillerimiz böyle bir Komisyon oluşturdu- bu sıkıntılarımızı dile getiremiyoruz yani bunlar bize tabiri caizse bir ayak bağı oluyorlar, dertlerimizi ifade edemiyoruz, olay bir türlü çözüme kavuşmuyor. Bunların bu Komisyonunda olmamaları; nedeni bu. Tabii ki bizler de çevreye...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şimdi, şöyle, ben bir küçük parantez açayım: Şimdi, su ürünleri sektörü olunca hem profesyonel hem amatör, aslında çok farklı paydaşı var. Sizinle ilgili hususları yani geleneksel balıkçılarımızla, 12 metre altı balıkçılarımızla -öbürleri çünkü balıkçı değil- siz tezkeresi olan balıkçılarımızla beraber o ayrı bir kategori; kıyıda kamışla olta atan, el oltasıyla balık tutan, işte ne bileyim, 4 metre tekneyle ayda bir kere hafta sonu hava iyiye çapariye çıkan veya balığa çıkan bunlar ayrı bir kategori. Onları şöyle yapıyoruz: Onların temsilcilerini de dinliyoruz, geçen Komisyon da dinlendi ama onların söylediklerinden sizinle ilgili hususlardan çok onların kendileriyle ilgili veya genel konularda söylediklerini kayda geçiyoruz. Bunların değerlendirmesini hep birlikte, akademisyenlerin de sözlerini, söyleyeceklerini, hocaların da söylediklerini dikkate alarak ona göre yapıyoruz yani sizinle ilgili kararları onlar vermiyorlar, merak etmeyin.

Parantezi kapattım, lütfen devam edin. Ama onları da dinliyoruz, onları da dinleyeceğiz çünkü Komisyonun alanına onlar da giriyor.

Buyurun lütfen.

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ TARIK ÖZBEKÇİ – Tabii ki yani bizim derdimiz buydu, 6’ncı maddedeki amacımız tamamen buydu. Dediğimiz gibi, bizlerle ilgili kararlarda yanlış birtakım taleplerde bulunabilirler, yanlış birtakım bilgiden, eksik bilgiden ya da yanlış bilgiden kaynaklı sıkıntılar oluşuyor; derdimiz bu.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şöyle: Daha önce Su Ürünleri Kanunu’nun yenilenmesi süreci Meclisimizde gerçekleşti. Biliyorsunuz, bir Müsilaj Komisyonu gerçekleşti, yine su ürünleriyle de alakalı Komisyon. Geçen dönem, 27’nci Dönem, Su Ürünlerini Araştırma Komisyonu kuruldu, seçim olduğu için raporunu yazamadı, şimdi bu Komisyon kuruldu ve çalışıyor. Dolayısıyla buradaki üyelerin bir kısmı da oralardan da tecrübeli ve bu konular da Meclis gündeminde olduğu için biraz da bu konularda bir bilgi birikimi de var. O anlamda, birçok şeyi yeni duymuyoruz merak etmeyin. Zaten sizden önce uğradığımız balıkçı barınaklarında, limanlarda, paydaşlarda da bir kısmını -biraz önce söylediğim gibi- genel olarak ifade etmişlerdi.

Buyurun.

KUMBAŞI BALIKÇILIK KOOPERATİFİ BAŞKANI MEHMET ÇALIŞ – Hoş geldiniz diyorum ilk önce.

Olta balıkçılığı yapıyorlar ya, onların yaptıkları olta balıkçılığında biz limandan çıkarken attıkları olta kafamıza geliyor. O şekil yani bunlara bir an önce önlem alınmalı. Hep denizin hâkimi olmuşlar gibi, onun için biraz da ondan bahsetme şansımız oldu.

Şu an denize gittiğimiz zaman misina ağlarımızdan en fazla şikâyetle bulunan herhâlde bu örgütlerdir. Misina ağlar bizim için velinimetdir çünkü 2 kişi balığa gideceğimiz yerde 3, 4 kişiyle gitmek zorunda kalıyoruz, ağlarımız açılmıyor. Zaten misina avının yasak olma sebeplerinden biri de

bu amatör balıkçılardı, büyük ihtimalle oydu. Bu serbest oldu ama serbest olduktan sonra 500 metre de bize çok az geldi. Şu an bunu az uzatırsak balıkçılar adına daha iyi, çok güzel olur; balıkçılarımız evine daha iyi ekmeğe götürebilir.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sayın Vekilim, maksat hasıl oldu mu?

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Hemen hemen oldu ama sorumdaki kastım; acaba çevre örgütleriyle geçmişte yaşanmış herhangi bir sıkıntı var mı? Bunu sorarken... Aslında, belki çevre örgütlerinden kaynaklı yanlış bir süreç yürütülmüştür. Hani daha önce yaşanmış bir süreç oldu da mı bu yazıldı?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Var mı öyle bir şey?

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ TARIK ÖZBEKÇİ – Şimdi, aramızda Ünal Başkan var. Bu konuda söz söylemek istersiniz herhâlde, hani balık boşaltma vesair konularla ilgili.

PERŞEMBE KIŞLAÖNÜ BALIKÇILAR KOOPERATİFİ BAŞKANI ÜNAL KARADENİZ – Komisyon Başkanımız, değerli vekillerim; öncelikle, Ordu'ya geldiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Sayın vekillerim, tabii, Naci Vekilim ve Tarık arkadaşlarımız duygularımızın çoğuna tercüman oldu diyebiliriz. Özellikle Naci Vekilim başlıklar altında gerçekten duygularımıza tercüman oldu. Daha çok küçük balıkçılarla ilgili konuları Tarık arkadaşımız anlattı.

Tabii, bu konularla ilgili çok dertler dinlediniz biliyoruz ama ben mümkünse kısa başlıklar altında biraz anlatmaya çalışacağım. Biz bundan on beş gün önce Sinop Türkeli tarafında, Helaldı tarafında hamsi boşaltıyoruz, kolluk kuvveti arkadaşlarımız geldi -neyse, bunların kim oldukları önemli değil- bize hamsi boşaltamayacağımızı söylediler. Tabii, buradaki ekonomik durumu sizin bildiğinize eminim, biraz anlatmak istiyorum. Burada en az 30-40 tane gırgır teknesi balık boşaltırken sırayla bekliyoruz -Barış Vekilim de biliyor bu olayı- gelip boşaltmayı durdurdular. Orada balıkçı arkadaşlar sorun yaşadılar ve orada bize denizi kirlettiğimizi... Tabii, az çok denizin nasıl kirlendiğini, bizim de buna özen gösterdiğimizi... Burada denize akan hamsinin suyu, bu kimyasal bir atık değil, gaz değil, sadece balığın suyu, bunu anlattık. Yanılmıyorsam Helaldı Limanı'ydı, Helaldı Limanı'nı kolluk kuvveti dört gün kapattı yani inanın, gerçekten akıl almaz zorluklar yaşadık. Bu, hem balıkçıya hem ekonomimize çok zarar verdi. Bu konuyla ilgili bayağı ciddi bir şekilde ilgilenilmesini istiyorum.

İkinci konu, Naci Vekilim başta da söyledi -ikide bir Naci Vekilimin ismini anıyorum, kusura bakmasın; tabii, Ordu Vekilimiz, biz de bu bölge adına konuşuyoruz- limanlarla ilgili. Limanlarla ilgili bir şey söylemek istiyorum: Ben Perşembe Balıkçılar Kooperatifi Başkanım ve Ordu ilinde büyük çaplı balıkçı teknelerinin olduğu liman bir tek Perşembe Limanı, en fazla kültür balıkçılığının yapıldığı yer de liman. Kumbaşı Limanı'nda yaklaşık 110-120 tane tekne var, bunun en az 70-80 tanesi profesyonel, 4 tane gırgır tekne var ve 6 tane kültür balıkçılığı yapan şirket var. Limanımız gerçekten çok zor durumda, bu son dört beş yılda balık çıkartamama, kamyon girememeye yani tuttuğumuz malı sevk edememe gibi durumla karşı karşıyayız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Neden? Niye kamyon giremiyor?

PERŞEMBE KIŞLAÖNÜ BALIKÇILAR KOOPERATİFİ BAŞKANI ÜNAL KARADENİZ – Dar, liman küçük olduğu için Başkanım yani limanın alanı dar, kamyonlar dönemiyor. Bununla ilgili bir çalışmamız vardı, bir projemiz vardı, limanın arkasına ek bir liman için -Ordu milletvekillerimizin çoğu da biliyor- bir talepte bulunduk, sağ olsunlar değerlendirildi. Devletimizin, Hükümetimizin yanımızda olduğunu her zaman biliyoruz; bunlarla ilgili de yardımlarınızı talep ediyoruz

Yalnız, tabii, balıkçılıkla ilgili sorunlar çok oluyor. Gerçekten, bu, bizim Ordu için değil, tüm Türkiye için. Bu balıkçılıkla ilgili ben naçizane kendi fikrimi söylüyorum bir Kooperatif Başkanı olarak. Şimdi, bir yerde konuştuk "Biz, Tarım ve Orman Bakanlığına bağlıyız." dedik. Belki dünyada

olmazsa olmazlardan biri tarımdır. Ben bunu konuşurken dediler ki: “Sen Tarım ve Orman Bakanlığı hakkında nasıl ‘Onunla bağlı olmamalıyız.’ dedin?” Ben küçümseme anlamında demedim, Tarım ve Orman Bakanlığı ne haddimize yani. Eğer bununla ilgili ayrı bir birim kurulursa denizin korunması ve sürdürülebilir balıkçılık anlamında daha iyi kararlar alınacağını, bu birimin ayrılıp bununla ilgili, balıkçılıkla ilgili ya da denizle ilgili... Bu su ürünleri olabilir, artık bu ismi nasıl bir şekilde koyarız o önemli değil ama bu kararları bilen kişilerin ve bu konularda uzman olan kişilerin... Sürdürülebilir balıkçılık ve denizin korunması gelecekle ilgili, daha iyi olacağından eminim. Benim sözlerim bu kadar.

Bir de son olarak mazot konusunda bunu özellikle vurgulamak istiyorum Başkanım: Tabii, bin söylüyoruz bin ah işitiyoruz, bunları biliyoruz. Belki öbür mesleklerde de olabilir ama gerçekten son yıllarda çok büyük çabalar içindeyiz. Mazot konusunda daha önce hemen hemen -atıyorum bu rakamları, şu anda tahmin ediyorum, piyasada 38-40 lira gibi rakamlar, tam olarak bilmiyorum, epeydir denizdeydik- yarı fiyatı gibi rakamlara alıyorduk. Şu anda bunlar kaldırıldı, işte, piyasada mazot 38 liraysa biz 34 lira, 35 lira gibi rakamlardan alıyoruz.

Şimdi, geçen bir yerde bir toplantı vardı, eşim de o toplantıdaydı, eşim bana Ordu’dan Sinop’a teknenin ne kadar mazot yaktığını söyledi. Ben yedek tekne ve ağ kayığı olarak... Bu, 30-35 metre tekneler. Ben ağ kayığının 5 ton, yedek kayığının 3 ton; Sinop’a yaklaşık 8 ton mazot yaktığımızı, git gel iki günde on altı ton... “Senin yanlıştın var, herhâlde yanlıştı yazdın.” diye bana mesaj attı.

Biz bu işten -nankör olmamak lazım- para kazanmıyor muyuz? Kazanıyoruz ama son yıllarda... Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; bu konuyla ilgili gerçekten Mecliste bir çalışma yapılırsa çok memnun olurum. Benim bu mazotla ilgili konuştuğum konuşmalara küçük balıkçılarımız da dâhil yani hepimiz aynı konuda muzdaribiz, eğer ilgilenirseniz çok çok seviniriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler, sağ olun.

Buyurun.

GÜLYALI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İNAN SAĞLAM –Öncelikle, hepinize hoş geldiniz diyorum.

43 kooperatif üyemiz olup 75 amatör balıkçımız vardır.

Şimdi, bütün kooperatif başkanlarıma da teşekkür ediyorum, çok güzel.

Şimdi, şöyle bir durum var: Biz denize çıkamıyoruz Gülyalı Su Ürünleri olarak. Sayın Vekilim, size attım ben görüntüyü. Şöyle: Burası balıkçı barınağının ağız kısmı, bozuk havalarda Kumbaşı, Perşembe, herkes denize çıkarken biz denize çıkamıyoruz. Biz mezgit avlarımızı, palamut avlarımızı gidip denizden çekemiyoruz Sayın Vekilim.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) – Sebep? Onu da söyle.

GÜLYALI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İNAN SAĞLAM –Sebep; ağzın sığ olması, kum tutucu olması. Allah razı olsun Sayın Vekilim Naci Şanlıtürk’ten, bu konuda birer birer kooperatif başkanlarımızı, hepimizi aradı; bize tam gerekçeli bu eksikliklerin tamamlanması için yardımcı olacağını da beyan etti. Biz denize çıkamıyoruz Sayın Başkanım yani gelmeyi bırakın biz denize çıkamıyoruz. En büyük sıkıntımız bu yani bu konuda da bize yardımcı olursanız seviniriz.

Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Komisyon çalışmaları kapsamında ilgili bakanlıkların hepsiyle bir araya gelip özellikle balıkçı barınaklarıyla ilgili bir oturum gerçekleştik. Bütün bakanlık temsilcilerini davet ettik çünkü birçok bakanlığın yetki alanına giriyor. Ulaştırma Bakanlığı yapıyor, üstyapısı, altyapısı, sonra Tarım

Bakanlığına devrediyor, Tarım Bakanlığı kiraya verme yetkisinde, sonra içerisi dolduğu zaman tarama işlemini gene Ulaştırma Bakanlığı yapıyor; ilgili genel müdürlüklerin hepsini çağırdık. Belli bir tarihten önce yapılan balıkçı barınaklarında, limanlarda bu tip sıkıntı olduğunu onlar da biliyorlar ve söylüyorlar. Bununla ilgili bir çalışma hazırlığı içerisinde ama bu, tabii, şöyle bir hazırlık: Kimisinin içinin taranması lazım, kimisine ek mendirek yapılması lazım, kiminin mendireğinin uzatılması lazım veya şeklinin değiştirilmesi lazım, ona göre bir çalışma yapılması lazım. Bu, balıkçı barınaklarının sayısı da dikkate alındığında ciddi bir bütçeyi gerektiriyor. Bununla ilgili onların da bir çalışması var ama belli bir tarihten sonra, özellikle daha yeni balıkçı barınaklarında bunun çalışmasının çok daha profesyonel, geçmişteki verileri de alıp öne doğru da bir projeksiyon yaparak, orada elektronik ortamda bu işin sürecinin nasıl olacağı, küresel ısınma marifetiyle denizlerdeki yükselme ve dalga boylarını da dâhil ederek bir çalışma yapıyorlar. Eskilerdeki bu sıkıntıyı hem biz gündeme getirdik hem onlarla konuştuk, bilginiz olsun. Yine bu söylediğiniz hususların hepsini rapora koyacağız ve Bakanlıklara da ayrıca ileticeğiz. O dediğiniz hususlarda haklısınız.

Teşekkür ederim.

Başkanım, buyurun.

ORDU SANAYİ VE TİCARET ODASI BAŞKANI ADİL LEVENT KARLIBEL – Sayın Başkanım, değerli misafirlerimiz; hoş geldiniz.

Su ürünleri kooperatiflerimiz, bazı avcı şirketlerimiz, havuz balıkçılarımız var; bunlar bizim üyelerimiz. İşleme yapan bazı tesislerimiz var, onlar bizim üyelerimiz. Tabii, sorunlar bize bir şekilde iletiliyor. Bugünlerde de mavi ekonomi gündemde, denizlerimizden daha fazla faydalanmak için çalışmalar var, DOKAP'ın da bununla ilgili çalışmaları var.

Şimdi, birincisi barınaklar sorunu. Barınakların birçoğu düzgün değil, ben hani şahit oluyorum, çok arkadaşlarımız var burada. Buraların birçoğuna dere akıyor bir kere yani bu derelerin önüne mutlaka sel kapını yapıp bunlarla gelen, taşınan kumların buraya gelmemesini sağlamız lazım. Zaten o mendireklerin büyütülmesi de sizin konunuzda yani güçlendirilmesi sizin konunuz içinde ama bu dereleri DSI'yle görüşüp, mutlaka ısrar edip bunlara kum tutucular yapmak lazım. Aynı zamanda, bu bizi sel baskınlarından da koruyacak, aslında şehre de çok faydası var bunların tabii.

Yine tekne yapım yerlerine ihtiyacı var bizim bölgemizin. Çok ciddi bir pazar bu dünyada. Bizim yerli, çok yetenekli ustalarımız var hem bu tamirat ve tadilatlarda hem yeni yapımlarda çok iyi bir pazar yakalayabiliriz dünyada.

Sizin konunuzun dışında olabilir bilmiyorum ama mutlaka bir yat limanına ihtiyacımız var burada. Özellikle karşı tarafta soğuk hava ve kışlama koşulları, buradaki hava alanın da aktif oluşu, kuzey bölgelerindeki bu tekneleri bizde kışlatabilirler, turizmimize çok katkısı olabilir. Bu otantik balıkçı limanlarını mutlaka turizmle entegre etmemiz gerekiyor. Halkın burada dolaşması yeni kazançlara da neden olacak, balıkçıların tuttuğu balıkların halka ulaşması kolaylaşacak mezatlarla. En iyi örneği de burası mesela, zaten zorlukla ayakta duran bu tür işletmelere de daha düzgün ve güzel mekânlar sunmak lazım.

Kıyı kenar çizgisi en büyük derdimiz, hemen her konuda en büyük derdimiz sizin konularınızda da. Mesela, bu limanla ilgili bir çalışma yapıyoruz, bu liman paftaya kayıtlı değil yani giriş çıkışlarına bile kara yoluyla düzenleme yapmaya çalışsanız mümkün değil şu anda. Bu imar planında, 2016'daki imar planında yok, yeni imar planına da işlenmemiş. Bununla ilgili bir yol haritası çizdik, uyguluyoruz ama bunda sağlıklı bir desteğe ihtiyacımız var.

Söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ederiz.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) – Başkanım, Perşembe Belediyemizin yaptığı bir liman vardı kayıtlarda olmayan, tutanaklara girmesi açısından onu da söyleyelim. Hangi limandı o? Kacalı Ulaştırma Bakanlığımızda ama Selami Başkan'ın daha önce yapmış olduğu bir liman vardı, kayıtlarda olmayan; barınak diyelim, liman değil de.

PERŞEMBE KIŞLAÖNÜ BALIKÇILAR KOOPERATİFİ BAŞKANI ÜNAL KARADENİZ – Orası Kacalı'ydı.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) – Kacalı kayıtlarda yok mu?

PERŞEMBE KIŞLAÖNÜ BALIKÇILAR KOOPERATİFİ BAŞKANI ÜNAL KARADENİZ – Var Vekilim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu imarla ilgili, imar planlarında balıkçı barınaklarının görünmemesi önemli bir sıkıntı. O, gene o toplantıda gündeme gelen şeylerden bir tanesi. Onların oraya kaydedilmesiyle ilgili, normal sürecin tamamlanmasıyla ilgili ÇED raporundan tutun, diğer birçok alanda çok farklı problemler var, çok farklı paydaşlar var, bileşenler var. O yüzden bu çok boyutlu, çok katmanlı bir süreç. Tabii, onun çözümü için de biz yine raporda eklememiz gereken hususları ekleyeceğiz. Bire bir de bakanlıklarla bu konularla ilgili görüşürken bu balıkçı barınağı hususunu özellikle dile getireceğiz.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) – Başkanım, burada Kadınlar Plajı dediğimiz yerde güzel bir barınak yapma yeri var, güzel bir barınak yapılabilir, büyükçe bir barınak yapılabilir; bu, tutanaklarda olsun diye söylüyorum. Buranın da marinaya çevrilmesiyle ilgili belediyenin herhâlde öyle bir projesi olacak. Öbür barınak yapılırsa balıkçılarımızı buradan büyük bir barınağa alırsak burası da şehrin içinde marina şeklinde hizmet verebilir.

Ayrıca, tabii, kafes balıkçılığıyla ilgili -Selim Bey burada, Ali Bey burada- onlar bilgi verecektir diye umuyorum. Özellikle, balıkların satılmasıyla ilgili, Ukrayna-Rusya arasında olan savaştan Karadeniz Bölgesi'nde yaklaşık 30 bin tona yakın somon elde kaldı, bunların da pazarlanması adına bizim de bir destek vermemiz gerekir diye düşünüyorum. Farklı girişimlerimiz oldu, işte, Arap misafirlerimiz oldu, iş adamlarımız, onları getirdik. “Acaba onlar devreye konulup da Rusya'nın savaştan dolayı almadığı bu somonlar başka pazarlarda değerlendirilebilir mi?” diye. Balıkçılarımızla birlikte iki üç aydır böyle bir şeye kafa yoruyoruz o manada.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ellerinize sağlık, teşekkür ederiz.

Buyurun.

KUMBAŞI, GÜZELYALI BALIKÇI KOOPERATİFİ ÜYESİ CESUR ARSLAN – Değerli Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli misafirlerimiz, üyelerimiz; hepinize merhaba.

Biz, şimdi burada toplandık diyoruz ki “İşte, limanda sorun var; işte, avlanmakta sorun var.” Aslında sorun, balık yok yani uygun ebatta avlayacağımız balık yok şu anda. Öyle değil mi? Burada toplandıysak şu anda uygun ebatta yiyebilecek olduğumuz balık yok yani. Bugün gerçekçi açıdan bakalım, şu toplantıyı yapmayız burada çünkü balık yok. Dolayısıyla bizim konuşacağımız en büyük sorun balığın boyutunun yukarı çıkarılması.

Şimdi, arkadaşlardan bana da kızacak olanlar olabilir. Hamsinin boyu önceden mesela 13 santimdi, şimdi 9 santim. Dolayısıyla biz balığın boyuna yasayı uyduruyoruz, 9 santime getiriyoruz; aslında, hamsinin boyunun işte 13 santim olması lazım, 11 santim olması lazım. Ne bileyim, bizim denizimizde yem yapacak olduğumuz uygun balığı avlıyoruz, balık yemi yapıyoruz, oradan nereye, İspanya'ya ihraç yapıyoruz. İspanya'ya buradan ihraç yapılacak yani balık yemi yapılacak balık yok, öyle bir durum yok. Biz İspanya'ya balık yemi ihraç ediyoruz, öyle diye biliyorum ama İspanya, herkesin

de bildiği gibi, böyle okyanusun kenarında. Biz Karadeniz’den yani bir iç denizden, bir göl olmuş denizden İspanya’ya balık yemi ihraç ediyoruz. Ne tutuyoruz? İşte, hamsiyi ya da o ince balıkları tutuyoruz, buradan oraya yem gönderiyoruz. Bu, akla, mantığa ters bence çünkü biz o küçük balıkları yem yapıyoruz, oraya gönderiyoruz; bizim popülasyonumuzda öyle bir şey yok ki. Yani balık olmasa bizim şu toplantıyı burada yapma şansımız yok ve biz buna gidiyoruz. Karadeniz’de tutulan hiçbir balık -hani, hepimizin hayatının bir sonu var ya işte 70 olur, 80 olur- ecelden ölmez, sadece katledilir. Niye? Küçük balık olarak o tutulur, katledilir.

Sayın Bakanım, hatırlar mısınız, “İstavrit balığı ne kadar oluyor? 1 kiloluk. Hatırlar mısınız?” demiştiniz.

ORDU BELEDİYE BAŞKANI MEHMET HİLMİ GÜLER – “Kötek” diye bir balık vardı burada, 6-7 kilo falan geliyordu yani yok şimdi.

KUMBAŞI, GÜZELYALI BALIKÇI KOOPERATİFİ ÜYESİ CESUR ARSLAN – Bizim bence o yönden bakmamız lazım yani balık varmış gibilerinden... Balık yok şu an yani iddia ediyorum, şu anda tutulabilecek balık... Yani Avrupa Birliği açısından düşünülün, bütün, hepimiz teknelerimizi dışarı çekeriz. Hangimiz olursak olalım, palamut balığı olmasın, lüfer balığı olmasın denizde, kimse balık tutamaz. Orkinos balığına giderler belki ama işte, Moritanya’ya gideriz...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ne yapmamız lazım? Büyütmek için ne yapmamız lazım?

KUMBAŞI, GÜZELYALI BALIKÇI KOOPERATİFİ ÜYESİ CESUR ARSLAN – Size düşüyor, size düşüyor efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şöyle: Biraz önce birkaç kere tekrar ettik, bunu söyleyenden yani sorunu söyleyenden -içinde olduğu için- çözüm önerisi teklifi de istiyoruz.

KUMBAŞI, GÜZELYALI BALIKÇI KOOPERATİFİ ÜYESİ CESUR ARSLAN – Çözüm önerisi teklifi, biz küçük balıkçılar olarak dikkate alınmak istiyoruz. Niye? Küçük balıkçıları dikkate alırsak gerçek sorunun ne olduğunu görürüz. Şimdi, hani arkadaşlarımız kusura bakmasın, burada açık söylemek gerekiyor çünkü yarın benim çocuğum da balıkçı olacaktır, öbürünün çocuğu da balıkçı olacaktır, bu denizden ekmek yiyecek yani. Dolayısıyla hepimiz denizden ekmek yiyeceksek bu soruna el atacağız. Dolayısıyla çözüm önerisi, balığın boyu çok küçük yani bunu büyütmemiz lazım, bir şekilde bunu büyüteceğiz. Yarın bu balıkta 9’u 7’ye indireceğiz, 7’yi 5’e indireceğiz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Balık tutmayalım mı mesela, bu bir çözüm önerisi midir?

Şöyle: Bizim tabii ki tespitlerimiz var ama biz bizim tespitlerimizi size söylemek için değil de sizin söyleyeceklerinizi almak için geldik. Dolayısıyla, çözüm önerisi olarak mesela ne yapabiliriz?

KUMBAŞI, GÜZELYALI BALIKÇI KOOPERATİFİ ÜYESİ CESUR ARSLAN – Denizdeki aşırı avlanmayı azaltacağız popülasyonu yükseltmek için yani bir kota uygulanabilir, ne bileyim... Yani sonuçta balığın boyu küçük, bastığımız dalı kesiyoruz; ne ağaç kalacak ne meyve kalacak, hiçbir şey kalmayacak.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şöyle: Şimdi, biz geçen hafta balık yemi üretici fabrikasına gittik, balık yemi üreten. Skretting fabrikasına gittik Muğla Milas Güllük’te. Şimdi, orada bu konu açıldı. Onlara dedik ki: Nereden alıyorsunuz? Onlar da bize dedi ki: “Karadeniz’deki hamsi unu ve hamsi yağı çok kaliteli ama maliyeti çok yüksek, biz oradan almıyoruz. Biz okyanustan tutuyoruz, okyanustan tutturuyoruz ve okyanustan tutulmuş balıkları, Moritanya’dan, Fas’tan alıyoruz.” Daha

sonra, bunun birkaç farklı boyuttan desteklenmesi, bizim oradaki balıkçılarımızın oradan tuttıkları balıkları buradaki kendi fabrikalarında işledikleri bilgisini de gene bu kapsamda aldık. Ben böylece aldığım bilgiyi paylaşmış olayım.

Siz bir şey ekleyecekseniz buyurun.

KUMBAŞI, GÜZELYALI BALIKÇI KOOPERATİFİ ÜYESİ CESUR ARSLAN – Başkanım, şimdi, şöyle bir şey: Buradaki fabrikalar kapanmadı ki yani Türkiye’deki fabrikaları kapatırsak belki onların söylediği doğru olabilir. Ha, ek olabilir ona itirazım yok.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Fas’tan buradaki fabrikaya balık getiriyorlar, onu söylüyorlar; öyle geçti kayıt da zaten.

Buyurun.

MARNERO BALIKÇILIK TEMSİLCİSİ ALİ SEZER – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, sayın vekillerim; hoş geldiniz.

Ben 1990 yılından beri üretim balıkçılığı yapıyorum, Perşembe’de levrek balığı üretiyorum, somon balığı üretiyorum. Aynı zamanda, babamız da çevremiz de balıkçı olduğu için balıkçıyı da iyi bilirim; yaşıam 70. Şimdi, arkadaşın dediğine sonra geleyim, önce bizim sorunumuz... Levrek balığı yapıyoruz, üretim çok olduğu için fiyatta sıkıntı çekiyoruz, satamıyoruz, pazarda sıkıntı çekiyoruz, maliyetlerimiz yüksek. Ege’de çok yapıyorlar, 30 bin ton, 40 bin ton; 5-10 firma var, yurt dışına satıyorlar, geri kalan malı da boy farkı olanları iç piyasaya veriyorlar. Bir bolluk oluyor, İstanbul pazarı, Ankara pazarı, fiyat düşük oluyor, maliyetinin 5 lira belki üzerinde. 4,5 dolar maliyeti var. Bugün ne yapar 4,5 dolar? 130 lira, 135 lira. Bugün levrek balığı yollayayım ben İstanbul’a, 135 lira, 140 lira yani bir kârlılık yok. Oraya bağladığım parayı başka yerde değerlendirme imkânı var.

Somon balığı yaptık. Somon balığını 2017-2018 senesinde Ruslara vermeye başladık; o zamanlarda yoktu, üretimimiz azdı. Bir Rus pazarı var, bir de Japon var. Üretim arttı, kontrolsüz şekilde artırdık; 40 bin tonlardaydık 80 bin tona, 90 bin tona çıktık. Bunu bilen Ruslar -ne üretildiğini biliyorlar, soruyorlar- bu sene fiyat vermediler, 6,5 dolar verdiler. Bizim maliyetimiz 6,5 dolar civarında içi alınmış vaziyette. Balıkları satamadık, otuz bin ton dolapta balık var. Benim şahsımın, ortağımla beraber 2 bin ton civarında balığımız var. Fiyatlar düşük, veriyoruz ama zararına veriyoruz elde durmasın diye.

Bu su ürünleri yetiştiriciliği konusunda üretimi artırmamamız lazım çünkü pazarımız yok. Üretim çok oldu, para kazanmadan veriyoruz; ben bunu otuz yıldan beri yaşıyorum. Bir üç yıl Ruslara balık verdik, bir para kazandık, personelimize para verdik. İleriye de iyi görmüyorum; bu sene yine devam ediyoruz, yine balık indirdik, yine yapacağız, barajlarda yerimiz var personeli bırakmamak için ama benim moralim sıfır, ileriye iyi görmüyorum balık üretimini azaltmamıza rağmen. Bazı çiftliklere balık koymadılar; mesela, Gümüşdoğa 20 bin ton balık üretiyor, 2 kafesi boş bıraktı, diğerlerine koyuyor, aynı balığı yine üretiyor yani. Bir de projemiz bin tonluk ama biz insanoğluyuz, 2 bin ton yapıyoruz aynı yerde, 3 bin ton yapıyoruz; bunun sıkı şekilde kontrollü olması lazım. Yani benim moralim yok, bitti gibi geliyor bana.

Şeyi söyleyeyim Sayın Başkanım: Arkadaşın söylediği “Ne yapalım? Bu denizde balık yok, bunu nasıl arturalım?” Bunu artırmamız için bir karar alınması gerekiyor, karar da büyük bir karar yani zor bir karar mı, değil. Karadeniz’de 30 metrenin üzerinde balıkçı motoru olmayacak, gırgır teknesi. Sonar kalkacak, ağ derinliği 70 kulaç olacak. Bu uygulandığı andan itibaren... Karadeniz’de hamsi bol, zaten 300 bin ton ile 500 bin ton arasında bir rekolte var burada. Her sene oluyor bu, erken avlıyoruz, Gürcü’ye gidiyor, burada bir ay avcılık oluyor, Gürcü’ye gidiyor, Abhazya’ya gidiyor ama dediğim gibi, sonar olmazsa, kayıkların boyu 30 metrenin üzerinde olmazsa, dikey radardan arayacaklar, şu anda yaptığı, tuttıkları paradan fazla para kazanacaklar. Perşembe’de 7 tane banka vardı bundan yirmi yıl önce, Perşembe’de 7 tane; şimdi 1 tane var. Ne oldu? İnsan çoğaldı, nüfus arttı, niye banka

azaldı? Ekonomiye para girmedi, balıkçılık buranın ekonomisi. İstanbul'dan İskenderun'a kadar bütün gemiciler bu bölgeden gider, bizim bölgeden. Sezon yapardı, sezon sonunda aldığı parayla bir katlı ev yapardı; ben bunu biliyorum. Altı ay Karadeniz'de hamsi avcılığı olurdu, altı ay ve sonunda -Ünal Başkan burada, onlar bilir- bırakmak istiyorlar, hamsi bol, "Hadi yeter, bırakalım." diyorlar yani altı ay ama şimdi bir ay avcılık oluyor, ondan sonra terk ediyor burayı çünkü kayıklar büyük, bin ton hamsi alıyor bir ay, bin ton. Devlet ne yaptı? 2004 yılında "Mazot ucuz." dedi, orada bir hata oldu. "Beygir gücün neydi senin şu anda?" "400 beygir." "Bunu artırmayacaksın, mazot desteğini veriyorum." diyecek. Mazot ucuz diye 1.500 beygir 3 tane motor aldılar, kayığın boynunu büyüttüler, ağ derinliği 1.500 kulaç oldu. Bu önlendiği müddetçe denizde balık bol olur; arkadaşşa cevap, bunun olması lazım. 10 metre ile 30 metre arasında ruhsatı uzatalım diye bir kanun çıktı, para verildi, alındı bunlar ama esasında 30'un üzerindeki alınsaydı daha güzel olacaktı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Buyurun.

CEMİL YILMAZ – 4 mahalleden oluşan Cumhuriyet Mahallesi yerleşkesinde, Melet Irmağı havzasında barınağım, balıkçılık kooperatifiyiz, yeni kurulduk.

Hepiniz hoş geldiniz; Ticaret Odası Başkanım, milletvekillerim, Tarım ve Orman Müdürüm -kendileri de buradalar- hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, bizim arkadaşlarımız, kooperatif başkanlarımız söz aldılar, sizlere de yazıyla beraber tebliğ edildi. Balıkçılıkla ilgili bütün anlatılan sorunlara katılıyorum. Böyle bir komisyonu bulmuşken... Sayın Bakanım da hoş geldi tekrar, kendisi de benim anlatacağım konuya çok vâkıf olacak.

Biz, Gülyalı ile Kirazlıman arasında, Melet Irmağı'nda bulunan, ırmak içinde barınan küçük ölçekte balıkçılarız. Bizim sorunumuz şu: Denizden gelen muhalefet ve her ne kadar yukarıda baraj yapılmış olsa bile oradan gelen -soluğan deriz biz, balıkçı arkadaşlarımız bilir- soluğanla beraber şu anda tekneimiz de battı, iskelelerimiz de yıkılıyor, orada zor durumdayız. Geçen sel oldu temmuz ayında, o selde videoları çektik, amatör 8 metre boyunda tekneimiz battı, ağılar gitti vesaire, çok sıkıntılar da çektik. Biz -kendisi de geldi, iyi ki de geldi, konuya çok vâkıf Sayın Bakanım- daha önce kendileriyle de istişare ettik. Şu anda da zaten ÇED raporu alınmak üzere, Ankara'ya giden raporlar var, Ordu'dan giden raporlar var, biz de Cumhuriyet Mahallesi'nde yapılan halk toplantısına katıldık. Melet Irmağı'nın doğu cephesinde yapılan bir Melet balıkçı barınağı projesi var, bunun da öncülüğünü yapan Ordu Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Hilmi Güler Beyefendi. Önceleri bize burada, balıkçılara, kooperatif üyelerine bir yer verileceği söylendi ama sonra ne olduysa proje belirli bir aşamaya gelince kendisiyle de yüz yüze görüştüm -tekrar saygılar sunuyorum- "Biz burayı yat marina yapacağız, sizin yeriniz yok, siz Melet Irmağı'nda kalacaksınız." dediler ve daha bir hafta önce arkadaşımızın biri gece saatinde iskeleden düştü, öldü, vefat etti. Işık yok, elektrik yok, tuvalet yok, yol yok; zaten orası şu anda büyük bir "Melet projesi çalışması" adı altında çok harabe bir şekilde. Komisyon Başkanına da o konuyla ilgili bir açıklama sundum inşallah değerlendirirler diye.

Şimdi gelmişken Sayın Bakanımın tekrar rica ediyorum, biliyorum ki ÇED raporu çıkacak, halk toplantısında biz bu işe muhalif olmadık. Muhelif olanlar da var o projeye, biliyorum. Biz sizlerden yanayız ama dilekçemizde de belirttiğimiz üzere, diyoruz ki Sayın Komisyona: Bizi de görmezden gelmeyin, bizi atıl bir durumda, orada perişan şekilde bırakmayın. Biz o yapılabilecek -adı üzerinde- Melet balıkçı barınağı projesi içerisinde bir yer istiyoruz; insanca yaşayabilecek, elektriği olan, suyu olan. Hatta sunumda bize orada sunuldu, belediyeden gelen yetkili arkadaşlar bize dediler ki: "Teknelerinizi çekebileceğiniz bir yer, malzemelerinizi koyabileceğiniz, atık su tankı, tekneleriniz tamir edip bakım yerleri yapılacak." O projenin içinde de var, onları da biliyorum, böyle bir komisyonu bir arada görmüşken de böyle bir yerden faydalanmak istiyoruz.

Hepinize teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

MEDRESEÖNÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUTLU DEMİR – Merhabalar, hoş geldiniz.

Arkadaşların değinmedikleri birkaç bir şeye değineceğim.

Ürün boşaltmayla alakalı, bu atıkla alakalı kendime ait bir fikrim var. Şimdi, Çevre Bakanlığı bize “kuyu” diye söyledi hatta büyükşehirle de beraber çalışmıştık bu konuda. “Kuyu” denildi ama bizim bu suları alabilecek bir kuyu eşmemiz ve o suyu alması mümkün değil ama şöyle bir proje var aklımda çünkü bir mühendislik işi diye düşünüyorum. Ben de bölgede olduğu için yani böyle bir projeyi belki uygulayabiliriz. Bu atıkların hepsi limanların içine gidiyor, kirli bir görüntü oluşuyor. Ben zararını bilmiyorum, PH derecesini filan bilmem ama liman içerisinde bulunduğu bölgede suda ve dışarıda, karada görüntü kirliliği ve koku yapıyor. Bunu şöyle çözebiliriz: Limanın bulunduğu bölgede bir hortum veya geniş bir kanal şeklinde, su olacak bir şekilde bunu denize verirsek bu akan köpüğün veya suyun dışarıda, açık denizde hiçbir sıkıntı vermeyeceğini düşünüyorum, açık alanda. Sadece zaten liman içinde olduğu için bu problemler çıkıyor, çirkin bir görüntü yaratıyor veya koku yaratıyor ama dışarıda olursa bu şekilde olmayacağını düşünüyorum. Küçük bir kuyu açıp hortumla dışarı verirsek bunu çözebiliriz diye düşünüyorum.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) – Derin deşarj.

MEDRESEÖNÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUTLU DEMİR – Tabii, tabii, fosseptik gibi bir şey yani dışarı atılması.

İkinci konu, hiç dile getirilmedi ama bana da kimse gücenmesin bu konuda, trol mevzuu Sayın Başkanım, özellikle de Terme’de. Yani bu konuda çok sıkıntı çekiyoruz, büyük ve küçük balıkçılarımızın hepsi bundan rahatsız. Ruhsatsız tek neler var, şimdi bildiğim, ruhsatsız tekneler yedimeine gidiyor, yediminden ruhsatsız teknelerin tekrar alınıp denize çıktığını da biliyoruz. Belli sayıları var ve su ürünleri mühendislerinin de artı saha güvenlik ekibinin de konuyu çok iyi bildiğini biliyorum. Hatta bir ara oraya Sahil Güvenlik karakol kuracaktı ama yine iptal oldu, iki dönemdir devam ediyor bu, şu anda hiçbir etkileşim olmadı orada. Yani eğer sürdürülebilir balıkçılık diyorsak 2-3 metreden trolün çekilmesini engellersek... Daha çok şeyler var ama en büyük sebeplerden bir tanesi trol çünkü yazı yok, kış yok, bu devamlı süregelendir. Bizde ırmak çok, ırmak ağzlarında havyar yaptığı için bu dönemlerde de hatta küçük balıkçının avlanmaması konusunda da sizden talebim var Kooperatif Başkanı olarak. Yine kızarlar ama yapacak bir şey yok, en az on beş gün, havyar döneminde anlaşarak küçük balıkçı, büyük balıkçı kim olursa olsun bu dönemde avlanmaması gerek. “Ben küçük balıkçıyım, benim zararım olmaz.” diyen yalan söyler. İlk önce küçükten başlayacak bu iş büyüğe doğru gidecek yani benim düşüncelerim bunlar.

Atık mevzuatı konumuz var, bu gırgırlarla alakalı. Şu anda Terme’den başka bir yerde... Atık konusunda bunun bir evrakı var, içeriği biraz farklı ama sonuç olarak bir evrakı var. Bize bir yetkilendirme yapılacaktı 2019’da, Büyükşehirle beraber yine bir etkileşimimiz olmuştu. O dönem bunu beceremedik ama bu sene itibariyle yeniden yaptık Çevre Bakanlığıyla beraber ama iş yine Büyükşehirde kaldı. Şimdi, Büyükşehirde de tahminim Sayın Bakanım çok araç olmadığı için diye düşünüyorum. Ben hatta Kooperatif Başkanı olarak size protokole gelecektim, biz yerlerimizi hazırladık, bayağı da bir masraf ettik ama yine orada kaldı. Yani bunun kurumlar arasında çözülüp bizim de o yetkilendirmeyi alıp... Mesela burada avlanan bir tekne belirli gün içinde ta buradan Terme’ye gidip de o evrakı alamaz, bu sefer Sahil Güvenlik müdahale eder veya su ürünleri müdahale eder; bunları da almadan

çalışamayacağına göre... Çevre Müdürümle de biz bu konuyu görüşmüştük yine yani bunu bir an önce çözersek en azından biz her şeyimizi hazırladık, protokol de imzalanırsa bizim de yetkimiz olur, vatandaşın da Terme'ye gitmesine gerek kalmaz.

Şimdi, demin Başkanımın da bildirdiği gibi, biz Medreseönü Limanı'nda da aynı problemi yaşıyoruz. Ben dördüncü selini yaşıyorum, sekiz yıldır başkanım. 3 kez gemi getirttirdik, şu anda bence trilyonlara mal oldu ve her seferinde 63 gemi döktük, her gemi 15 tır ve bu kum kullanılabilir bir kum ama tabii, kullanamıyorsun, bir kaşık dahi alamıyorsun, kanala döktük o kumları. Bir ay boyunca gemi çalıştı, her geminin bir seferi 25 bin lira, üzerindeki çalışan makine de 25 bin lira; 50 bin lira. Seferi 50 bin lira olan bir kumu biz denize döktük. Bunun bu hâle gelmemesi için ben DSİ'yle -hatta Sayın Bakanım da biliyor konuyu- Ulaştırma Bakanlığıyla, Büyükşehirle "drone"la beraber o çekimi yaptık. 800 metre bir deremiz var, derenin tahkimatı yapılsa yani bir sefer gemi maliyetine biz derenin tahkimatını yapabiliriz. Yandaki duvarlar örülecek, genişletme yapılacak en fazla 5 metre bir yükseklik. Bunu yaparsak zaten gelen kum bize bahçelerden geliyor, su dönüştürüyor kum hâline geliyor, dere yataklarında bizde kum yok, hiçbir sıkıntı yok, taş da gelmiyor, sadece kum geliyor. Eğer derenin kenarları 800 metre yapılsa biz devamlı olarak gemi istemek zorunda kalmayacağız. Herkes mağdur oluyor; devlet de mağdur oluyor, vatandaş da mağdur oluyor, çok büyük sıkıntı çekiyoruz.

Özellikle Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum size bu arada çünkü ben çamurun içinden aldım limanı, 2008'de kuruldu. Herhangi bir hareketimiz olmadı yani geliştiremedik, altyapı problemimiz vardı. Sekiz yıldır Sayın Bakanım dönemiyle birlikte, işte ilçe belediyesi, en fazla Büyükşehir Belediyemiz betonlamamıza, altyapımıza, ışıklandırmamıza sağ olsunlar destek oldular. Onun haricinde, yine kaymakamlıklardan falan da destekler aldık bazı bürokrasi konularında ama genel olarak biz belediyelerle çalıştığımız için belediyelerin de sizin desteğinize ihtiyacı var bu konuda çünkü bizim gelir getiren hiçbir şeyimiz yok kooperatiflerin içinde çünkü gelire dönüştürdüğümüz zaman biz kiralanmış yeri kiralayamadığımız için sıkıntılar yaşıyoruz. Bizim tek gelirimiz de işte balıkçılık yapan arkadaşlar, bu gırgırlar; ben bunların balığını boşaltamazsam bizim kooperatif olarak ayakta durmamıza gerek yok. O zaman biz kooperatifi kapatalım, devlet yönetsin, ben başka bir şey demeyeceğim burada.

Şimdi, en büyük konumuzdan bir tanesi de -kusura bakmayın- şu: Kooperatif başkanlarının mühendislik yetkileri. Yani "mühendislik" dediğim işte onlara verilmiş bir yetki vardı ellerinde. İşte, balıkların giriş çıkışlarını yazıyorduk, bakanlığa gönderiyorduk; bu şimdi dijital ortama dönüştü. Ben Karadeniz Su Ürünlerine ortak oldum, oraya da belli bir miktar para ödüyorum çünkü bunun en büyük sebebi de şu: Ordu'da üst birliğimizi kuramadığımız için. Biz 10 kooperatifiz ama ne yazık ki üst birliğimiz yok, bunu beceremedik. "Benim ne işim var Trabzon'da?" diye düşünüyorum önce benim memleketim gözüyle baktığım için. Bunu beceremedik, beceremediğimiz için de ben oraya üye oldum. Şu anda benim şu ürünleri mühendis yetkim var, ben evrakı kesebiliyorum, "menşei" dediğimiz evrakı kesebiliyorum ama Yalıköy'de yok, Fatsa'da yok yani kooperatiflerin çoğunda bu olmadığı için de mağduriyet yaşanıyor. Mühendislerimizin yetkisi olmadığı için burada sıkıntı yaşıyoruz, bunun da en büyük sebeplerinden bir tanesi şu Sayın Başkanım: Ordu ilinde su ürünleri mühendislerinin ben bu konuda eksik olduğunu düşünüyorum çünkü 3 tane memur hem gece hem gündüz görev yapamaz, ben buna inanmıyorum. Ben şimdi bir mühendis arkadaşına "Arkadaşım, gel, bu gece tekneye şu çıkacak, bu çıkacak." diyeyim? Ben onu nasıl kaldırayım, sabah görevine gidecek. Tamam, biz bu yetkiyi aldık ama bu da herkeste yok yani ben bu yetkinin geri verilmesini talep ediyorum sizden.

Son olarak, bu benim yaram, aslında Türkiye Cumhuriyeti'ndeki en büyük yaralardan bir tanesi, İstanbul'dan tutun Hopa'ya kadar. Benim bir hacizli tekne var, devletin her kurumuna yazı yazdım, elimden gelen her şeyi yaptım, savcılığa suç duyurusunda bulundum ama ne yazık ki hacizli tekneler konusunda Ulaştırma Bakanlığının, Tarım Bakanlığının, ben zaten buna bir şey yapamam, limanımın içinde olduğu için anca onu bir tarafa bağlarım, gerisine karışamam... Hacizli tekne var, hacizli tekneye

dokunamıyoruz, dokunsak suç işliyoruz. Alıp bir yere verelim diyorum, yazısını yazıyorum, yediemin bölgelerimiz var, gidelim o tekneyi alalım, yediemin bölgesine teslim edelim. Limanların içinde geçen batıyordu az daha, yine büyükşehirden, OSKİ’den araç istedim, 80 ton su boşalttım içinden, kendim bizzat çıktım üzerine yani benim de can güvenliğim yok, hava da esiyor bir taraftan. İçeride benim 100 tane tekne var, o teknenin koptuğunu düşünün, içerideki trilyonları batırır o rüzgarla beraber. Ben tek başıma gittim, o tekneyi oraya bağladım. Hacizli teknelere bizim yapabileceğimiz hiçbir şey yok mu ya da özellikle bu bölgede, Samsun ile Ordu arasında bunları alıkoyabileceğimiz bir yer yok mu? Karaya çekilsin çünkü büyük tehdit, Çevre Bakanlığı diyor ki: “Başkanım, ceza yazarım.” Battığında bu teknenin çıkarılma maliyeti devlete büyük külfettir, kirliliği ayrı bir külfet. Bu tür teknelerin bence -dediğim gibi- yediemin limanlarına ya dışarıya ya belli bir bölgeye demirlenmesi lazım. Benim çok büyük bir sıkıntım var dört yıldır bu şekilde, diğer limanlarda da bu şekilde olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ederiz.

Bizim bir sonraki programımızı da dikkate alarak son iki sözü size vereyim, ondan sonra milletvekillerimize, en son da Sayın Bakanımıza söz verelim kendisi de uygun görürse, sonra toplantımızı kapatalım.

Buyurun.

KUMBAŞI, GÜZELYALI BALIKÇI KOOPERATİFİ ÜYESİ CESUR ARSLAN – Biz küçük balıkçılar olarak Karadeniz’deki balıkçılığın yüzde 90’ını oluşturuyoruz, yüzde 10’unu büyük tekneler oluşturuyor. Şimdi, yasa yapılırken bununla ilgili de bir anımız var, Meclise gitmiştik, öyle bir dertlerimizi anlatmak için Su Ürünleri Genel Müdürünün yanına gittik. İşte, biz dertlerimizi anlattık, Müdürümüz de dersini çalışmış, bizi dinledi, dinledi, en son tabii ki o da söyleyeceklerini söyledi. Biz bir milletvekili kardeşimizin yardımıyla oraya gittik. Bize o gün dedi ki: “Arkadaşlar, bakın, siz bir milletvekili referansıya buraya gelmişsiniz ama -o da büyük balıkçıları kastederek- onlar böyle 7-8 milletvekili, bakan düzeyinde toplanıyorlar, beni ayaklarına çağırıyorlar.” Burada demek istediğim şu: Bu balıkçılıkla ilgili kanun yapılırken bizim küçük balıkçılarımızın dikkate alınması gerekir çünkü onlar kanunu yaparken şimdi küçük hamsiyi tutacak, mecbur tutacak yani. Tutacak olduğu hamsiye kısıtlama getirir mi? “Yok ben bunu tutmayayım.” diyebilir mi? Diyemez ama benim buradaki arkadaşlarım, küçük balıkçı arkadaşlarım bunu söyler, buradaki açığı, buradaki yanlışları söyler ama onlar söylemez. Yasa yapılırken biz dikkate alırsak dertlerimizi, sorunlarımızı bence daha net anlatabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

KUMBAŞI BALIKÇILIK KOOPERATİFİ BAŞKANI MEHMET ÇALIŞ – Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Öncelikle tabii ki, Sayın Bakanımı da ilgilendiren bir konu bu. Genellikle -kıyı balıkçıları olarak- denizlerimiz, kıyılarımız, her taraf ışık oldu. Denizde ışık olması kıyı balıkçıları olarak bize büyük bir zarar veriyor. Bu ışıklandırmanın denize doğru değil de kıyıya doğru, dışarı doğru olması ricamızdır. Sizler de buradayken... Bize çok büyük zarar veriyor, balıklar kıyıya... Biz yakamoz avcısıyız, tabii ki bizim radarlarımız yok, cihazlarımız yok. Biz “yakamoz” dediğimiz şeyi görür öyle salarsız çünkü ışıklar olduğu zaman yakamoz kayboluyor yani bize büyük zarar veriyor; çok mağdurusuz bu konuda.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

VONA SU ÜRÜNLERİ TEMSİLCİSİ HÜSEYİN CEM EYÜPOĞLU – Vona Su Ürünleri İşletmesinin sahibiyim, gıda mühendisiyim, su ürünlerinde yüksek lisans yaptım, aynı zamanda kooperatif başkan yardımcısıyım. Şimdi, bu balığın boyuyla alakalı, problemle alakalı -aslında,

yetiştiriciyim de- size şimdi bir çözüm önerisi sunayım: Trabzon’da Merkez Araştırma Enstitüsü var, bunun da bir gemisi var. Şimdi doğadaki bir canlıyı avlıyoruz, “Küresel ısınma var.” diyoruz, balık beslenemiyor, yağmur suyu balığı beslemiyor, büyümüyor. Bu araştırma gemisinin aylara sâri balığın boyunu denetlemesi lazım, size bir rapor sunması lazım balık boyuna ulaştığı zaman. Kırk yıl önce “1 Eylül” diye bir şey çıkmış, hâlen onu uyguluyoruz yani bunun böyle olmaması lazım, biraz bilime inanmamız lazım, bu şekilde avcılık olması lazım.

Bir de biz yetiştiriciyiz, denizin her yerine üretim alanları açmayın. Sinop’ta bir felaket oldu, biliyorsunuzdur, kafesler patladı. Ne oldu? Bizim üreticiler para kazanınca Ankara’yı sıkıştırdılar “2 bin, 3 bin yapalım, bizi açın daha fazla yapalım.” diye ama açtığınız yer Karadeniz yani her yerde olmuyor. Aynı zamanda Meclis üyesiyim, mesela, Fatsa adası yaptık, ben bazen tedirgin oluyorum, denize karşı savaşamazsınız. Çiftlik kapasitelerinin artık düşmesi lazım, üretimlerin kaliteli olması lazım yani çözüm önerisi olarak aklıma gelenler bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler, sağ olun.

ORDU SANAYİ VE TİCARET ODASI BAŞKANI ADİL LEVENT KARLIBEL – Sayın Başkanım, Cem Bey’e şöyle katlayım: Tarımda da denizde de bir toplum mühendisliğine kurban gidiyoruz. Bize birileri işte “Siz çok üretin, çok üretin.” diyor ama kendi malı ucuza almak için üretiyor aslında bize, elimizde kaldığında... Buna düşmememiz lazım. Bence artık yeterli sayıda, belli bir kotayla hem avlanmaya hem üretmeye bir sınır gelmesinde fayda var.

VONA SU ÜRÜNLERİ TEMSİLCİSİ HÜSEYİN CEM EYÜPOĞLU – Ticaret Bakanlığıyla birlikte hatta. Ticaret Bakanlığıyla birlikte “Gerçekten bu kadar balık üretilirse kayda değer bir rantabl fiyat oluşur mu oluşmaz mı?” diye çalışmak lazım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Hepinize değerli görüşleriniz için teşekkür ediyoruz.

Hem Büyükşehir Belediye Başkanımız hem ev sahibimiz, şehreminimiz hem de Sayın Bakanımız, buyurun.

ORDU BELEDİYE BAŞKANI MEHMET HİLMİ GÜLER – Önce, çok teşekkür ediyorum, hoş geldiniz.

Benim sonradan haberim oldu, biraz da “Bir arzunuz var mı?” diye geldim, hoş geldiniz demek için.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ayağınıza sağlık, teşekkür ediyoruz.

ORDU BELEDİYE BAŞKANI MEHMET HİLMİ GÜLER – Şimdi, tabii, ben de çocukluğumdan beri bu işlerle ilgileniyorum. Bölgenin milletvekili olarak, Bakanı olarak da eski bir TÜBİTAK’lı olarak da hep AR-GE’ye ağırlık veren çalışmamız oldu. Ben, tabii, yeni görevimde işin ekonomisini ve çevreyi öne aldım çünkü büyük bir çevre kirliliği var, bunu önlemek için daha evvelen de barajları yapmıştık Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak, DSİ bana bağlıydı. Şimdi, buradaki temel şey şu: Mesela, burada balıklar yakalanıyor, boyları konusunda benim de şikâyetim var çünkü bu yakaladığımız balıkları biz denize atardık; şu anda büyük olanları denize atardık. Dediğim gibi, o zaman istavrit şu büyüklükte... Bir kiloluk, bir buçuk kiloluk büyük istavrite “karagöz” falan derler bizim orada, oltadan çıkaramazdık onu yani elimizi parçalardı dikenleri, o derece büyüktü. Mezgit o şekilde, ayrıca, dediğim gibi, o “kötek balığı” dediğimiz balık vardı, başlarına tokmakla falan vururduk biz. İskorpit, karagöz yani bizdeki balıklar böyle değişik isimlerle olurdu.

Şimdi, ben hep bunların hayaliyle “Burada ne yapılabilir?” diye baktım ve balıklar da hallerde ucuz satılmasın, kapılmasın diye balıkçı şeyleri açtık yani pişmiş olarak satsınlar diye. Hemen şurada da kendi belediyemizin bir balık restoranını açtık çünkü ucuz ucuz satıp da... Mesela, bizim Perşembe’de

balıkçı kadınlarımız var yani kadın balıkçılar var, kadın namusuyla çıkıyor, sabah namazını kılıyor, denize açılıyor, ağını kendisi örüyor, kendisi atıyor ve bunlar cesur hanımlar. Şimdi, onlara yer yapmaya çalışıyorum, onlara da gene aynı şeyi yaptım, pişirerek satsınlar, daha çok para kazansınlar, ucuza malı kaptırmassınlar diye. Aynı şekilde, Fatsa’da balıkçı barınakları yoktu, izbelik hâlindeydi, onları düzgün hâle getirdik. Önce yaşam şartlarının düzgün olması lazım, ben katılıyorum sizin şeyinize de.

Tabii, buradaki önemli şey şu: Balık çok temel bir gıda, ben verimli olduğuna inanmıyorum çünkü şu kadarcık bir istavrit biraz beklese... Uzmanlarla da konuştuk, bir ay kadar gecikse -siz de bahsettiniz- yani eylül ekim olarak bir ay kaydırsanız balıkların boyları nasıl bir şeyse fark ediyor. Hatta benim Perşembe’de bir balıkçı danışmanım var, kendisi Afrika’ya kadar Madagaskar’a kadar gitti. Bu sene o çocukla biz devamlı görüşüyoruz, onu dinlemenizi çok arzu ederim, çok entelektüel bir çocuk. Dolayısıyla buradaki arkadaşlarımızın hepsi zaten mükemmel, konularına hâkimler.

Bir kere bu boy konusunda, gramaj konusunda ben konunun tam ciddiye alınmadığı kanaatindeyim. İkinci olarak Termeli balıkçılar -ad vermek istemiyorum ama- nasıl bir şey oluyorsa biraz hücum oynuyorlar, biz daha müdafaada kalıyoruz.

BOZTEPE, KUMBAŞI, GÜZELYALI, KİRAZLİMANI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ
TARIK ÖZBEKÇİ – Kural yok.

ORDU BELEDİYE BAŞKANI MEHMET HİLMİ GÜLER – Kural yok ve bunu Sahil korumaya da çok şikâyet ettim. Orada bir şey oluyor yani ne oluyorsa; son zamanlarda değil yalnız, son zamanlarda azaldı, çok düzgün gitti. Biraz daha düzenlendi ama fırsat bulabiliyor çünkü ben sabahleyin de takip ediyorum erken kalktığım için, gündemi de takip ediyorum, merak ettiğim bazı şeyleri. Mesela, bazı yerlerde balık yakalanmaması lazım, balıkların yuvalarının olduğu yerler var yani oraları bizim yasaklamamız lazım. Hatta kendi açımıza zecrî bir tedbir düşünelim dedik, hani oralara birtakım şeyler yapalım ki ağlar orada trol yapmasınlar. Bu trol burada çok konuşulmuyor gördüğüm kadarıyla, bunun üzerinde durmamız lazım. Bunu da zaten biraz önce bahsettim, siz de bahsettiniz yani aslında burada hepimiz her şeyi yüzde 80-90 biliyoruz ama sıkı bir kontrol gerekiyor.

Tabii, bir de turizm açısından da buraya balık yemeye geliyorlar, balık olmayınca bu sefer piyasa bozuluyor. Daha evvelden DSİ bana bağlıyken, o barajlarda alabalık yetiştirmek için biz o yavruları o zaman başlatmıştık, barajlar bize bağlıydı. Bayağı bir üretim yapılıyor şu anda, biz de alabalık yavruları atıyoruz derelere.

Şimdi, besicilik ile deniz balıkçılığı çok farklı yani deniz balıkçılığı ayrı. Bu bakımdan, biz burada şunu yapabilir miyiz? Ben de size katılıyorum, buradaki balıkçı barınaklarına... Ben ilk göreve geldiğimde bizim 7 tane balıkçı barınağımız vardı, hepsi de çok güzel koylar içinde fakat yata imkân verilse yani 8-10 tane yat orada mümkün olsa -galiba mevzuat müsait değil şu anda- bir kenarında bulunsa, bir kenarında da şeyler olsa, orada turizm için de balığın satılması açısından da kendi tesisleri de... Mesela, biz buraya öyle bir şey düşündük Levent Bey’le -Ticaret Odası Başkanımız Levent Bey hem mimardır hem şehir plancısıdır- hem restoranları olsun hem balıkçılarımız faydalansınlar hem de uygun bir yerde yat da yaklaşsın. “Yat” dediğimizde, öyle Bodrum’daki gibi Marmaris’teki gibi beklemiyoruz ama 3-5 kişi gelebilse ekonomisine katkı olur, orada balıkçıların cebine daha çok para girer. Bunu yapabilmek için bu yasa müsait değil galiba. Daha evvelden de kooperatifteki bazı arkadaşlarımız sanki oraya el konulacak gibi biraz çekindiler, daha evvel buradaki yönetimde öyle oldu.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Öyle başlıyor Sayın Bakanım, hikâye öyle başlıyor, sonra el konuluyor.

ORDU BELEDİYE BAŞKANI MEHMET HİLMİ GÜLER – İşte, ona hayır yani orada eğer usulüne uygun yapılsa... Şimdiki Başkanımızla biz çok iyi anlaşıyoruz çünkü o da gayet uygun düşünüyor, teşekkür ediyoruz.

Bizim amacımız burada, ortamda hem para kazanılsın hem balıkçıların geliri artsın. Romatizmayla, diğer şeylerle sağlıklarını da kaybediyorlar, ben de gelirleri artsın diye düşündüm. Gülyalı'da da öyle, Melet'te de öyle. Şimdi, orada benim hep düşündüğüm şey, böyle bir şeydi hatta o yere de dokunmadım, biz gene orada size olabilecek en güzel şartı oluşturalım. Bütün mesele şu: Birbirimizi iyi dinleyip konsensüsle hareket etmek lazım çünkü istiyoruz ki siz de güzel bir imkâna kavuşun, aynı zamanda geliriniz artsın, bölgede kalkınma artsın, balık da para etsin. Şu kadarcık yani 10-15 santimlik bir istavrit veya mezgit veya lüfer... Biz kofana yakalardık, kofana yok şimdi, lüfer de yok, lüferin altında çinekop hatta "sarıkanat" deriz, sarıkanat da yok yani ufacık şeyler... Ben, şimdi, yakalayanlara bakıyorum, emin olun rıhtımda yakalıyorlar, orada eskiden 12 kulaç falandı, şimdi 6 kulaca düştü; biz, şimdi, kruvaziyer yanaşsın diye 150 metreye uzatacağız rıhtımı. Hepsı çok iyi bir anlayışla, çok adil bir yaklaşımla çözülebilir, birinin kazancı diğerinin kaybı olmamalı yani o bakımdan, burada problemsiz bir şekilde çözebiliriz.

Benim somut olarak istediğim iki şey var: Birincisi, balık boyları için galiba bir aylık bir kayma bu işi çözebilecek çünkü aynı balıkçılar yine denizde yani burada birinin kaybı yok bence aslında. Birde iklim değişikliğinden dolayı, denizin ısınmasından dolayı biz galiba hamsiyi kaybedeceğiz. Hamsiyi de kaybedeceğiz yani böyle giderse. Bu bakımdan, biz şunu yapabiliriz diye düşünüyorum: Bir, boyuyla -boy zaten gramajıyla doğru orantılı aşağı yukarı- ilgili; ikinci olarak da bu balıkçı barınakları acaba ikinci bir amaçla, diğerine zarar vermemek kaydıyla yapılabilir mi? Yapılamayacaksa "Yapılamadı." deriz başka bir yer kullanılır, hepsinde olması da şart değil; böyle bir şeyi öneriyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

Komisyon Sözcümüz Barış Bey, buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Arkadaşlar, öncelikle, saat geç oldu ama ben de söz alma gereği duydum çünkü bakıyorum, hep dostlarımız burada. Daha önce çok konuştuk bu sorunları ve tabii, sorunlar günden güne artarak devam ediyor.

Sayın Bakanım, bu balık boylarının büyümesi, etmesi bir aylık bir süre değil, bu yıllara sâri bir şey aslında.

ORDU BELEDİYE BAŞKANI MEHMET HİLMİ GÜLER – Tabii ki.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Yani zamanında çok söylediğimiz şeyler oldu, özellikle bu derelerimizdeki ıslah çalışmaları, derelerimize verilen o fabrikalardaki deşarj suları, bir de gereksiz verilen lisanssız HES'ler. Balığın büyümesi için "plankton" denilen şeyin derelerden, baraj göllerinden denize akması lazım. Denizde buna fırsat vermediğiniz zaman o derelerde, baraj göllerinde biriken planktonları, HES'lerle çürük suyu denize verdiğimiz zaman, o denizde o balık yavruyken o yavru süresi büyümediği zaman, denizdeki avcılığın bir ay ileriye de atsanız, sonraya da atsanız o balık büyümez çünkü eskiden dere ağızları balığın yumurtladığı, büyüdüğü alanlardı. Şimdi bu alanlar zamanla yok oldu, eskiden bir derenin kıyısının boyunda üç ay hamsicilik yapılırdı, şimdi 20-30 milde hamsi sadece kenara bakıp geçiyor. Yani, bizim kökten çözümler üretmemiz lazım ki başarılı olalım.

Sevgili Ali ağabeyim, çok doğru sözler söyledin, tebrik ederim Ali ağabey. Biz kapasiteyi artırırken geleceğimizi küçültüyoruz aslında. Böyle güzel güzel konuşup "Marina yapalım." derken yarını yok ediyoruz çünkü hep böyle başlıyor hikâye. "Buraya marina da yapıverelim, sonra yanına da onu koyalım." derken bir bakmışız balıkçımızın elinden alınırvermiş; balıkçımız o dere kıyılarında kalmak zorunda kalıyor. Onun için, ben arkadaşlarıma söyleyeyim, buraya ara ara geliyoruz biliyorsunuz, bu bölgede barınaklarınızı sakın vermeyin, onu söyleyeyim. O barınakları verirsiniz -çünkü çok yaşadık biz süreçleri- yarın kenarda kalırsınız arkadaşlar. İlk başta yapacağımız iş... Biz kıyı balıkçısıyız, ben de kıyı balıkçısıyım, bizim yaptığımız yanlış yok mu ağabey? Mayıs, haziran, temmuz dip ağlarımız orada. Balık yumurtaya geliyor, ağlarımızı atıyoruz.

KUMBAŞI, GÜZELYALI BALIKÇI KOOPERATİFİ ÜYESİ CESUR ARSLAN – Dalyan’da, özellikle palamut, torik tutuyorlar orada.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bizim komple, en büyüğünden küçüğümüze kadar kendimizi bir sorgulamamız lazım. Bu ülkede sürdürülebilir bir balıkçılık anlayışı sağlamamız gerekiyorsa herkesin yaptığı işten de feragat etmesi lazım. Eğer bunları yapmazsak biz buraya bir dahaki sene geliriz, ondan sonraki sene geliriz, hep konuşup dururuz.

Bir ağabeyim vardı, çok güzel şeyler söylüyordu, kızılıyordu; kızsın, millet kızsın zaten, birbirimize bir kızalım ki doğruyu bulmamız lazım. Kızmadığımız sürece, beynimizin arkasında “Aman birisi ne der, ne yapar?” diye düşündüğümüz sürece biz başarıyı sağlayamıyoruz. Bu bölge çok bakir bir bölge, temiz bir bölge, kaçakçıya izin vermeyeceğiz.

Bizim Sahil Güvenliğimiz -sevgili Başkanım konuşuyorum ama- Tarım il müdürlüklerimiz var, denetim elemanları var. Eğer hâlen şebeke buraya girip burada bizim balıkçımızı dövebiliyorsa, bizim balıkçımızı sıkıştırabiliyorsa o zaman bir sefer daha sorgulamamız lazım, doğru mu? Onun için artık kadercilik anlayışını bırakıp, doğruları konuşup o doğrulukla yola çıkmamız lazım. Bizim Komisyonun amacı bu, siyaset yapmıyoruz. Geldik buraya yıllarca, Cumhuriyet Halk Partisinin adını bile anmadık çünkü politika değil işimiz, sürdürülebilir balıkçılıktı, şu anda da onu yapıyoruz. Burada farklı partilerin milletvekilleriyle geleceğe dair konuşuyoruz.

MARNERO BALIKÇILIK TEMSİLCİSİ ALİ SEZER – Ne derece başarılı olur bilmiyorum, bu Karadeniz’de ekonomik avcılık hamsi avcılığı başka yok; palamut olur, olmaz çünkü o Akdeniz’den geliyor, çıkıyor, gidiyor, yumurta yapıyor, büyüyor, gidiyor. En hızlı büyüyen de palamut balığı, bir de zargana var, o da öyle hızlı büyüyor; bu balığı yetiştiriyoruz biz. Yumurtadan çıktıktan sonra iki senede yarım kilo oluyor levrek balığı, aşağı yukarı somon balığı da aynı ayarda. Hamsinin hemen büyümesi mümkün değil, onun da belli bir boyu var, o boya gelmesi için -o da hızlı büyümüyor, zaten ufak- onun da bir buçuk seneye ihtiyacı var. Biz bu Karadeniz’de eskiye döneceksek, bu faunayı koruyacaksa 30 metrenin üzerinde teknenin burada olmaması lazım. Israrla ben bunu söylüyorum, bu çok önemli. Devlet ne yapacak? 30 metrenin üzerinde kaç kayık var, 200 bin, 150 bin; onların parasını verecek. Ağı dursun, 150 kulaç derinliği var. 30 metrenin üzerinde tekne olmazsa, sonar olmazsa, dikey radardan balıkçılık yaparsa altı ay, beş ay burada hamsicilik yaparlar.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ali ağabey, bir kelime daha söyleyeyim çünkü geç kaldık. Bir kere Sevgili Başkanım, bir yasayı net ortaya koymamız lazım, o da ne? Belediyelerimizi Hopa’dan Samandağ’a kadar denize deşarj ettikleri, o derin deşarj dediğimiz şey var, kenardan atmayıverelim de ileri gitsin görmeyelim. Onun için, biyolojik ve kimyasal arıtmayı yapmadığımız sürece, evde çamaşır suyunu lavaboya döktüğümüz sürece biz balığı bir sene sonra, üç sene sonra hiç göremeyeceğiz.

MARNERO BALIKÇILIK TEMSİLCİSİ ALİ SEZER – Bu konuşmanızı destekleyen bir şey söyleyeceğim. Otuz yıldan beri Perşembe’de denizin içindeyim. Çocukluğumuzda midye vardı, denize gidemezdik, ayaklarımıza batardı; adalarda. Şu anda sahilde midye yok, ne oldu midye üretimi, nereye gitti bu hayvan? Var, bizim kafeslerde var, bin metre açıkta hep midye, kafeslerimiz midye oluyor, kaldıramıyoruz. Niye sahilde yok? Evsel atıklar, kimyasal atıklar sahilde, daha bize ulaşmadı. Belki de on sene sonra, yirmi sene sonra bize ulaşacak. Onun için çok önemli, midye yok sahilde. Ben takip ettim, yerleşim alanı olmayan yerlerde sahilde var. Trabzon bölgesine baktım, yerleşim alanı olmayan yerlerde sahilde midye var. Demek ki bu bizden kaynaklanıyor, evsel atıktan kaynaklanıyor.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, hepinize çok teşekkür ederiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:17.58

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.25

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Araştırma Gemisi)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Komisyon olarak sizleri dinlemeye geldik.

Buyurun.

SU ÜRÜNLERİ MERKEZİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ İDARİ MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SEBAHATTİN KUTLU – Değerli hazırım, cümleten hoş geldiniz.

Ben Su Ürünleri Merkezi Araştırma Enstitüsü, idari müdür yardımcılığına vekâleten bakıyorum.

Öncelikli olarak Müdürümüz Ercan Bey hasta olduğu için katılamadı, size özürlerini iletiyor. Dolayısıyla ben sizin fazla da vaktinizi almadan... Biliyorum programınız çok yoğun, biz de arkadaşlar böyle tevafuk etti; Hopa’dan İğneada’ya kadar bir gemi “survey”imiz vardı bizim. Dolayısıyla Giresun ayağında burada beraber olmuş olduk. Yarın da Trabzon... İnşallah gelirsiniz orada da yine Türkiye’nin tek uluslararası gen bankasını haiz -iki, üç yıl önce açılışını gerçekleştirdik- enstitümüzde sizleri ağırlamaktan mutluluk duyuyoruz.

Ben müsaadenizle böyle, genel bir bilgilendirme babında kısa bir sunum yapmak istiyorum.

1987 yılında Trabzon Su Ürünleri Merkezi Araştırma Enstitüsü kuruluyor ve 1998 yılında “Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü” ünvanını almış oluyoruz. Vaktimiz sınırlı olduğu için kısa kısa geçeceğim, çok detaya girmeyeceğim.

Çalışma alanımız... Araştırma enstitüleri Trabzon’da 4 tane, iç sularda da Elâzığ’da, Eğirdir’de ve güneyde Antalya’da büyük bir araştırma enstitümüz var, Bandırma’da bir şube araştırma enstitüsü var. Bizim çalışma alanımız görev alanı olarak tüm Türkiye, bölgesel olarak da 26 ili kapsayan, genellikle Karadeniz ve Marmara illerini kapsayan alanlarda daha çok çalışmalarımızı yoğunlaştırıyoruz. Personel sayımız toplamda 103, burada oldukça fazla miktarda nitelikli personeli haiz; araştırmacı personel, teknik personel ve bunlardan tabii, doçent, doktor ve yüksek lisans mezunu arkadaşlar var. Bu arada, tabii, yeri gelmişken onu da belirtelim, hazır Meclis üyelerini de bulmuşken: Ben bir yaklaşık yirmi otuz yıldan beri özlük haklarımızla ilgili mücadelemizi yapıyoruz. Sendikal manada da bu mücadeleyi yapıyoruz ama henüz bir ilerleme kaydedemedik. Biz Bakanlıkta aynı zamanda bir akademik kuruluş gibi görev yapıyoruz yani sadece eğitim alanımız yok. Doktoralı doçent personelimiz oldukça fazla, Türkiye’de toplam 2.500-3.000 civarında bu ama özlük haklarıyla eşdeğer bir şekilde bu ilerlemiyor. Dolayısıyla fırsatını bulan arkadaşlar da üniversitelere vesaire... Benim de eski bir üniversite personeli olarak -1994-2001 yılları arasında çalışmış bir kişi olarak- geçme fırsatlarım oldu ama biz Bakanlıkta devam etmeyi tercih ettik.

Evet, oldukça fazla projelerde görev yapıyoruz, 177’nin üstünde projemiz var ve sonuçlanan 152 tane. Bunlar tabii, Avrupa Birliği olsun, TÜBİTAK olsun çok çeşitli alanlarda, TAGEM tabii çoğunluğunu oluşturuyor yani Bakanlığımızın projeleri olması yanında Avrupa Birliği projeleri de çok fazla. Şu anda mevcut çalışma da zaten Avrupa Birliği destekli FAO ve GFCM destekli; demersal balıkların belirlenmesine yönelik olan bir proje yani dip balıklarından da daha çok mezgit, lüfer, barbun

tarzı balıkların belirlenmesine yönelik olarak buradan, Hopa'dan İğneada'ya kadar belirlemiş olacağız ki gemimiz de -tabii, biraz sonra ondan da bahsedeceğiz- balıkçılık gemisinden dizayn edilerek bir araştırma gemisi hâline getirilmiştir. Normalde kapasitesi, tabii, dizaynı bellidir ama belki çalışma hayatı boyunca Batı Karadeniz'i ilk defa geçmiş olacak bu gemiyle beraber bir çalışma yapacağız. Daha öncesinde ODTÜ'nün bir gemisiyle beraber 1007 Projesi kapsamında bütün Karadeniz taranmıştı. Dediğim gibi, biraz sonra bahsedeceğiz, gemi alımıyla ilgili projemiz var, 45 metrelik. Onun da aslında projesi geçti ama Türkiye'mizin ekonomik durumundan mütevellit şu anda askıya alınmış durumda. İnşallah, o gerçek olduğunda Karadeniz'in tüm sahasında çalışabilecek mahiyette bir gemiye sahip olmuş olacağız.

Evet, devam eden projelerimiz var FAO kapsamında, üniversite, TÜBİTAK, TAGEM... Bölümlerimiz, balıkçılık ve üretim bölümü, yetiştiricilik, çevre, kaynak, su ürünleri sağlığı, ıslak genetik, gıda teknolojileri yani işleme ve değerlendirme, tarım ekonomisi ve eğitim, yayın bölümleri olmak üzere 9 bölümden oluşuyor. Bunun da haddizatında işte, Ulusal Su Ürünleri Gen Bankası kurulmuş bulunuyor. Gerçekten bu bizim için medarıftihar bir kurum oldu. İnşallah, ziyaret ederseniz yarın sizlere gösterme imkânı buluruz. Oldukça yüz akı bir şey oldu yani oldukça da yüksek maliyetle bir yatırım gerektirdi bu. Bünyesinde de birçok, işte, laboratuvarlarımız ve ulusal koleksiyonlarla alakalı gen bankasının genlerin tesciline yönelik çok çalışmalarımız var. Yine şu anda Balık Hastalıkları Araştırma Merkezi -kısa adı BAHAM- o kurulmuş vaziyette, onu kurduk.

Balıkçılık yönetimiyle ilgili de yine denizlerimizde, iç sularımızda ekonomik öneme sahip türlerin yönetilmesine yönelik verileri biz üretiyoruz. Yani şunu söyleyebiliriz: Şimdi Türkiye'de özellikle balıkların, hamsinin özelinde konuşacak olursak bunu Türkiye'de şu anda stoktan tespit eden tek kurum bizim yani bizim haricimizde bunu tespit eden yok. Dolayısıyla akustik "survey"lerle ve yazın yapmış olduğumuz yumurtalar var, ihtiyoplanktonlar var, "survey"leriyle beraber bunu gerçekleştiriyoruz ve bu bağlamda, tabii, bunlar belki beş-on yıl öncesine dayanır. Otuz yıl öncesinden beri veriler alınıyor ama akustik "survey"le beraber beş-on yıllık bir mazisi var. Bunun rutin hâle gelerek işte, stokların belirlenmesi ve ona göre de sürdürülebilir avcılığın yönetilmesine yönelik çok önemli bir görev ifa ediyoruz. Bunu bazen tabii, belki kamuoyuna duyurmamızda eksikler oluyor ya da Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğüyle beraber hareket etme kabiliyeti gerekebiliyor, bunu da antrparantez belirtmiş olalım. Yani Su Ürünleri Merkezi Araştırma Enstitüsü Türkiye'de hamsi stoklarını belirleyen tek kuruluş, onu söyleyebiliriz.

Birçok araştırmalarımız var tabii, kısa kısa bahsedecek olursak yine, demin bahsetmiş olduğumuz ticari öneme sahip -sadece hamsi değil tabii- palamut, istavrit, lüfer, çaça denilen balıklarımızı özellikle stoklarını belirlemeye yönelik rutin çalışmalarımız devam ediyor. İşte, bahsetmiş olduğumuz, şu anda üzerinde bulunduğumuz bu gemimizle ulusal ve uluslararası kaynaklarla ortak çalışmalar yürütüyoruz. Bazen Gürcistan'a... Çünkü orada da biliyorsunuz, altyapımızdan faydalanmak istiyorlar, talepler üzerine orada da bazı çalışmalar gerçekleştiriyoruz.

Diğer bölümden de kısa kısa bahsedecek olursak, kısaca geçelim onları da. Yine, nesli tehlike altında olan türlerin yanı sıra yetiştiricilik için potansiyel olan türlerle ilgili de araştırma yapıyoruz. Bugüne kadar kamuoyuna kazandırdığımız üç-dört tane tür olmuş oldu; kalkan, mersin, Karadeniz alabalığı, bunlar kültüre, yetiştiriciliğe kazandırılmış türlerimiz. Tabii, bunları, inşallah, ticari yönden de yani özel sektöre kazandırma yönünden de çalışmalarımız devam ediyor. Trabzon ve özellikle Karadeniz Bölgesi'nde bu yetiştiriciliklere uygun olarak denizden su almak gerekiyor Sayın Başkanım. Dolayısıyla uygun verimli alanların bulunmasında bazen sıkıntılar yaşanabiliyor, tabii, bunlarla ilgili maliyet biraz yüksek olmuş olabiliyor.

Yine, en son, tamamlamakta olduğumuz bir projemiz var. Tüm Karadeniz’de yetiştiriciliğe uygun alanların belirlenmesi üzerine bir proje gerçekleştirdik. Ekran da görüyorsunuz, burada da tabii şu anda yapılan araştırma sonucunda yaklaşık 250 bin ton daha ilave bir potansiyel söz konusu, mevcut. Bununla tabii, yetiştiriciliği muhakkak artıracakız, güzel bir ivme yakaladık ama karada da yine ona paralel olarak bu çıkan balığın depolanması, işlenmesine yönelik olarak da tabii, adımlar atılması gerekiyor. Şu anda hâlihazırda, biliyorsunuz, bütün gündem biliyor “Türk somonu” adı altında büyük bir ivme var, sıçrama var; 50 bin ton civarında şu anda ama çeşitli sebeplerden, savaş, pandemi vesairenden dolayı bir dalgalanmalar yaşadı, kilosu 4,5-5 dolara düştü. Onda dahi yine depolamada sıkıntılar yaşıyoruz yani 250 bin tona çıktığında gelecek projeksiyon olarak bu depolama alanlarında eş zamanlı olarak düşünmek zorundayız çünkü bu balık mayıs-haziran gibi hasat ediliyor ve bunun bir an önce satışının olması lazım. Şu anda genellikle de Rusya’ya ihracatı söz konusu, Japonya’ya, Uzak Doğu’ya ve Arap ülkelerine de satışı söz konusu fakat tabii, biraz bilimsel şeyleri de katacak olursak bu Türk somunu Norveç’le beraber... Norveç’te “Atlantik somonu” adı altında 2 milyon ton yetiştiricilik yapılıyor. Bizde şu anda tabii Türk somonuna bir hevesle girildi ancak bu bazı sıkıntılar var. Yani sonuçta bu gökkuşağı alabalığı aslında, “Türk somonu” dedik bunun adına ama sonuçta gökkuşağı alabalığının büyütülmüş hâlidir. Dolayısıyla belki ondan kaynaklı bazı sıkıntılar söz konusu fiyatın düşmesinde, bunlar da inşallah giderilir çünkü sektör bu konuda çok büyük yatırımlar içinde. Bu bölgeye de özellikle, Karadeniz Bölgesi’ne de bu manada yatırımları çekiyor.

Yine KTÜ’yle beraber ve tabii diğer kurumlarla da yine özel protokoller imzalanıyor, İLAFAR kurumu var orada, onlarla ortak projelerimiz devam ediyor. Yine Akuakültür Eğitim Merkezi, yine FAO ve GFCM destekli; burada yılda 2 defa eğitim gerçekleştiriyoruz. Dışarıdan, Gürcistan’dan vesaire, Romanya’dan, Bulgaristan’dan, çeşitli çeşitli ülkelerden gelen kişilere bu eğitimleri yapıyoruz. Aynı zamanda bir eğitim merkezi hâline geldik diyebiliriz, bu alanda sürekli eğitimlerimiz devam ediyor.

Yine, benim de içinde olduğum -birçok projenin içindeydik zaten- önemli misyonlarımızdan bir tanesi de balıklandırma. Doğa stoklarının takviyesine yönelik olarak oldukça fazla miktarda kalkan balığı... Fotoğrafta da görüyorsunuz, Cumhurbaşkanımızla beraber balıklandırma, İstanbul’da açılış yaptığında her sene oraya bir miktar kalkan yine aynı şekilde Mersin balığı vesaire, diğer balıklardan da getirip balıklandırmayı da gerçekleştiriyoruz. Bunlar hem balıkçımızın sosyoekonomik gelişimini sağlamak ve diğer yönlerden de ekolojik dengeyi sağlama adına da güzel geri dönüşler de aldık. Tabii, bunlar bir bütün, ekoloji yani balıkçılık ile avcılık, ekosistem, denetleme hepsi bir bütün, sacayağının parçaları. Sürdürülebilir avcılık için bunların hepsine dikkat etmemiz gerekiyor, bindiğimiz dalı kesmememiz gerekiyor. İşte, yaptığımız bu çalışmalar sayesinde “GFCM” dediğimiz o yapıda arkadaşlarımız, özellikle Murat Bey önderliğinde diyelim, birçok çalışmada yer alıyor, kendisi burada şu anda. Buraya katıldığımızda veri vermemiz gerekiyor, bu veriler de işte, bu tür çalışmalarla beraber ortaya koyuluyor ve bu ortaya koyduğumuz veriler sonucunda da kalkan stokların yüzde 58’ini biz kazanmış olduk ama inanın, burada bu kotayı yani yüzde 58 kotasını aldık ama stokların yıpranmasından dolayı bunu bile doldurmakta sıkıntı yaşıyoruz. Yani ezcümle, stokların durumu çok fazla iyi diyemeyiz, bunların gerçekten korunması gerekiyor, avcılığına da çok dikkat edilmesi gerekiyor, boy yasağına vesaire çok çok dikkat edilmesi gerekiyor.

Yine ıslak genetik bölümünde de nesli tehlike altında olan türlerin yetiştiricilik faaliyetlerinde biyoteknolojik yöntemler ve moleküler genetik tabanlı seleksiyon çalışmaları kullanıyoruz; bu da önemli bölümlerimizden bir tanesi. Buna binaen zaten Ulusal Su Ürünleri Gen Bankasında da yine DNA bankamızda 40 türe ait 8.500 örnek şu anda mevcut, doku bankamızda da 260 türe ait 25 bine yakın örnek muhafaza ediyoruz. Uluslararası biyolojik referans koleksiyonumuz 125, bentik yani dip makroorganizmalara ait 70 türe ait 550 örnek var, sperm bankasında da 3 türe ait 490 örnek söz konusu; bu da oldukça önemli çalışmalardan.

Yine tescil çalışmalarımız devam ediyor bugüne kadar 28 adet türün tescilini gerçekleştirdik. Morfolojik ve genetik bunlar tabii, iki türlü tescil yapıyoruz şekilsel olarak hem morfolojik hem de genetik olarak bu çalışmaları gerçekleştiriyoruz.

Çevre kaynak yönetim bölümümüzde de yine gerek baraj gerek göllerde gerekse denizlerde yetiştiricilik yapılacak alanların belirlenmesini, taşıma kapasitelerinin belirlenmesini bizim kurumumuz gerçekleştiriyor. Yine ağır metal ve diğer kirlilik izleme çalışmalarını yapıyoruz. Bu kapsamda, mesela, örnek verelim; 1993'ten beri, otuz yıldır Rize Çayeli'nde bulunan Karadalların işlettiği Çayeli Bakır İşletmesinin tüm ÇED raporlarını ve yılda 4 defa mevsimsel izlemesini bizim kurum gerçekleştirmiş oluyor, bizden hizmet alımı gerçekleştiriyorlar; bu da önemli bir parametre.

Yine su ürünleri sağlığı bölümü de deniz ve sularda üretim yapılan balık türlerinin bakteriyel, viral, paraziter, mantar kaynaklı hastalıkların tespitinde, koruyucu önlemlerin alınmasında, balık hastalıklarının yayılımı ve epidemiyolojisi üzerinden çeşitli araştırmalar yürütüyoruz. En son yürüttüğümüz araştırmalardan bir tanesi de yine önemli, arkadaşlar bakteriyofaj üretme konusunda başarılı çalışmalar gerçekleştirdiler. Bünyemizde, tabii, veteriner, biyolog, kimyager balıkçılık teknolojisi mühendisi, su ürünleri mühendisi geniş kapsamlı bir çalışmamız var. Hatta veteriner hekimler kapsamında bakteriyofaj adına bir enstitü kurulması bile gündeme geldi, bu da o kadar önemli bir konu yani. Çünkü antibiyotik, balıklarda antibiyotik yerine bakteriyofajla beraber iyileştirme söz konusu, bunlarla ilgili birçok araştırma makaleleri de yayınlanıyor.

Yine gıda teknolojisi yani işleme teknolojisi alanında da bir bölümümüz var, ben de o bölümün naçizane bölüm başkanımı aynı zamanda ve bu bölüm de tabii yaklaşık on-on beş yıllık, genç bir bölüm. Burada da gıdaların işlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik olarak... Mesela en son, devam etmekte olan önemli bir projemiz var, balık atıklarından, özellikle derilerin değerlendirilerek jelatin elde edilmesi... Şu anda Türkiye'de balık jelatini üretimi yok ama güzel bir haber verelim jelatin üretiminde Türkiye dünyaya bağımlı olmaktan çıktı, ithal eder durumdan neredeyse ihraç eder duruma geldi. Kendi ihtiyacımızı karşılayacak yaklaşık 12 bin ton jelatin üretiyoruz ama balık jelatini de dünyada yaklaşık yüzde 1,5'larda zaten. Türkiye'de gerektiğinde daha kaliteli olan bu şeye girmek durumunda. Bununla ilgili de Türkiye'nin en büyük firmalarından KCL ortağımız, proje ortağımız, iki hafta önce de oradaydım. Yine, inşallah onlarla beraber balık atıklarından jelatin üretimine yönelik olarak ilk bulgularımız çok güzel, devam ettireceğiz, inşallah bunu da sektöre kazandırmak istiyoruz.

Türk somonu fileto yapıldığında çıkan binlerce ton deri, omurga vesaire çıkıyor. Bunlar nasıl değerlendiriliyor? Ya direkt çevreye atılıyor ya da balık unu yağı olarak değerlendiriliyor. Bunu bire 100 katma değerli hâle getirmek için böyle endüstriyel... "Jelatin" dediğimizde de her tarafta kullanılabilen yani gıda sektöründen tutun tıp sektörüne, şampuana kadar, tutkala kadar birçok alanda kullanılan, işte meyve sularından jelibona kadar kullanılan yüzde 90 saflıkta protein içeren stratejik bir ürün.

Yine onun haricinde demin çaçadan bahsettik, yine yüksek proteinli gıda olarak kullanmıyoruz, en azından balık unu yağına gidene kadar bunların protein izolatu ve hidrolizatı şeklinde kullanılmasına yönelik projelerimizi tamamladık. Artı nanoteknolojik şeyi kullanarak onunla ilgili bir tane patent başvurusu da yaptık Başkanım, onun sonucunu bekliyoruz. Elektrospinningle beraber nanokompozit filmler oluşturuyoruz yani burada yine balık ve ürünleri diğerlerini kaplama şeklinde burada koku giderici, gaz ve uçucu bileşenler tutulumunda nanolif tabanlı bir gıda ambalaj üretimini yaptık. Dolayısıyla inşallah bundan da bir sonuç bekliyoruz ve raf ömrünü de uzatıcı bir özelliği var, iki haftaya kadar 4 derece uzatabiliyor.

Yine aramızda Tarım Ekonomisi Bölümü Başkanı Murat Dağtekin var. Burada da yine özellikle yetiştiricilik ve avcılık sektör analizlerini hazırlamada çok önemli bir rol sergiliyor. Yani çeşitli sosyoekonomik analizler gerçekleştiriliyor.

Bunun haricinde tabii, aynı zamanda enstitü olarak belki Türkiye’de su ürünleri alanındaki ilk “SCI-Expanded” dergiyi çıkartıyoruz, “TrJFAS” dediğimiz Fisheris and Aquatic Sciences diye, onu tabii geliştirdik, onun yanına 3 tane daha dergi koyduk; Aquaculture Studies, bu da “scopus” ile taranan bir dergi gene Genetics of Aquatic Organisms “scopus” ile taranıyor ve en son Aquatic Food Studies diye bir dergi çıkartıyoruz. Tabii, bunların başında amiral dergimiz TrJFAS geliyor; o alanda da oldukça ciddi çalışmalar yapıyoruz ve dediğim gibi, Türkiye’de su ürünleri alanında tek “SCI-Expanded” ile taranan bir dergimizdir, birçok arkadaş bu şey de görevli. Tabii, birçok sempozyum, çalıştay, ulusal ve uluslararası katılım söz konusu. Yani yürütülen projelerden zaten biraz bahsetmiş olduk. Yine demersal şu anda dediğimiz gibi hem TAGEM hem dış kaynaklı olarak desteklenen demersal projesi, pelajik projemiz bunlar bizim vizyon projelerimiz yani bunlar sürekli izleme projelerimiz.

Aynı zamanda yine salyangoz. Bu, özellikle Orta Karadeniz’de, Trabzon ve bu bölgelerde önemli olan aslında dışarıdan gelen bir türdür, istilacı bir tür ama onun da ihraç olarak da çok muazzam bir ihraç potansiyeli var. Bunların yine stoklarının belirlenmesine yönelik olarak çok ciddi çalışmalar yapıyoruz ve bu 2017’den sonra artık izleme projesi şekline geldi.

İslah projemiz var, alabalık ıslah, bu da çok önemli. İşte bu ıslah projesini biz tamamlarsak demin işte bahsettiğimiz Türk somonundaki yaşadığımız sıkıntıları yaşamamak adına tamamen bizim, bize ait olan -yani Karadeniz alabalığı Karadeniz Bölgesine ait olan bir tür- türün ıslah çalışmalarını... Tabii bunlar çok uzun yıllar alan çalışmalar, beş yılı bitti. İşte hastalıklardan ayrı dayanıklı türler. Bazı şey projelerimiz de oluyor işte, “Denizde Benim De Balığım Olsun” gibi ilkökul, ortaokul çocuklarına yönelik sosyal projelerimiz oluyor; geliyorlar enstitümüze işte balıklarını bırakıyorlar vesaire.

Onun haricinde burada bahsetmediğimiz hemen hemen yok gibi.

İşte mikroalg, makroalg üzerine de çalışmalar yapılıyor. Makroalgin üzerine güzel bir çalışma tamamlandı. Bu bölgede Samsun’dan Trabzon’a kadar çok fazla miktarda alg türüne yani “yosun” dediğimiz türe sahip olduğumuzu öğrenmiş olduk. Çok büyük bir çalışmaydı o da.

Şimdi mikroalgle beraber biz çalışmamızı devam ettiriyoruz. Kafanızı da fazla artmak istemiyorum, demin bahsetmiş olduğumuz projeler. Ve birçok alanda kurumsal iş birliklerimiz devam ediyor Başkanım, üniversitelerle olsun dış kaynaklı birçok kurumla iş birliğimiz devam ediyor.

Şimdi, tabii, başta da bahsettik, hedefimiz şu an ilk etapta 45 metrelik bir gemi Başkanım. Bu da, şu andaki mevcut gemimiz artık ihtiyaca cevap veremediği için çünkü bunun açık denizlere çıkması gerekiyor, bütün Karadeniz’i taraması gerekiyor. Bunun aslında projesi de çıkmış vaziyette, dediğim gibi projesi kabul edilmiştir, çıkmıştır ancak ekonomik sebeplerden dolayı şu anda beklemektedir. Ondan sonra tabii bizim bir de Yomra yerleşkemizde gemimizin şu anda durduğu bir alan var, orası da burası değil tabii, şimdi, bu bizim enstitünün olduğu alan. Şimdi şöyle ileri götürelim, şimdi buraya tabii o Yomra’daki alan rüzgarlara açık olduğu için halatın kopması durumunda denizde bir kaza durumu söz konusu olabilir, üzerindeki CTD vesaire, birçok şeyin ağ donanımının ve diğer parçaların kazaya uğraması söz konusu. Yani şurası bizim enstitümüzün alanı, şurası, buraya da bir araştırma gemisi çekek yeri yaparsak çok iyi olacak. Bunun da ön fizibilite raporu hazırlanmıştır, tabii Ulaştırma Bakanlığı tarafından gerçekleştirilecek bir proje. Bunun da yatırım planına alınmasını bekliyoruz. Bu ve gemi projesiyle beraber bizi gerçekten vizyon olarak çok tamamlayıcı 2 şey olacaktır ki buna çok çok ihtiyaç var. Dediğim gibi Karadeniz’de enstitü olarak çok önemli bir vizyona sahibiz, yani balık stoklarının tespiti, artı kirliliklerin tespiti... Bentik alanında da mesela, şimdi sadece balıklara değil, zemin taramasını da besin zincirlerine yönelik olarak yapıyoruz. Yani birçok alanda rutin, artık izleme projeleri şeklinde birçok araştırmalarımız var.

Tabii, siz balıkçıların sorunlarını dinlemeye geldiniz ama biz de bu arada sizi yakalamışken bir iki tane kendi sorunumuzu dile getirmiş olalım. Şimdi, işte bu bahsetmiş olduğumuz yerleşkelerden dolayı şu anda bizim 2 tane yerleşkemiz var, gemilerin çekildiği yetiştirme ünitelerimiz, üretim üniteleri var dolayısıyla acilen en az 3-5 güvenlikçi ihtiyacımız söz konusu. Onun haricinde bir problemi dile getirmiş olalım, deminkileri zaten söylemiş olduk. 6245 sanırım, yanlış hatırlıyor olabilirim 6245 sayılı Kanun'a göre gemide geceleyen personelin de -bu 6245 Harcırar Kanunu" burada biz kurum olarak zikredilmediğimiz için... Şimdi, normalde şu anda arkadaşlar burada görev yapıyorlar ve gemide geceliyorlar. Diyor ki Harcırar Kanunu'nda "Gemide geceleyen personel normal harcırar şeyinin 1,5 katı harcırar alır." diye ki bana sorsanız o da yeterli değildir. Yani şimdi işte 45 metrelik gemi istiyoruz, bu çıktığında en az bir ay, iki ay duracaktır denizde. Böyle bir çalışmayı yapmak yani öyle 1,5 harcırarla da aslında olacak şey değil. Gerçekten gemi şartları çok zor, vardiya sistemiyle çalışması gerekiyor. Onu da yeri gelmişken söyleyelim yani öyle bir gemi alındığında zaten bu mevcut personelle imkânsız yani. Bunu tabii Müdür Bey olsun, Genel Müdür Yardımcımızla vesaire bu işlerle ilgilenen ilgili bürokrat arkadaşlarımıza defaaten bildiriyoruz ama tabii bunlar bir süreç gerektiriyor. Yani o tür durumda bu geminin çalışabilmesi için gerçekten gemi personeli de uygun mevzuatla beraber donatılmış, harcırar mevzuatıyla donatılmış olmalıdır. Çünkü düşünün, öyle bir gemi kesinlikle bir dakika bile durmaz yani bütün Karadeniz'i taramak durumunda kalacaktır ki bizim şimdi yaptığımız tabii akustik "survey"le hamsiyi belirliyoruz ama yine de sınırlı kalıyor. Bunun işte Gürcistan ayağı var, Ukrayna, Bulgaristan topyekûn takip edilmesi gerekiyor çünkü Gürcistan'da kalan belli bir hamsi stoku var, karşı taraf da var, Marmara'daki farklı, eş güdümlü olarak... Bunu 2015'li yıllarda bir TÜBİTAK projesi kapsamında dediğim gibi ODTÜ'yle beraber gerçekleştirildi ama orada, o proje bitiminde bitti. Yani o yüzden öyle bir gemiyle beraber olursa bunu rutin hâle getirmiş oluruz inşallah diye düşünüyorum.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Ben bir soru sorabilir miyim?

SU ÜRÜNLERİ MERKEZİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ İDARİ MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SEBAHATTİN KUTLU – Tabii, buyurun.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Şimdi şu anda Giresun'dasınız, araştırma gemisi Trabzon'dan buraya gelinceye kadar bu civarda ne tür bir araştırma yaptınız bugün için?

SU ÜRÜNLERİ MERKEZİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ İDARİ MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SEBAHATTİN KUTLU – Teşekkürler.

Ya, şimdi şöyle: Şu anda Hopa'dan İğneada'ya kadar olan çalışma -demin de zikrettim- demersal yani dip balıklarının özellikle mersin, kalkan, barbun vesaire -özellikle o ekonomikleri sayıyorum- bunların stok tespitlerine yönelik olarak yapılıyor. Arkadaşlar burada gün içinde trol "survey"leri yapıyorlar, birim zamanda av gücüne göre belli -tabii onların çalışma prensipleri var- ona yönelik olarak trol çekimleri yapıyorlar ve burada stok tespitine yönelik... Dediğim gibi, şu andaki çalışma FAO, GFCM tarafından tarafından bütçesi desteklenen bir proje. Aynı zamanda tabii TAGEM, kendi bünyemizde destekli projemiz var, çift zamanlı. Dolayısıyla dış kaynakları da önemsiyoruz. Aynı zamanda şu geminin akaryakıtına vesaire, bu tür dış kaynaklı projelerin gemici çalışan arkadaşlara da en azından özlük hakları yönünden de bir katkısı olmuş oluyor, o yönden de çok güzel oluyor, enstitüye de katkısı oluyor. Bu bağlamda, dip balıklarına yönelik olarak.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Teşekkür ederim.

SU ÜRÜNLERİ MERKEZİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ İDARİ MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SEBAHATTİN KUTLU – Sorusu olan varsa yine tabii soruları alabiliriz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Kaç metre bu tekne Hocam?

SU ÜRÜNLERİ MERKEZİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ İDARİ MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SEBAHATTİN KUTLU – 28 metre ama dediğim gibi, ilk alındığında farklıydı, sonradan genişletildi, genişliği ve boyu biraz daha artırıldı. O zamanın parası epey bir meblağa dizayna edildi yani donatıldı tabii, sonarlarla vesairelerle ama tabii modern bir gemi de Türkiye’ye yakışacaktır diye düşünüyorum.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Hocam, biz de arkadaşlarımızı takip ediyoruz, sağ olsunlar Türkiye’ye çok önemli proje yapıyorlar, ihtiyaç olan bir proje, desteklenmesi gereken, sonuna kadar arkasında durulması gereken bir proje. Biliyorum, gece gündüz her gittiğimiz limanda arkadaşlarımızı görüyoruz, bu da bizim için gurur kaynağı gerçekten. İnşallah o dediğiniz tekne, o 45 metrelik tekne hem cihaz donanımı olarak da daha yüksek bir tekne olacaktır, Türkiye’nin ihtiyacı olan bir konu yani.

SU ÜRÜNLERİ MERKEZİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ İDARİ MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SEBAHATTİN KUTLU – İnşallah inşallah. Ekonomimizle beraber realize olur inşallah diye düşünüyoruz yani.

MURAT DAĞTEKİN - Bu çalışmanın yürütücülüğünü yapıyorum. Bu çalışma, yaptığımız çalışma FAO tarafından desteklenen ve... Daha öncesinde şöyle bir şey oluyordu: Her ülke ayrı av aracı, ayrı metot kullanarak stoklarını belirliyordu, en sonunda bu stoklar Karadeniz 29’uncu bölge diye geçiyor GFCM’de ve tek bir stok olarak analiz ediliyordu ama takdir edersiniz ki hepsinin hesaplama yöntemi farklıydı. Yaptığımız bu çalışma o anlamda öncü olacak ve tüm Karadeniz havzasında aynı metodu, aynı av aracını kullanarak stoklar belirlenmeye çalışılacak, ondan sonra yönetim önlemleri alınacak. Bu anlamda da 5 tabakaya ayırdık, 125 metreye kadarki derinliklerde örneklemeler yapıyoruz, hem hedef türlerin bolluğu, bunun yanında deniz çöpleri, makro deniz çöplerinin miktarını da aynı zamanda belirliyoruz. En son Trabzon’da yaptığımız bir eğitim çalışması da vardı, Gökhan Hocam da katılmıştı orada diğer Karadeniz ülkelerine de bir eğitim verildi. Bu çalışmanın sonucunda da mart ayında yine bir toplantı yapacağız. Bizim bu araştırmadan elde ettiğimiz “manuel” de var aynı zamanda, bundan sonra Karadeniz’deki tüm araştırmacıların kullanabileceği bir “manuel” bu “manuel”i de bir daha gözden geçireceğiz, çek edeceğiz, bazı aksaklık olan noktalarını da ifade edeceğiz ve ondan sonra da tüm Karadeniz havzasında bu kullanılacak.

Deniz araştırmalarının böyle bir özelliği var: Tarihsel avcılık diyoruz, yönetim diyoruz. Siz denizde araştırma yapmadığınız zaman kota veya farklı kavramları ön plana çıkaramazsınız ve benzer kavramlar farklı farklı yerlerde karşınıza çıkabilir. Bu anlamda deniz araştırmalarında sizin bir gösterge olarak sunmanız gereken kısım aslında yaptığınız araştırmalar. Yani burada bolluk değerlerini bulduğunuz tarihsel döngü diğer ülkelerle kıyaslanabiliyor ve orada da hak elde edebiliyorsunuz. Yoksa “Benim kıta sahanlığımda işte şu kadar balık vardır, yoğunluk buradadır.” demeniz ya da “Ben avlıyorum.” demeniz yeterli olmuyor. Orada biliyorsunuz kışlama olayı var, kışlama için sizin kıta sahanlığınıza geliyor ama üreme alanı bizim alanlar denebiliyor. O anlamda sektöre katkı sağlayacağını inanıyoruz. Umarım başarılı bir şekilde geçer. Biraz yolumuz uzun, İğneada’ya kadar gideceğiz.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Emeğinize sağlık.

SU ÜRÜNLERİ MERKEZİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ İDARİ MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SEBAHATTİN KUTLU – Bir de şey noktasına temas etmek lazım: Doğru veri. Hep diyoruz ya TÜİK verileri yıllardan beri hep eleştiriliyor yani toplama şekline bağlı olarak veya işte çeşitli saiklerle beraber. Balıkçılardan mesela istediğinizde “Ne kadar avladın?” diye 10 bin ton avladıysa kasa işte bin ton; vergisi var, şusu var, busu var. Ama şimdi öyle bir noktaya gelindi ki tamamen doğru veriler... Çünkü yarın öbür gün... Kalkan da dedik ya, yüzde 50’si bize bağlandı. Hamsi ve diğer balıklarda da eğer kendimizi düşük gösterirsek tabiri caizse kendi ayağımıza sıkışmış oluruz. Dolayısıyla, doğru verilerle beraber datalar üretirsek sonuçta ileride doğabilecek kotalardan da en fazla faydalanacak ülke

Türkiye’dir. Karadeniz’de zaten hem avcılık filosu bakımından da hem de sınırları açısından en güçlü ülke Türkiye. Dolayısıyla doğru veriyi de hep beraber hem enstitü olarak hem diğer kurumlarla beraber, bütün balıkçılarla beraber üretmemiz gerekiyor, onu da antiparantez belirteyim.

SU ÜRÜNLERİ MERKEZİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ İDARİ MÜDÜR YARDIMCISI SEBAHATTİN KUTLU – Başkanım, tabii, yarın da eğer müsait olursanız programımız yarın Trabzon’da yine dediğim gibi programınıza uyarsa haberleşiriz. Gen Bankasını vesaire gösterme şansımız olabilir.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ederiz bilgilendirmeniz için.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.56

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.35

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Giresun Uygulama Oteli Toplantı Salonu-İstişare Toplantısı)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Su Ürünleri Araştırma Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli milletvekillerimiz, değerli sektör temsilcilerimiz, kıymetli hocalarımız, bürokrasinin kıymetli temsilcileri, kurum amirlerimiz, burada bizimle olan kıymetli misafirlerimiz; hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle, bugün Samsun, Ordu ve Giresun olmak üzere üç ilde toplantılar yaptık dolayısıyla biraz gecikmemiz var, sizleri beklettik; onun için özür diliyoruz, beklediğiniz için teşekkür ediyoruz. Tabii, herkesin anlatacak çok şeyi olunca her gittiğimiz yerde birkaç dakika geciksek toplayınca böyle oluyor. Dolayısıyla, sabrınız için bir kez daha teşekkür ediyoruz sizlere. Evet, burada, inşallah, önü açık bir şekilde programımız devam eder, o anlamda da belki pozitif bir tarafı var. Orada her ne kadar bir zaman kısıtlamasını ve kısa bir sürede ifade edilmesi konusunu söylediysek de burada böyle karşılıklı -sizin de sabrınızın karşılığında- ucu açık bir toplantı yapalım.

Meclis tutanakları itibarıyla tam tutanak tutuyoruz dolayısıyla sizin söyledikleriniz kelime kelime Meclis tutanaklarına girecek. Gene teknik bir hatırlatma olarak, uzmanımız burada e-mail adresini sizlere ulaştırır; yazılı olarak hazırladıklarınızı şimdi biz alacağız ama ayrıca hem onları hem de ilave göndermek istediğiniz bilgi-belge ve bunların hepsini e-mail olarak gönderebilirsiniz. Resmî mail adresimiz olduğu için tutanaklarımıza onların da hepsi girmiş olacak böylece.

Tabii, Su Ürünleri Araştırma Komisyonu, partilerimizin hepsinin ittifakıyla, oyuyla ortak bir şekilde kurulmuş bir komisyon. Bu da su ürünleri sektörünün geneli itibarıyla, ne kadar önemsendiğini göstermesi itibarıyla son derece önemli. Biz bundan önceki toplantılarımızda, Mecliste sektörün bütün paydaşlarını, üst kurulların temsilcilerini başkanları marifetiyle dinledik; İzmir’de Ege Üniversitemizin ev sahipliğinde su ürünleri fakültesi dekanlarıyla birlikte ve akademisyenlerle birlikte bir toplantı yaptık. Sektörün akademik tarafını da topluca orada hem üreticilik hem avcılık ve diğer boyutlarıyla ele alma fırsatımız oldu. Bu anlamda, o toplantıda saha ziyaretleri, saha çalışmaları başlamadan önce işin akademik tarafı da dinlenmiş oldu. Buraya gelen milletvekillerimiz birçok konuda sektör temsilcilerinin verdiği bilgilerle de bilgilendirilmiş bir şekilde sizlerle birlikte oluyor. Tabii, Ege programımız kapsamında İzmir’de saha çalışması da gerçekleştirdik; Orkinos çiftliği ziyareti, kuluçkahane, Güzelbahçe Limanı ve işleme tesisleri. Diğer sektör paydaşlarıyla bir araya geldik, ondan sonra da Muğla’da gene denizdeki kafes balıkçıları itibarıyla çipura, levrek ve diğer türlerle ilgili, Avşar Ovası bölgesinde çıkan tuzlu suyla oluşturulan toprak havuzlarda yetiştirilen türlerle -orada granyöz vardı, birkaç farklı tür daha vardı- ve alternatif türlerle ilgili yetiştiricilerimize bir saha çalışması gerçekleştirdik, orada da sorunları detaylıca dinlemiş olduk, çözüm önerilerini de almış olduk. Hem Ege çalışmalarımızda, İzmir ve Muğla illerinde hem de buraya gelene kadar Karadeniz’deki illerimizin hepsinde istişare toplantısı gerçekleştirdik. Bu kapsamda hem genel olarak sorunları dinleme fırsatımız oldu hem de her yöreye has, her şehre, belki ilçeye has sıkıntıları da gene liman ziyaretlerimizde oradaki kooperatif başkanlarından, balıkçılarımızdan ve diğer paydaşlardan dinleme fırsatı bulduk.

Tabii, özellikle ifade etmek istiyorum, su ürünleri sektörünün sürdürülebilir, verimli ve doğa dostu şekilde devam etmesi komisyonumuz için önemli. Bu hassasiyeti de -gene birkaç kez daha ifade ettim- balıkçılarımızda da sektör paydaşlarında da gördük. Bunun için bir kez daha kendilerine teşekkür ediyoruz. Tabii, sürdürülebilirlik son derece önemli. Bu kapsamda, bu söylediğim hususlar kapsamında ve diğer kapsamlarda birçok teklif aldık. Bunların hepsi tutanaklara geçti, bunların hepsinin notunu aldık ve genel bir zihnî çalışma neticesinde genel başlıklarımız yavaş yavaş belli olmaya başlıyor. O anlamda, sizin söyleyeceğiniz hususlar son derece önemli. Su ürünleri sektörünün sorunlarını araştırmak üzere kurulmuş bir komisyon adı üstünde ve çözüm önerilerini sunmak üzere kurulmuş bir Meclis araştırma komisyonu dolayısıyla sizlerden tüm açıklığıyla sorunları ifade etmenizi ve içinde bulunanlar, sorunları yaşayanlar olarak çözüm önerilerinizi de bizle paylaşmanızı istiyoruz. Çözüm önerilerinin yaşayanlar tarafından pratik anlamda önerilmesi bizim için son derece kıymetli ve farklı çözüm önerileri de olsa aynı konuyla ilgili ortak akılla, ortak doğrunun bulunması anlamında kıymetli. Belki bu çözüm önerileri denizden denize, bölgeden bölgeye ufak tefek rötüşlar gerektirebilir ama geneli itibarıyla genele uygulanabilecek çözümlerin de bulunacağına inanıyoruz. Dolayısıyla bu kısa girişten sonra hem geldiğiniz için sizlere hem burada ev sahibi milletvekillerimiz var, Nazım Bey, Ertuğrul Bey; onlar burada aynı zamanda ev sahibi pozisyonundalar. Bütün Giresun'a ve sizlere vekâleten milletvekillerimiz olarak onlara da onların şahsında sizlere de hem gösterdiğiniz misafirperverlik hem de bu konuya gösterdiğiniz hassasiyet ve şimdye kadar ifade ettiğiniz bütün hususlar için teşekkür ediyoruz. Bundan sonraki ifade edecekleriniz içinde peşinen teşekkür etmiş oluyoruz. Eğer milletvekillerimizden sizler bir şeyler ifade etmek isterseniz ben sözü önce ev sahibi milletvekillerimize.... Nazım Bey, biliyorsunuz, Komisyonumuzun Başkanvekili, gene, Barış Bey Komisyonumuzun sözcüsü; burada bütün partiler olarak sizlerle birlikteyiz, sizleri dinlemeye hazırız.

Tekrar teşekkür ediyorum toplantı için, emeği geçen herkese, teşriflerinizi için de sizlere.

Nazım Bey Başkanvekilimize mikrofonu takdim ediyorum.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi araştırma Komisyonunun çok değerli üyeleri; Giresun'umuza hoş geldiniz. İlimize teşrif ettiğiniz için ben de teşekkür ediyorum. İlimizdeki sektör temsilcileri ve paydaş kuruluşlar olarak bürokrasimizin temsilcileri var, onlara da hoş geldiniz diyorum

Giresun bir bakımdan bu konuya hazır. Biz yaklaşık iki ay önce sektör temsilcileriyle bu Komisyon kurulduğu zaman bir ön çalışma yapmış, bir hazırlık da yapılmasını sağlamıştık. O bakımdan, iki ay önceki bu toplantının üzerine arkadaşlarımız birtakım sorunları dile getirdiler, çözüm önerileri de sundular. Ondan sonra gelişmeler bu noktaya geldi ve o görüşmeleri bir tutanak altına almamıştık ama şimdi Meclis araştırma komisyonu bütün söylenenleri, teklifleri, sorunları dinleyerek tutanak altına alınmasını sağlayacak bir çalışma için buradalar.

Ümit ediyorum ki su ürünleri sektörü ülkemizin çok önemli bir ihracat kalemi ve yerelde büyük bir istihdamı sağlayan bir ürün, bir sektör. Bu sektörün temsilcileri bu çalışmalardan sonra daha sağlıklı, daha organize ve sorunları giderilmiş olarak gelecek günlere hazırlanırlar. Ben toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum ve ucu açık bir toplantı. Giresun için zamanı biraz daha geniş kullanma bakımından da bir şans. Biraz geciktik ama arkadaşlarımız hangi konuda bir sorun varsa, hangi çözümü öneriyorlarsa onu da söyleme hakkına sahipler.

Diğer milletvekilimiz Ali Temür Bey Giresun günleri için İstanbul'da. Kendisi de sektör temsilcilerine selamlarını iletiyor. O yüzden Giresun'un vekilleri olarak bizler burada bölgemizin önemli bir sektörü olan su ürünleri sektöründeki arkadaşlarımızın, değerli hemşehrilerimizin sorunlarıyla alakalı bu akşam çok önemli bir toplantıyı yapıyoruz. Toplantımız hayırlı uğurlu olsun, inşallah hayırlara vesile olur, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sayın Vekilim, buyurun.

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) – Evet, Kıymetli Başkanım, değerli milletvekillerim, kıymetli temsilcilerimiz, balıkçı ağabeylerim, kardeşlerim, muhtarlarımız, sayın müdürlerimiz, kendileri de tabii ki burada hepinize hoş geldiniz diyorum. Ben de Nazım Hocam gibi Giresun sokaklarında büyümüş, barınaklarda ömrünü geçirmiş, küçük de olsa balıkçılık sektöründe bulunmuş bir kardeşinizim. Her ortamda, her zaman balıkçılarımızı, esnafımızı, muhtarlarımızı, deniz kenarında yaşayan arkadaşlarımızı, dalgıçlarımızı her gördüğümüzde tabii ki hasbihal ediyoruz, istişareler yapıyoruz; sıkıntılarınızı, dertlerinizi dinliyoruz. Tüm vekillerimiz, Elvan Hanım keza... İstanbul günleri olduğu için Elvan Hanım, Ali Temür şu anda İstanbul'dalar; onlara izah ettiğiniz, söylediğiniz sıkıntılarınızı, dertlerinizi... Bugün burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün siyasi partilerinin ortak kanaatıyla kurulan bu Komisyon'da, bu araştırma Komisyonunda bizim asıl amacımız, gayemiz denizimizi, barınaklarımızı, limanlarımızı ve balıkçılığın geleceğini gelecek nesillere bu emaneti nasıl daha güzel, daha iyi vereceğimizin araştırılmasının Türkiye'miz açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum. Fındıktan sonra Giresun'da da... Dün Sinop için "balığın başkenti" denildi ama -Şükrü Ağabey, Barış Bey söylemedi, Barış Karadeniz söylemedi- ben balığın değilse de balıkçılığın anavatanının Giresun olacağını düşünüyorum Allah izin verirse, bunu hep birlikte yapacağız tabii ki. Türkiye'nin en taze, en uygun balığını sofralarımızda yiyoruz; bundan sonra da iyi bir şekilde... Ki Türkiye'nin en büyük balıkçılarının Giresunlu olduğunu biliyorum, Allah hepsinden razı olsun. Denizimizi koruyarak, barınaklarımızı düzenleyerek, inşallah, gelecek nesillere bu bayrağı güzel bırakacağımızı düşünüyorum. Size bugün burada tek söyleyeceğim: Bizleri böyle limanlarda, barınaklarda sıkıştırdığınızda nasıl soruyorsanız aynı sıkıntılarınızı, dertlerinizi -burada da Meclis tutanaklarına geçecek olduğu için- aynen iletmenizi istiyorum.

Ben tekrardan teşekkür ediyorum, toplantımızın hayırlı olmasını diliyorum, sağ olun.

Bu Komisyonun kurulmasında geçen dönemden çok büyük emeği olan Sinop Milletvekilimiz Barış Karadeniz'e huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Kiminle irtibata geçsem, Giresun'daki balıkçılarımız bile bütün "Ya, Barış Vekille de görüşmüş." demiştik, bugün öyle bir avantajımız var. Yine, önceki dönem Komisyon'da bulunan, tecrübesi bizden daha iyi olan İsmail Vekilimizin Başkanımız olması... Şu anda burada değil; Türkiye'nin en büyük, en eski gemicilerinden, armatörlerinden olan Vehbi Koç Vekilimiz var yani böyle havadan sudan bir Komisyon değil, hakikaten işinin ehli olan bir Komisyon. Sizlerle beraber istişare ederek daha güzel şeyler ortaya çıkacağını düşünüyorum. Biz de tecrübe ettik, her tarafta geziyoruz, herkesi dinliyoruz; herkes haklı, ben bu zamana kadar haksız olan hiçbirini görmedim hakikaten, küçüğünden büyüne, trolcüsünden oltacısına, dalgıcına kadar herkes haklı ve herkes güzel şeyler olmasını istiyor. İnşallah, hep beraber biz bunu istişare şeklinde harmanlayıp yasalaştıracamız, güzel şeyler yapacağız.

Ben tekrardan teşekkür ederim.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Sen de haklısın.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet Başkanım, siz de haklısınız Nasrettin Hoca hikâyesindeki gibi.

Evet, milletvekillerimizden başka söz almak isteyen var mı?

Sözü verip daha sonra da söz verebiliriz.

Tabii, 2019 yılından bu yana Türkiye Büyük Millet Meclisinde, biliyorsunuz, Su Ürünleri Kanunu'nun yenilenmesi çalışmaları yapıldı. Daha sonra gene denizle ilgili “Müsilaj Komisyonu” diye ifade edilen, özellikle Marmara’da görülen müsilajla ilgili bir araştırma komisyonu kuruldu. Daha sonra, geçen dönem yine bizim komisyonumuzla aynı Su Ürünleri Araştırma Komisyonu kuruldu ama seçim nedeniyle o komisyon iki küsur ay çalışma yapıp -iki aydan biraz daha fazla- tarafların birçoğunu dinledikten sonra raporu seçimden dolayı yazamadığı için Meclis tabiriyle kadük kalmış oldu. Burada ben dâhil, bu söylediğim çalışmaların içinde olan milletvekillerimiz var. O Komisyonun çalışmalarını ve tutanaklarının da üstüne biz bu çalışmaları yapıyoruz. Dolayısıyla, o anlamda avantajlı bir şekilde devam ediyoruz. Daha önceki tecrübeleri de dikkate alarak devam ediyoruz. Bu Komisyon ve Meclisimiz su ürünleri sektörüne son derece ehemmiyet veriyor, bunu bir kez daha ifade ediyorum.

Şimdi, sizlerden söz almak isteyenlere sırasıyla söz verebiliriz. Dolayısıyla söz sizde, buyurun. Dediğim gibi, isminizi ve temsil ettiğiniz kurumu konuşmaya başlarken ifade etmeniz tutanaklar açısından önemli, tutanaklara doğru ve kimin ifade ettiğinin net bir şekilde girebilmesi açısından; yazılı hususları da başta söylediğim şekilde bize hem şimdi hem de e-mail yoluyla ulaştırabilirsiniz.

Buyurun.

DENİZ TİCARET ODASI BALIKÇILIK MESLEK KOMİTE BAŞKANI MURAT KUL – Sayın Başkan, değerli hazırun; adım Murat Kul. Deniz Ticaret Odası Balıkçılık Meslek Komite Başkanım, ayrıyeten de DEM-BİR var, DEM-BİR’de de yönetim kurulu üyesiyim, balıkçıyım. Genelde bu toplantıların çoğuna katılmaya çalışıyorum. Buraya katılmamın nedenini de Giresunluyum, Göreleliyim, benim için tabii ayrı bir özelliği var, memleketime işte odadan veya DEM-BİR’den ne kadar hizmet yapabilirsem mutluluk duyuyorum.

Tabii, Meclise, araştırma komisyonuna gelmiştim, ilk müsilajla başladım ben de eski sayılırim yani sizle beraber sektörün birçok sorununu dile getirmeye çalıştım. Sektörde sunum yaparken 1,5 milyon kişiden bahsetmiştim ama acaba dedim, kendi kendime abartıyor muyum? Şimdi, siz biraz sahaya çıktıkça yani o kişi sayısını görüyorum, herhâlde varız, büyük bir ihtimalle 1,5 milyon kişi, sanayi kollarını, yetiştiricilik olsun, avcılık olsun, işte salyangoz, diğer sayamadıklarım, dalgıçlık derken gerçekten bu kadar sayı gözüküyor.

İlk önce memleketimden başlayacağım. Bundan üç beş yıl önce bir sel felaketi olmuştu, Sayın Cumhurbaşkanımız gelmişti ve liman sorunumuz vardı, çok büyük bir balıkçı barınağı sorunumuz vardı Giresun’da. Ben kendisine, Sayın Cumhurbaşkanımıza tekrar, burada çok teşekkür ediyorum. O gün o gemide bu proje hazırlanmıştı, bir yere kadar gelmişti, herkesin emeğine sağlık ama sonunda o gemide son söz bizdeydi rica ettik, gerçekten balıkçı barınaklarının çok sorunu vardı. Giresun’a yakışır bir balıkçı barınağı yapılıyor. Tabii, bu balıkçı barınağının eksikleri de var. Projeye ilgilenen müteahhit şirketleri de burada, tabii, onun da anlatacağı vardır. Eksiklerin... Yani şöyle diyeyim: Örnek olacak bir liman olmalı. Baktığınız zaman balıkçı barınakları gerçekten çok büyük bir sorun. Yeni yapılan bir balıkçı barınağını eksiksiz yapalım ki yarın diğer yerlerde bize bir örnek olsun, örnek göstereyim.

Sahaya çıkmanız çok önemliydi. Ben o gün Meclise geldiğimde sahaya çıkmanızı da gönülden istemiştim, bunun için tekrar çok teşekkür ediyorum çünkü sadece benim dediklerimle olmuyordu. İşte Şükrü Ağabey’in, Hamdi Ağabey’in ve diğerlerinin yaşadıkları sorunu biz bazen unutabiliyoruz, belki çiftliğin bir sorunu olabilir veya çiftliği istemeyen birinin sorunu olabilir veya bir gırgırcının veya bir trölcünün sorunu olabilir. Sektörün gerçekten çok büyük sorunları var.

Kısa keseceğim, fındığın başkenti de gerçekten burası, balıkçılığında bir başkenti sayılır, çok eskiden mesleğin ana yerlerinden biriydi Giresun. Tabii, biraz da Trabzon öne geçti ama yapacak bir şey yok. Yine, tabii, hep beraberiz. Sonuçta bu mesleğe iştirak ediyoruz. Bizler çoluk çocuğumuzu bu işten büyütüyoruz. Biz istemeyiz ki işte, denizde balık bitsin veya şu olmasın, bu olmasın; bir şekilde balıkçılığı ve denizciliği iyi bir şekilde bir yerlere getirebilirsek ne mutlu bize.

Balıkçı barınakları gerçekten çok büyük bir sorun, her yerde de geziyorsunuz, baktığınız zaman, işte, ya içlerine girilmiyor ya içleri kum dolmuş vaziyette. Son olan fırtına da gerçekten bence son otuz, kırk yılın büyük bir fırtınasıydı, bütün limanlar ve birçok balıkçı teknesi, küçük, büyük olsun etkilendi. Mağduriyetimiz büyük, inşallah bunları dile getirip bir an önce Komisyonunda alınacak kararlarla öne getirmek lazım.

Yine dile getirmek istiyorum çünkü balıkçı arkadaşlarım bugün yine aradılar, son zamanlarda bu tayfa problemi gerçekten çok sıkıntı yaratmaya başladı. Tayfalar “polatka” dediğimiz avansı bizden alıyor, üç gün sonra, dört gün sonra çalışıyor ve tekrar başka tekneye gidiyor, çalıştıracak eleman bulamamaya başladık. Bu, tabii, her bir sektörde var ama ya bu da artık huy mu edinildi, ne oldu? Bir an önce buna bir yapı bulunması lazım.

Daha önce de dile getirdiğim gibi, balıkçılıkta bir meslek tanımı yok. 8 metrelik küçük bir teknede çalışan insan günde ne kadar kazanıyor? Bir sigortasını ödeyecek durumu yok. Belki devlet destekli bir sigortası olabilir. Bunlar gerçekten sorun.

Denizcilğe yeni bir kanunun gerçekten gelmesi lazım. Keza, üstüne basa basa söylüyorum. Neden? Dışarıdaki çalışma şartları ile denizde çalışma şartları gerçekten çok farklı ve bunlarda sıkıntı yaşıyoruz.

Ben burada, tabii, diğer sektörün temsilcileri var, fazla da vakit almak istemiyorum çünkü her toplantıda konuşuyorum; memleketim olduğu için tekrardan buradayım ama DEM-BİR’den ve Deniz Ticaret Odasından sektörün, memleketin her yerinde ne sorunu varsa onların sorununu yazıyorum ama burada da dilimiz döndüğünce anlatmaya çalışıyoruz. Gerçekten bizler buradan ekmek yiyoruz ve sektörün iyi bir yere gelmesini istiyoruz. Baktığınız zaman, akaryakıt fiyatları gerçekten yükseldi. Arada hep aynı şeyleri duyuyorsunuz gittiğiniz yerlerde biliyorum, biz de üstüne basa basa söylüyoruz. ÖTV farkı kalktı, denizde çalışmak, tekneyi denize çıkarmak baktığınız zaman bir marşa basmak, gecede 80-100 bin lira bir büyük balıkçı teknesinin masrafı var. Biz, dediğim gibi, yani küçük büyük fark etmeksizin, yetiştiricilik fark etmeksizin hep beraberiz ve aynı tavanın balığıyız yani tavada beraber pişeceğiz, hiçbir sektörü de, işte, şuydu buydu kötülemiyoruz; amaç, troidü, orta su trolüydü, gırgırdı, küçük büyük balıkçıydı ayrımı yapmadan iyi bir şekilde iyi bir yere getirmek istiyoruz.

Ben, tekrardan teşekkür ediyorum. Ben bilgim dâhilinde elimden gelen desteği veriyorum, bilgisini sunuyorum. Dediğim gibi, herhâlde yarın Trabzon’a geçiliyor, Rize’den gönül koymuşlar, onu da söyleyeyim. Yani, “Niye gelmiyorlar?” diye, arada kayıtlara geçsin. Rizeli arkadaşlarımızın da yarın gönlünü alınız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Hemen kayıtların peşine biz de onunla ilgili hususu ifade etmiş olalım. Bizim Mecliste, biliyorsunuz, bütçe görüşmeleri başlıyor Pazartesi itibarıyla, biz de yarınla birlikte dört gündür Karadeniz Bölgesi’nde olmuş olacağız. Pazartesi günü bütçe görüşmelerinin ilk günü, dolayısıyla Cumhurbaşkanı Yardımcımızın sunumları, genel başkanların konuşmaları, bütçenin en önemli günlerinden bir tanesi. Dolayısıyla, bizim Ankara’da olmamız gerekiyor. Bunun için Trabzon’dan ötesine geçemedik zaman sınırından dolayı. Böylece, sizler vasıtasıyla da -orada da ifade edeceğiz ama- soran olursa birinci ağızdan gerekçesini ifade etmiş olalım.

Teşekkür ediyoruz.

Söz almak isteyen?

Evet, buyurun.

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN - Değerli hocam, kıymetli Komisyon üyeleri, değerli milletvekillerim, kıymetli daire amirlerim, sektör temsilcileri, misafirlerimiz, basın mensuplarımız; öncelikle basın mensuplarımız da aramızda, hoş geldiniz diyorum. Ayrıca kıymetli misafirlerimize ilimize ayrıyeten hoş geldiniz diyorum.

Evet, Hamdi Arslan, yaklaşık yüz otuz yıllık bir balıkçılık kültüründen gelen biriyim; dedem, babam, ben; özellikle kırk dokuz yıldır -yaşım elli yedi- ilkokul 1'inci sınıftan beri bu denizlerin içindeyim, Karadeniz'in içindeyim. Benim her zaman özelim Karadeniz'dir çünkü burada doğdum, buranın sorunlarını iyi biliyorum, iyi analiz ettim ve bunu yıllardır katıldığım ulusal balıkçılık toplantılarında hep dile getirdim. Vermiş olduğum basın röportajlarım hep ortadadır, hep dile getirmiştım.

Öncelikle bu Komisyondan umutluyum çünkü balıkçılık tarihinde herhâlde bir ilktir bu, bildiğim kadarıyla bir ilktir ve bu Komisyonun kurulmasına öncelikle vesile olan, büyük emeği olan ki kendini başından beri takip ettiğim Sayın Sinop Milletvekilimiz Barış Karadeniz Vekilimiz ta Hopa'dan başladı, Hatay Samandağ'a kadar büyük bir özveriyle çalıştı. Süreci başından beri sosyal medyadan takip ediyorum, Komisyonu takip ediyorum ama bir türlü Komisyona davet edilmedim, Hamdi Arslan'ı çünkü, yani bu camiada devletin kurumları, herkes tanır, iyi bilir, onun için biraz üzgünüm bu konuda. Sayın Vekilim, kardeşim dediğim Ertuğrul Vekilim zaten kendisiyle devamlı istişare hâlindeyiz. Evet, bir de sevindiğim nokta; Giresun'dan hem Başkan Yardımcısı Hocamın hem de Ertuğrul Vekilimin olması da ilimiz için bir avantaj teşkil ediyor bu konuda.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Böylece Komisyon size gelmiş oldu. Siz Komisyona gelemediniz ama komisyon size gelmiş oldu.

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN - Şimdi, Nazım Hocamın Başkanlığında -Haziran ayıydı- Giresun Ticaret Odasında bir toplantı yapmıştık ve o toplantıda zaten söz almıştım. Genelde sorunlarımızı orada dile getirmiştım ve hazırlamış olduğum raporları da Nazım Hocamın danışmanına vermişim. Aynı zamanda Ertuğrul Vekilimi de bu konuda bilgilendirmişim. Şimdi, bu konularda çok şey söylemeyeceğim. Söylersem çok vaktinizi alırım çünkü konuları anlatmam için detaylı şekilde anlatmam lazım ki hakikaten sorun çok. Hangisini söyleyeceğimi de bilemiyorum. Yani bir sorunu anlatmak için o soruna vâkıf olmak lazım, tabii ki tecrübe istiyor, yaşamak lazım. İşte bunları kırk dokuz yıldır yaşadım, bildim, o tecrübeye de sahibim ancak bunu burada anlatmam çok zor çünkü sorunu yaşayan anlatırsa karşındaki de daha iyi anlar düşüncesindeyim.

Şimdi, üç başlık hâlinde konuyu özetleyeceğim. Birincisi, tabii önceliğimiz balıkçılığımız. Keşke bu komisyonlar yıllar önce kurulmuş olsaydı, bu denizler bu hâle gelmeseydi. Evet, ikinci konumuz barınaklardaki sorunlarımız ve üçüncüsü kooperatiflerde yaşadığımız sıkıntılar, sorunlar.

Öncelikle balıkçılığımıza gelince, hakikaten özellikle Karadeniz özelinde söylüyorum, en kıymetli balığımız hamsi. Yani ülkemizde en kıymetli balığımız hamsi, niye kıymetli bu kadar? Önce protein açısından ülkemizde önemli. Başka bir özelliği ise, ülkemizin en ücra köşesindeki vatandaşımız da hamsi yiyebiliyor, diğer balıkları da yiyemiyor. Bunun için çok büyük avantaj. Tabii ki bununla bitmiyor. Hamsi denizde birçok balığın besin türü mesela mezgit balığı, palamut balığı, birçok balık türleri hamsiyle besleniyor. Palamut, hamsiyi bulamadığı zaman yavruyu diyor, mezgit bulamadığı zaman, çaçayı da bulamadığı zaman kendi yavrusunu tüketiyor. Onun için hamsi çok önemli.

Evet, bu sene hamsi maşallah, bayağı bol ve ucuz. Yani şu anda 30-35 beş liraya hamsi satılıyor. Yani 1 kilo tavuk parasına 3 kilo hamsi alınıyor. Bir köpük hamsi parasına 1 kilo et alınıyor, bunlar çok önemli, vatandaş bol bol yiyor, ucuz yiyor. Yani en sağlıklı besinimiz şu anda, en ucuz olanı ve diğer

besinler de ette olsun, tavukta olsun, bir sürü spekülasyonlar oluşturuyor ama balıkta böyle bir şey yok, doğal. Onun için hamsi, Sayın Başkanım, ne yapıp edip koruma altına alınmalı. Bakın, şu anda, evet reisimiz de burada. Şu anda tabii ki piyasaya hamsi ucuz olduğu zaman maliyeti de çok yüksek. Mesela bir köpük -bilmiyorum, reisim bilir- herhalde 25-30 liradır. Yani bir köpük hamsinin maliyeti tekneye 150-200 lira... Ve piyasada hamsi şu anda 300-400 lira. Onun için büyük balıkçı tekneleri hamsiyi piyasaya sürmekte zarar ediyor ama günü kurtarmak için piyasaya da... Bu sefer ne oluyor? Teknelerimiz kendini kurtarmak için, malum her teknede 30-40 tayfa var, bunların kara işçileri var, bir sürü insanlar istihdam ediliyor ama üzücü olan şu: Kurumlara şu anda balık unu fabrikalarına çok büyük miktarda hamsiler gidiyor.

Şimdi, alternatif bir sürü ürünlerimiz var denizde, niye hep hamsinin üzerine bu baskı kuruluyor? İşte mesela vatoz balığı var, köpek balığı var. Bu köpek balığı mesela daha önceki yıllarda işleniyordu. Şimdi balık unu fabrikalarında bu balıklar avlanıp da istihdam edilemez mi? Hamsinin üzerinden en azından bu baskıyı kaldıramaz mıyız, yapılamaz mı bunlar? Tabii ki hem balıkçımız için bir gelir kaynağı olur yani vatoz balığı, şu anda köpek balığını, vatoz balığını bizim denizimizden tüketecek başka bir tür yok. Bunlar devamlı -memeli hayvan- üreyen hayvanlar, hem balıkçıya zarar veriyor, balıkçının ağlarını parçalıyor yani her yönden zararı var. Avlansın, işlensin bunlar da en azından balık unu fabrikalarında yem olsun.

Şimdi yunus balığı... Maalesef yunus balığına yapılacak bir şey yok çünkü 32 ülke yıllar önce bir -Kyoto Anlaşması diye bir anlaşma biliyorum- imza koymuş yani anlaşma yapmış yunus balığına... Evet, denizdeki en büyük dostumuz yunus balığı, en sevimli balık yunus balığı ama o da zarar veriyor bize, geliyor teknelerimizin yanına bizden balık istiyor, teknelerimizle yarış ediyor yani ama zarar da veriyor. Şimdi düşünün, kaç yıl, otuz beş yıldır avlanmıyor ama üüyor. Bunu da tüketen bir şey yok, devamlı üüyor. Hani doğal denge, doğal denge, dengeyi sağlayalım da bir tarafta üreyen var, bir tarafta tüketilen var, nasıl sağlanacak bu denge? Bu dengeyi nasıl sağlayacağız o zaman? O zaman bir taraftan avlayacağız yani bir şekil avlanacak bu. Eğer bu dengeyi sağlamak istiyorsak bu balıkları avlamamız lazım hem balıkçımız için istihdam hem de hamsinin üzerinden bu yükü kaldırmamız lazım çünkü av baskısı hamsinin üzerinde, bütün her şey hamsinin üzerinde yani en önemli besin kaynağımızı ne yapıp edip koruma altına almalıyız.

Bir de şunu söyleyeyim. Belki Şükrü Reis bana gönül koyabilir ama her zaman söylemişim, yıllardır da söylemişim. Hamsinin eylül ayında avcılığına ben karşıyım.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Kusura bakmayın, biz balıkçılar olarak Ekim 15'te hamsi avcılığının Karadeniz'de serbest olduğunu... Ekim 15'e kadar Karadeniz'de hamsi avlanmasın, fabrikalar açılmasın çaça avcılığı da yapılmasın. Biz onu zaten istiyoruz. Ekim 15'e kadar tüm Karadeniz'de hamsi avcılığı yasaklansın ama çaça avcılığı da yasaklansın, hepsi bir. Fabrikaların Ekim 15'e kadar hiçbir hamsi işleme ve alma hakkı olmayacak. Bunu biz balıkçılar olarak size daha önceden Sinop'ta Ferit Yıldız da belki aynı istemde bulundu. Biz kendimiz balıkçı olarak hamsi balıkçılığının sürdürülebilmesi için gündüz balık avlamadık, balık yasağına gittik kendimiz. Saat üçte, dokuzda çıktık. Bu kararı biz aldık yani devletin almış olduğu bir karar değildir. Kendimiz bu yasağı koyduk ama aynı yasağın orta su trollerine de -biz de akşam üçte çıkıyorsa sabah dokuzda- olması lazım ki balıkçılığı sürdürebilelim. Bizim, kendimizin aldığı kararlar da var, yok değil yani.

Hamdi, kusura bakma sözünü kestiğim için.

PİRAZİS SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN –Evet, Sayın Başkanım, devam ediyorum.

İkinci konu, bu da çok önemli bir konu; özellikle iki tür göç balığı var, bu balıklar Karadeniz’de yumurtluyor bunlardan birincisi palamut, ikincisi lüfer ve vakti zamanı geldiğinde boğazlardan geçerek Karadeniz’e çıkıyor ama ne hikmetse bu balıklar göç zamanları avlanıyor. Tabii, gırgır trolü o zaman avcılık yapmıyor ama bu balıkları küçük balıkçımız avlıyor, voliyle avlıyor, dip ağılarıyla avlıyor, amatör avlıyor. Amatörler de çok önemli, son zamanlarda çok sorun teşkil etmeye başladılar. Kamışla avlıyorlar, zıpkınla avlıyorlar yani her türlü avlıyorlar, balık turlarına çıkıyorlar ve bu balıklar yumurtlama dönemlerinde avlanıyor.

Ha, bir de şu gerçek var: Dalyanlar gerçeği var. İstanbul Boğazı’nın iki yakasında Anadolu ve Rumeli yakasında dalyanlar var ve bu dalyanların sahipleri de otuz yıldır tanıdığım arkadaşlar. Bu dalyanlara hiçbir çözüm bulunamıyor, bunlar hep ulusal balıkçılık toplantılarında dile getiriliyor. Efendim, neymiş: Osmanlı geleneğinden gelen bir avcılık türü olduğu için buna bir şey yapılamıyor ama bu balıklar Boğaz’dan çıkarken yumurtlamaya giderken dalyanın içine de giriyor. Yumurtlayacak bir balık on binlerce yumurta bırakıyor yani bir balığı bile yaşatmamız gerekiyor. Onun için diyorum ki: En azından bu yumurtlama döneminde amatör de dâhil, kıyı balıkçısı da dâhil bu balıkların avcılığı yapılmasın. Yani balıkların yumurtlama dönemi belli hocalarımız da bilir, işte mayıs ayında suların ısınmasıyla beraber bu balıklar Karadeniz’e yumurtlamaya gelir yani en az bir ay, bir buçuk ay bu balıklar avlanmasın yani yumurtaları bırakıralım bu balıklara. Bu çok önemli bir konu.

İkincisi, barbun balığı... Barbun balığında yasak yok ama maalesef biz barbun balığını yumurtasıyla bir avlıyoruz; avlamayalım biz de avlamayalım ama avlıyor balıkçı çünkü yasak olmadığı için. Yani onun da yumurtlama dönemi belli, aynı dönemde onu da bir ay, bir buçuk ay avlatmayalım, o balıklara o yumurtayı bırakıralım denize.

Efendim, işte amatörlerden bahsettim. Şimdi, hakikaten, burada öyle bir çelişki var ki özellikle Tarım Bakanlığımızın barınaklarla ilgili “Barınaklarda vatandaşın ne işi var, vatandaş niye gelecek, burada işi olanlar girsin, almayın.” gibi baskıları var. Bir de bu yasal da bir şey.

Bir taraftan da Ulaştırma Bakanlığı geçtiğimiz yıllarda vatandaşa denizi sevdirmek için 1 milyon kişiye, önüne gelene, hiçbir kriteri olmadan belge verdi. Bir taraftan “Vatandaşın barınaklarda ne işi var?” diyorsunuz öbür taraftan böyle bir uygulama yapıyorsunuz. Şimdi, esas sorunlar daha sonra başlayacak, bu 1 milyon kişinin içinden en az 10 bin kişi veya 20 bin kişi tekne alacak çünkü niye aldı bu belgeyi? İşte, tekne kullanmak için. Bunlar tekne aldığı zaman.... Barınaklarda zaten şu anda barınma sorunları var. Bu tekneleri ne yapacaklar? Barınaklara getirecekler. Bu sefer denizde sıkıntı başlayacak zaten biz çaparacılık yapmıyoruz. Çaparacılığı özel tekneler yapıyor. Biz hakikaten balıkçı olarak çaparacılık yapmıyoruz. Niye adamın işi gücü yok, emekli olmuş, çıkıyor denize akşama kadar ihtiyacı kadarını alıyor, gerisinin de ticaretini yapıyor, satıyor; ha kimisi bizim ağ alanlarımıza ağ kuruyor, bizim ağ alanlarımızı meşgul ediyor kimileri tabiri caizse kusura bakmayın gece çekiyor kafayı, işaret bilmiyor, vatandaş -çünkü çok yaşadık bunları- palamuda ağ atmış adamın gözü bir şey görmüyor, işaret tanımıyor, pat ağın üzerinde kalıyor, al başına iş! Daha bunlar başlangıç, daha büyük sorunlar yaşayacağız. Tekne sayısı çoğaldıkça bu sorunlar da büyüyecek artık bunlara da bir çözüm bulunması lazım.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – Çektiğimiz zorlukları anlat, bırak amatör balıkçılar şimdi.

PİRAZİS SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN – Buraya niye geldik? Detaylı bir şekilde konuları anlatamazsak çözümü nasıl bulacağız?

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Tamam da başkası da anlatsın kardeşim.

PIRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN – Evet, şimdi, gelelim barınaklardaki sorunlara özellikle üst yapılara. Şimdi, Ordu ile Giresun arasında 7 tane barınma yeri, çekek yeri, balıkçı barınağı var ancak elle tutulur işte bir Piraziz var. Piraziz tam Ordu, Giresun il sınırında. Ordu ilinde Gülyalı Balıkçı Barınağı var, Giresun Piraziz’den sonra 6 tane var ama hiçbirinin bir işlevi yok. Nasıl söyleyeyim: Büyük gırgır teknelerimiz avcılık yapıyor, şu anda hamsi avcılığı yapıyor ve ürünlerini ya Kumbaşı’na götürüyor boşaltmak için ya Giresun’a geliyor. Bu, hem ekonomik kayıp hem zaman kaybı. İkincisi, ürününü barınağımıza getirmiş olsa yani barınağımızı kullanabilse teknelerimiz hem kooperatif burada bir gelir elde edecek hem de buraya gelen 5-10 tane tekne ilçemiz esnafından maddi olarak alışveriş yapacak yani oraya bir şey bırakacak. Biz bunlardan faydalanamıyoruz. Biz bunları yıllardır söylüyoruz ama söyle, söyle, biz söylüyoruz, biz dinliyoruz; hiçbir çözüm üretilmedi.

İşte, barınaklarda yaşadığımız diğer sorun üstyapılar. Evet, şimdi, barınağı ilgili kurumların görüşleriyle ilçelerde kaymakamlık, illerde de defterdarlık kiralama yapıyor. 40 maddelik bir şartname koyuyorlar önümüze, balıkçı barınağı on yıllığına kiralanıyor. İşte, “Bak, elimdeki sözleşme bu, kira sözleşmesi, bunlara uyacaksınız.” “Şunu, şunu, şunu yaparsan bak, şunu yaparım: Ceza, ceza, ceza!” Zaten hep ceza, tek yaptığımız şey ceza. Mesela neye ceza? 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu kırk sekiz yıl sonra değişti. İşte, efendim, yıllardır bizden rapor istiyorlar, sunuyoruz ilgili yerlere, sorunları anlatıyoruz, çözüm önerileri bunlar diyoruz; kanun çıktı, bizim söylediklerimizden hiçbir şey yok, varsa yoksa ceza. Yahu! Ceza tamam da cezayla hangi sorun halloldu? Esas temel meseleye inip bu cezaya neden olan etkenleri bulmak gerekiyor.

Ha, pardon, az önce Şükrü reis “kum” dedi. Şimdi, barınağımıza teknelerin girememesinin yegâne sebebi kum birikintileri. Yani barınaklarımız zamanında usulüne uygun yerlere yapılmayıp hep dere yataklarına yapıldığı için barınaklarımızın ağız tezinden kapanıyor, esas sorun bu. Mesela ilimizin en önce yapılan, daha önce balık unu fabrikasının olduğu zamanlarda yapılan Pazarsuyu Balıkçı Barınağında şu anda balıkçımız orada can havliyle denize giriyor, kelle koltukta giriyor. Yani neredeyse artık oraya tekneler daha giriş-çıkış yapamıyor. Bunun için de öncelerden balıkçı barınaklarının taramalarını kum motorları yapıyordu, şimdi deniz kumu kullanılmadığı için artık bu iş de kalktı. Samsun’da dip tarama var, dip taramaya bağlı tarak gemisi var. Tabii, daha önce ben Piraziz Balıkçı Barınağı için birkaç kere girişimde bulundum. Evet, başvuruda bulunuyoruz, teknik ekip gelerek bir etüt çalışması yapıyor, “Efendim, burada çıkarılacak çok büyük malzeme var -afaki konuşuyorum- 100 bin metreküp ancak en az limiti 20 bin yazarız.” Ama metreküpu 5 lira, kooperatif bunu ödeyecek. Kooperatif kirasını ödeyemiyor daha, onu nasıl ödeyecek? Devletin orada tarak gemisi var. Bu sorunları halletmesi gereken, kurumlar. Niye hep bize ykırıyorsunuz?

Şimdi, diğer konu da mesela üstyapılar. Şimdi, üstyapılar yönetmeliğe göre tarif olmuş. Ne bu üst yapılar: İdari bina, soğuk hava deposu, ağ kurutma yeri. Ya, ağ kurutma yeri ne arkadaş ya? Ağ denizden zaten ıslak çıkıyor götürüp de ağ mı kurutacağız, böyle bir şey olur mu? Ağ hangarı. Yani şimdi bütün balıkçı barınaklarında ağlar düzensiz, bir de çirkin görüntü oluşturuyor, çevre kirliliğine sebep oluyor. Ne yapacak balıkçı şimdi ipi, ağı? Bir tır yükü geliyor, koymaya yeri yok, mecbur oraya koyacak. İşte onun için barınaklarımızda mesela böyle alanlar, kullanmadığımız alanlar var. Buralara 300 metre, işte alanın genişliğine göre bu ağ hangarları yapılabilir, madem bir çatı altında toplanacak bütün balıkçılar da ağlarını oraya, işte sezonda kullanmadığı ağlarını, araç gereçlerini koyar ve bu sorun da bu şekil hallolmuş olur. Ama yazık işte vatandaşın ağı orada yanıyor, işte sıcaktan etkileniyor, güneş yakıyor. Üzerini neyle kapatırsan kapat, hiçbir faydası olmuyor. Onun için bu da çok önemli, işte bu yeni düzenlemede bunlar da göz önüne alınarak bunların da Komisyonumuz tarafından yapılması gerekiyor.

Şimdi, barınaklar yapılırken üst yapıları altyapıları niye yapılmıyor? İşte devletin Ulaştırma Altyapı Bakanlığı Genel Müdürlüğü var, bu konularla ilgilenen birim. Bunun için de bir ayrı ödenek tahsis edilse, bu barınakların altyapısı, üst yapısı tamamen bitirilerek bizlere kiralansa olmuyor mu?

Şimdi, bitireceğim. Biraz zor veririm mikrofonu da madem...

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Sorunu olan arkadaşlar ver sözü.

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN - Hayır, burada sorunları temelden anlatacağız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Siz hepsini anlatınca bu diğer misafirlere anlatacak bir şey kalmıyor.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Saat on oldu, on bir oldu, işimiz var, denize gideceğim daha.

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN –Bakın, ben sabah dörtte kalktım, denize gittim, sabah dörtte kalkıp denize gideceğim.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – Ben kaç gündür aynı.

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN – Biz buraya niye geldik? Sorunları anlatmaya geldik, çözüm bulmaya geldik.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Hiç sıkıntı değil sadece başkalarına anlatacak bir şey kalmıyor.

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN - Tamam, söz alayım o zaman, hemen bitireyim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tekrar söz verelim, öyle mi?

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN – Diğer konuları Komisyondan, işte Ertuğrul Bey olur, işte birkaç üye gönderirseniz, hem barınaktaki sorunları yerinde görür, yapılacak işleri, ben de daha detaylı olarak diğer sorunları orada anlatmış olurum. Onlar da tutanaklara geçmiş olur.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, ikinci kez söz verebiliriz. Şöyle bir dolaşalım tekrar, eksik bir husus kalırsa ...

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN –Tamam, o zaman şimdilik söyleyeceklerim bu kadar.

Çok vaktinizi aldım, hakkınızı helal edin.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Eyvallah.

PİRAZİZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN HAMDİ ARSLAN - Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Reis, sen bir şey söyleyeceksin herhâlde.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Cümleten hoş geldiniz. Bizim sahilde ufak ölçekli balıkçılık, algarnacılık yapan arkadaşlarımız var. 500 metre mesafe yasağı var. Şimdi, ufak kayık, cihazları yok, göz kararı 500 metreye ayarlayamıyorlar. Burada çok büyük sıkıntı yaşadılar, Sahil Güvenlikte defalarca mağdur kaldılar yani adamlar yasak bir avcılık da yapmıyorlar. Gündüz bu avcılığa çıkıyorlar, 50 metre, 30 metreden çok büyük cezalar yediler. Bu yazık yani. Bunu eğer yapacaksanız bizim bu kıyılarda 200 metreye düşsün çünkü bizim kıyıların ekolojik yapısı, derinliği başka tarafa tutmuyor. O yasakları bölge bölge de yapabiliriz. Artı, ufak

ölçekli balıkçı arkadaşlar için konuşuyorum yine, uzatma avcılığı yapıyorlar. Palamut balığı 15 Ağustos veya 20 Ağustosta bu arkadaşlara serbest olsun, biz büyük balıkçılardan önce ekonomik anlamda güç kazansınlar. Biz Eylül 1’de çıkalım ama onlar ayın 15’inde çıksın, kendilerine bir istihdam sağlasınlar. Ayın 15’inde palamut balığının serbest olması lazım çünkü çok erken büyüyor, buralardan erken göçünü tamamlıyor, buradaki balıkçılar yararlanamıyor. Ufak ölçekli balıkçılar için özellikle not almanızı istiyorum. Uzatma avcılığıyla palamut avcılığının 15 Ağustosta serbest olması lazım. Bunu Karadeniz’de kime sorarsanız herkes “evet” diyebilir. Yani bu yanlış bir avcılık değil. Ekonomik anlamda ufak balıkçı da bir güç kazansın.

Balıkçı barınaklarında sorun var, Hamdi arkadaşım da bahsetti. Balıkçı barınaklarında zamanında devlet bir adam bulmuş, birisi bir yere bir taş döktürmüş, birisi bir yere taş döktürmüş, zebilini şimdiki balıkçılar çekiyor. Zamanında etüt çalışmaları yapılmadığı için her taraf kum doluyor, kumu aldirmek için de taramaya gidip para yatırması lazım; hiçbir balıkçı kooperatifinin para yatırmaya gücü yok yani net söyleyelim bunu, bir balıkçı kooperatifinin devletin gemisinin mazotunu almaya, taratmaya gücü yok.

Artı, büyük balıkçılar için de konuşalım, 15 Ekimde Karadeniz’de -fabrikalarda da dâhil- hiçbir hamsi avcılığı açılmayacak, 15 Ekimden sonra başlasın, balıkçılığının süresinin uzaması için ona hepimiz razıyız. 1 Eylülde, 5 Eylülde Karadeniz’de hamsi tutulmasın, Ekimin 15’inde başlansın, çaça avcılığı da dâhil. Fabrikalar Ekim 15’e kadar hiçbir yerden hiçbir mal almayacak, buna uyararak sürdürebilir balıkçılığımızın ömrü uzar. Çaça avcılığı serbest, hamsi serbest; Eylülün 1’inde, 5’inde başlıyor, çaça ile hamsiyi karışık veriyor ama fabrikalar Ekim 15’e kadar mal almazsa bu kural, sorun ortadan kalkar.

Bizim en büyük... Benim şu an denizde gezen 3-4 tane teknem var, ben her hece sabaha kadar 10 bin ya da 15 bin litre mazot yakıyorum. Ben bizim balıkçılığımızın uzaması için ne varsa onu, gerçeği söylüyorum. Ben bir gecede 15 ton mazot yakıyorum. Mazot pahalı, önceden mazotu yarı yarıya alıyorduk biz; mazot bugün 40 liraysa 20’ye almamız lazım ama biz bu sene mazotu 30-32’den alıyoruz. Mazota para yetiştiremiyoruz, benim tekneme on günde 23 ton tanker yetmiyor. Teknemde de 30 kişi çalışıyor, 15 kişi de dışarıda balık boşaltmak için çalışıyor, sigortalı işçilerimiz var ama burada bir sorunumuz var: Bizim çalışma ruhsatımız var, sarı kâğıt, onu gösterin. Biliyorsunuz ama bir konu var burada, bakın, bunu ayrıntıyı anlatmam lazım. Bunu ilk defa alan bir adama devlette direkt hiçbir sosyal güvencesi yoksa tarım BAĞ-KUR’u yapıyorlar; Sahil Güvenlik geliyor, bizden sigorta istiyor. Ağabey, biz bir arada kaldık yani biz ne yapacağımızı şaşırdık, ya tarım BAĞ-KUR’u ödeyelim ya SSK ödeyelim. Bunu hiçbir iş yapmamış adam ilk çıkardığı zaman otomatikman direkt tarım BAĞ-KUR’u oluyor. E, şimdi tarım BAĞ-KUR’u ödemeye başlıyor adam, bu sefer diyor ki: “Ben tekneye sigorta yapıp tarım BAĞ-KUR’umu bozmam, sigortalı yapmam.” Ya, hangisini ödeyeceğiz biz? Zaten meslek tanımımızı yapmadınız. Yani, bu cumhuriyet kurulu 100 yıl oldu falan ama biz hâlâ mesleği tanımlamadık. Yani, bazı yerlerden dışlandığımız için biraz sorunumuz fazla ama şu demiş olduğum... Bu ruhsat tezkeresinde sıkıntımız var, artı, balıkçı teknelerine cezai işlem uygulanıyor. Yanlış avcılık oluyor, kaçak avcılık oluyor, tamam, adam yaptıysa kaptana cezasını yazın. Kayığın boyu ölçülüyor, içindeki tayfalara ceza yazılıyor. Tayfaya niye ceza yazıyorsunuz? Adam bugün benimle çalışıyorsa yarın başka adamla çalışıyor, başka tekneye gidiyor; tayfanın kâğıdına ceza yazılır mı? Yani, bir ticarethaneyi kapatıyorlar, mühürlüyorlar, cezasını veriyor, çalışıyor ama bizde 3 sefer yeşil kâğıt ruhsata ceza yersen ruhsat iptal oluyor; bu adamı kaldırıp atıyorsun, idam ediyorsun ya, ruhsat iptali... Dünya kadar iş yeri var mühürleniyor, açılıyor, mühürleniyor açılıyor. E, tamam, bizde de yaptıysa ceza versinler ama yeşil kâğıda 3 sefer ceza yerse bir tekne ruhsat iptaline gidiyorlar; ya, bu mantık dışı bir

hareket, bunu gerçekten bir göze alın, not edin yani. Ya, her yerde cezalık iş oluyor; kurumlarda oluyor, trafikte oluyor, bilmem nede oluyor. Trafikte araba devamlı ceza yiyor, ruhsatı iptal olmuyor, bir şey olmuyor; bizde 30 kişiye istihdam sağlanan bir iş yerinin ruhsatı iptal olur mu?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Müdürümüz burada; ilkinde bir ay, ikincisinde üç ay, iki yıl içerisinde 3 kere alırsa ruhsat iptal.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Evet, olur mu yani bu?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Doğru söyledim değil mi?

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Evet ama bu yani...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Anlıyorum söylediğinizi.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Başkanım, bilmiyorum ama çok ağır bir ceza bu.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Anlıyorum söylediğinizi.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Yani, biz zaten devletin yapmış olduğu yardımlar konusunda hemfikiriz. Devlet balıkçıya fırsatlar veriyor, kredi veriyor, ufak ölçekli balıkçıya bir yardım veriyor; onlarda hemfikiriz de bu yörenin, Karadeniz balıkçısının en büyük sorunu uzatma avcılığı, ayın 15'i... Misina avcılığıyla uğraştık, iznini aldık, arkadaşlar çalışıyor, ekmek parasını alıyor. Bir de algarnada dışarıya mesafe yasakları var.

Bakın, ben gırgır hakkında hiçbir şey istemiyorum. Niye? Bu insanlar mağdur burada, ufak kayıkcılık yapıyorlar, her bir kayıkta 2 kişi denize gidiyor, 2 kişi demek evde 5-6 kişiye ekmek demek, bu adamın her gün rızkını alması lazım. O almazsa, bu almazsa bu ülkede yaşanmaz. Şimdi, 500 metreyi katı olarak kurmuşum, ya burnu geçerken 430'a düşüyor, bunda neyi var da bu adamı asıyorsun ya, bu kadar ceza olmaz yani. Bir de cezalar çok ağır. Yani bir ufak tekne algarnayla bir 455 metrenin içine girdi, yapan arkadaşların 16 bin lira cezası var. Algarna sularında ne yapacak? Bir algarna atışı yapmanın cezası bugün 30 bin lira. Ya, bu ufak balıkçı zaten denizde 200 kilo mal tutuyor. Bunu gerçekten not almanızı istiyorum, bu mesafeyi düşürmeniz lazım.

AHMET TOPUZ – Sıkıntı Sayın Başkanım, deniz salyangozu belli derinliklerde belli sıcaklıklarda yaşıyor. Niye az önce Şükrü Başkanın dediği gibi Orta Karadeniz olabilir, Bafra Limanı ağzında veya Çarşamba Ovası'nda 3 metre su derinliği yani genişlik anlamında söylüyorum 10 km, 5 km'lere, 4 km'lere çıkıyor ama biz burada 100 metre gittiğimiz an 40 metre,50 metre... Yani biz bu hayvanı avlayamadan hayvan kendini derine alıyor, biz bunu avlayamıyoruz.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Bizde gırgır balıkçılığına 24 metre kulaç yasağımız var. Bizim Karadeniz'de 30 kulaçtan av sanıp da 24'ten aşağı düşmeme şansımız yok. Biz direkt kaçakçılık... 40'tan da koyuversek, 20'den dönecek, 18'den döneceğiz, 50'den de bıraksak 18'den 16'dan dönmek zorundayız. Yoksa denize avlanma şansımız yok. Buranın yapısı mesela Valiliğin önü, taşın dibi... Yani bazı yerlerin ekolojik yapısına göre hareket edebiliriz. Bu algarna burada, Terme tarafı düz olabilir, buraların suyu daha değişik, şu görmüş olduğunuz dağ manzarasının aynısını denizde görün, aynı tepelerin içinde yani bu ufak avcılık o konuda mağdur. Palamut avcılığın Ağustos 15'te ufak avcıya serbest olmasını ısrarla yazmanızı istiyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Onun notunu aldım

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT–Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bir soru sorayım size.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Sorun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şimdi, bu biraz da nokta atışı olsun diye. Bize sektörün sadece ufak, büyük falan değil, hepsi beraber de olabilir, en temel bir, iki, üç ama yani yüzeydekiler değil, en temel, işin dibi neyse gördüğünüz, bildiğiniz üç sorununu söyler misiniz.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Mazot bir, ağ fiyatı iki, işçi sorunu üç, bir de balıkçı barınağı dört. Balıkçı barınaklarında çok büyük sorun var. Siz “Üç” dediniz, ben dört ana temel sorunu söyleyeyim yani bu.

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) – Balıkla alakala bir şey yok mu?

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT–Sayın Vekilim, ben 20 senedir istavrit balığı tutuyorum. Ben çok yerde toplantılarda, profesörlere şunu sordum: “Karadeniz’de de 20 senedir istavrit balığı tutuyorum, 12 santimden yukarıya balık büyümüyor, bunu bulun ya da bu boyutu 12 santime indirin.” dedik. Ya da “Bizi Karadeniz İşbirliği ülkeleriyle aynı boy yasaklarına çekin.” dedik. Bulgaristan, Romanya, Ukrayna, Rusya, Gürcistan aynı standartta değiliz; 10-11 santim ora biz de 13 santim, biz de çinekop bu santim. Öyle bir dünya yok, adamlar balık avlansın diyor. İstavrit balığı 12 santim tutulsun, bu halk yiyor bunu ya, fabrikaya giden bir balık değil yani. Karadeniz İşbirliği ülkelerinin boyutlarını da hepsini biz sunum yaparak verdik. Biz fazla bir şey istemiyoruz. Biz şunu istiyoruz: Sahil Güvenlikle, devletin kolluk kuvvetleriyle zor durumda kalmayalım istiyoruz. Herkes nezih bir şekilde yaşasın, ekmeğimizi de alalım, kaçak duruma düşmeyelim. Ya, balığın 1 santim kısalığından ceza yenir mi? Ya bunu ölçüp de salamazsın ki denize, 13’ü geliyor, 14’ü geliyor, 12’si de oluyor, yüzde 5 bir opsiyonu var, önceden yüzde 20’ydi, yüzde 5’e düştü.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yüzde 10’u mu?

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT–Yüzde 5 şu an.

Önceden yüzde 20’ydi hamside, istavritte; 5’e düştü. Şimdi, balıklara ağ salıyorsun, içinde 13-14 santimlik balık da oluyor, 12 de oluyor. Ya, gelip 12’den işlem yapacaklarsa biz ölelim, intihar edelim, yaşamayalım yani.

Teşekkür ederim.

Saygılar.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Başkanım, soru sorabilir miyim?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Kısmen değindiniz, su üstü trolleriyle ilgili ne düşünüyorsunuz?

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Şimdi, orada da büyük bir sektör var çalışan. Orta su trolü dünyada tek gemiyle yapılıyor, bizde çift. Orta su trolü demek dünyada tek gemiyle çekilen av aracı ama bizde...

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Orta su trolü dediğiniz şeyi demin saydığınız sorunlara beşinci olarak ilave edelim mi?

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Benim için fark etmez edelim ama ondan da eklemek isteyen insanlar var.

Sayın Vekilim, orta su dünyada tek gemiyle çekilen bir av aracı, bizde çift gemiyle çekiliyor sadece. Bu bir gerçek yani, Murat Kul da biliyor, ben de biliyorum herkes de biliyor. Millet konuşmayabilir ama ben gerçeği söylüyorum, orta su trolü dünyada tek gemiyle çekilen av aracıdır kardeşim ama bizde değişmiş olabilir, orada da pasta yiyen arkadaşlar var, çalışan, bizim gibi sektörün emekçileri var, onlara da saygı duymak lazım. Şimdi, hepimiz...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Onlar için alınması gereken bir tedbirin var mı, düşündüğün bir şey, çözüm önerisi?

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – Çözüm önerim var Sayın Vekilim, onu yazılı olarak iletmek zorundayım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, yazılı olarak gönder o zaman.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Önemli olan standarda uygun yapmak.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Sayın Vekilim, Ankara’ya geleceğim, onu Ankara’ya geldiğimizde konuşalım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ama şöyle: Şimdi, Meclis çalışmalarında değerlendirmek üzere siz bizim uzman arkadaşımızın size vereceği mail adresine o bahsettiğiniz çözüm önerisini yazılı olarak gönderin. Ankara’ya erken gelirsiniz, geç gelirsiniz o, işleri aksatmasın ama çözüm için önerdiğiniz tecrübeleriniz de ne varsa onu bildirin

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Sayın Vekilim, onlar da bizim gibi gündüz yasağına uyar, hepimiz aynı anda avlanmaya çıkarsak daha güzel olabilir yani. Biz mesela gündüz üçte, sabah dokuzdan önce onlarla aynı pastayı, aynı zaman dilimini kullansak daha sürdürülebilir olur. Hepimiz aynı saatte denize çıkarsak denizde bir boşluk kalmış olur. Biz bu hamsiyi yirmi dört saat avlıyorduk önceden, kendimiz ne yaptık gırgır balıkçılığı olarak? Avcılığın sürdürülebilmesi için gündüz yasağı aldık, kendimiz aldık bu gündüz yasağını yani devletin bir kurumu almadı, biz söyledik. Ne yaptık? “Akşam üç, sabah dokuz.” dedik. Aynısını orta sucular da yapabilir, hep birlikte çalışırız herkes pastasını alır, bir sorun olmaz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Ben teşekkür ederim, ayağınıza sağlık, geldiğiniz için. Kusura bakmayın, biraz şey oldu ama olsun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Buyurun.

AHMET TOPUZ – Sayın vekillerim, öncelikle Giresun’umuza hoş geldiniz. Daha önceden Güllük’teki ve İzmir’deki toplantılara katılmıştım. Kendim dalgıcım, aynı zamanda şu anda su ürünleri ihracatı ve ithalatı yapan özel bir şirketin de müdürlüğünü yapmaktayım.

Biz deniz yumuşakçaları, deniz kabukluları, çift kabukluları, tek kabukluları üzerine çalışma yapıyoruz. Tabii, daha önce Ege’deki konumuz deri yumuşakçalarıydı ama şu an Karadeniz’de olduğumuz için buradan da ürün alıyoruz, burada da fabrikamız var.

Deniz salyangozunun zaten yüzde 40’lık kısmı yine Ege’deki dalgıçlar üzerinden, dalgıçlık yöntemiyle avlanıyor, yüzde 60’lık kısmı da –küçük ölçekli balıkçı arkadaşlarımızın, ben de kendim balıkçı olduğum için- algarna yöntemiyle avlanıyor. Ta, 1984 yılında sirkülere girdi deniz salyangozu, bundan dört yıl önceki sirkülerde değiştirebildik bazı şeyleri işte, algarna boylarını 3 metreden 4 metreye. Yıllardır yalvarıyoruz, yakarıyoruz, izah ediyoruz, çift algarnayı -Barış Vekilimin kendisi de daha önce bu işi yaptı- serbest ettiremedik çünkü o zamanlar 9’luk pancar, 10’luk lombardini, ufak motorlarla uğraşıyorduk, 3 metre algarna kurtarıyordu ama şimdi herkeste 140, 150, 160 beygir, 10-11 metre tekneler oluştu, ekonomik anlamda kurtarmıyor; eğer bunun teki zararsa çifti de zarardır yani 4 metre algarna ile 3 metre algarna arasında... Ben dalgıcım, kendim özellikle algarnanın peşine indim, baktım. Mal alma noktasında 3 metre algarna ile 4 metre algarna arasında hiçbir fark yok, yüzde 5 oynamaz ama çift algarnada oynuyor; yüzde 40, yüzde 60 fark ediyor. Aynı mazotu yakıyorsunuz, aynı enerjiyi harcıyorsunuz yüzde 40-50 daha fazla ürün alabiliyorsunuz. Bunun gündeme alınmasını talep ediyorum. Zaten kıyı mesafesiyle ilgili konuştuk, bunu konuşmaya gerek yok, bunun kalkması

gerekiyor çünkü biz bu ürünü alamıyoruz çünkü ürün zaten o 500 metre içerisinde, hayvan bir anda kendini derine alıyor su soğuduğu zaman. Şu anda su sıcaklığı 14 derece, 12'ye düştüğü anda bu hayvanı avlayamayacağız, şurada on beş, yirmi günlük bir süremiz kaldı.

Onun haricinde diğer önemli sorun bunu defalarca gündeme getirdik ama Komisyon nezdinde veya Bakanlık nezdinde getiremedik, genelde Ankara'daki bürokratlara ulaştık. Bu dalış belgeleriyle ilgili sıkıntılarımız var. Barış Vekilim, özellikle sizden istirham ediyorum, diğer Komisyon üyelerinden istirham ediyorum. Barış Vekilim kendi de dalgıç olduğu için konuya vâkıf olduğu için özellikle ismini zikrettim.

Şimdi, profesyonel balık adam ve amatör balık adam, bizim aslında profesyonel ve amatör olarak ayrılmanın yegâne temeli ticari amaçlı olduğu için profesyonel, sportif amaçlı olduğu için amatör. Baktığınız zaman ikimiz de aynı işi yapıyoruz, ikimiz de her hâlıkârda suda yaşamayı öğrenmek zorundayız çünkü işimiz suyun içinde. Hâl böyle olunca da bireysel su ürünleri avcısı diye bir şey çıktı yani bu CMAS'ın veya PADI'nın yani bu özel kuruluşların balık adam belgesini Tarım Bakanlığı kabul etmedi avcılıkta. Profesyoneli kabul etti, hâlbuki ikimiz de aynı eğitimi alıyoruz, bir farkımız yok hocalar hariç. Hâl böyle olunca da biz biraz bastırdık, dalgıç arkadaşlarımız bastırdı, derneklerimiz bastırdı, bundan iki dönem önce “bireysel su ürünleri avcılığı” diye bir belge düzenlediler. Orada dediler ki: “En az altı ay balık çiftliğinde çalışan veya altı ay su ürünleri avcılığını yaptığını belgeleyenler sınavsız, imtihansız bu belgeyi almaya hak kazanabilir.” İlk dönem bu dört yıl böyle gitti, güzel, bir sorun yoktu. Daha sonra artık kim çıkardı, niye çıkardı bilmiyorum, elli saat dalış yapma şartı getirildi. Yahu, altı ay balık çiftliğinde çalışan bir insan veya su ürünleri avcılığı yapan bir insan daha elli saat, bunu çıkarmanın mantığı ne? Bu iş kaybına, zaman kaybına ve ekonomik kayba neden oluyor. Tekirdağ'da şey yaptılar, Giresun'daki, Trabzon'daki bir dalgıç kalkacak, gidecek Tekirdağ'ına otel fiyatları 1.500 liradan aşağıya değil, on beş gün orada bu belge için uğraşacak. On beş gün sonra, yani on beş yirmi gün tekrar bu Ulaştırma Bakanlığına gidecek, Ulaştırma Bakanlığından gelecek belgeler Tarım Bakanlığına gidecek vesaire. Velhasıl bu büyük bir zaman ve iş kaybına neden oluyor. Bunun hızlandırılmasını talep ediyoruz. Daha önce Mehmet Aydın hocamız da Ordu Üniversitesinin Fatsa'daki yüksekokulunun Dekanı, bildiğim kadarıyla onunla da çalışmalarımız var, Bakanlığa teklifte de bulundu, Barış Bey de bu konuyu iyi biliyor. Bu belgelerin artık Ulaştırma Bakanlığından alınıp su ürünleri avcılığı yapanın -bakın, dalgıçları ayırmak gerekiyor sonuçta ikimiz de suda yaşıyoruz- belgelerinin Tarım Bakanlığı tarafından verilmesi, tanzim edilmesi, kontrolünün Tarım Bakanlığında olması talebimizdir.

Tekrar Giresun'a, hoş geldiniz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Biz de teşekkür ederiz.

Söz almak isteyen arkadaşlar için mikrofonu bir zahmet elden ele ulaştıralım.

GİRESUN LİMAN BAŞKANI SEYFETTİN İNAN – Kooperatif Başkanımız Hamdi Arslan Bey'i de dinledik. Deniz dibi taramayla ilgili konuştu, balıkçı barınaklarında biriken kum taramasıyla ilgili. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı Samsun Denizdibi Tarama Başmühendisliği bu tarama faaliyetini yaparken balıkçılara çok özel indirim, normalin dörtte, beşte 1'i sadece akaryakıt fiyatlarını karşılayacak kadar, akaryakıt maliyetine balıkçı barınaklarında tarama yapıyor. Onunla sürdürülebilirlikten konuşuyoruz. Tabii, bu, Denizdibi Tarama Başmühendisliğinin de bu tarama faaliyetlerini sürdürebilmesi için en azından akaryakıt maliyetini alması gerekir.

Aslında balıkçı barınaklarını biraz ayırmamız lazım. Özellikle Giresun için söylersek bizim 11 kadar balıkçı barınağı ve çekek yerimiz var, en az 8-9 tanesinin balıkçı barınakları kooperatifini idare edebilecek kadar bir gelirleri yok. Kendi gelirleri olmayınca burada biriken kum taramasını da doğal olarak kendilerinin karşılayabilmeleri mümkün değil.

Yalnız Denizdibi Tarama Başmühendisliği de zaten bunu minimum seviyede yani kâr amacı gözetmeksizin kamu hizmeti amacıyla gerçekleştiriyor. Belki alternatif çözümler var, özel tarama yöntemleri, oradan çıkan kumların değerlendirilme yöntemleri, önceden bu vardı, sonradan biraz daha zorlaştırıldı. Yalnız Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı burada balıkçıları zorlamak maksadıyla falan değil, dediğim gibi sadece akaryakıt maliyetine zararına bu işi yapıyor.

Diğer konu, Genel Müdürümüzün...

Buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Orta ölçekli bir limanda ya da balıkçı barınağında kum tarama makinesi, teknesi geldiği zaman kaç gün içinde o limanı normal seviyeye getirebiliyor? Ortalama bir rakam var mı -atıyorum- bir ay, on beş gün, yirmi gün gibi?

GİRESUN LİMAN BAŞKANI SEYFETTİN İNAN – Şimdi, öz eleştiri yaparsak Denizdibi Tarama Başmühendisliği biraz da mesaiyle çalışıyor yani yeteri kadar hızlı olduğunu pek düşünmüyoruz fakat bunu özel sektördeki çok daha hızlı bir şekilde, bir balıkçı barınağının bir buçuk, iki ay içerisinde tamamen taramasını gerçekleştirebilir diye düşünüyorum.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Anladım. Yani Ulaştırma Bakanlığının Karadeniz’de, Ege’de, Akdeniz’de birer tane tarama gemisi olsa, bunu üstlense ortalama bir yıl içinde bütün sorun çözülüyor.

GİRESUN LİMAN BAŞKANI SEYFETTİN İNAN – Balıkçı barınağı sayımız çok fazla olduğu için, balıkçı barınağı ve çekek yeri sayımız çok fazla olduğu için, onların hepsine bir yıl içerisinde yahut iki yıl içerisinde yetişebileceğini pek düşünmüyorum çünkü bir barınağın, bir buçuk, iki ayda tarandığını düşünürsek, tarama gemisinin Samsun bölgede 3 tane olduğunu düşünürsek yani yeterli olacağını, tek başına yeterli olacağını düşünmüyorum. Ayrıca, alternatif özel tarama yetkisi almış şirketler var. Onlar da profesyonelce çalışabilir, çıkardıkları kumun değerlendirme yöntemiyle maliyetini karşılayabilir, balıkçıya yük olmadan çözülebilir diye düşünüyorum.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sağ olun, teşekkür ediyorum.

GİRESUN LİMAN BAŞKANI SEYFETTİN İNAN – Diğer konu, bu bireysel su ürünleri dalgıçlığıyla ilgili konu. Tekirdağ’da olmasının sebebi, profesyonel eğitim orada, Ulusal Deniz Emniyeti Başkanlığı kuruldu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında. En profesyonel ekip ve en eğitici ekip burada; 50 saat dalış temel eğitiminden sonra uygulamada 50 saat dalışı istiyor ama sonuçta bir kişi ehliyeti bir defa alıyor, sürekli kullanıyor.

AHMET TOPUZ – Hayır iki yılda bir.

GİRESUN LİMAN BAŞKANI SEYFETTİN İNAN – Yok, sonuçta o...

AHMET TOPUZ – Sürekli değil.

GİRESUN LİMAN BAŞKANI SEYFETTİN İNAN – Ama mevcut daldıkları şeyleri kabul ediliyor. İki yılda bir eğitim tazemesi olabilir. Burada, tabii, Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne yahut Tarım Bakanlığına geçerse bizim itirazımız olmaz ama burada insan sağlığı, can emniyeti düşünülerek profesyonelce, bilim adamlarının önerisiyle ve Ulusal Deniz Emniyeti Başkanlığında yapılan, insan can emniyeti düşünülerek yapılmış bir uygulama. Daha iyisi geliştirilebilirse artık o da sizlerin takdirinde, ona bir itirazımız olamaz.

Arz ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Size söz verelim.

Siz konuştuktan sonra söz verilir.

KEŞAP DÜZKÖY MUHTARI HASAN FEHMİ GENÇER – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, kıymetli hazırun; Keşap Düzköy Muhtarı Hasan Fehmi Gençer ben.

Benim sorunun da balık çiftlikleriyle ilgili. Köyümüz açıklarında kurulan balık çiftliğine yaptığımız tüm itirazlar ve yasal yollara gittik, en son Danıştayda da davayı kaybettik fakat 28 Ekim 2020/31288 Sayılı Yönetmelikle birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığımız balık çiftliklerinin kıyıda 1.250 metre olarak hesaplamış ve 40 metre derinlik olarak belirlenmiş. Şu anda köyüm açıklarında yapılan bu balık çiftliklerinin bu seviyede olmadığını düşünüyorum. Bunun için çözüm istiyorum efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kirliliğe mi neden oluyor? Yani, hani daha yakında... Gerekçesini öğrenmek için...

KEŞAP DÜZKÖY MUHTARI HASAN FEHMİ GENÇER – Efendim, detaylarına girmiyoruz çünkü çok hassas konular var, gece de uzadı. Kullanılan ilaçlar, antibiyotikler ve şeyler... Hatta bilirkişilere ben Karadeniz'in ısındığını ve bu ısınma sebebiyle balık türlerinin yok olacağını söyleyen Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğretim görevlisi, bunları çekti. Hatta daha küçük balıkta mikro plastik hasarlar tespit edilmiş, bunları da gördük. Bu yüzden, burada yapılan balık çiftliklerinin gerçekten diyorum, sizden ricam, köyüm adına, çevrem adına... Bu konuda ben kendim 6 muhtarla -Karakoç, Tepeköy Yolağzı, Kılıçlı, Düzköy, ve Hisarüstü köyleri olmak üzere- tüm Giresun milletvekillerine o zamanki Bakanımız Murat Kuruma, Ekrem Pakdemirli'ye, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan Bey'e dahi gerçekten yazılar yazdık ama hiçbir sonuç alamadık. İki sene bir durdu ama şimdi yine tekrar... Biz de davayı kaybettik, yapacak bir şey yok. Sizden destek bekliyoruz.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT– Ufak ölçekli balıkçılık bitti orada.

KEŞAP DÜZKÖY MUHTARI HASAN FEHMİ GENÇER – Efendim, gelin, bakın, gerçekten şu anda o kafeslerin altında hamsi tutuluyor. Bizim burası balık üreme çiftliği ve bu koydan...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Çiftlik var mı?

KEŞAP DÜZKÖY MUHTARI HASAN FEHMİ GENÇER – Kuruluyor efendim, şu anda kuruluyor, hatta bir çocuk da vefat etti.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Mesafeyi iyi biliyor musunuz?

KEŞAP DÜZKÖY MUHTARI HASAN FEHMİ GENÇER – Evet, değerlendirilmesi iyi olur efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yok yani biliyorsanız mahkeme dosyasında muhtemelen bir ölçüm, bilirkişi incelemesi falan...

KEŞAP DÜZKÖY MUHTARI HASAN FEHMİ GENÇER – Kaybettik efendim yasal yollarla gittik.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yok, sadece mesafeyi ben merak ediyorum, kayıtlara girsin diye. Biliyorsanız; bilmiyorsanız tamam.

Buyurun.

GİRESUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ MUHAMMET ANGİN – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz; ilimize hoş geldiniz. Hazırnu da saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, özellikle 3 tane lokasyonda burada çiftliğe müsaade edildi, daha sonra da ÇED süreci tamamlandı. İki tanesi 1,5 kilometre, 1.500 metre, bir tanesi de 1.800 metreye kurulmuş ve bütün koordinatlar da belli. Bunu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Peki, buyurun.

SERAP KÜÇÜK - Öncelikle hoş geldiniz diyorum, iyi akşamlar diliyorum hepinize.

Sayın milletvekillerimiz ve siz gelecek nesillere denizimizi tertemiz bırakmanın bir yükümlülük olduğundan bahsettiniz. Bunun için sizi kutluyorum ama kafes balıkçılığına tamam dediğimiz zaman biliyoruz ki bir arkadaşımız da hamsinin ne kadar değerli bir besin olduğundan bahsetti. Hamsi, kafes balıkçılığında yem olarak kullanılıyor. O zaman, biz bu değerli besin kaynağını boşa harcamış olmuyor muyuz? İkincisi, bu yapılan kafes balıkçılığının... Perşembe’de duyuyoruz, sahilde kayma, denizde yosunlaşma yapmış, bizde de olası; yarın öbür bugün bunlar olacak. Dolayısıyla çevremizi, denizi, kıyılarımızı kirletmiş olmayacak mıyız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Tabii, sorulara cevap verme, öyle bir uzmanlığımız yok, kayda geçiyor bunların hepsi. Meclis tutanaklarımıza bunların hepsi soru olarak geçmiş oldu. Biz bunları çalışırken o sorularınızı yine akademisyenlerimizle de değerlendirelim. Sizlerin söyledikleri çok önemli.

SERAP KÜÇÜK – Ama gerçekten Perşembe’de koku, denizde yosunlaşma, kenarlarda da kaymalar olmuş. Biz karşı değiliz, yapılmasın demiyoruz. Kullanılan yerlerde olmasa da başka yerlerde olsa daha iyi olmaz mı?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yerleşimin olmadığı alanlarda, daha açıkta olsun diyorsunuz.

SERAP KÜÇÜK – Koşullarımızı koruyalım, gelecek nesillere bir güzel aktaralım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yani söyledikleriniz tabii önemli. Bunların hepsi bu izin değerlendirme sürecinde mutlaka oranın durumunu tabii, mahkeme vesaire, bilmiyorum, şimdi orayı ilgili bir yorum yapmayayım, sizin söyledikleriniz doğrudur. Onları da daha sonrakiler için daha açık olması ve yerleşim olmayan yerler konusunda da mutlaka onu değerlendireceklerdir.

Biz teşekkür ediyoruz.

Söz isteyen?

Buyurun.

ÇAVUŞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI SELİM HAMZAOĞLU – Sayın vekillerim, Değerli Komisyon üyeleri; Giresun ilimize hoş geldiniz.

Öncelikle, burada söyleyecek olduklarım tamamen kendi düşüncelerim, kendi fikirlerim. Karadeniz’de elli-altmış yıl önce -büyüklerimiz anlatıyor- balıklar karaya vuruyormuş, hamsi ve istavrit balıkları. Neden? Çünkü denizdeki kota, binlerce yılda oluşmuş olan bir kota. Yani, binlerce yılda oluşmuş olan kotayı elli-altmış yıl içerisinde bitirme noktasına getirmiş ve birçok balık türünün yok olmasına sebep olmuşuz. Peki, bunu kim yaptı? Bunu hepimiz yaptık yani bu salondaki herkesin bu işte küçük büyük parmağı var. Neden? Biz küçük balıkçılar olarak havyar döneminde avlanmışız; gırgırcı arkadaşlarımız kotasızca, limitsizce avlanmış; trolcüler ince balık, iri balık ne varsa tutmuş; hanımefendiler kızartma yağlarını, çamaşır sularını lavabolara dökmüş; sizler fabrikalarınızda arıtma kullanmamışsınız, diğer geriye kalan arkadaşlarımız da çöplerini denize atmışlar; aşırı av baskısı ve aşırı kirlenmeyle bu noktaya gelmişiz. Bence bu noktadan sonra geriye dönüş yok, eskiyi kimse düşünmesin. Bundan sonra ne yapılması gerekiyor? En azından mevcudu koruyalım. Bakın, dün balıkçı barınağıma gittim, balıkçı barınağımda iki gün önce 45 metre derinlikten kaldırılmış olan bir tane kalkan ağı gördüm, rıhtıma getirip bırakmış arkadaşımız; resmini çıkarttım, size şimdi vereceğim, tek tek bakmanızı istiyorum 45 metre derinlikten kaldırılmış olan kalkan ağının durumuna. Denizin dibi tamamen çöplük. Bakın, 45 metre. Denizin dibi çöplük.

Şimdi “Neden bu duruma geldik?” dedik. Geçtiğimiz yıllarda, beş-altı yıl önce Giresun’a Avrupa Birliğinden bir heyet geldi, hatırlayanınız var mı, burada o komisyona katılmış olan var mı? Bir kooperatif başkanı ağabeyimiz vardı, gitmiş. Avrupa Birliğinden gelen heyet balıkçıların sorununu dinliyordu, heyete ben bir soru sordum, dedim ki: “Sizin ülkelerinizde hamsi, çaça, sardalya gibi balıklar kotasızca avlanıp balık unu fabrikalarında balık yemi yapılıyor mu?” Tercüman aracılığıyla bana cevap verdiler, dediler ki: “Hayır!” Kotasızca böyle bir avcılık yapılmadığını -şu an ülkenin ismi aklımda yok- bir ülkenin bu şekilde sardalya balığını yok ettiğini ve on sekiz yıl çalışma yaparak geri getirdiklerini söylediler. Biz bugün bu denizden hamsiyi yok edersek değil on sekiz yıl, yüz seksen yıl çalışsak geri getiremeyiz, bu belli yani.

Karadeniz’de hamsi ve çaça balığı avcılığı yapılıyor, fabrikalara gönderiliyor, balık unu yapılıyor ve bunlar daha çok hayvan yemlerinde ve alabalık, havuz balıkçılığı yemlerinde kullanılıyor. Bu avcılık Karadeniz’de ne gibi etki yaptı? Karadeniz’deki besin zincirini kırdı ve birçok balık türü göç etmek zorunda kaldı. Ülkemizin kıyı şeridinde balık yokken karşı şeritte balık var. Bunun da en büyük sebeplerinden bir tanesi, balıkların artık burada beslenemiyor olması. Son yıllarda, son on yıldır yunuslar balıkçı arkadaşlarımızın, küçük balıkçı arkadaşlarımızın ağlarını parçalıyor. Önceden parçalamıyordu, neden artık parçalıyor? Çünkü denizde artık balık kalmadı. Yunuslar bile ağlardaki balıkları tek tek topluyor, durum buraya kadar geldi.

Söylemek istediğim ikinci bir konu, balık çiftlikleri. Şimdi, Giresun’da 3 bölgede balık çiftliği kuruldu, kuruluyor. Bir tanesi Eynesil ilçemizde, bir tanesi Çavuşlu beldemizde, bir tanesi de Keşap’ta zannedersem. Ben üretimden yanayım, üretilsin, daha fazla üretelim ama doğru yerde üretelim. Ürettiğimiz yerdeki insanları mağdur etmeyelim. Eynesil’de kurulmuş olan çiftlik Çavuşlu beldesiyle sınıra kurulmuştur, bir tanesi doğumuzda, bir tanesi tam kuzeyimizde, bir tanesi de batı kısmımızda, batı kısmımızdaki daha kurulmaya başlamadı. Bu çiftlikler benim küçük balıkçılarımla avlanma sahasına kuruldu, avlanacak yer kalmadı. Benim balıkçılarımla en önemli geçim kaynağı uzatma avcılığı, palamut avcılığı. Bunu da gece yüzen ve gezen ağlarla yapıyorlar. Nasıl oluyor: Belli metrajdaki ağları denize seriyorlar. Bu ağlar şamandıraları, mantarları sayesinde denizin dibine kadar batmıyor. Örnek veriyorum, 40-50 metreye kadar iniyor, denizde akıntının yönüyle birlikte geziyor. Bir ağ ortalama gecede azami olsun, 4-5 kilometre gezebiliyor. Şimdi, benim beldemin önünde 3 tane çiftlik varken benim balıkçılarımla nasıl avlanacak? Üretilsin, üretim yaparken de şuna dikkat edelim: Şimdi bu çiftlikler yapıldı, bizim balıkçılarımız ne yapacak? Diyorlar ki: “Biz sizi, balıkçıları işçi olarak alacağız.” Benim balıkçılarımla neden işçi olarak zengininin yanında çalışıyor? Bizim burada bir tane kooperatifimiz var. Balıkçılar toplanmış, bir tane kooperatif kurmuş. Bu çiftlikler yapılırken neden gelip de balıkçılara danışılmadı? Denilmedi ki “Biz burada böyle böyle bir üretim yapacağız, bunu siz yapar mısınız?” Bizim balıkçılarımla neden öncelik verilmedi? Yani denizde olduğu gibi karada da büyük balık küçük balığı yemesin. Yani balıkçılarımla bu konuda... Şimdi, 3 tane çiftlik kurulmuş, benim balıkçım şimdi terk mi etsin Çavuşlu’yu. Yani atadan dededen balıkçılık yapan aileler var. Bu durumun gerçekten ciddi olarak incelenmesini istiyorum. Bu tarz yeniden, böyle bir üretim yapılacaksa önceliğin o bölgedeki mağdur olan balıkçılara verilmesini istiyorum.

Çiftliklerin kıyıya olan mesafesi: Ben bu konuyu kurulurken çok araştırdım. Önemli olan bu işte; bir, kıyıya olan mesafe, iki, kullanılan yem. Yemi bizim takip etme şansımız yok, sadece mesafesini takip edebiliriz. Kıyıya olan mesafesi avcılık noktasında bütün balıkçıları etkiliyor, bunlar daha açığa çekilebilir, bu konuda biz de yardımcı olalım, yapılan araştırmalara destek olalım. Karadeniz Teknik Üniversitesinin yapmış olduğu kalkan balığı projelerinde benim limanına geldiklerinde her zaman yardımcı oldum. Biz her zaman yardımcı oluruz bu noktada, daha çok üretelim, bunu tekrarlıyorum

ama üretirken de diğer balıkçıları, küçük balıkçıları mağdur etmeyelim, o bölgenin insanlarını mağdur etmeyelim. Bizim bu konudaki isteğimiz Komisyondan budur. Yani bu konuyu özellikle üstüne basa basa söylüyorum.

Son olarak barınak sorunu: Benim barınağımdaki üstyapıyla ilgili sıkıntılar var. Üstyapımız tamamen derme çatma. Daha önce, 2 dönem önce görev yapan Vali Bey'e gelmiştim bu konuyla ilgili, barınağın fotoğrafını çekmiştim "Durumu bu." diye, bana Vali Bey "Burası Bangladeş mi?" demişti yani o kadar kötü. Yıkıp yenisini de yapamıyoruz, ilgili mevzuat bize izin vermiyor. Limanı kiralamak istiyoruz, üstyapı olduğu için kiralayamıyoruz. "Yıkın." diyorlar. Yıksak balıkçı mağdur oluyor. Yani bu işin bence balıkçıların bir araya gelip çözülmesi gerekiyor. Yani bazı limanlarda görüyoruz, balıkçı barınakları farklı amaçlarla kullanılıyor, buna da izin verilmesin ama çözümü ortak noktada bulunabilir yani makul bir şeye gelinebilir diye düşünüyorum.

Söyleyeceklerim şimdilik bu kadar.

Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Evet, bu taraftan söz isteyen?

Buyurun.

ÜÇKAYALAR BALIKÇI BARINAĞI YÖNETİCİSİ GÖKHAN KARADENİZ – Öncelikle hoş geldiniz.

Tabii ki balıkçı barınaklarının tek sorunu altyapısı ve üstyapı sorunu. Kooperatif olarak geçen 27 Kasım'da galiba, bir sel oldu, bayağı bir zarar verdi balıkçı barınaklarına. Bu balıkçı barınaklarındaki tahkimatlar yıkıldı. Bunları bizim kooperatifin ya da balıkçıların yapma imkânı yok şu anda. Eğer tekrarı olursa can ve mal kaybı aşırı derecede olur çünkü bütün tahkimatlar, koruma kalkını dediğimiz yerler yıkıldı. Kooperatif olarak bizim yapma imkânımız zaten yok.

Bir de şöyle bir şey var: Trabzon ilinde bütün kooperatifler, barınaklar tek tip yani tamamen bitti sadece Giresun, Ordu sanırım yapılmadı. Bütün balıkçı barınakları altyapısıyla beraber tek tip yapılırsa hiçbir sıkıntı kalmayacağını umuyoruz.

Bir de şöyle bir sıkıntı var: Bence gırgır balıkçıların -dedikleri gibi, onlar da tabii kaç kişiye istihdam veriyor ama- avlanma mesafelerinin yükselmesi gerekiyor. Mesela, önceden 36 metreydi galiba, bildiğim kadarıyla, 24'e indi, 18'e indi. Bizce yani balıkçılık için mesafenin yükselmesi gerekiyor kesinlikle. Diyeceklerim bu kadar yani.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – Kesinlikle öyle bir şey yok.

ÜÇKAYALAR BALIKÇI BARINAĞI YÖNETİCİSİ GÖKHAN KARADENİZ – Ya, benim bildiğim, 18 metrede şu anda gırgır balıkçıları avlanıyor, istedikleri gibi ağ atabiliyorlar, çok yakın.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – 12 metreydi...

DENİZ TİCARET ODASI BALIKÇILIK MESLEK KOMİTE BAŞKANI MURAT KUL – Ben onunla ilgili bilgi vereyim, daha önce 12 metreydi, daha sonra 18 metreye çıkarıldı. Eylül, ekim, kasım, aralık ayına kadar 12 metreydi, ocak ayında sonra da 18 metreydi. CFSM olsun, diğer ülkelerle yapılan anlaşmalar olsun, bilim adamlarının da söylemesiyle beraber bu tekrardan 24 metreye çıkarıldı. Ondan sonra, eylül, ekim, kasım, aralık ayında, bilirsiniz ki balıkçılık yapıyoruz, balıklar kıydan gider, havalar soğumamıştır, sıcak suyla beraber göç ederler. Dedik ki, biz de tezimizi aldık yani bu balıkları avlayamıyoruz, kıydan gidiyor, ondan sonra tekrardan 15 Aralık'a kadar 18 metreye açıldı ama tekrar 15 Aralık'tan sonra 24 metre olarak devam ediyor, Marmara'da ve orada da biz bundan gerçekten ekonomik kayıp yaşıyoruz. Baktığınız zaman AB ülkeleri on iki ay çalışıyor, biz Türkiye'de daha önce

de bu yasağı biz almışız, dört buçuk aylık bir yasak dönemimiz var, hava şartlarını da göz önüne alırsak beş buçuk ay, altı ay çalışıyoruz. Ha, “Çok doğruyuz.” demiyorum, tabii ki bizim de yanlışlarımız, hatalarımız var, hepimizin oluyor. Dedğim gibi, sıkıntı çekiyoruz, baktığınız zaman biz de aramızda kota tartışması yapıyoruz, yüzde 50’imiz istiyor, yüzde 50’imiz istemiyor; sürdürülebilirlik, biz de bunun peşindeyiz gerçekten, inanın. Tabii, artık ikna etmek mi diyeyim, eğitim mi diyeyim. İşte, Komisyon bunun için kurulmuş, neler yaparız?

Balık çiftliklerinden bahsetti, biz de şikâyetçiyiz. Bilim adamları diyor ki: “Koruma alanları olsun.” E, doğal olarak koruma alanları oldu, koruma alanı ilan edildi, baktığınız zaman gerçekten küçük balıkçı da mağdur, büyük balıkçı da mağdur; bunun için bir pilot bölge seçilmedi, her bölgeye gün gün bunları yapıyoruz. Tabii ki ekonomiye para gelecek, tabii ki ihracat yapacağız ama baktığınız zaman ne kadar yaparsak o kadar yem sanayisinden gidiyor, işte, balıktan gidiyor, 1 kilo balığı yapmak için 7 kilo balık kullanıyorsak hepsi bir entegre ama nedir? Dedğim gibi, bu Komisyon da zaten bu iş için var; hep beraber, hepimiz çözümü nasıl bulabiliriz? Akıl aklıdan üstündür. Ben Meclise gittiğimde bunu dedim, ya, ben geldim fikir veriyorum, ama gerçekten akıl aklın üstündedir; sahaya çıkıp dinlemeniz de çok iyi olmuştur. Ben yine tekrardan teşekkür ediyorum ki sahada sizleri dinliyor, sizleri dinliyor, beni dinliyor, ben belki yanlış anlatabilecektim ama buradan kilit noktalar alıyorlar, ona göre de bir yol çizilecektir. Dedğim gibi, biz de büyüdük, bir şeyler yaptık, yatırımlar yaptık; nereye kadar? Biz de bunun farkındayız ama hep beraber ortak bir çözüm bulmalıyız. Neden? Baktığınız zaman, 30-40 kişi çalıştırıyoruz yani bir teknenin üzerinde tek bir kişi çalışmıyor, 5 tane aile çalışıyor, kardeşiydi, oydu, buydu yani biz de çözüm arayışındayız, biz de bu denizi alalım da kurutalım, bitirelim peşinde değiliz ama bakın, hava şartlarıyla beraber beş buçuk ay çalışıyoruz. Hep beraber bir çözüm bulacağız inşallah, hepimiz bunun için buradayız.

Teşekkür ederim, arada giriyorum, kusura bakmayın.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, estağfurullah, biz teşekkür ediyoruz.

Sözü size verelim, buyurun.

AHMET TOPUZ – Tekrar hoş geldiniz.

Sayın Başkanım, siz zaten az önce dışarı çıkınca ben sorunları anlatmıştım ama ben sadece 2 konuya değinmek istiyorum. Birincisi, liman Başkanımın görüşlerine katılmıyorum. Zaten biz Türkiye Su Altı Federasyonuna bağlıyız; özel, amatör dalgıçlar Türkiye Su Altı Federasyonuna bağlı yani herhangi bir özel kuruluş, kurum değil yani dışarıdan herhangi özel bir kurumdan da bu belgeleri alsanız Türkiye Su Altı Federasyonunun onayı gerekiyor, oradan alıyorsunuz. E, dolayısıyla, az önce de anlatmıştım, üzerine basa basa söylüyorum, amatör dalgıç ile profesör dalgıç arasındaki tek fark birinin ticari birinin sportif olması; sonuç itibarıyla her ikisi de suda yaşamayı öğrenmek zorunda ve suyun altında aynı işi yapıyoruz. Profesyonel balık adam kendine göre bir yöntemle bu işi yapmıyor, avlanma yöntemi aynı, metot aynı tek farkımız onun birinci sınıf, ikinci sınıf profesyonel balık adam olarak, meslek olarak bunu yapması, diğerlerinin amatörden dönmesi. Daha önce bu elli saat dalış olayı yoktu, zaten şartnameye baktığınız zaman diyor ki: “En az altı ay su ürünleri balık çiftliklerinde çalıştığını belgeleyen veya su ürünleri alıcılığı yaptığını belgeleyen bu belgeyi almaya hak kazanır.” Yahu, zaten altı aydan bahsediyorsunuz, çarptığımda 180 gün yapar, 90 gün salsanız, bir saat dalsanız 90 dalış yapar? İkinci bir 50 saate bunu istemenin mantığı nedir? Yani bu bize ek bir külfet yapıyor.

Sonuç itibarıyla profesyonel balık adamlarla ben aynı eğitim alıyorum, farklı bir eğitim almıyoruz, hocalık mertebesi ayrı, öğretmenlik mertebesi ayrı, bir konu bu, bunun düzeltilmesini talep ediyoruz.

Diğer bir konu, haddim olmayarak ben de sonuçta bir balıkçıyım. Ben kendim, daha önce Sayın Başkan da bilir Gülyalı Balıkçı Barınağının ve Buluncak Güzelyalı Balıkçı Barınağının kum tarama işini yaptım, kendim ortaktım, yaptım o işi. Şimdi, Karadeniz’deki limanlarımız -Sayın Kurucu Başkanım

da bilir ki- 1980 evveliyatı yapılmış limanlar, bunlar plansız, programsız dediği gibi orada bir tekne varmış, biri gelmiş 2 kamyon taş çökmüş, biri gelmiş gücüyle 2 kamyon o dökmüş, daha sonra devlet demiş ki: “Buraya bir liman yapalım.” Gelmişler, siyasiler o zamanki şeyler, falan filan... Bu limanlar plansız, programsız yapılmış.

Şimdi, sıkıntı şuradan: Karadeniz’de 6, 7 knot hava estiği zaman bizim bu Çarşamba’dan özellikle ta Rize’ye kadar etkili olan hava karayel havasıdır, bunu Sayın Başkanlarımız da bilir. Ben de balıkçıyım, karayel havasıdır ve 6, 7 knot estiği zaman, denizin 6-7 metre derinliğe kadar olan bölge tamamen sirkülasyon hâlinde, daima dolar ve boşalır. Bir bakıyorsunuz 6-7 metrede taşlık, bir bakıyorsunuz 6-7 metre bir hafta sonra kumluk. Şunu anlatmaya çalışıyorum: Bu limanlar her iki yılda, her üç yılda bir yani genelde iki yıl, üç yıl sürmüyor, bazen sert hava estiği zaman bir yılda -siz boşaltıyorsunuz- doluyor. Şimdi, bu limanlar ihale oluyor, özel sektör yapıyor, bu Marmara depreminden sonra deniz kumu kullanılmıyor, sadece altyapılarda ve dolgu hizmetlerinde kullanılıyor. Dolayısıyla bunun ticari bir kıymetiharbiyesi kalmadı. Yani az önce Nazım Vekilim sormuştu: “Ne kadar sürede boşaltırsınız?” diye. Şimdi, bir tarama gemisi yaklaşık 100-120 metre küp kum alır, devlet gemisinden bahsediyorum, en fazla maksimum yapacağı günde 5 seferdir, 600 metre küp kum boşaltır. Bu limanlarda yaklaşık olarak en ufak liman Gülyalı Limanı’dır. Orada bile 40-50.000 metre küp, en az minimum 50 metre küp liman içinde oluyor, asli liman için sorun değil, sorun ağız kısmı. Oraya da baktığınız zaman yaklaşık olarak orada bir 50.000-60.000 metre küp kum. Yani bu kumu bir yılda bile boşaltamıyorsunuz. Boşaltma şansınız yok, siz boşaltıyorsunuz, deniz bir daha dolduruyor. Çözüm nedir? Çözümü daha önce ben birkaç kere söylemiştim. Nilgün Yolmuş hanımefendi vardı o zaman Ulaştırma Bakanlığı’nda, onunla da görüşmüştük, İnebolu’da görmüştüm, bunun tek çözümü tali mendirektir. Yani bu limanlar daha değiştirilemez, dolguya da bırakamazsın, devlet buraya milyonlarca lira yatırım yapmış ama çok cüzi bir şeyle şöyle “karayel mendireği” dediğimiz kısımdan Batı’da kalan mendireklerden tali bir mendirek denize doğru, o denizin kırılma noktasından birinci ve ikinci dalyan dediğimiz 6-7 metre derinliğinin üzerine çıktığımız zaman iddia ediyorum bu limanlar ömür boyu dolmayacaktır. Sorun burada: Bu kum sirkülasyonunun, o limanların ağzına gelmeden kırılmasıyla yani denize doğru ya direkt kuzeye veya kuzeydoğuya doğru yapılacak bir 150-200 metrelik bir tali mendirekle bu sorun kökünden halledilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyorum.

Bu taraftan söz almak isteyen, buyurun.

LOKMAN GÖRAL – Çavuşlu’dan katılıyoruz.

Şimdi, burada karşıdaki balıkçı arkadaşları şahsen tanıyorum ama bir samimiyetimiz yok, dertleri onların da çok, biz de sakinleri olarak diyelim. Şimdi orada ablalarımız var, bayağı bir dertliler, sıkıntılılar bizde sıkıntılıyız Çavuşlu’da. Bir planlama yapılırken Türkiye’imizde elli senelik plan yapılmıyor, günümüzü kurtarmak için üç senelik, iki senelik planlamalar yapılıyor; bu planlamalarla mağdur olan bizler oluyoruz, vatandaşlar oluyor. Bir sorun var, bir problem var ki Komisyon kuruldu. Bu Komisyonun kurulmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Bu sorunun ana nedeni ne? Balıkçılarımız denize çıkıp kaliteli bir şekilde ağlarını doldurup, bereketli bir şekilde o günü kurtaramıyorlar, kurtaramamalarının nedeni ne? Denizde balık yok. E, bu balığı kim bitirdi? Bizler bitirdik.

Şimdi, onu bir kenara bırakıyorum, bu kafes balıkçılığı... Şimdi bizim atalarımız yıllardan beri -bir örnek vererek şey yapıyorum- bir köyün, bir beldenin en güzel yerini mezarlık yapmış, en güzel yerini. Şimdi, biz de bir beldenin, bir yerleşim yerinin, turistik bölgelerin en güzel yerini gelmişiz, hemen kafese koymuşuz. Şimdi, Çavuşlu, çok şirin bir belde, çok şirin bir belde; denize çıkıyorsun,

plaja gideceksin, hemen karşısında kafes var. Ya, bunun planlaması yapılırken, buraya ÇED raporu verilirken, buraya ruhsat verilirken bu beldede insanların yaşadığı hiç düşünülüyor mu? Bu saatte ablalarımız ne için geldi buraya, ne için geldi, anlatıyorlar. Siz ne için geldiniz buraya? Ya, bu sorunları çözebilmemiz için bizim şuraya bende bir kamu kuruluşundan yönetici olarak emekli oldum, talimat geliyor, müdürümüz de burada, hemen uygula, tamam, ceza yaz balıkçıya ama şimdi bunun ana nedenini biz çözmeden hiçbir şeyleri halledemeyiz.

Sonuç olarak, Komisyon olarak gideceksiniz, Ankara'ya bu raporları yazacaksınız, bu raporlar Meclisten kanunlaşıp çıkacak, uygulanması için kamu kuruluşlarına, müdürlüklere gelecek ama biz ana nedenini bunun noktasal olarak tam bir nokta vurup çözemeyeceğiz, yine çözemeyeceğiz. Biz şu anda havanda su dövüyoruz. Bak, şu anda küçük balıkçı arkadaşlarımız var; anlattılar, konuştular, onlar dertli, büyük balıkçı arkadaşlarımız çok dertli. Şimdi, ben de biliyorum, görüyorum, 50 kişi, 100 kişi çalıştırıyorlar, ay sonu geldi, asgari ücret 17 lira olacak, maliyetler artacak ama lütfen benim sizden ricam, bu sorunu çözerken, bu sorunları hallederken en ince ayrıntısına kadar planlama yapıp bu planlamalar neticesinde bu sorunları çözelim. Lütfen, iki yıllık, üç yıllık planlamalar yaparak bu işleri çözmeyelim. Şu anda, iki yıl sonra balıkçılarımız, ben şuradan senet de verebilirim, denize çıkamayacaklar. Mazot fiyatları da var, maliyetler de var ve denizde balık da olmayacak.

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) – Lokman Bey, o yüzden tam iki aydan beri dinlemediğimiz paydaş kalmadı. Meclisi bıraktık artık neredeyse sokak sokak, barınak barınak perşembe sabahından beri yoldayız. Barınak barınak geliyoruz ki kimseyi ayırt etmeyelim.

LOKMAN GÖRAL – Bilgimiz var, Ankara'da görüştük.

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) – Buraya geliyoruz ki herkesi dinleyelim diye.

LOKMAN GÖRAL – Ankara'da da görüştük Vekilim ama özellikle bu kafes balıkçılığı sorununu, lütfen diyorum size..

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – Kafes balıkçılığında gerçekten yöre balıkçısına hiçbir şey sorulmadan kuruldu. Biz çok itiraz ettik, gittik, Tarıma bilmem neye, Ankara'ya; hiçbir kooperatife sorulmaz mı ya “Arkadaş, siz de burada ne yapıyorsunuz” diye. Enstitü var ya Sürmene... Ya, gel sene bize sor ya. Uygun olan yeri belirliyor, tamam, havuz yeri burası, ya, sen yörenin insanına hiç sormadın ya. Giresun'da hiçbir kooperatife sorulmadı. Enstitüden geliyor, yukarıdan, uydudan çiziliyor proje, tamam, burası havuz yeri. Arkadaş, gerçekten şu anda havuz yeri bir tane balıkçıya sorulmadı.

SERAP KÜÇÜK – Köylülere de sorulmadı.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – Sorulmadı.

FATMA GENCER – 2 bine yakın imza toplandı, 2 bine yakın itiraza, imza toplanılmasına rağmen yani 2 bin kişinin istememesine rağmen o havuzlar kuruldu.

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – Bir de çok büyük istihdam sağlamıyor ha, bir havuzda 4-5 kişi çalışıyor. Her ufak kayıkta da 2-3 kişi çalışıyor, her ufak kayıkta her sabah 2 kişi, 3 kişi... Havuzda da 4-5 kişi koca havuzda çalışıyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ben bir şey sorabilir miyim size? Yani balık çiftlikleri kurulmasını mı, yoksa doğru yerlere mi kurulsun?

LOKMAN GÖRAL – Şimdi, balık çiftlikleri kurulacak tabii ama planlamalar neticesinde uygun yerlere kurulsun. Biz buna şimdi bak, Çavuşlu'dan çıkıyoruz, kayıkla beraber direkt karşında şey, direktman...

GİRESUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ŞÜKRÜ KALAFAT – Sayın Vekilim, denizin atıl olan yerleri var, kullanılmayan yerleri var, oralara balık havuzları kurulabilir, itirazımız yok ama gel Karaköy’e, Düzköy’e, Çavuşlu’nun önüne niye koyacaksın kardeşim? İcabında balıkçıların, insanların hiç ulaşmadığı yerler var denizde, bakir yerler boş, oralara konabilir ama yerleşim yerlerine 1 mil ya, 1,852 metre 1 mil, 1 mil açıkta havuz olur mu? Çıkaracaksın bunu 3-4 mile, yapıyorsa orada o güçle yapabiliyorlarsa yapsınlar. Sinop’ta 5 milde, 6 milde, 7 milde, 8 milde havuz kurdular. Bak, Perşembe’de havuzu kurduktan sonra balık olmadı, havuz balıkçılığından sonra.

KEŞAP DÜZKÖY MUHTARI HASAN FEHMİ GENÇER – Giresun Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Doktor Mustafa Türkmen Hocamız ülkemizde balık çiftlikleri için en uygun alanların açık denizler olduğunu ifade etmiştir. Burası tamam. Şimdi asıl mesele “Yunanistan Türkiye’deki balık çiftliklerini ya satın almakta ya da ortak olmaktadır. Bizim balıklarımızı Avrupa’ya Yunan balığı diye pazarlamaktadır.” diyor. Eğer bu hâl böyleyse vah bize efendim.

Bizim köy açıklarında kurulan Kılıç Holding’e ait balık çiftliğinin gönderdiği balıklar tabii o Ege’de olduğu için Rusya’dan geri döndü. Rusya nereden alıyor alabalığı? Sivas’tan çünkü tatlı suda. Bu balıkların yeri tatlısu. Gerze’deki balık çiftliği belki 2 kilometre açıkta. Bu bir proje, yapılacak, yapılmalı da ama bu yerleşim alanlarının dışında, daha açık ve kırk metre ve üzeri deniz sularında olmasını istiyoruz. Biz “Yapılmasın.” demiyoruz.

Teşekkür ediyorum efendim, vaktinizi aldık.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Şöyle, bu konuda maksat hasıl oldu diye düşüneyim. Milletvekillerimize ben bir de söz vereyim, program tabii, ucu açık dedik ama...

ÇAVUŞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI SELİM HAMZAOĞLU – Çok kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yani şöyle, önce bir, önce milletvekillerimize bir soralım siz bir müsaade edin söz ve onların söyleyecekleri olur belki size daha da konuyu açarlar.

Evet, balıkçılarımız da denize geçeceklermiş.

Milletvekillerimizden söz almak isteyen var mı?

Siz buyurun.

ÇAVUŞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI SELİM HAMZAOĞLU – Benim talebim yine, balık çiftlikleriyle ilgili kıyıya olan mesafelerin düzenlenmesi, daha açığa çekilmesi, daha fazla üretilmesi. Üretime biz de destek verelim, ben üretim taraftarıyım, yani üretelim kesinlikle o konuda şey yapmıyorum.

İkinci konu, ciddi kotaların getirilmesini talep ediyorum.

Üçüncü konu da mevzuat dışı olan av araçlarının kullanılması değil, satılması yasaklansın. Yani yasak ama satılıyor. Balıkçı bunu bir şekilde alıyor. Örnek veriyorum, 17-18 milim ağlar serbestken 15 milim ağ satılabilir. Satılmasın, yasaklansın, bu konuda ciddi önlemler alınsın. Bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ederiz.

DENİZ TİCARET ODASI BALIKÇILIK MESLEK KOMİTE BAŞKANI MURAT KUL – Şimdi, daha önceden... Tabii, bunu bir şekil gücü olan bir şekilde alıyor. Yani şu da yapılabilir ileride, yani bir kooperatifte 80 ortak, 100 ortak, 50 ortak var. İlk öncelik hakkı bu kurulacağı zaman bir kooperatife de verilebilir. Denilir ki: “İşte, biz böyle bir yere bunu koyuyoruz, izin veriyoruz. Sizin de bir hakkınız var kooperatif olarak, ortaklaşa beraber siz de bir gelir kaynağı olabilir.” Yani bu belki tartışılabilir,

son zamanlarda, önümüze bir de midye çiftlikleri geliyor, Allah yardımcımız olsun. Yani dediğim gibi, buna bu kooperatiflerin de ayakta durması, oradaki insanlara bir geçim kaynağı olması için küçük maddeler eklenebilir. Yani bu güzel bir şey yani. Bunu ben daha önce de dile getirmişt看. Tartışılır yani, bu olabilir. Tabii, kurulacak, tabii ki her şey olacak ama dediğim gibi bizim balıkçılıkta avlak avlayamadığımız sahalar var, taş değimz yerler, oraya kurulabilir, ilk önceliğı kooperatif ve birliklere verilebilir. Sizin de hakkınız. Oraya da bir geçim kaynağı gelebilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ederiz.

Buyurun, mikrofonu verelim.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben size teşekkür ediyorum kendi adıma. En azından ben de bir şeyler öğrenmiş oldum sizler sayesinde.

Çok kısa bir şey soracağım, cevap vermek isteyen ya da bir önerisi olan varsa çünkü bugünkü ziyaretlerimizden ona dair birkaç yerde benzer sorun duyduk. Bu balık suyunun ya da balık yağının denize tekrar dökülmesi noktasında, deniz kirliliğinin oluşması noktasında bir, cezai yaptırım söz konusu; iki, çevre örgütleriyle karşı karşıya gelme durumu söz konusu. Buna dair pratik bir önerisi olan var mı? Sadece bunu soracağım ben.

DENİZ TİCARET ODASI BALIKÇILIK MESLEK KOMİTE BAŞKANI MURAT KUL – Sayın Vekilim, biz aşağı yukarı elli yıldır bu balığı bu sistemle boşaltıyoruz yani aşağı yukarı altmış yıldır diyeyim, bu sistemle. Eskiden kooperatiflerde dediğim gibi balıkçı olduğu zaman, şimdi, tabii, amatörler de kooperatifin içine kaçınca, bir de bu damlar yapılnca, işe dam dediğimiz tabiri yerler yapılnca, biraz da keyif yeri olunca yani otururken o yağlar biraz gelmeye başlayınca göze batmaya başladı. Aslında tamamen balığın yağı ve suyu yani çok organik, bir zararı yok. Tabii denizin üzerinde bir yağlı tabaka gözüktüğü zaman, son zamanlarda tabii Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da işin içine girdi mi sıkıntı. Tabii çözmeliyiz. Bu görüntü hoş olmayabilir. Dediğim gibi, bir limanda bunu biz iki ayda yaşıyoruz yani senin on iki ayı yok, iki ayda ama göze batmaya başladı. Bu bir geçiş dönemidir, beş altı aylık süreçte bir geçiş dönemi olacaktır. Maliyetler çoktur. Bizim bunu teknenin ambarına atmamız lazım veya limanlara altyapı yapılması lazım. O altyapıyla denizin arkasındaki açık yere vermemiz lazım ki belki liman içinde gözükmessin ama dediğim gibi, araştırma gemisini az önce gördünüz, birçok şey anlattılar, anlattılar, anlattılar. Onu araştırınsınlar, gitsinler baksınlar bakalım, bir zararı var mı. Bize yardımcı olsunlar. Tamam, güzel, gemi istiyorlar ama tamam biz de arkasındayız. Ama aslında balık yağı, tabii görüntü hoş olmuyor. İnsanlar bakıyor dışarıdan “O pislik mi geldi?” falan diyor. Ben de beraberim. Şimdi, benim yanımda arkadaşım otururken baktığı zaman “Denizi de kirllettiniz Murat, ne hâle getiriniz.” Aslında balık yağı, balık suyu, içinde farklı bir madde yok ama o görüntünün olmaması için, bir geçiş dönemiyle beraber veya beş yıllık veya on yıllık Çevre Bakanlığıyla beraber tartışılıp nasıl çözüm bulunur biliyorum. Bilim de burada ortaya çıksın.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Limanlarda artma tesislerine benzer yapılar kurulabilir mi?

DENİZ TİCARET ODASI BALIKÇILIK MESLEK KOMİTE BAŞKANI MURAT KUL – Sayın Vekilim, çok zor çünkü vakumla beraber onu çekiyoruz, çekerken tamamen o balığın yağlı suyu denize gidiyor, o da bir yağlı tabaka gözükyor, bir müddet sonra da zaten denizle beraber karışıp kayboluyor. Yani denize de zararı yok, insan sağlığına da bir zararı yok. Ama bunu yaşadığımız dönem çok kısa, şu iki ayda yaşıyoruz. Yani on iki ayda iki ay birbirimizi belki idare edebileceğiz ama geçiş dönemiyle beraber bir çözüm bulunabilir. Yani bunun yatırımını yapmak 100 bin eurolara, 200 bin eurolara tekabül edecek çünkü ben bu suyu alacağım, depoya koyacağım ama analiz ettirin, sonuçta balık yağı, balık suyu çıkacak yani bir şey çıkmayacaktır Sayın Vekilim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu konuda başka söyleyecek bir şeyiniz var mı?

Buyurun Barış Bey.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ben de teşekkür ediyorum.

Açık yüreklilikle burada sorunlarımızı dile getirdik. Yani zaten amacımız da buydu, sorunlarımızı alacağız, çözüm önerileriyle beraber biz de bunu komisyon olarak kendi içimizde değerlendirip tavsiye niteliğinde bir rapor yazacağız.

Sevgili Vekilim, bu balık suyu benim -48 yaşındayım- çocuk yaştan beri yaşadığım bir kentin sorunu demeyeyim, benim hoşuma gidiyor açıkçası bir kentte eğer balık kokuyorsa o kentin güzelliğidir çünkü başka şeyler olmasın, yeter ki bunlar doğal şeyler. Bir balığın suyunun tekrar denize gitmesi o kadar doğal ki... Cezai yaptırıma tabi tutulacak şeyler esas bizim o balık yağı değil de o balığı kızarttığımız yağ var ya, esas onun denize gitmemesi lazım. Yani o balığın suyu doğal bir seleksiyon var işin içinde. Yani orada sadece bir görsel kirlilik ve kötü bir koku var, o da geçici bir şey ama balık yağının, lavaboya döktüğümüz balık yağının denize gitmesinin insanın aldığı nefesle bile etkisi var. Onun için esas kritik noktalar onlar çünkü özüyle bazen sonuç karışıyor birbirine. Sonuç itibarıyla Türkiye’de bir sorunumuz var.

Bu Komisyonunda hepimiz farklı partilerdiniz ama hiçbirimiz burada bir siyasi parti kimliğimizi öne çıkartıp birbirimizle siyaset yapmıyoruz. Zaten amacımız, sorunlarınız demeyeyim, sizin sorunlarınız zaten bizim sorunlarımız, ülkemizin sorunları ve sürdürülebilir geleceğe dair yaptığımız her dokunuş bu ülke için bir kârdır. Bazen balıkçı, küçük balıkçı, büyük balıkçı hikâyesine dönüyor. Hiç öyle bir şey yok. Balıkçı tek, tek yani büyük balıkçı dediğimiz belki İç Anadolu’ya tuttuğu balığı yolluyor, kıyı balıkçımız da kendi bölgesine, yöresel çevresine bakabiliyor. Birinden biri olmasa Türkiye bu arzı gerçekleştirilemez ama önemli olan, bu balığı tutarken kullandığımız av araçları, geleceğe dair verebileceğimiz hata. Burada iki tane gırgır balığı teknesi olan kişi var. Yarını yok ediyorsa, yarını yok edecekse, bir yıl sonra bu tuttuğu balığın yarısını, bir yıl sonra yarısını derken yok olacaksak zaten olmaz, geleceği düşünmek zorundayız. Ben eminim ki Murat Başkan da Şükrü Başkan da sizin gibi, bizim gibi geleceği kurtarmak istiyor. Onun için burada da hepimize düşen fedakârlıklar olacak. Kıyı balıkçısı değil mi? Siz de biz de mayıs, nisan, haziran aylarında ağlarımızı atıyoruz, balık deniz kenarına gelirken baribun, istavrit, ne bulursak bunları topluyoruz. Tam yavrulama zamanı. Herkes beyninin arkasında bir şey olmadan, sorunları açık yüreklilikle söylediği zaman o zaman bu sorunlar yavaş yavaş biter. Hepimiz fedakârlık yapacağız yani ben de dâhil. Şimdi, sevgili sayın müdürlerim, onların da bir yasası var. Yasayı bilmiyor mu? Bir limana bir teknenin geldiği zaman boşaltacağı yer yok, makbuz kesiliyor, bilmiyorlar mı? Öyle değil mi Sayın Müdürlerim? Bir tiyatrodur oynuyoruz yani bu tiyatroyu yok etmenin, bu tiyatroyu oynamamanın yolu da bu Komisyonunda verdiğiniz bilgilerin raporlara dönüşüp inşallah, Türkiye Büyük Millet Meclisi bunu kanunlaştırırsa sorunlarımız ortadan kalkacak. Dünyanın en güçlü devleti olacağız bu konuda, amacımız bu. Ben, burada katılan herkese Komisyonun sözcüsü olarak teşekkür ediyorum. Biz balıkçı dostu, aynı zamanda çevre dostu, aynı zamanda insan odaklı çalışıyoruz. Bu hepimizin ortak özelliği.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet değerli katılımcılar, katkılarınızdan dolayı hepinize teşekkür ediyorum.

Bence, son derece verimli bir toplantı oldu. Son derece açık yürekli, açık sözlü bir toplantı oldu. Herkes anlatacağı hususları tutanaklara net bir şekilde kelime kelime geçirmiş oldu. Biz de notlarımızı aldık, son derece önemli hususlar belirtildi. Yine, başlangıçta söylediğim gibi, bir kez daha ne kadar önemli olduğunu ben kendi adıma tekrar görmüş oldum çünkü burada lokal bazı sorunları da konuştuk, bunların da tutanaklara geçmiş olması, bizim tarafımızdan görülmüş olması bence son derece önemli,

dinlenmiş olması son derece önemli. Bunu bütün Türkiye çapında yaptığınızda, hem bölgesel hem genel hem de daha lokal birçok hususa vâkıf olma imkânına sahip oluyorsunuz, Komisyon olarak söylüyorum ve bunu raporumuza da inşallah dercedeceğiz. Çözüm de yine böyle olacak. Daha genel çözümler, daha bölgesel çözümler ve belki daha lokal çözümler de bunlara karşı raporumuzda yer almış olacak sizlerin önerdiğiniz çözümler dâhilinde, o kapsamda.

Tekrar katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Sabırla burada durduğunuz için teşekkür ediyorum.

Balıkçılarımızın işleri olmasına rağmen, işlerini de geciktirerek bizlerle durdular.

Siz, birçok ayrı işiniz olmasına rağmen veya evde dinlenme imkânınız varken bu saate kadar beklediniz, sorunlarını ifade ettiniz. Sizlere ayrıca teşekkür ediyorum.

Milletvekillerimizle beraber biz de bugün sabahtan beri 3 ilimizde bu ve benzeri çalışmalar yaptık. Onlara da tekrar bu performanslarından dolayı, özverilerinden dolayı bir kez daha teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum, iyi geceler diliyorum.

Kapanma Saati:23.34

